המחיר: 12.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.) מספר 2097 כ"ח חשון תשל"ח, 9.11.77 שנה 42

העולם הזה

הליכוד ניסה לפוצץ את ועידת ההסתדרות

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03-243386. תא־דואר 136 • מען מברקי: „עולמפרס" • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רח' בן־אביגדור • הפצה: „גד" בע"מ • גזופות: צינקוגרפיה כספי" בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • העורך: אלי תבור • עורך תבנית: יוסי שנון • עורכת כיתוב: נורית יהודאי • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מח' המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

קריאת יקיר

זמן קצר לפני עלות השחר ביום הראשון, השמיני בנובמבר 1952, צילצל הפעמון בחדרו של שלמה קצ'רגנסקי, גנ־גו של הד"ר חיים וייצמן, נשיאה הראשון של מדינת־ישראל. צילצול הפעמון הזעיק את הנהג אל חדר־השינה של הנשיא. שם מצא את רופאו הפרטי של וייצמן, ד"ר יואל, שישן כל לילה בחדר סמוך. הרופא ביקש ממנו להחליף את מיכל החמ־צן שלרגלי המיטה המיוחדת לחולים, עליה שכב הנשיא.

היתה זו התקפה רגילה, אחת מרבות שהנשיא סבל מהן מאז הורע מצב בריאותו באופן פיתאומי כשנה קודם לכן, מאחר שהיה חולה־לב במשך שנים רבות. הפעם היתה זו ההתקפה האחרונה. כעבור שעה קלה, ב־5.55 בדיוק, נפח חיים וייצמן את נשמתו מבלי שהכרתו תשוב אליו. רופאו הראשי, פרופסור הרמן צונדק, ש־הוזעק מיד עם תחילת ההתקפה על ידי הד"ר יואל, יכול היה רק לקבוע כי הלב חדל לפעום.

תוך רגעים נמסרה הידיעה לממשלה ולקרובי המשפחה. המנגנון המיוחד שהור־קם שנה קודם לכן כדי להכין הלוויה ממלכתית לנשיא, הופעל מיד כדי לבצע את המיבצע שכונה בשם מיבצע יוסף. תחנה מישטרת רחובות המתה ככוורת משוטרים אזרחיים ושוטרים צבאיים. חיי־לים שנשלחו מבסיסיהם לבושים בגדי מיסדר, רובים מכודנים בידיהם, הוצבו לאורך כל הדרכים המובילות לארמון ה־נשיא ברחובות.

הידיעה על מותו של וייצמן התפשטה אותו בוקר במהירות, עוד בטרם הספיקו העתונים לפרסמה בגיליונות האבל ש־הוכנו שנה מראש. במעברות ובייישובי העולים, בהם שוכנו מאות אלפי עולים חדשים, גברה ההתרגשות. בעיני תושבי־הם היה חיים וייצמן לא רק נשיא המדינה; הם למדו את שמו יחד עם האגדות על הרצל והעבר הרחוק שהוליד את המדינה. ביישובי העולים לא היה כמעט בית שלא תלו בו את דגל הלאום ענוד שחורים.

בערים הגדולות של היישוב הוותיק היתה הידיעה סימן לתחילתו של חשבון נפש, סיכום של תקופה. היתה תחושה שהגה, פרק בהיסטוריה היהודית, שכבר הגיע לקיצו, נחתם סופית עם הסתלקותו של האיש. שסימל אותו יותר מכל אדם אחר.

השבוע מלאו 25 שנה לחתימתו של אותו פרק.

■ ■ ■

ביום בו מת חיים וייצמן הייתי תלמיד בגימנסיה הרצליה בתל־אביב. הלימודים התבטלו. אך במקום לחזור הביתה, נמשכנו, כמו על־ידי כוח מגנטי, לכיוון אחד: רחו־בות. ניסינו לעקוף את משמרות השוטרים שחסמו את דרכי הגישה לארמון הנשיא והצטופפנו ליד השער עד לשעות הערב, בעת שהותר לקהל הרחב לחלוף על פני גופת הנשיא.

ארונו של וייצמן היה מונח על גבי במה שחורה גבוהה ברחבה שליד הארמון. הארון היה עטוף שחורים ומקושט שרשרת עלי גפן מוזהבים. מעל לארון התנשאה כיפה תכולה ענקית, שסרטים שחורים שזו־רים בה, תלויה בשרשרות מתכת שהיו קשורות לארבעה עמודים עטופים באותו בד, מקושטים במגיני־דוד מוזהבים. אלפים חלפו בדממה על פני הארון. יחד עם קבוצת נערים, חלפנו בחרדת־קודש על פני הארון. אחר־כך התגנבנו שוב לקצה התור כדי לצעוד בשנית מסביב לכיפה שתלתה מעל הארון. נדמה היה לנו באותם רגעים כי אנו חשים את משק כנפי ההיסטוריה.

וייצמן היה שייך כבר אז לעולם שחלף. למדנו על חייו ופועלו בשיעורי תולדות הציונות. בדיוק כמו שלומדים כיום. ההס־פדים והמאמרים שהתפרסמו בעתונות עם מותו לא היו שונים מאלה שראו אור השבוע, כשמלאו 25 שנים להסתלקותו. כנערים, שקראו בחשאי את העולם הזה מתחת לספסלים בגימנסיה, ציפינו להו־פעתו של הגיליון הבא כדי לקבל הערכה חיה ומעודכנת לאישיותו של וייצמן ותרו־מתו למהלך המאורעות אותם חיינו בשנים ההן.

העולם הזה היה אז האורים והתומים על פיו נקבעה התיחסותה של שכבה שלימה בנוער הישראלי לאישים ומאורעות שהתרחשו ביישוב. משום מה, נחרת ב־זכרוני גיליון האבל על וייצמן של העולם הזה, יותר מגיליונות אחרים באותה תקו־פה. כמה מהתמונות שפורסמו בו עומדות מול עיני עד עצם היום הזה.

כשעלעלנו השבוע באותו גיליון (העולם הזה 785) שהתפרסם לפני 25 שנים, ניתן היה גם להבין מדוע. דומני שזה היה העתון הישראלי היחיד שהופיע באותה תקופה שכיסה את מותו של וייצמן וטכס הלווייתו בצורה עתונאית צרופה, נעדרת מליצות ומשוחררת מהרגשנות שאיפיינה את סיג־נון העתונות הישראלית באותם ימים. ניתן למצוא בדיווח של העולם הזה על טכס ההלוויה הממלכתי, פרטים ששום עתון ישראלי לא העז או לפרסמם, כדי לא לפגוע בכבוד המת, כמו, למשל, הקטע הבא:

הדת היהודית קובעת כי רגלי הנפטר תהיינה לצד ירושלים בעת קבורתו, למען יוכל המת לראות בעיניו את עיר הקודש. חיים וייצמן, שמימיו לא חיבב טכסים דתיים, קבע את ההיפך בצוואתו: כי יונח בקבר כשרגליו אל חלון חדרו (בו חסרה רשת המגן בצד אחד, כדי לאפשר לנשיא להאכיל את הצפרים), בכיוון ההפוך בדיוק. מארגני הטכס, במבוכתם, מצאו פשרה: הקבר נחפר כך שהרגליים פונות צפונה.

■ ■ ■

אך לא רק העתונאי הוא שייחד את כתבת העולם הזה על וייצמן (שבפעם הראשונה והיחידה בתולדות הע־לם הזה הודפסה ראשיתה על השער ה־קדמי). הערכתו של האיש והתפקיד אותו מילא בהיסטוריה של התנועה הציונית, כפי שהתפרסמה אז בהעולם הזה, היתה שונה ויוצאת־דופן מכל מה שהתפרסם במקומות אחרים. קטע מתוכה תופס לגבי האיש גם היום כשהוא מנותק מזווית הראיה הייחודית של העולם הזה:

...הצרפתים, האיטלקים, הרוסים — כולם ראו בציונות, משך דור שלם, סוכנות של האימפריאליזם הבריטי. אולם וייצמן עצמו דחה את ההאשמה בשאט נפש. עד יומו האחרון האמין כי החזון הציוני הוא שכבש את המדינאים היבשים, וכי התועלת לאימפריה הבריטית, עד לאישור המנדט כעבור שנים, היתה מקרית בלבד.

בעיני ההיסטוריה לא יכול להיות ספק שהציונות מילאה בפרק זמן זה תפקיד של כוח עזר לאימפריאליזם הבריטי, וכי וייצמן היה, בהכרה או שלא בהכרה, ה־שושבין. אולם שאלה שונה לחלוטין היתה אם הדבר היה כדאי. קשה היה לראות כיצד היתה הציונות יכולה להגיע בדרך אחרת להקמת ישוב שיהיה מסוגל ליצור מדינה.

היתה ברירה אחת — בתיאוריה. היא לא היתה קיימת, למעשה, כי היתה לחלוי־טין מחוץ לעולמם הנפשי של וייצמן ובני־דורו. היא היתה קשורה בשיחרור המרחב כולו, גירוש ההשפעות הזרות ושיתוף ה־יהודים והערבים באיזור עצמאי.

אחת הפרשות המוזרות ביותר היא שלא הרצל, לא וייצמן ולא כל מנהיג ציוני אחר התעניין מעולם בקיומם של שש מאות אלף ערבים בארץ בה ביקשו להקים בית לאומי יהודי, ובקיומם של מיליוני ערבים נוספים במרחב אשר ארץ זו השתייכה אליו. עוד פחות עניין אותם קיומה של תנועה לאומית ערבית, תרבותית ופוליטית, שנולדה כמעט יחד עם הציונות.

רק שבועות מעטים לפני מתן הכרזת בלפור נזכר קיומם של הערבים בפעם הראשונה. המזכיר היה סר מארקס סייקס, אותו מדינאי אנגלי שחתם את ההסכם הסודי עם הצרפתים* והפך ציוני כדי ל־חסלו. הזהיר סייקס לדברי וייצמן: „תוך דור אחד תשיג התנועה (הערבית לאומית) את שלה, כי לערבים יש אינטליגנציה, חיוניות ואחדות לשונית..." סייקס יעץ לבוא במגע עם האמיר פייצל, המנהיג הבולט ביותר של הערבים.

השאלה התעוררה שנית כשהגיע וייצמן, אחרי מתן הצהרת בלפור, לארץ. הגנרל אלנבי יעץ לו להיפגש עם פייצל. כתוצאה מפגישה זו שהתקיימה בעמאן הושג מה שנקרא „הסכם וייצמן־פייצל". במכתב ש־נשלח על ידי הנסיך הערבי לשופט פליכס פראנקפורטר נאמר:

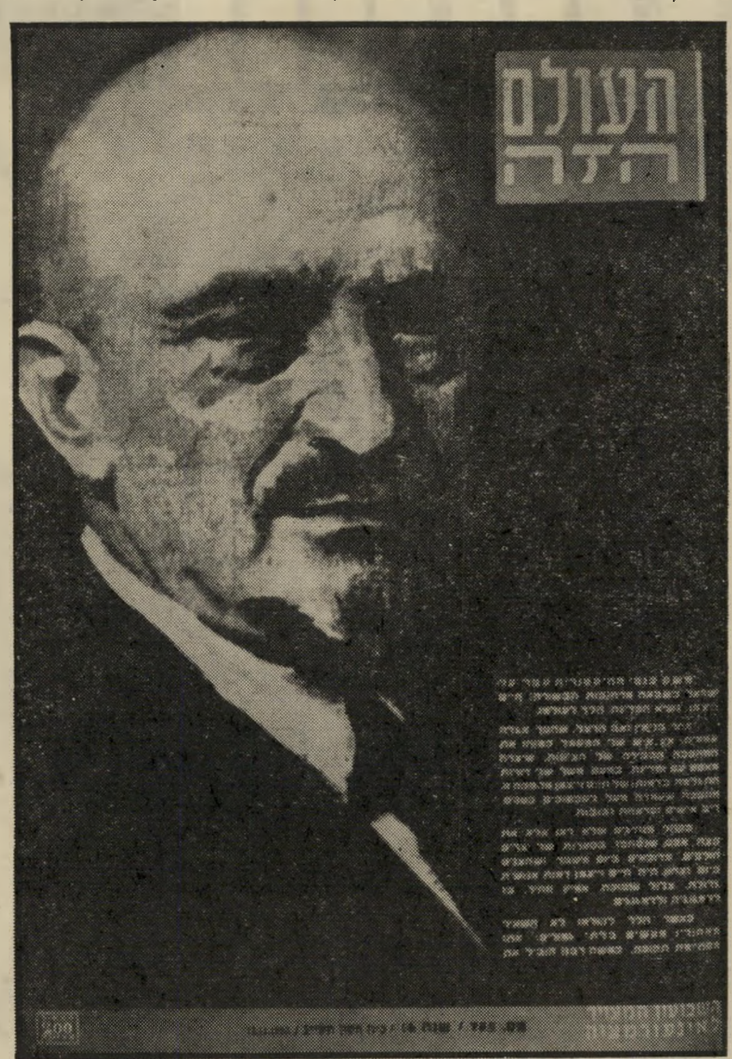
„...אנו מרגישים כי הערבים והיהודים הם דודנים, בני גזע אחד... שתי תנועו־תינו משלימות זו את זו. התנועה היהודית היא לאומנית, לא אימפריאליסטית. התנועה שלנו היא לאומנית, לא אימפריאליסטית. יש מקום בסוריה לשנינו. אכן, סבורני כי איש מאיתנו לא יוכל להצליח הצלחה של ממש בלעדי השני..."

קשה לדעת מה היה מתרחש לו היו היהודים והערבים עושים באמת מאמץ רציני בכיוון זה. אולם תוקפו של ההסכם פג כשפייצל גורש מדמשק על ידי התות־חים הצרפתים. והיהודים, שהדבר נכפה עליהם מן החוץ, לא הבינו מעולם את העולם הערבי, שאיפותיו ותקוותיו. יחסם אל הערבי היה, פחות או יותר, כיחסם של יהודי המערב אל יהודי המזרח: היחס אל משהו שכדאי להתרחק ממנו ככל האפשר.

לא היתה זו החלטה ברורה. היה זה עניין של רגש, והרגש הוא שקבע. וייצמן מודה בעצמו שלא יכול היה לחדור אל ליבו של הערבי, להבינו: „לערבי יש כישרון עצום לבטא דעות מנוגדות לחלו־טין לדעותיך, באדיבות כה עדינה ועקיפה שנדמה לך כי הוא מסכים איתך... שיחות ומשא־ומתן עם ערבים דומים לרדיפה אחרי פאטא־מורגנה במידבר: מלאת הבטחה ו־טובה למראה, אלא שאינה עלולה להוביל אותך לכל דבר פרט למוות בצמא."

היתה זו דעה מקובלת בין אירופאים. אולם לגבי מדינאי שבא לחרוץ גורלם של עמים, היתה זו דעה שטחית מאוד.

ולא צריך להמשיך ולצטט כדי להגיע למסקנה שכמעט מאום לא השתנה בתחום זה ב־25 השנים שחלפו מאז.

שער „העולם הזה" 785 (13.11.52)
„משק כנפי ההיסטוריה..."

* הסכם סייקס־פיקו.

TC-186SD

- שיטת DOLBY-ראשי F&F
- 3 דרגות כווני "BIAS"-"EQ"
- מנוע SERVO-CONTROL
- עצירה אוטומטית

TC-117

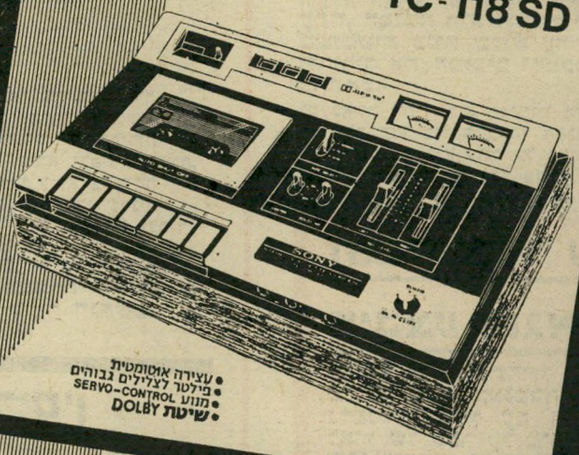
- עצירה אוטומטית
- פילטר לצלילים גבוהים
- מנוע SERVO-CONTROL

TC-188SD

- שיטת DOLBY-ראשי F&F
- "EQ"-"BIAS" 3 דרגות כווני
- SERVO CONTROL מנוע
- עצירה אוטומטית
- שחרור קסטה פנאומטי
- טיימר השהייה

TC-118SD

- עצירה אוטומטית
- פילטר לצלילים גבוהים
- SERVO-CONTROL מנוע
- שיטת DOLBY

TC-199SD

- שיטת DOLBY-ראשי F&F
- "EQ"-"BIAS" 3 דרגות כווני
- SERVO CONTROL מנוע
- עצירה אוטומטית
- פילטר MPX
- נורת LED peak level

TC-135SD

- עצירה אוטומטית
- פילטר לצלילים גבוהים
- SERVO-CONTROL מנוע
- שיטת DOLBY
- ראשי F&F

TC-229SD

- שיטת DOLBY-ראשי F&F
- "EQ"-"BIAS" 3 דרגות כווני
- עצירה אוטומטית
- 2 מנועים SERVO-CONTROL
- לחצני מגע LOGIC CONTROL-
- מונה עם זכרון

TC-138SD

- עצירה אוטומטית
- פילטר לצלילים גבוהים
- מנוע SERVO-CONTROL
- שיטת DOLBY-ראשי F&F
- מנוע AC
- נורת LED peak level
- מונה עם זכרון

"IT'S A SONY."

פרסום מלניק/רפאל טיראן

דף תשקיף

קצינים שפרשו

חוזרים לחיל־האוויר

עם פרישתו של מפקד חיל־האוויר, האלוף בנימין פלד, מתפקידו, עומדים לחזור לשורות החיל קצינים רבים שפרשו משירות־הקבע בחיל־האוויר בתקופת כהונתו של פלד.

הסיבות לעזיבתם של קצינים אלה היו יחסי־האנוש המעורערים ששררו בחיל בעת שבני פלד היה מפקדו. עתה הגישו רבים מהקצינים שנטשו את חיל־האוויר בקשות להתגייס אליו מחדש.

חוברת לאומנית נגנזה

מנכ"ל מישרד־החינוך, אליעזר שמואלי, הורה לגנוז את החוברת „מה אני מוכרח לדעת על ישראל", שהוצאה על־ידי המזכירות הפדגוגית של מישרדו.

שמואלי לא ידע כלל על הוצאת החוברת, שהיא בעלת תוכן לאומני־קיצוני, ואשר נשלחה לבתי־הספר בכמויות גדולות. אחרי שאורי אבנרי העיר את תשומת־ליבו אליה, הודיע השבוע לאבנרי כי הורה להפסיק את הפצתה לאלתר. כבר קודם־לכן החליטו כמה מנהלי בתי־ספר, על דעת עצמם, להשליך את החוברת לפח.

דן פתיר יחזור למשרד

ראש־הממשלה

דובר מישרד ראש־הממשלה לשעבר, דן פתיר, שזכה במיכרז כמנהל חטיבת החדשות בשידורי ישראל ויצא לחופשה לפני כניסתו לתפקידו החדש, יחזור ככל הנראה לתפקידו כדובר מישרד ראש־הממשלה באופן זמני. מנחם בגין ביקש מפתיר שיתלווה אליו לביקורו הממלכתי בבריטניה. נראה כי פתיר יתבקש לשמש כדובר המישרד עד לחודש אפריל 1978, בעת שהכתב המדיני של „ידיעות אחרונות", שלמה נקדימון, יוכל להשתחרר ולקבל על עצמו מינוי זה.

סמי נחמיאס ינהל

שירות עזרה פרטי

קציני־המודיעין לשעבר של מישטרת ישראל, סמי נחמיאס, עומד לעבור לשוק הפרטי. נחמיאס דחה לאחרונה הצעה להשתלב כעורך־תוכניות בי־רדיו. לעומת זאת נראה כי הוא יקבל על עצמו את אירגונה של חברה חדשה, שתציע לציבור שירותי עזרה ראשונה בתחומים שונים. בין השאר מתכוונת החברה להקים גם שירות כבאים פרטי שאזרחים יוכלו להזעיקו לכיבוי שריפות, וכן שירותי עזרה ראשונה רפואית.

ניסיון ישראלי לחבל

במסיבה של קארטר

השגרירות הישראלית בוושינגטון מפעילה רשת של התנגדות לנשיא ארצות הברית, ג'ימי קארטר. הניסיון האחרון נעשה בלוס־אנג'לס כאשר מושל קליפורניה ערך ארוחת־ערב חגיגית, במחיר 100 דולאר הכרטיס, לנשיא האורח.

המימסד היהודי המקומי, בעצה אחת עם השגרירות, עשה הכל כדי להכשיל את האירוע, אך נכשל. שיחות טלפוניות אישיות נערכו עם כוכבים, במאים, תסריטאים ואישי־כלכלה שונים מקליפורניה, כדי להניאם מלהשתתף בארוחה לכבוד הנשיא, אולם לא העלו תוצאות ממשיות.

קובא קרייזמן ירוץ

ברשימה ריבה

למערך?

ראש עיריית גבעתיים, קובא קרייזמן, עורך באחרונה גישושים עם אנשי הליכוד וד"ש בעירו, במטרה לברר אם יסכימו לתמוך — בבחירות לראשות העיר — ברשימה שהוא יעמוד בראשה. קרייזמן כבר הודיע על כוונתו לרוץ ברשימה פרטית בבחירות לראשות העיר, אחרי שסניף מיפלגת העבודה בגיבעתיים החליט כי לא יעמוד בראש רשימת המערך בעיר.

עתה מנסה קרייזמן ללכד את כל מתנגדי המערך בעיר סביבו, כמטרה להוציא את השילטון מידי המערך בעיר הנחשבת כמיבצרו.

שבוע בקפריסין

ב־1750 לירות

חברת־התעופה כנף פותחת בעוד שלושה שבועות קו טיסות קבוע לקפריסין ולרודוס. מחיר הטיסה הלוך־ושוב לקפריסין יהיה 999 לירות ומשך הטיסה משדה־דב 45 דקות. מחיר הטיסה לרודוס יהיה 1450 לירות ומשך הטיסה שתי שעות ורבע.

החברה גם תספק לכל נוסע חדר במלון טוב במחיר של 7 דולר ליום, כולל ארוחת־בוקר. שבוע בקפריסין יעלה לישראלי, כולל המלון וארוחת־בוקר, 1750 לירות. החברה תציע מזונות כאזורי הספקי בהרי קפריסין.

מחיר טיסה הלוך־ושוב לאילת כיום גם הוא 1000 לירות, אך יום במלון עולה כ־500 לירות לאדם, פי־חמישה מאשר בקפריסין או ברודוס.

צפויה הכחשה

לתוכנית החניה

חוגי מישרד־המישפטים עומדים להצהיר כי לא תהיה חניה כללית וזאת כדי למנוע את גל הפשיעה האחרון אשר, לדעת מישפטנים, נובע מהשמועות על החניה.

למרות זאת תאשר כנראה הממשלה את החניה עוד בחג החנוכה הקרוב, עת ייפתחו חניות השלושים באופן רישמי.

אנשי מישרד המישפטים טוענים כי עניין החניה הוא כמו פיחות, שבו מותר לשקר לפני החניה, כדי שלא לגרום נזקים.

קנסות למיסעדות

שהפסיקו

לשחד שוטרים

בעיקבות האיסורים החמורים שהוטלו לאחרונה על אנשי־מישטרה שנהגו לסעוד חינם, או תמורת תשלום סימלי, במיסעדות תל־אביביות ובתמורה העלימו עין שעה שאותן מיסעדות פעלו בלילות מעבר לשעות שמתיר להן החוק, החלו שוטרים להתנכל לבעלי מיסעדות.

מיקרה בולט הוא זה של המיסעדה באבא, שבשנים האחרונות הפכה מקום־מיפגש לילי לעשרות שוטרים ואנשי היחידה המרכזית, שבאו לסעוד בה בשעות עבודתם. במשך שנים פעלה המיסעדה 24 שעות ביממה, מבלי שבעליה נקנסו אף לא פעם אחת. באחרונה התחלפה ההנהלה, והבעלים החדשים סירבו להאכיל שוטרים חינם אין כסף. עתה הם סופגים דו"חות בקצב של כעשרה בחודש.

יותר יבוא

מכוניות משומשות

במישרדי האוצר והתחבורה נערכים עתה בירורים בדבר האפשרות להתיר ליבואני רכב לייבא לארץ מכוניות משומשות. עד כה היה מותר לייבא לארץ רק מכוניות חדישות, וגם זאת רק אחרי שמישרד התחבורה בדק את סוג המכונית ואת החברה והוציא להן אישור בטיחותי.

עתה, המגמה היא להתיר ייבוא מכוניות משומשות בנות שלוש עד ארבע שנים, ולהוריד את המיסים והמכסים עליהן בהתאם.

גם כאשר יותר יבוא מכוניות משומשות, תעבור כל אחת מהן בדיקה באחד המכונים המורשים, כדי לדעת אם היא עונה על תקני הבטיחות הנהוגים בארץ, נוסף על בדיקת הרישוי שלה.

הופיע ספר על

מיבצע מוגאדישו

בדומה למה שהתחולל בישראל אחרי מיבצע יונתן באנטבה, נערך גם בגרמניה מירוץ עם הזמן לחוצאתו לאור של ספר על מיבצע מוגאדישו, שבו שיחררה יחידת־מחץ גרמנית את חטופי מטוס „לופטהאנזה". שבועיים לאחר שהגרמני „שטרן" ניצח בי מירוץ, הוציא לאור כבר השבוע ספר עב־כרס בשם „הכרעה במוגאדישו", המספר את המיבצע ואת ריקעו. פרק מיוחד בספר שייך, בעצם, לי קשר־החדיו הישראלי מיקי גורדוס. ה„שטרן" רכש מגורדוס, תמורת סכום גבוה, את כל פירטי ההחלטה שעלי־ הם הקליט את השיחות שהתנהלו עם המטוס החטוף באילתון, החל מי זמן קצר אחרי החטיפה. כל התיש־ דורות האלה מתפרסמות בספר במי לואן.

סניף תל־אביבי

לישיבת „אור שמח"

ישיבת אור שמח בירושלים, שסביבה מתרכז החוג הגדול של החוזרים־בתשובה, בעיקר מקרב אנשי הבוהמה, עומדת לפתוח סניף בתל־אביב.

כשל ריכוי הפונים לישיבה הירושלמית, תקים הישיבה סניף בשדרות רוטשילד 92 בתל־אביב, שירכז את הפונים החדשים לישיבה מאזור תל־אביב.

המהפך היכה את

אלופת אירופה

ביטול הפיקוח על המטבע הזר גרם גירעון מיידי בסך 2 מיליון ל"י בקופת קבוצת הכדורסל של מכבי תל־אביב, אלופת אירופה.

מכבי תל־אביב משלמת לחלק מכדורסלניה משכורת הצמודה לשער הדולר. עליית שער הדולר תגדיל את ההוצאות לשכר השחקנים בכ־50 אחוזים.

העובדה שהשנה תשחק מכבי רק במישחקי הגמר בגביע אירופה לאלופות, ולא תתמודד בשלב המישחקים המוקדמים, הקטינה ממילא את ההכנסות הצפויות לאגודה ממישחקי הקבוצה השנה. בהנהלת הקבוצה מחפשים עתה דרכים לכיסוי הגירעון.

כלים טובים מעניקים
כמו שעשים אותה
בלקן טבק
דיאודורנט
בלקן טבק
קצף גילוח
משחת גילוח
בלקן טבק
בלקן טבק
black tabak
SOAP
בלקן טבק
ראשר כל גילוח
ב עץ הדרים

מכתבים

אוקטובר השחור!

על המהפך הכלכלי של שר־האוצר שימחה ארליך: זו תוכנית כלכלית חדשה? זה אוקטובר השחור! ואני מקווה שצרת אתרבים תהיה חצי לחמה!

עזרא לוי, חיפה

אני רוצה לנצל את דפי עיתונכם כדי לשבח את ממשלתנו הנבונה, שהוכיחה שוב כי כל צעדיה מתוכננים. אכן, מר ארליך הגה רעיון מבריק בהחלט לפרסם את גזירותיו הכלכליות דווקא ביום השישי, שעה שמירי הסאטירה של השבועונים כבר הירגשו לדפוס וטורי הסאטירה של השבת הבא כה רחוקים, שבוודאי יימצא לסאטירקונים במשך השבוע הזמר חדש ומרענן יותר, שלא חסר תחת שילטונינו הנערץ.

יוסי קאופמן, גיבעתיים

לדעתי צריך לחרוט באבן את תימצותו של אותו עיתונאי שאמר ביומן השבוע ברדיו, בעת שריאיין את סגן שר־האוצר יחזקאל פלומין בקשר לתוכנית הכלכלית החדשה: „אתם רוצים להפוך את ישראל לוואדוץ!"

שלום אסוין, קריית־אתא

יהושע בן־ציון שוחרר מהכלא, הדולאר שוחרר גם כן. עכשיו צריך עוד להמתין שר־האוצר ישחרר גם את ההון השחור, וישראל תהפוך גן־עדן לספקולאנטים.

מיכאל שנ ר, תל־אביב

● ● ●

שקרים לכל עבר

בהופיעו לפני האומה כדי להסביר לה את הצעדים הכלכליים שהחליט לנקוט, הצהיר שר־האוצר שימחה ארליך חגיגית כי גם הממשלה תהדק את החגורה, וכי כל המישרדים הממשלתיים ייאלצו לספוג ב־שנת התקציב הנוכחית את ההתייקרויות הנובעות משינוי שער הלירה. והנה, לא חלף שבוע ימים מיום השמעת דברים אלה, וכבר התבשרנו כי מישרד־האוצר מכין תקציב נוסף לשנת התקציב הנוכחית וכי בסופו של דב רלא יגיע הקיצוץ בתקציב הממשלה אלא לשלושה אחוזים לכל היותר.

את השקרים שפיזר לכל עבר לפני בי־טול הפיקוח על המטבע, תירץ ארליך בכך שחובתו של שר־האוצר לשקר, על־מנת למנוע ספקולציות. אבל למה יש צורך לשקר, אחרי ביצוע התוכנית? אולי כדאי לבלבל את הציבור שנתבע לשאת בעול, לפזר עשן בעיניו כדי ליצור רושם מסולף כאילו גם הממשלה מקצצת בהו־צאות?

יהושע רזניק, רמת־גן

...עכשיו צריך רק להמתין ולראות מתי יחליטו חברי־הכנסת הנכבדים, שאישרו את התוכנית הכלכלית של הממשלה, להע־לות את משכורותיהם. ניסיון העבר מלמד כי תמיד, מייד אחרי שהטיפו לעם כמה חיוני להוריד את רמת־החיים ולא לשלם תוספת־יוקר, מיהרו חברי הכנסת להעלות לעצמם את המשכורות וגם את הוצאות הרכב. סוף־סוף, הם לא חייבים לסבול מהגזירות שהם גוזרים על העם. הרי העם בחר אותם כדי שיחליטו מה טוב בשבילו!

דבורה מילמן, ראשון־לציון

● ● ●

ד"ש לבנין

טענותיו של ח"כ אמנון רובינשטיין כי אילו חבריו בד"ש הוליכו אותו שולל בהיעדרו מן הארץ ביהלו מאחרי גבו, ובלי ידיעתו, את המו"מ על הצטרפות ד"ש לקואליציה, ממש נוגעות ללב. אבל גם אמנון רובינשטיין מקבל את „דין התנועה," ואחרי שהרוב בה אישר את ההצטרפות לממשלה, הוא מקבל עליו את ההכרעה הדמוקרטית.

השאלה היא: אם עדיין יש מקום ל־דמוקרטיה בתנועה שעל־פי עדות אמנון רובינשטיין עצמו, ראשיה פועלים בשי־טות אנטי־דמוקרטיות כדי להעמיד את חבריה בפני עובדות מוגמרות?

יואב שפיץ, תל־אביב

מה אתם מתמרמרים על הצטרפות ד"ש לקואליציה?

כאשר ביקר ייגאל ידין בארצות־הברית, הוא נפגש עם הנשיא ג'ימי קארטר. ב־סיום שיחתם ביקש קארטר מידין למסור ד"ש לבגין. אז הוא מסר אותה. לא הרא אשם. קארטר אשם.

יוסף מיכאלי, ירושלים

מי אמר שישראל אינה ארץ האפשרויות הבלתי־מוגבלות? די להסתכל על שולחן הממשלה החדשה, ולראות כיצד יושבים סביב שולחן אחד שמואל תמיר ומאיר עמית, שהשמיצו זה את זה בפרשת אוטו־קארט, או משה דיין ומי שהיה צריך להיות חיקר מחדליו בוועדת אגרנט, ה־פרופסור ידין. אנשי תנועת שינוי בכנסת תומכים בממשלה שבה יושב המחדלטור משה דיין, שבגלל מחדליו קמה תנועת שינוי, ואחר־כך הם עוד תובעים מאיתנו להאמין שזאת ממשלה דצינית.

איי אוחיון, באר־שבע

● ● ●

שיח נהגים

בעיתונכם פורסמו דברים (העולם הזה 2095) יחסו לי, אודות נסיעה מטורפת ברחובות ירושלים. ברצוני להבהיר את הערבדות הבאות:

שמי הוא מאיר סיבוני ולא משה שהם. משה שהם הוא נהגו של הרב הראשי שלמה גורן, ואילו אני נהגו של הרב ה־ראשי הספרדי, הראשון־לציון הרב עו־בדיה יוסף.

מעולם לא נעצרתי על־ידי שוטר בקשר לנסיעה מטרפת, ומעולם לא נאמר לשו־טר מפי כי „הרב הראשי נהוה מנסיעה מהירה." חלילה לחשוד בהרשאל"צ צנוע ההליכות בדרישה מוזרה כזו, המתאימה לדעתי לאישיות אחרת.

יש לי היסוד לחשוד כי אכן משה שר־הם, נהגו של הרב גורן, אמר לשוטרים ששאלוהו על נסיעתו המטורפת, כי הרא נהגו של הרב עובדיה שדרש ממנו לנסוע כך.

אם נכונה השערתי זו, הרי זו גובל בשערוריה שאין כדוגמתה.

מאיר סיבוני, ירושלים

● ● ●

עמידרור — לצה"ל!

בניגוד לעמידרור הוא, לדעתי, הפרשן הצבאי הטוב ביותר בארץ. אין לי ספק שהרא כיום „לידל הארט הישראלי". רק באחרונה נהניתי לקרוא את מאמריו על ההצנחות בארנהיים במלחמת־העולם ה־

(המשך בעמוד 8)

כדאי לך להגביר את שיתוף הפעולה בינך לבין שותפיך. בשורות טובות יגיעו אליך ב־אמצעות אנשים זרים. בעיות שנראו לך כמ־חוסלות יצופו ויעלו מדחש. תצטרך לתת את דעתך במייוחד ל־עניינים פינאנסיים ש־אינם קשורים ישירות לעסקיך. התבלטות יתר לא תזיק לך.

עלה
21 במרס – 20 באפריל

* * *

יהיה זה עבורך שבוע טוב לחתימה על מיס־מכתי. לאנשים בעלי סמכות תהיה השפעה חיובית ביותר על חייך. אם תישמע לעצותיהם, יהיו הצעדים שתנקוט הצעדים הנכונים. הסס־דר שאת חותרת אליו הוא הסדר זמני העלול להתפוצץ. מוטב שתתחרר להגיע להסדר של קבע. אל תהססי להוציא כספים על לבושך.

שור
21 באפריל – 20 במאי

* * *

המון פעילות חבר־תית, המון מאורעות משפחתיים משמחים, המון חגיגות, מסיבות וביקורים. בסופו של דבר תצא תשוש מכל אלה. אבל אל תפסח על אף אחד מהאירו־עים אליהם הוזמנת, אפילו נפשך נקעה כבר מכל אלה. השתדל לשלוט ברוחך למריבות הקטנות אליהן אתה נקלע.

מאזנים
23 בספטמבר – 22 באוקטובר

דיעותיך יזכו להדים חיוביים ביותר. הלהט הפנימי שלך המלווה את הדברים שאתה מאמין בהם יעורר אמון יותר מכפי שאתה מצפה. הקסם האישי שלך מבוזבז על קשרים אישיים שלא ישאו שום פירות. יהיה עליך לקבל השבוע כמה החלטות חשובות. אל תהססי ואל תדחי דברים למועד מאוחר יותר. תימצאי ב־אדם מבוגר ממך בהחל־טות מכריעות. התרחק מאנשים המתכעסים ב־קלות. אתה עלול למצוא את עצמך בריב שלא היה לך כל חשק להיות מעורב בו.

* * *

קרוב לוודאי שתיתקל בהתנגדות להר־בה מצעדיך. הרבה אנשים אינם מקב־לים אותך ברצינות שאתה סבור שהיתה מגיעה לך. יהיה עליך להשתדל להיות טיב־עי וגמיש יותר ביח־סיך עם הממונים עליך בעבודה. הרפת־קאות האהבים שלך עלולות לסבך אותך בצרות. תוצאות חיו־ביות יותר יהיו לעני־ייני הכספים שלך. אל תחמר, לך רק על בטוח. חשוב יותר על בחירת ידידים.

עקרב
23 באוקטובר – 22 בנובמבר

* * *

יהיה עליך להקדיש תשומת־לב מרובה יותר בכל הקשור ליחסים בתוך מישפחתך. תהיה לך הצלחה במגעים עם פקידי־רשות. הבירושנות וההסכנות שנתקפת ב־הם לאחרונה יחלפו ב־עזרתה של ידידה ש־תבין לרוחך. הישתדי מכניעה ליצריך. סימכי יותר על תבונתך. המא־בק בין היצר והתבונה מוליך בך אומנם קונ־פליקט עמוק, אולם תוכלי להתגבר עליו אם תפזרי את פעילו־תך על פני שטחים רבים. המר השבוע.

קשת
23 בנובמבר – 20 בדצמבר

* * *

יוקרתך עשוייה להגיע לשיאה בעיני אנשים שאתה מיחס חשיבות לדעתם. מאמצים שהשקעת ב־זמן האחרון יתנו תו־צאות חיוביות ביותר השבוע. כל פעילות שתהיה לך בשטח ה־יצירה תשתלם ביותר. הימנע מלדבר על ידי־דים מאחורי גבם. זו תקופה טובה לצאת לטיולים ולמסעות. קצת פעילות גופנית, אותה הזנחת לאחרונה, לא תזיק לך. ביקור בלפי צפוי ירבה את מצב־רוחך.

גדי
22 בדצמבר – 19 בינואר

* * *

שבוע של מתח ועצבים מצפה לך אם לא תדע להבליג על רגשותיך. הכבוד העצמי שלך ורגישותך מסבכים אותך במריבות שטות, שאתה מחריפם שלא ל־צורך. יהיה עליך להיות רך וחם יותר כלפי בת־זוגך. בעיות כספיות יעיקו עליך. תאוותך ל־נסיעות תתגבר עליך ה־שבוע. גלה זהירות מפ־ני אנשים חדשים שתפ־גוש והפעל את השכר הישר שלך בשפטך אותם. בהיקלעך לוויכוח תיאורטי, נסה לחדור למשמעויות הדברים.

דלי
20 בינואר – 18 בפברואר

* * *

תחליט פעם אחת: להיות בן־אדם מע־שי או לעסוק בהזיות, יפות כשלעצמן, אך שאין בצידם תו־עלת מרובה. חוש דר־מאטי הוא במקומו אך ורק כשהוא מצוי־צם למיקרים בהם יש להפעיל רושם. הפסיקי לשחק באנשים, כולם רגישים לפחות כמוך ויש גם להם זכות לאמת משלהם. הצהוב יהלום אותך ביותר. התעמדי השבוע במרכז של ביקורת חריפה ביותר, בה יהיה עליך להגן על צעדייך בעתיד. זלילת יתר תהיה מסוכנת השבוע.

דגים
19 בפברואר – 20 במרס

בחון היטב את הכרזו־תיך והצהרותיך. אויר־ביך מבקשים להמעידך. היזהר מניסוחים בלתי־אחראיים. ותרנותך ב־עניינים מסויימים עלו־לה לעלות לך ביוקר. קצת תקיפות לא תזיק לך לטווח־רחוק. מיכ־תבים שתקבל יעודדו את רוחך. הי שליווה — החשדות שאת תו־לה באדם היקר לך אינם מוצדקים.

בתולה
22 באוגוסט – 22 בספטמבר

זה צריך להיות עבורך שבוע מצחיק מאד. סידרה של מאורעות משעשעים, פגישות במצב רוח מרומם, בדיחות בין חברים והנאה מבי־דור, תאפיין את מזלך השבוע. אבל בתוך שפע הצחוק וההומור יהיה עליך לזכור ולא להזניח עניין בריאותי שאתה מנסה להדחיקו ממך.

אריה
21 ביולי – 21 באוגוסט

* * *

אין לך פנאי לקריאה ולימודים, וזאת אחת השגיאות הבולטות ב־יותר שלך. השתדל לש־נות את סדר ניצול זמנך החופשי בצורה קיצונית ותראה כי הדבר ישא פירות. יהיה עליך להפ־ניל את ביטחונך העצמי כדי לקדם עניין החקוע כבר זמן רב. גייס את כל משאביך הנפ־שיים, התגבר על כל המעצורים שבדרכך.

סרטן
21 ביוני – 20 ביולי

* * *

זה צריך להיות עבורך שבוע מצחיק מאד. סידרה של מאורעות משעשעים, פגישות במצב רוח מרומם, בדיחות בין חברים והנאה מבי־דור, תאפיין את מזלך השבוע. אבל בתוך שפע הצחוק וההומור יהיה עליך לזכור ולא להזניח עניין בריאותי שאתה מנסה להדחיקו ממך.

* * *

המון פעילות חבר־תית, המון מאורעות משפחתיים משמחים, המון חגיגות, מסיבות וביקורים. בסופו של דבר תצא תשוש מכל אלה. אבל אל תפסח על אף אחד מהאירו־עים אליהם הוזמנת, אפילו נפשך נקעה כבר מכל אלה. השתדל לשלוט ברוחך למריבות הקטנות אליהן אתה נקלע.

תאומים
21 במאי – 20 ביוני

60 אלף ל"י בלי הצמדה, 9% ריבית לשנה,

ב-1972 הייתי בחיכון, בשישית.
בנק דיסקונט פתח אז חוכנית חסכון חדשה: יתרון לדירה. ההורים שלי, שיהיו בריאים, רשמו אותי מיד.
בכל מה שנוגע לדיסקונט - הם תמיד ראשונים...
עברו חמש שנים, אני כבר גדולה, עוד מעט משתחררת מצה"ל, ורמי כבר החחייב...
תהיה לנו חתונה בקרוב, ותהיה לנו דירה.
מבנק דיסקונט קבלנו היום 60 אלף לירות הלוואה, ללא הצמדה, ב-9% ריבית!
זו המתנה של בנק דיסקונט לחתונה.
בכל מה שנוגע לבנק דיסקונט, אנחנו תמיד ראשונים.

הוריה של שרית לוי חסכו עבורה במשך חמש שנים 30.000 ל"י. על סכום זה הצטברו לזכותה ריבית והפרשי הצמדה בסך 55.380 ל"י. הסכום הכולל העומד לרשותה, ביחד עם ההלוואה של בנק דיסקונט, מגיע ל: 145.380 ל"י. וכל זאת מחסכון של 30.000 ל"י, בחשלומים חודשיים, במשך 5 שנים בלבד.

בנק דיסקונט

מכתבים

(המשך מעמוד 6)

שנייה במיבצע גן השוק. קריאת סיפרו של רייאן וראיית הסרט על המיבצע רק חיזקו את דעתי שכל הערותיו של עמי־דרור בנדון היו נכונות.

איני מכיר את הנ"ל אישית, אולם לדעתי יש להצטער על כך שמנתח מזהיר זה אינו פועל בשירות צה"ל ושלא עושים שימוש בכישרונותיו. כמי שאוהב לקרוא סיפרות היסטורית צבאית וכמי שאינו רוצה שפרשת המחדל תחזור במהדורה נוספת, אין לי אלא לקוות שמר עמידרור יזמן לתרום את תרומתו לתיאוריה הצבאית בצה"ל.

אוריה באר, תל־אביב

● ● ●

ממשלה חדת־עין

לדעתי, חובה לציין את התפיסה המהירה וחדות־העין של שר־המישפטים שמאל תמיר ושר־החינוך־והתרבות זבולון המר, כפי שהתגלו בעת שהממשלה החדשה, כולל ד"ש, הוצגה בפני נשיא המדינה, אפרים קציר.

על־פי התמונות שצולמו באותה פגישה היסטורית קל להיווכח כי רק שני שרים

השרים שמואל תמיר וזבולון המר מתבוננים בייגאל ידין בבית הנשיא

היכן הפירוש הרעיוני?

אלה, מכל שרי הממשלה, הבחינו בפזוזה המוזרה שבה התיישב סגן ראש־הממשלה, הפרופסור ייגאל ידין, ליד נשיא המדינה, במעמד חגיגי זה. זבולון המר אפילו לא יכול לכבוש את צחוקו למראה התנועה המיזרחית המסויימת של הפרופסור ידין.

ואשר לפירוש הרעיוני של הפוזה של ידין, זאת אני כבר משאיר לכם.

יגאל בית־הלחמי, תל־אביב

פסים בדגם רנו 14 כבכל הדגמים.

אתה משלם כסף ומקבל-

בשאתה רוכש מכונית "רנו" אתה משלם בלירות ומקבל מכונית שערכה זהב!

ההשקעה ב"רנו" היא הכדאית, הבטוחה והנשמרת ביותר!

קנה עוד היום - זו הקניה הטובה ביותר! "רנו 14" היא המכונית שבה הושקעו כל הידע והפיתוח המתקדם ביותר.
היא נותנת לך:
יותר נוחות. **יותר** יציבות
יותר אמינות **יותר** בטיחות
היא מאפשרת לך: אחזקה **בפחות** הוצאות על דלק ושרות,
ב"רנו 14" המנוע רוחבי, ההינע קדמי, ארבעת הגלגלים עצמאיים, מערכת הבלמים כפולה, רדיוס החיגוי מושלם.

תא המטען מאפשר 4 מצבים: שני שמושים משפחתיים עם או בלי מדף אחורי, שני מצבי סטיישן עם מושב אחורי מקופל או לא מקופל.
ל"רנו 14" קו ייצור של 2.5 מיליון מכוניות.
"רנו" — מקום ראשון במכירות בשוק האירופאי המשותף.
לרשותכם כל דגמי **"רנו" 1978**

בני משה קרסו בע"מ
תל־אביב: רח' ריב"ל 26-22, טל. 33241

ירושלים: הס 4, טל. 226491.
חיפה: "רכב חיפה", יפו 32, טל. 510296. **נתניה:** סברדלוב, הרצל 54, טל. 23852. **באר־שבע:** עמיגל בע"מ, החלוץ 124, טל. 74533.
ראשון־לציון: ברניצקי, הרצל 32, טל. 961008. **נצרת:** מוסך אדנאן, אזור התעשיה נצרת, טל. 56861.
אשקלון: מוסך פאר, מרכז מסחרי אפרידר, טל. 22743. **רמת־גן:** רנו ר"ג — קיבל, ז'בוטינסקי 111, טל. 798474. **קריית־גת:** מוסך גל־צור, אזור התעשיה, טל. 91395.
קרית־שמונה: מוסך הגליל העליון, טל. 40713.

מי שמבין קונה "רנו"

זהב של מכונית

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

„העולם הזה" 784
תאריך: 6.11.52

גיליון „העולם הזה" שיצא לאור לפני 25 שנים בדיוק, הניח לקוראיו „רו"ח־מייוחד" תחת הכותרת „מילחמת־העולם נדחתה — השלום הקר התחיל", שבה סקרה המערכת בהערכותיה את הנחות־היסוד שהניח מנהיג ברית־המועצות, יוסף ויסאריונוביץ' סטא־לין, בבחנה ועידת המיפלגה הקומוניסטית של ברית־המועצות. ה„רו"ח־המייוחד" שימת אלה מול אלה את עמדות המזרח והמערב, כאשר מסקנת המערכת היא „הנצחת המילחמה־הקרה". מצב שאכן התייצב מאז ועד לראשית שנות ה־70', עם חתימת הסכמי הדטאנט ווועידות הלסינקי. כתבה נוספת היתה „העולם הזה מבקר בממ־לכת היין" שבה נבחן ערכם של היינות הישראליים, סוקרו תול־דותיהם ותואר תהליך הפקתם.

תחת הכותרת „אפריקה: מוות לאיש הלבן", תוארה ראשית התסיסה של ילידי יבשת אפריקה נגד שילטון בני הגזע הלבן.

עיקר הכתבה דן במאבקו של ג'ומו קניאטה, כיום נשיאה של קניה, שניצב לפני 25 שנים בראש אירגון ה„מאו־מאי" שהיה הראשון בין אירגוני־הגרילה האפריקאיים ונלחם כנגד השילטון הבריטי שם. בשער האחורי של החוברת הוכא „חידון תצלומים" המבוסס על הגדלות מצולמות של עצמים זעירים מעשה־ידי צלם המערכת. בשער הגיליון: הכימאית חנה יצחקי לוגמת כוסית מיין הנשיא.

בן־גוריון פוגש בנגב את הבוגדים במולדת ✱ מנחם בגין:

„שר־החוץ המפא"י הבטיח לבנות גשר לגרמניה, מעל שדות האפר..." ✱ שפת־האם של אפרים קישון

העם

אינטרמצו שמיימי

במשך דקות מיספר נשאו אזרחי המדינה את עיניהם השמיימה, התלהבו למראה לחקות המטוסים שחגו במרומים, וחגגו כך את יום השנה של חיל־האויר. היו זוגות עיניים שמלאו דימעות גיל למראה המפ־ציצים, אולם היו גם כאלה שרעד ההת־פוצציות הרטיט במקצת את ליבם, והזי־כיר להם משהו.

אחרי אינטרמצו שמיימי זה שבו המב־טים אל האדמה. האוטובוס היה פרוזאי ואיטי הרבה יותר מן המטוס. אלא שלאז־רחי ישראל נדמה היה שמחירו דומה לפחות מבחינה אחת לאווירון: היתה לו נטייה טבעית לעלות לשחקים.

האזרה שהתרגל לכל הסתפק באנחה, חפר בכיסו ושילם את התוספת המבו־קשת למחיר כרטיס האוטובוס.

הכנסת

התשובה: שתיקה

לעיתים קרובות דומה הכנסת לתיאט־רון בובות אשר שחקניו מבצעים תנועות מסובכות כדי להגיע לבסוף אל הסיום הקבוע מראש. הבעת האמון של הכנסת בממשלה דמתה למחזה זה.

איש לא התרגש ביותר. אחרי מנחה ארוכה, טיולים בחוץ־לארץ וחופשה כללית, התכנסו שוב הח"כים בירושלים הקרירה, כשכימעט כולם לובשים מעילים ועונבים ענייבות. עד לנאום התשובה של ראש־הממשלה לא היו קריאות־ביניים, ואפילו בשעת נאומו של מאיר וילנר, איש מק"י, לא פרצו שום סערות. הח"כים הסתפקו ביציאה מן האולם, לגמו תה במיזנון הכנסת החדש עד עבור זעם הנאום.

עוברות החיים. פחות מכולם התרגש דויד בן־גוריון. לבוש חליפה אפורה, שנר־אתה כחדשה, עונב עניבה סגולה בולטת, המתין כימעט בסבלנות עד שכל הנוי־אמים יסיימו לחזור על דבריהם הרגי־לים, המוכרים להם עצמם, לחבריהם בבית ולעיתונאים.

סיבת שלוותו של בי־ג'י היתה פשו־טה, והוא הודה בה בפה מלא. בקובעו שלוש עובדות (נכונות) שהן אבני־יסוד של המציאות בכנסת:

(א) שום מיפלגה (כולל מפא"י) אינה מסוגלת להקים לבדה ממשלה (מאחר ש־אינה נהנית מרוב).

(ב) איש לא יוכל להקים ממשלה בלי מפא"י (מאחר שהאופוזיציה מחולקת כמעט שווה בשווה בין הימין והשמאל).

ו(ג) שום מיפלגה אינה יכולה למנוע הקמתה של ממשלה (אם מפא"י רוצה בה).

שינאה משותפת. האיש שקיומו שי־מש עילה למחזה כולו ישב אותה שעה בקצה השורה הראשונה של הח"כים כשפניו, המביעים הדר, שקטים ושלווים, היה זה הרב נורוק * שירש חלק מעזבון חבר מיפלגתו המנוח, דויד צבי פנקס, והתמנה כשר־הדואר. החלק השני של ה־עיזבון — ענייני התחבורה, כולל הטיפול בקואופראטיבים הגדולים לתחבורה — נש־אר לפי שעה בידי ראש־הממשלה עצמו.

העיר פרץ ברנשטיין (ציונים־כלליים): „אין לנו דואר עצום כמו באמריקה, ואין לנו תחבורה ענקית כמו ברוסיה הסובייי־טית — לשם מה להקים שני משרדים נפרדים?" ליגלג על כך בן־אהרון המפ"מי: „איש התורה יהיה עתה אחראי למישרד הממשלתי העומד בראש מחללי השבת ב־מדינה!"

אולם לא היה ערך כלשהו לנאומים. התוצאה היתה ברורה מראש, גם אילמלא נמנעו הפרוגרסיבים **, פועלי אגודת־יש־ראל והסיעונת למדן—ליבשיץ מההצבעה. צדק בן־גוריון בזוזרקו לאולם את השאלה: מה מאחד את משה סנה ופרץ ברנשטיין, וילנר ובגין? מה אם לא השינאה המשו־תפת? האם מסוגלים הם להקים ממשלה אחרת?

התשובה היתה, כמובן, שתיקה.

לפני כן —

● שמעה הכנסת מפי אסתר רזיאל־נאור החרותית את נאומה הקצר ביותר: „המשבר הוא רציני. המישחק במשבר אי־נו רציני. איננו רוצים להשתתף במישחק, לכן לא נשתתף בוויכוח."

● שמעה מפי יצחק בן־אהרון תמונה מילולית מייוחדת במינה: „מה עשיתם אתם (מפא"י) כדי להצעיד את אונייתנו קדימה?".

● האזינה לחליפת הדברים הבאה: בן־גוריון (תוך נאום תשובתו): „...הבעייה המרכזית היא העצמאות הכלכלית.."

סרלין (ציונים־כלליים): „את זה כבר אמרנו לפני שלוש שנים."

בן־גוריון: „את הכל אתם אמרתם. אבל כשירדתי השבוע לנגב וראיתי את בוני העצמאות, לא מצאתי אתכם שם."

בן־אהרון: „אבל אותנו, את סוכני הקו־מאינפורמס *, את הבוגדים במולדת, מצאת שם?"

בן־גוריון: „כל זמן שעשיתם הייתם בסדר, אבל אני יודע לאן מובילה דר־ככם..."

בן־אהרון: „דרומה!"

בן־גוריון המשיך בנאום.

מפלגות

יחי מר בגין

היו אנשים שחששו כי אחרי סיור מקיף באמריקה הדרומית, וחוסר ההתעניינות של הציבור הישראלי בעניין השילומים, תצ־טנן התלהבותו של מנחם בגין.

חששות אלה פוזרו מייד עם עלותו, ה־שבוע, על במת מוגרבי התל־אביבית, מו־קף קבוצת בית"רים לבושי חולצות כחו־לות. כמה שעות לפני־כן התנהל על אותה במה המישפט הציבורי בנושא הסרט ה־בלשי. דבריו של מנחם בגין היו סתערים יותר מאלימותם של חציי־תריסר נושאי אק־דחים הוליוודיים. דוגמות:

„שר־החוץ המפא"י הבטיח לבנות גשר לגרמניה, מעל שדות אפר, מעל גופות חרו־כות, מעל עגני גאזים... לאותם אלפי אס־אס־מנים הצועדים בחוצות גרמניה ובפיהם שירי הסכין שממנו נוטף הדם היהודי... גשר בין היתומים לבין רוצחי אבותיהם, בין השכולים לבין משמידי יל־דיהם!"

הקהל הריע במשך 10 דקות רצופות, וכדברי היומון חרות, צעק: „יחי מר בגיון"

מוסר

סטאטיסטיקה לא מוסרית

עקומת העבירות המיניות עלתה עלייה מסחררת מאז קום המדינה, והגיעה מ־63 מיקרים ב־1948 ל־322 ב־1951 ולאותו מיס־פר בדיוק ב־1952 שנת העלייה הגדולה, 1949, היתה גם שנת עלייה רבתי במיספר עבירות המין — 270 מקרים, שהם יותר מפי־ארבעה מאשר בשנה הקודמת (שאומ־נם היתה שנת מילחמה). בשנים 51—1950 יוצבה דמות היישוב בישראל, והגיעה גם למצב יציב בשטח זה. הסטטיסטיקה מראה שמרבית מעשים אלה נעשו בנקודות יישוב של העולים החדשים ובני המיעוטים כגון רמלה, לוד, יפו ועכו. בישראל של שנת 1952 כמעט שלא עובר יום ללא עבירה מינית — בין אם זה אונס, פיתוי נערה צעירה, או מעשה מגונה בגופו של ילד.

קולנוע

טוב הוא טוב ורע הוא רע

מאות אנשים שנאספו באחד מימי השבוע שעבר באולם קולנוע מוגרבי בתל־אביב כדי לשמוע את חוות דעתם של מומחים על הסרט הפלילי, ולחזות בהתנצחות מרה בין שולליו למחייביו, ראו מחזה מוזר. גם הקטיגור — ישראל טרמו, וגם הסניי־גור — ש. טוביה * הסכימו כי סרט פלילי טוב הוא טוב, וסרט פלילי רע הוא רע. ולעדים לא נותר אלא לאשר מסקנה הג־יונית זו; וכך עשו גם השופטים, שופט־השלום יוסף בן־חנוך, הבמאי יוסף מילוא והמבקר בנימין תמוז.

נקודה העלולה להדאיג כל בעל טעם טוב היתה הסעיף ב„פסק־הדין" הדורש מן המו־עצה לביקורת סרטים ומחזות שליד מישי־רד־הפנים (הצנזורה) להרבות בפסילת סר־טים פליליים „לא טובים". גוף זה, שיוצג במישפט על־ידי קצין־מישטרה לשעבר שלא הראה כל סימני בקיאות קולנועית או טעם טוב, ואשר גם שאר חבריו הם בעלי יומרות אמנותיות, נוטל לעצמו מפעם בפעם סמכויות רחבות יותר, ומהוות סכנה חמו־רה של השתלטות הביורוקרטיה על התי־אטרון והקולנוע.

אמר אחד העיתונאים שהיה במקום: „במקום לקרוא ,מוות לצנזורה'! נותן לה יוסף מילוא את תמיכתו, אף על פי שבידה הכוח למנוע מתיאטרונו הצגת כל מחזה נועז מאיזו בחינה שהיא."

אנשים

● **אפרים** (חד גדיא) **קישון**, איש מעריב, הופיע בטכס פתיחתו של האולפן ללימוד עיברית בירושלים כתלמיד למופת של המוסד בעבר, ונשא נאום שלו הק־שיב שר־החינוך והתרבות, פרופסור **בן־ציון דינבורג** (דינור). אמר קישון: „העיברית היא שפת־האם היחידה בעולם שאותה לומדת האם מפי בנה."

● השמש ההוליוודית קרנה השבוע על **חיים חפר** בצורת חוזה בעל כמה עש־רות סעיפים. התוכן: חברת קולומביה קנ־תה מחפר את הזכות להשתמש בשירו הי דרומה לאילת, בסרט עושה הלהיטים **קרן־אור שנייה פגעה במלחין מרדכי זעירא**, אשר שירו סובבונו יושר באו־תו סרט.

* שמו הספרותי של טוביה (טוביק) שלונסקי, משורר צעיר באותה עת וקרובו של המשורר אברהם שלונסקי. כיום משמש טוביה שלונסקי כמרצה באוניברסיטה העב־רית בירושלים.

** בכיכובו של השחקן קירק דאגלס.

* איש תנועת המיזרחי.

** כיום מיפלגת הליברלים העצמאים.

* אירגון־על של המיפלגות הקומוניס־טיות בעולם.

אליהו אילת חבוש צלינדר ולבוש מיכנסי־פסים אפורים נכנס אליהו אילת, מי שכיהן כציר ישראל בבריטניה, למרכבה עתיקה שהובילה אותו למלכה, לטכס הגשת כתב־האמנתו החדש כשגריר ישראל.

מכתבים

תל חיפה

בזמנו נקטתם את עמדת הארכיטקט אלישע גת, לאמור: במקום כיכר דיזנגוף בונה העיריה „תל־דיזנגוף"; לכל המסתכל מרחוב דיזנגוף לכוון הכיכר יתגלו מנהרות שחורות ואפלות הנכנסות לתוך תל.

הוויכוח מעל דפי עיתונכם ובטלוויזיה העמיד זה מול זה: ארכיטקט מדופלם מול „עסקן" שהפך שר־התחבורה של עיריית תל־אביב. היום, לאחר מעשה, ניתן לראות שרחוב דיזנגוף נראה יפה על שני צדדיו משני צידי הכיכר. אן זכר לאותן מנהרות שחורות ואפלות. יתר על כן, כל המיבנה נראה יותר אוורירי מאשר „תל".

כל ילד יכול לראות כיום שהתנועה בכיכר הפכה פשוטה. יש הפרדה יפה בין הולכי־הרגל לבין כלי־הרכב, וכן כבר אפשר לראות שהכיכר תהיה פינה יפה יותר משהיתה לפני־כן. אם אלישע גת לא יכול היה לראות את הדבר מראש, ואם הוא ראה רק את הצד האפל, הרי אני מהרהר מי בעצם הסמיך אותו כארכיטקט.

יצחק דורון, מהנדס, תל־אביב

● ● ●

הכחשה סופית

בעיתונכם (העולם הזה 2095) הופיעה רשימה על יוסף לישנסקי בימים שגרדף על־ידי היישוב, זמן־מה לפני שהרעלה על הגרדום. במיקרה נפל לידי גיליון זה, ונדהמתי למקרא הקטע הבא, שאין בו אף שמץ של אמת ונודף ממנו ריח של עלילה שפלה:

„צבי נדב ולישנסקי פסעו רגלי לפיתחת ואדי ערה שעה ששמואליק וריקליס החליאו את איצר המטבעות. במשך שנים נהשד ריקליס בכך שנטל כעבור זמן לעצמו את המטבעות מן המחבוא, מאחר שאנשי השומר מצאוהו מרוקן."

כל הסיפור הזה, מתחילתו עד סופו, הוא שקר גמור. אני דורש כי תפרסמו בכל ההקדם הכחשה נמרצת והתנצלות על הפגיעה בכבודי.

פינחס ריקליס, תל־אביב

● העולם הזה שמח על כי סוף־סוף מוכחש הסיפור על אודות ריקליס, שהרמזים אודותיו הופיעו בפירסומים רבים בעבר על פרשת לישנסקי.

● ● ●

חשישאים וכל מום

המשומדים השמאלנים מקנאים בנו על אמונתנו האיתנה ולכן הם שונאים אותנו ומחזותיהם וכתביהם דומים לכתבי שטרייכר וגבלס. הם קוראים לעצמם ציונים שפויים, ומזהיגם, זה י. ח. ברנר שלימד, כי הגויים הטובחים הם צדיקים ואילו היהודים השבוחים הם הרשעים האשמים. והנה פרופ' הלמוט אוסטרמן נולד באשכנז וברח לארץ כנען וכאן חל בנפשו היפוך שקודין: מטאמורפוזה ונקרא שמו: אורי אבנרי, והוא לחם ונפצע בשדות פלשת וכיום הוא ממשיך ב„מסורת" ברנר וגבלס ומסית נגד דת ישראל ונוטריה, מאידך גיסא הוא מסביר ומשנן, כי מניה הרוצחים יאסר עראפאת הוא צדיק אוהב שלום, וגם הנוצרים המדיחים הינם „קדושים" בעיני השמירמר הכנעני.

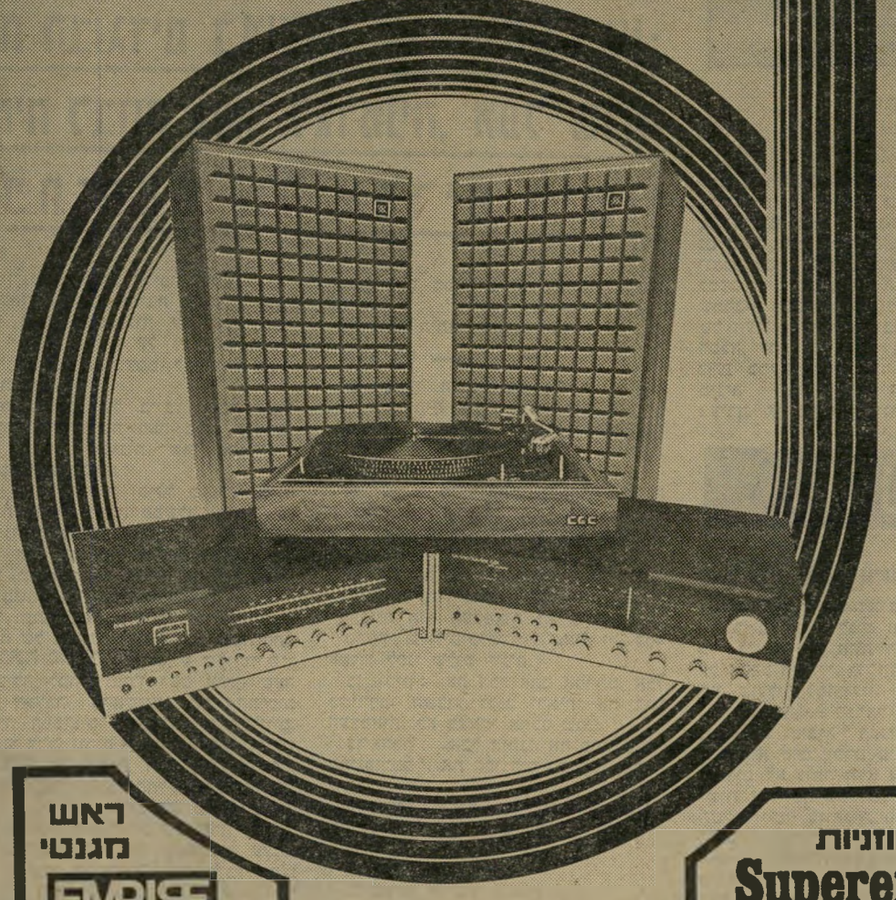
ואחדים מכותבי העתים החילונים הזה־שמירמר הכנעני חברו יחדיו וכתבו הפיצו שטנה נגד יהושע בן־ציון, שיצא לחרות. ואני אומר: הבו לנו מאזנים ועל כף אחת נשים את המיליונים של יהושע בן־ציון ועל הכף השנית נשים את פשעי החילונים השמאלנים. ואני מעז להאשימם ברצח עם שקורין: ג'נוסייד. שר התיירות לשעבר, מר קול־קולודני רצח אלפי אלפים נשמות ילדי ישראל, שהעבירם לשמד, לידי גלחי הייבסקציא של השחה"צ, ואלה גידלו והצמיחו מהם גדודים של ארסים וחשישאים דשודדים ורוצחים וכל מום רע. המיליונים של בן־ציון הינם כמו בגדורות של ילדים, לעומת רצח הנשמות בידי קול־קולודני וגלחי השוה"צ.

נ.ב.

הקורא מתבקש לתרום הרבה בשביל הדף, כי הכותב פשט כבר את הרגל. ומי שקולט באותו גל ושואב ענוג מקריאת דף זה, מתבקש לשלם שכר סופרים לכותב, ויזכה לראות בנקמה ובנחמה.

חיים צבי קורניץ, תל־אביב

יותר סטריאו
תמורת כסף
יותר איכות HI-FI יותר עצמה (Power Output)
יותר צלילים (Frequency-Response)
פחות עיוותים (Distortion)

ראש מגנטי EMPIRE
אוזניות Superex
רמקולים JBL
מגבר-מקלט harman/kardon
פטיפונים CEC

מכירה לעולים חדשים ופטורי מס, אפשרות רכישה גם בלירות ישראליות.
תדיראן
סניפי תדיראן: תל-אביב: קרליבך 27, טל. 285151. ירושלים: שמאי 9, טל. 234867. חיפה: כור מאירהוף 5
טל. 3-539292. באר-שבע: הדסה 22, טל: 36565.

שושני — מכונות כתיבה
* מכונות כתיבה חשמליות וחישוב
* מכירה, השאלה
* שירות תיקונים
* רחיצות
ואוברולים
* שירות חודשי
* מחירים נוחים
ליליינבלום 40 (פינת נחלת בנימין)
טלפון: 55772

רמקולי KEF
קובעים יותר מכל מרכיב אחר, את איכות המערכת
מערכות מכוונים: „מלוס", ארלוזורוב 15, ת"א, טל. 03—221751

ארומור
צעצועי דלתות וקירות

מורלה
הטפטים המעוצבים ביצירת אומנות

בין בגין והסעודים

מוחמד סיד־אחמד הוא אחד מהוגי־הדיעות החשובים ביותר בעולם הערבי. אחרי מילחמת יום־הכיפורים פירסם ספר שבו דגל בכריתת שלום עם ישראל, ותיאר את השינויים שיחולו במרחב עם היווצרות מציאות השלום. סיד־אחמד, בן קאהיר, הוא אחד העורכים הבכירים של „אל־אהראם", העיתון החשוב ביותר במצריים ובעולם הערבי.

את הדברים הבאים הגיש סיד־אחמד לכנס־הדיון על בעיית „השלום והפלסטינים", שהתקיים לא מכבר בלונדון, שבמהלכו נרקמו יחסים ידי־דותיים ביותר בינו ובין האלוף (מיל.) מתי פלד ואורי אבנרי.

במדינות־המפתח הערביות, המטפלות בסיכסוך ה־ערבי־ישראלי, התפתח אינטרס מהותי חדש לגבי השגת יציבות במרחב.

מבחינת היציבות, יהיה זה רע שלא לעשות שלום עם ישראל.

מבחינת היציבות, יהיה זה רע לעשות שלום עם ישראל על־פי התנאים שמעמידה ישראל.

שתי המיגבלות האלה, הפועלות מכיוונים שונים, מהוות את המיסגרת הקובעת את גבול הנסיגה של ה־צדדים הערביים מן התנאים שעליהם הצהירו, הגבול שמעבר לו אין הם יכולים לוותר.

יש להגדיר בבירור את האינטרס המהותי החדש הזה בהשגת יציבות, אשר ממשלת קארטר תיארה אותו כ„אחדות גדולה יותר בקרב כוחות־השלום במרחב", וכהזדמנות שאין להחמיצה. הדבר דרוש כדי למדוד בדייקנות את השפעתו על המשא־ומתן לשלום. זהו הבסיס לדברי הבאים.

■ ■ ■

החיפוש אחר היציבות התפתח עם העמדה הנקטת על־ידי המדינות מפיקות־הנפט השמרניות בעולם הערבי, בייחוד ערב הסעודית אשר, להוציא את אלה שבתוכה הרוצים במילחמה — שאינה סבירה בתנאים הקיימים — היא המדינה הערבית העיקרית המסוגלת להפעיל לחץ. עמדה זו מתבססת על:

● ראשית, חשיבותו החיונית של הנפט הערבי לגבי בעיות האנרגיה של המערב. דבר זה מאפשר לארצות ערב להרחיק את ארצות־הברית מעמדתה הקודמת, שגרסה תמיכה בלא תנאי במדינת ישראל.

● שנית, מאגר הנפט הענקי שצברו כתוצאה מ־מילחמת אוקטובר, המהווה — לגבי הערבים — ניידבך חשוב נוסף בעמדת המיקוח שלהם.

במקביל מאפשר הדבר למפיקות־הנפט הערביות העיקריות למלא תפקיד מכריע בעיצוב האסטרטגיה של מדינות־העימות הערביות, הרואות בהכנסות מן הנפט גורם חיוני להבראת כלכלתן ולהאדרת מאגרי־הנשק שלהן.

אולם, התנאים לייצוב המיבנים החברתיים והכלכ־ליים באיזור, מבחינת ההגנה על הון הנפט החדש, אינם תואמים בהכרח את תנאיהם הכלליים של הערבים לגבי השגת זכויותיהם הלאומיות מידי ישראל. מאידך, הקרבת זכויות לאומיות אלה מעבר לנקודה מסויימת תסכן יציבות זו.

מישור ההתייחסות חיסודי להסכם במיזרח־התיכון נשאר החלטות מועצת־הביטחון 242 ו־338.

בסעיפיהן של החלטות אלה, שנרשמו תוך פזילה להשגת אחדות־דעים, מצוי לפחות כפל־משמעות נודע־לשימצה אחד, הם נתונים לפרשנויות שונות ונחשבים עתה, לא רק על־ידי מדינות ערב אלא למעשה על־ידי הקהיליה הבינלאומית כולה — להוציא את ישראל לבדה — כבלתי־מספקים בכל הנוגע למרכיב יסודי אחד של הסכם המיזרח־התיכון, היינו זכותם של הפלסטינים למולדת משלהם, כפי שהוגדרה בהחלטות 3236 ו־3375 שנתקבלו באו"ם באחרונה.

נוצר צורך דחוק וחיוני ביצירת קווים־מנחים מדויי־קים יותר — מבחינת התוכן וההליכים גם־יחד — ב־מטרה להבטיח התקדמות של תהליך המשא־ומתן.

ארצות־הברית, המקובלת עתה על כל הצדדים כ־מעצמה ההולמת ביותר לשמש בתפקיד המתווך, הציעה קווים־מנחים שאינם מספקים את ארצות ערב או את ישראל. הנשיא קארטר עמד על כך שקווים־מנחים אלה אינם תוכנית אמריקאית, וכי יש לעבד את תנאי ה־הסכם בדרך של משא־ומתן בין הצדדים עצמם.

אולם קווי־הנחיה אלה יעילים בכל־זאת, ולו רק לשם הגדרת התחומים שבהם יש לבקש ויתורים אצל כל אחד מן הצדדים.

■ ■ ■

מבחינת התוכן, המחסום העיקרי הוא אי־ההכרה בזכותם של הפלסטינים להגדרה־עצמית כפי שהוא מופיע בהחלטה 242.

מחסום זה מורה על התנחה שהוויכוח ביסודו מתנהל בין ישראל לבין מדינות ערב, ולא לבין הפלס־טינים. אם אכן שוקלים כיום צורה כלשהי של הכרה בהם — אלא־אם־כן תשונה החלטה 242 — אין זה במונחים של הענקת זכויות מלאות של זהות עצמאית, אלא כפיתיון שתכליתו להרתיעם מהשגת הסכם מהיר, ובמיקרה של כישלונו — להאשימם בכך.

כל תהליך של משא־ומתן ללא פריצת־דרך בנושא עיקרי זה, שבעיני הערבים הוא לב העניין כולו, כאילו לא הוחל כלל. מאידך, ההכרה בזכותם של הפלסטינים למדינה בגדה המערבית ובעזה תאפשר למדינות ערב להיות גמישות יותר בנושאים רגישים אחרים.

הנשיא קארטר הכיר בזכותם של הפלסטינים ל־„מולדת", אך הוא מסרב לקיים מגעים עם אש"ף ומתנגד להשתתפותו של האירגון בתהליך המשא־ומתן — כל עוד לא קיבל את החלטה 242 כחודעה בזכותה של מדינת ישראל להתקיים. אשר לפלסטינים, קבלת החלטה 242 כמות כחודאה לא רק בזכותה של ישראל להתקיים אלא גם בהורדת מעמדם לזה של פליטים — בניגוד מוחלט להעלאתם למעמד של צד עצמאי שווה־זכויות במשא־ומתן. לכך אין הם יכולים להסכים.

ברית־המועצות, השותפה לכס היו"ר בוועידת ז'נבה, הודיעה באחרונה כי הוועידה לא תתכנס ללא השתתפות אש"ף כצד עצמאי ושווה־זכויות. כיצד מיישבים בין זכויותיהם הלאומית של הפלסטינים לבין ההיצמדות להחלטה 242?

אחד הפתרונות שצריך יהיה להתקבל על־ידי ה־צדדים הלא־ערבים הנוגעים בדבר יהיה ניסוח מעודכן ומחודש של ההחלטה שיכלול בה את המרכיב הפלסטיני הלאומי, כפי שנעשה למשל בהצהרת השוק המשותף מן ח־29 ביוני 1977. להוציא צעד מעין זה, המרכיב הפלסטיני יוכל להיכלל בתהליך ההסכם רק באופן בלתי־ישיר, על־ידי אחד משלושה אמצעים אפש־ריים:

● תחת פיקוח ישראלי;

● תחת חסות האו"ם;

● בתוך מיסגרת ארצות ערב.

כל האופציות הללו, במידה זו או אחרת — בנפרד או בצירופים שונים — נוטות לחבל ביישות הפלסטינית העצמאית:

● האופציה הראשונה, המשתמעת מתוכנית־אלון, מן התוכנית שהיתווה משה דיין באחרונה או ממודלים אחרים של יישום האוטונומיה הפלסטינית בשלבים, אינה מתקבלת על דעת הערבים כנקודת־התחלה. היא מניחה הכרה ערבית בלגיטימיות של שילטון ישראלי בפלסטין כולה; היא תידחה בכל רחבי העולם הערבי ככניעה לעמדה הקיצונית של הליכוד, ומאחר שישראל דוחה לחלוטין כל אפשרות של דו־שיח עם אש"ף, היא מניחה גם נסיגה מהחלטת ועידת רבאט שקבעה את אש"ף כנציגו היחידי של העם הפלסטיני.

● האופציה השנייה, דהיינו צורה כלשהי של חסות של האו"ם על פלסטין הערבית, מניחה אי־הכרה בכושרם של הפלסטינים לממשל־עצמי; היא דוחה גם אפשרות של מעמד שווה־ערך והדדי לשני העמים החיים בפלסטין ומשהה את פתרון הנושא שאותו רואים הערבים כלב הסיכסוך — מחסום העתיד להפריע לשגת פתרון סופי בהיבטים אחרים שלו.

● האופציה השלישית הותוותה כבר בגירסות שונות על־ידי מדינות ערביות שונות: קשר מוסדי שיחבר את היישות הפלסטינית לירדן, כפי שהוצע על־ידי מצרים; קונפדרציה רופפת ורחבה יותר שתכלול את פלסטין, סוריה, ירדן ולבנון, כפי שנרמז על־ידי סוריה — מישלחת ערבית מאוחדת לז'נבה. הצעות מעין אלה, המכוונות לעקוף את התנגדותה של ישראל לייצוג אש"ף נפרד, עתידות לעורר חיכוכים בתוך צוות המשא־ומתן הערבי ולהחליש את עמדת המיקוח הכוללת שלו.

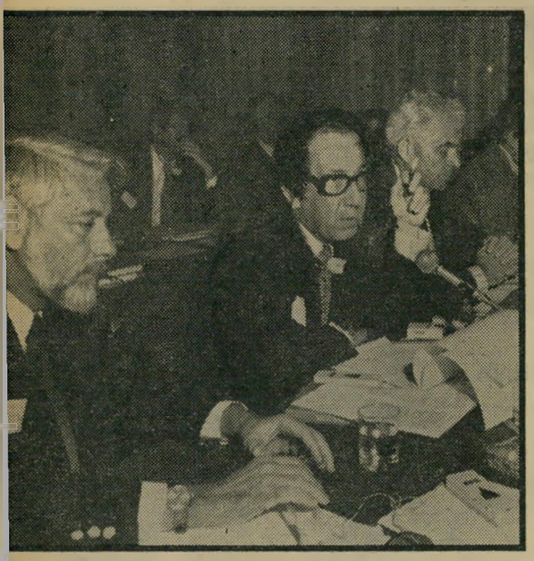
■ ■ ■

שטחים. החלטה 242 קובעת שהגבולות הסופיים חייבים להיות בטוחים, אך היא קובעת גם שעליהם להיות מוכרים אחדי. בניגוד לישראל, שמעולם לא היו לה גבולות מוצהרים, אלה של מצרים וסוריה הוכרו באופן בינלאומי עוד לפני קום מדינת ישראל.

● שום מנהיג ערבי לא יוכל להסכים לוותר על שטח ריבוני למען ביטחונה של ישראל. משום כך לא יוכל להסכים גם לקביעת קו שני של „גבולות הגנה" סופי מוגדר (כפי שיכול להשתמע מהצעתו של הנשיא קארטר בהקשר זה), שישתרע בתוך שטח ערבי מעבר לקווי־הגבול הקבועים הסופיים של ישראל.

● שום מדינה ערבית לא תוכל להשלים עם כך ש־ביטחונה של ישראל יתבסס על סיפוח שטחים בכוח. ההסכמים שהשיגה ישראל בסיני, בגולן, בגדה המערבית ובעזה לא יוכלו להתקבל על־ידי מדינות ערב כגבולות דה־פאקטו שבהם יהא עליהן להכיר. תיקונים קלים בקווים שלפני 67' יוכלו להתקבל רק כרציונאליזציה של גבולות, ללא זכייה בשטחים מצד ישראל וללא התרחבות אל מעבר לגבולות החיסטוריים של פלסטין.

● מדינות ערב מסכימות שלשם הבטחת הסכמי השלום נחוץ לקבוע איזורים מפורזים, עמדות קדומניות, אמצעים אלקטרוניים וכו' מעבר לגבולות שייקבעו סופית. אולם, על־מנת שערובות ביטחון אלה תהלומנה את הריבונות הערבית ואת צורכי הביטחון, עליהן למלא אחר התנאים הבאים: א) הדדיות; אחריות ליישום ערובות אלה על־ידי צד שלישי מקובל אהדדי, תחת חסות האו"ם; ג) הפיכות — כלומר, אל להן להוות מיכשול מתמיד מפני יישום הריבונות; בהסכמי השלום יש לכלול תנאים לקיצוץ הדרגתי באמצעי־ערובה אלה,

סיד־אחמד (בין פלד ואבנרי בלונדון)

שבהם יסכימו כל הצדדים על נקיטת צעדים לקראת נורמליזציה של היחסים.

■ ■ ■

שלום. עניין מהות השלום אינו מייחד את הישראלים לבדם. עד לזמן האחרון סירבו כל מדינות ערב לשקול הסכם של שלום שירחיק מעבר לסיום מצב הלוחמה ולערובות בינלאומיות להבטחת אי־חידוש מעשי־איבה.

התנאים לשלום שעליהם עמדה ישראל תמיד ואשר עליהם מכריז הנשיא קארטר כיום (גבולות פתוחים, יחסים דיפלומטיים, מיסחר וחילופי תיירים ותרבות) נחשבים בעיני הערבים בלתי־מהותיים לגבי ההכרה בישראל והחתימה על הסכם־שלום איתה. למעשה, על־פי החוק הבינלאומי, פוגעים התנאים שמציבה ישראל בזכויות הריבוניות של הערבים, וכפי שהאירופים עצמם חזו על בשרם אחרי מילחמת־העולם השנייה: כשכופים על אחד הצדדים בסיכסוך „נורמליזציה" של יחסיו עם צד אחר על־פי תנאיו של זה, ההשפלה שבכך הופכת מצב של כניעה.

למרות כל זאת הרחיק הנשיא סאדאת לכת עד כדי רמיזה לממשל קארטר שניתן יהיה להגיע לידי נורמליזציה מלאה חמש שנים אחרי חתימת ההסכם, אך הדבר עדיין כרוך בניתוק של פער־זמן בין הנורמלי־זציה המוחלטת לבין תהליך נסיגתה של ישראל — ומשום כך הוא שולל מכוונות השלום של הערבים את כושרן הפוטנציאלית להשיג את הנסיגה שהם מבקשים.

הנושאים־והתנותנים הערבים יחזקו את עמדת המיקוח שלהם במידה ניכרת אם לא יחדו כליל את רעיון השלום המוחלט עם ישראל — ותהיה הצדקתם לכך גדולה ככל שתהיה — ואם יתנו אותו בתנאים.

בכך יעניקו לעצמם ארגומנט חזק ביותר לעומת ניסיונה של ישראל — המוצלח עד כה — לאכול את העוגה וגם לשמור עליה, ללחוץ לנורמליזציה מלאה ובעת־ובעונה־אחת לעמוד בתוקף על קבלת ערובות־ביטחון בלתי־מאוזנות על חשבון זכויותיהם היסודיות של הערבים והפלסטינים.

במילים פשוטות: אם השלום, לגבי הגברת גולדה מאיר, פירושו שהיא תוכל לנסוע לקאהיר לערוך שם קניות, הרי אותו השלום חייב לאפשר גם ליאסר עראפאת לנסוע לתל־אביב באין־מפריע. הנורמליזציה המלאה של יחסים עם מדינת ישראל חייבת להתרחש בד־בבד עם סיפוק כל התביעות הערביות, כולל אלה של הפלסטינים.

■ ■ ■

ירושלים. נושא ריגשי עמוק לגבי מאמיני שלוש הדתות, והוא חשוב עוד יותר מאז נטלו הליכוד וערב הסעודית את הבכורה — כל אחד בצידו. את פתרון בעיית ירושלים יש להשאיר לשלב מאוחר של המשא־ומתן, אחרי שתושג הכרעה בנושאים מרכזיים אחרים. מה שמדינות ערב לא יסכימו לו הוא שירושלים כולה תישאר תחת ריבונות ישראלית. אם יובטחו ריבונות מחולקת בין ישראל ומדינה ערבית, או בינאום של העיר, מדינות ערב לא יתנגדו לתנועה וגישה חופשיות לכל המקומות הקדושים, שכל אחד מהם יימצא תחת אפוטרופסות הדת שעליה הוא משתייך.

■ ■ ■

הליכים. דו"ח מכון ברוקינגס, שעל־פיו הותוו קווי־ההנחיה של הנשיא קארטר, מגדיר את ההסכם ביסודו

(המשך בעמוד 12)

מוחמד סיד־אחמד, קאהיר

בין בגין והסעודים

(המשך מעמוד 11)

כחילופים מוסכמים לאחר מו"מ בין דרישתה של ישראל לשלום ולביטחון לבין דרישת הערבים לפינוי השטחים שנכבשו ב־1967 ולהגדרה־עצמית של הפלסטינים."

הסכם זה יש ליישם „בשלבים שיוגדרו בבירור בהסכמי השלום... יישום־בשלבים זה יאפשר לכל אחד מן הצדדים להבטיח לעצמו, קודם שיעבור לשלב הבא, כי הצד האחר קיים במלואם את התנאים ש־הוסכמו והוגדרו בשלב שקדם לו."

פירושו של דבר: כל נתח מן השטחים הערביים שיוחזר יישקל כנגד התחייבויות גדלות והולכות מצד הערבים לקראת שלום כולל עם מדינת ישראל. מכאן מת־עוררים נושאים אחדים:

● **התחייבויות הדדיות מאו־זנות:** במעשה, פירושה של גישה זו הוא שמרבית דרישותיה של ישראל ל־שלום (שימת קץ ל„תעמולה ופעולות עוינות, כולל חדירות מזויינות"; סילוק „מיכשלויים בדרך תנועתם החופשית של ספינות, סחורות ובני־אדם"; פיתוח יח־סים פוליטיים וכלכליים תקינים ושיתוף־פעולה) תקויימנה קודם שתתבצע ה־נסיגה המוחלטת. זאת, שעה שבדיוק ב־אותם שלבים סופיים של נסיגה יתעוררו השאלות המכריעות של יישובים ישר־אליים ותיקוני־גבול קלים עבור הערבים.

בנקודה זו ייטה עניין החילופין לטובת ישראל באורח ניכר ביותר.

אם ערכו השלבים לקראת נורמליזציה במקביל לשלבי הנסיגה (עד כה הודה רק מנהיג ערבי אחד בעקרון הנורמלי־זציה, וגם אז רק אחרי נסיגה מלאה), יש לצפות שמדינות ערב לא יוכלו אלא לעמוד על כך שרק עם יישום שלביה האחרונים והסופיים של הנסיגה מן ה־שטחים הערביים — כולל הגדה המע־רבית ועזה — יוכלו מדינות ערב לשקול שינוי מדיניותן היסודית בכיוון של נור־מליזציה של היחסים עם ישראל.

משום כך, בניגוד לתזה הישראלית, ככל שהמרכיב הפלסטיני לובש ביטוי ברור ומוגדר יותר — דהיינו לובש צורה של מדינה פלסטינית מוכרת ועצמאית — כן יהיו הצעדים האחרים לקראת נסיגה ונורמליזציה גם־יחד קלים ומהירים יותר.

● **גבולות־הגנה:** „גבולות הה־גנה" יוכלו להתקבל על דעת מדינות ערב רק במידה שיפרידו בין השטחים הכבושים על־ידי ישראל לבין המדינות הערביות בשלבי־הביניים, שבמהלכם יבוצע תהליך הנסיגה ולפני שיוסכם על גבולות.

● **גורם זמן:** הנשיא קארטר עומד על כך שהתהליך לקראת שלום מלא חייב להיות מופעל עתה, אך הוא עומד גם על כך שהוא ינוהל בקצב איטי מאד העלול להתמשך גם על־פני עשור שנים, על־מנת לאפשר לצדדים להתגבר על התנגדותם ההדדית זה לזה. עיכוב שכזה בהחזרת זכויות הערבים עלול לחבל ביציבות המצב הכולל בעולם הערבי.

על־פי דיווחים בעיתונות האמריקאית מתייחס הקצב לתקופת החסד, תקופת מחירי הנפט ה„יציבים" שאותה הבטיחה ערב הסעודית — על־פי השמועה — למערב. יהיו תחזיותיה של סעודיה אשר יהיו, יישום ההסכם על־פני תקופת זמן כה ממושכת יחבל בתהליך השגת השלום יותר משיבטיח את הצלחתו.

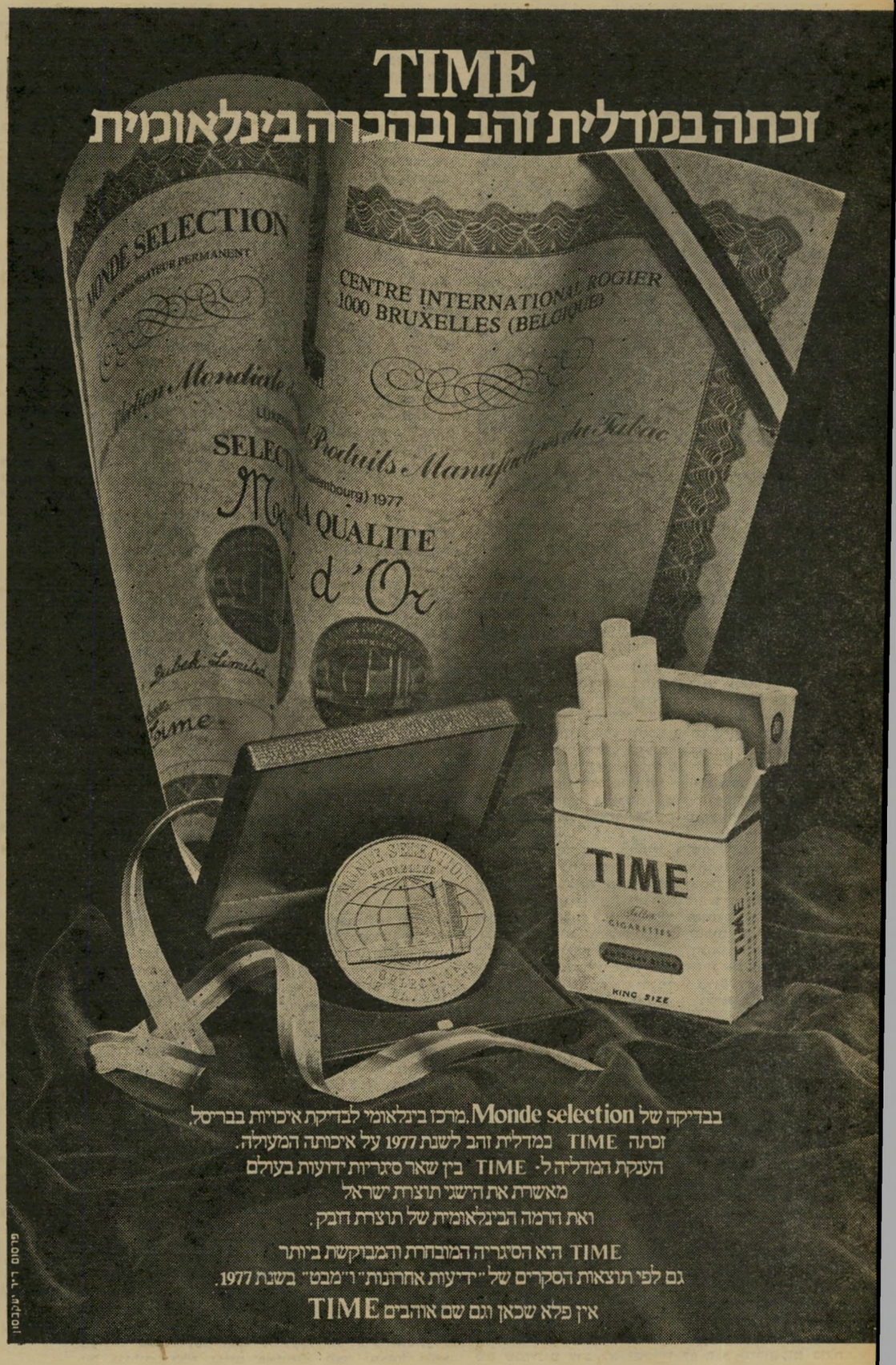
■ ■ ■

דחיה. גורם הדחיה אינו מוגבל ל־מדינות הערביות שאינן גובלות בישראל, ואשר עניין היציבות אינו כה חיוני לגביהן מאחר שאינן דנות עימה על שטחים. זוהי האווירה השוררת ברחבי העולם הערבי, והיא משקפת את תחושת ה־תיסכול הערבית הלגיטימית, שלא תיעלם אלא־אם־כן יסופקו הזדרישות הערביות ה־לאומיות, כולל אלה של הפלסטינים. כושרה של הדחיה הערבית לסכל הסכם לא יהיה תלוי בעקרון יישוב הסיכסוך כמו בתנאים שעליהם יתבסס הסכם זה, האופן שבו יושם ומשך־הזמן שיידרש לשם יישומו.

אם לא יסופק אף אחד מגורמים אלה, דחיה התוצאה אפקטיבית לגבי המדינות הערביות שתיראינה כאילו מכרו את שאיפותיהם הלאומיות של הערבים תמו־רת ייצוב זכויות הנפט, עוד יותר מאשר לגבי ישראל עצמה.•

מוחמד סיד־אחמד, קאהיר

• בעל־פה הוסיף סיד־אחמד כי הסכנה הגדולה ביותר למרחב, אם ייכשל המשא־ומתן לשלום, אינה מילחמה חדשה אלא סידרה של מהפכות במדינות הערביות, והיווצרות מצב של תוהו ובוהו בעולם הערבי. הדבר עלול לנתק את זרם הנפט, לסכן את ישראל ואת העולם כולו.

האיש הצוחק

כ דאי להביט ארוכות בתצלום זה. הוא אומר הרבה.

הוא מראה את דב בן־מאיר, מזכיר מועצת פועלי תל אביב, נואם לפני רבבות העובדים שבאו להפגין בכיכר מלכי־ישר־אל בתל אביב נגד המדיניות הכלכלית של ממשלת בגין.

פניו של בן־מאיר קורנים מאושר, אג־רופו הקמוץ מורם אל־על.

מי שאינו מכיר את בן־מאיר, יכול לדמות בנפשו כי זוהי תמונתו של מהפכן, הצועד אל הקרב בי־ראש ההמונים, כדי להפיל את מישטר העריצות ולכבוש את ה־שיקטון כדם ואש.

אבל בן־מאיר הוא עסקן מפא״י ותיק ושיגרתי, ביורוקראט טיפוסי של המנגנון המיפלגתי. הוא רחוק ממהפכה כשם שהרבי מלובאביץ רחוק מסטייק לבן.

אם כן, מה מקור האושר הזה?

■ ■ ■

א ושר זה בא לו ממיפגש עם פוע־לים.

כל חייו היה דב בן־מאיר פקיד של מיפלגת־פועלים, של הסתדרות־פועלים, ובעקיפין גם של ממ־שלת־פועלים. אך מעולם לא ראה פועלים.

כל מנגנוני־הפועלים האלה עסקו בפוע־לים כשם שטחנת־קמח עוסקת בגרעיני־חיטה. הפועלים היו חומר־גלם. הם היו אובייקטים, חפצים. צריך היה להוביל אותם, לדבר בשמם, לסתום להם את הפה כשצעקו, לאיים עליהם בגירוש מן ההס־תדרות, ובמיקרים הקיצוניים לסלקם מבניין הוועד־הפועל בעזרת המישטרה.

עכשיו פוגש בן־מאיר בפעם ה־ראשונה בפועלים הרוצים שהוא ינהיג אותם, המוכנים להקשיב ל־דבריו מבלי להיאנס לכך.

לכן הוא מאושר. לכן הוא מנופף ב־אגרוף. משום כך הוא מוכן לקרוא לפוע־לים לעלות על באריקדות — כימעט.

ואינך יודע איך להגיב על תצ־לום זה. בחיוך? בתיקווה? ברח־מים? בשימחה?

■ ■ ■

ה פיתוי הראשון הוא להסתפק ב־חיוך רחמני. דב בן־מאיר, בפוזה של טריבון מהפכני, נראה כהתגלמות ה־צינות.

במשך שנים ארוכות הרסו בן־מאיר וחבריו, הכדאיניקים של מישטר המערך, את יסודות תנועת־העבודה. הם הפכו את „ארץ־ישראל העובדת״ לעיי מפולת.

במשך דור שלם, בהנהגת דויד בן־גוריון, לוי אשכול, פינחס ספיר ויהושע רבינוביץ, הם הכינו בשקדנות את התשתית לממשלת הליכוד. הם החריפו את הפער החברתי. הם גידלו בחממה מעמד חדש של ספסרים ופרוטקציונרים. הם רדפו עד חורמה כל מנהיג־פועלים עצמאי, שהעז לפתוח את הפה. הם שברו בלהט כל שביתה אותנטית. הם המציאו מערכת חוקים ומיסים שהיתה כל־כולה מכונה ליצירת הון שחור.

עכשיו קם הגולם על יוצרו.

ב־17 במאי תפס ההון השחור את השילטון. באמצעות הליכוד וז״ש. תעוצמה הכלכלית החדשה קיבלה לידיה גם את השילטון ה־מדיני.

אחרי שאילי־ההון־השחור בגדו בהם, נאלצים עתה דב בן־מאיר וחבריו לחזור אל הטיפוסים הנשכחים שהעלו אותם ל־שילטון לפני הרבה שנים: הפועלים.

■ ■ ■

ה מדיניות של ממשלת־הליכוד מב־טאת את הפסיכולוגיה של הספסר היהודי הקלאסי. הארץ כולה הפכה בורסה ענקית. האביונים עוקבים בדריכות אחר שערי המטבע, כשם שעקבו עד כה אחרי שערי הכדורגל. שחקני במה ושחקני כדור־סל רצים בהפסקות לעיין בטבלות ניירות־הערך. הספקולנט המצליח בבורסה תופס את מקומו של האלוף המצליח בצה״ל, כאליל התורני.

מבחינה חברתית מייצגת מדיניות־הלי־כוד את האינטרסים של העילית הכלכלית. ברוב תבונתה, מוכנה עילית זו לזרוק פירורים לשיכבת־התחתית.

נוצרת מעין קואליציה של מיל־יונרים ומיקרי־סעד.

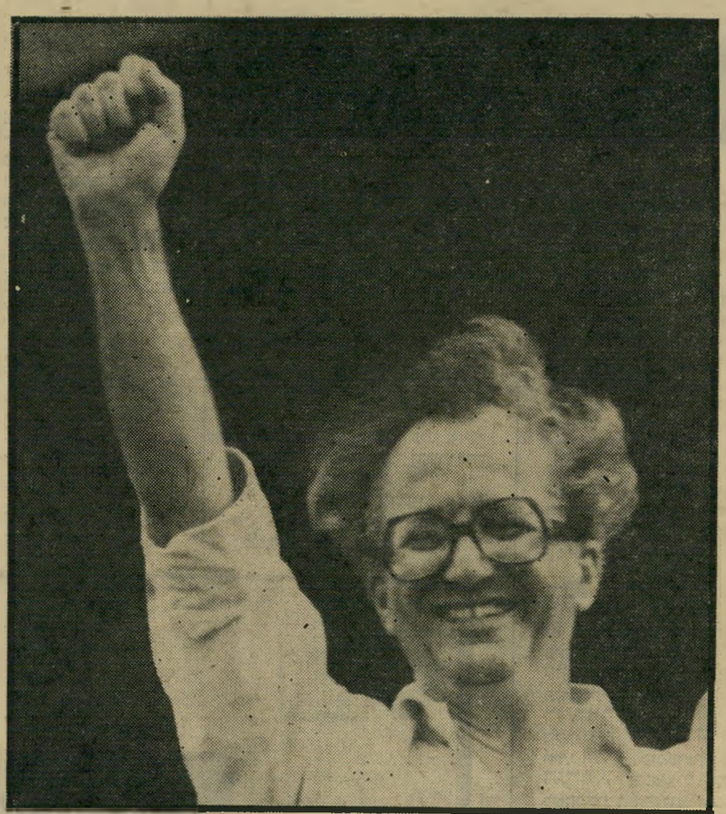
באמצע נשאר המעמד הבינוני, פועלי החרושת, עובדי הצווארון־הלבן. הם יהיו הקורבנות של המדיניות ה„חדשה״, ש־אינה אלא הקצנה של המדיניות הקודמת.

כך נוצר הרקע לעימות אמיתי.

עימות שיש בכוחו להפיל, במוקדם או במאוחר, את מישטר הליכוד־ד״ש. עימות העשוי להציל את המדינה מן התוצאות הרות־האסון של מישטר זה לא רק בשטח החברתי, אלא — ואולי בעיקר — גם בשטח הלאומי.

■ ■ ■

ע ימות כזה יכול להתרחש. אין הוא מוכרח להתרחש.

בניגוד לדעתם של המארכסיסטים (ובייר־חוד היותר שיטחיים) שום דבר אינו „מוכרח״ לקרות בהיסטוריה, ובוודאי לא בטווחי־זמן קצרים. הדברים יכולים להת־פתח גם אחרת.

הממשלה עלולה להחליט לקראת מירחמה חדשה, שתשכיח את ה־צרות הכיכליות. היא יכולה לגרום השתוללות של אכסטאזה לאומ־נית־דתית, שתהפוך כל קורבן כלי לתענוג מאזוכיסטי.

העימות יכול להימנע גם מפני שאין לצד המותקף הנהגה הראוייה־לשמה. בכל מאבק יש חשיבות רבה למנהיגות, לאומץ־ליבה ולכנוחה. מנהיגות כוזבת יכולה להו־ביל להפלה מלאכותית של המרד. מנהי־גים ציניים יכולים למכור את המאבק תמורת נזיד־עדשים אישי או מיפלגתי. מנהיגים עייפים ורצוצים יכולים למנוע את עלייתה של מנהיגות אותנטית חדשה.

אפשרויות יש הרבה. שום אפ־שרות אינה ודאית. המאתימטיקה אינה פועלת בהיסטוריה.

■ ■ ■

מ שום כך יש חשיבות כה רבה ל־שאלת המנהיגות במאבק. ומשום כך מעוררת התמונה של המהפכן דב בן־מאיר רגשות כה מעורבים.

או ניקח את דוגמתו של המנהיג גדעון בן־ישראל.

בן־ישראל הוא עסקן ותיק של רפ״י. בתוך רפ״י, היה שייך לצד הימני. הוא היה פקיד במישרד־העבודה של יוסף אל־מוגי. במוסדות העליונים של ההסתדרות הטיף במשך שנים להנהגת בוררות, ולא היה מי שיתקוף כמותו כל ניסיון של ציבור־עובדים לנהל מאבק מיקצועי עצ־מאי. ייתכן שהיה הביורוקראט האנטי־פועלי ביותר בצמרת ההסתדרות.

בכלל, מיקרה הוא שגדעון בן־ישראל שייך היום לצמרת ההסתדרות, ולא לצמ־רת ממשלת־הליכוד. הוא יכול היה ללכת עם חבריו, יגאל הורוביץ ושות׳, אל תוך הליכוד. הוא יכול היה ללכת עם משה דיין לממשלת־בגין. הוא נשאר במיפלגת־העבו־דה רק מפני שנצמד לעמדת־מפתח שכבש בהסתדרות.

איש זה מוקד עתה על ניהול המאבק הארצי של העובדים נגד מדיניות ממשלת־בגין.

האם זה מיקרה? אולי. אם כן, זהו מיקרה האומר דרשני.

■ ■ ■

ה ייתי חבר הוועד־הפועל של ההס־תדרות בארבע השנים האחרונות.

כך דקה שבויתי בישיבותיו היתה עינוי נפשי וגופני.

ריח הריקבון עומד בחלל ההסתדרות. הריח המייוחד של מוסד שבגד מכבר בתפקיד שלמענו קם. זהו ריחו של צבא שאינו מסוגל להילחם, בית־חולים שאינו מסוגל לרפא, אוניה שאינה מסוגלת להפ־ליג.

בדור האחרון הפכה ההסתדרות מעין מישטרת־עבודה, מוסד־כפייה שלא ייצג את העובדים, אלא שהיה מופקד מטעם הממשלה על התפקיד להרדים את העוב־דים, להשתיקם או לדכאם, לפי הצורך.

מוסד של שיטור, של מישמוע, של דיכוי.

הוועדה־המרכזת והוועד־הפועל מורכבים ברובם המכריע מעסקנים מיקצועיים, ש־זיקתם לעובדים ולמקומות־עבודה אינה אלא סימלית. הממשלה קבעה מדיניות, ההסתדרות קפצה לדום וביצעה. לפעמים, כחלק מן ההצגה, ביימה ההסתדרות הת־נגדות, עמדה על המקח, זכתה בכמה פירורים והטילה את מרות הממשלה על העובדים.

האם מוסד זה מסוגל עתה להני־היג?

■ ■ ■

ה אופטימיסטים יגידו: כן. המהפך, הם יאמרו, הופך גם את מצבה של ההסתדרות.

כל זמן ששלטה בהסתדרות המיפלגה שהחזיקה גם בממשלה — כך יטענו — לא היה מנוס משיעבוד ההסתדרות לרצו־נות הממשלה. מכיוון שהממשלה שירתה את הספסרים ואילי ההון השחור, נאלצה גם ההסתדרות לשרתם. פינחס ספיר מינה את ירוחם משל, משל נאלץ לשרת את ספיר ויורשו.

אך עתה חל המהפך. הממשלה מצוייה בידיים עוויינות. האינטרס המיפלגתי של עסקני העבודה ידר־בן אותם להפוך ראש־חץ במאבק נגד ממשלת־בגין. „מנהיגי הפוע־לים״ יכולים עתה להוריד מעצמם את המרכאות.

מכאן הבעת־האושר שעל פני האיש בתצלום.

■ ■ ■

ה ייתי יכול להצטרף לאופטימיות זו, לולא היה האיש בתצלום דב בן־מאיר. ולולא היו מופקדים על המאבק ירוחם משל, גדעון בן־ישראל ועמיתיהם.

אין לי דבר נגד אנשים טובים אלה. הם חביבים מאד.

אך איני מאמין כי כושי יהפוך את עורו, חתול־בית יהפוך נמר, מטאטא יהפוך תותח.

אילו היתה נוצרת מנהיגות חדשה במיפ־לגה ו/או בהסתדרות, הייתי מסוגל לדמיין לעצמי שינוי של ממש, מאבק אמיתי, עימות רציני.

לצערי, איני רואה כרגע מנהי־גות כזאת אף באופק הרחוק.

■ ■ ■

א ין ספק שהפגנות העובדים מבטאות רגש אותנטי.

אי־אפשר היה להקשיב לדיברי המפגינים ברחוב, או במקלטי הטלוויזיה, מבלי להת־רשם מכנותם הספונטאנית. רבים מהם, ש־הצביעו בעד הליכוד, מרגישים עצמם מרו־מים. האחרים מרגישים את עצמם מוכים. מגמת המדיניות החדשה ברורה לכולם.

אילו היתה תנועה זו מתפתחת באין מפריע, ייתכן שהיתה יוצרת במדינה מצי־אות חדשה — מציאות פוליטית, מציאות חברתית.

ייתכן שהיתה כוחמת לא רק את השקיעה בבוץ של חכירה ספסרית, אלא גם את ההידרדרות לתוך תחום המיחמה.

זוהי תיקווה גדולה — אולי היחידה ה־קיימת.

אך לא האיש שבתצלום, בעל הפרצוף המאושר והאגרוף המורם של לבלר, יגיה־תנועה כזאת. לא הוא — ולא חבריו.

השאלה הגדולה, המרחפת עתה על הארץ, היא: האם תקום מנהי־גות אחרת? האם תקום בעוד מועד?

עשבים לבנין, קרמבו למפגינים.

תרומה לשיף, חנוכיה למכבים, לבן לאבינרי

■ סירובו של **מנחם בגין** לדאוג לבריאותו עדיין גורם דאגה למקורביו. בגין אומנם מקפיד על הופעתו החיצונית, אך אדיש לגמרי למראה הגופני. בניגוד ל**דויד בן־גוריון**, ש„לקח את עצמו בידיים", התייעץ עם מומחים והלך ארבעה קילומטרים ביום ברגל, אין בגין מוכן לעשות אף את המינימום לשמירה על כושרו.

■ מסכנה אחד ניצל בגין. לפני שבועות אחדים הופיע אצל עוזרו הנאמן, **יחיאל קדישאי**, טיבעוני מדרום־אפריקה, שביקש לרפא את בגין מכל חוליו על־ידי האכלתו בחומרים טיבעיים. בין השאר הביא עימו מירקחת שהכין בעצמו, מעשרות עשבים שונים. קדישאי נתן את התבשיל לניסיון לגיסתו, שהיא טיבעונית. למחרת היום טילפנה אליו הגיסה בבהלה, אמרה לו: „שלא תתן את זה לבגין! הקאתי כל הלילה."

■ כאשר חזרה ח"כ **גאולה כהן** מניו־יורק, שם שהתה במיסגרת המישלחת הפרלמנטרית לאו"ם, באה לכנסת ונכנסה לאולם־המליאה. עוד לפני שהספיקה להתיישב במקומה, קראה קריאות־ביניים לעבר ח"כ **משה שחק**, שעמד על דוכן־הנואמים. הגיב ח"כ **עזרי ברעם** מסיעת המערך: „עכשיו אני מבין למה בזמן האחרון היה פה כל־כך שקט!"

■ כשנכנס השבוע השר **יגאל הורביץ** למיזנון הכנסת, ניגש אליו אחד העסקנים הצעירים של המערך ואמר לו: „איך תפייס כעת את הפועלים? תלך להסגנות ותחלק להם קרמבו?"

■ שר־הבריאות **אליעזר שוסטק** עדיין לא ויתר על שאיפתו להיות שר־לענייני־רווחה, למרות מינויו של ד"ר **ישראל כ"ץ** לתפקיד זה. אמר השבוע שוסטק: „אני בטוח שבשנה הבאה אחזיק בתיק הרווחה. זה שד"ש קיבלה את התיק הזה, עדיין לא מר את דיבריהם, ציפו לכך שגם סגן־ראש־הממשלה יאמר את דברו. ואכן, היה לידין מה להגיד: הוא סיפר בדיחה על תקופת היותו מאושפז בבית־החולים. אמר ידין: „שאלו את מנהל מחלקת־הקבלה מבטיח שהוא יישאר שלה לנצח."

■ סגן ראש־הממשלה **יגאל ידין** ממונה על ריכוז נושא הרווחה. במיסגרת זו החל, מאז מינויו, מקיים פגישות עם המישרדים הנוגעים בדבר. בישיבה עם אנשי מישרדי הבריאות והעבודה־והרווחה ישב ידין, עישן את מיקטרתו, הקשיב לדיברי אנשי המישרדים ולא פצה את פיו. כשסיימו נציגי המישרדים לדבריהם, שאל ידין: „ומה אני יושב כאן לבד כמו שמוק?"

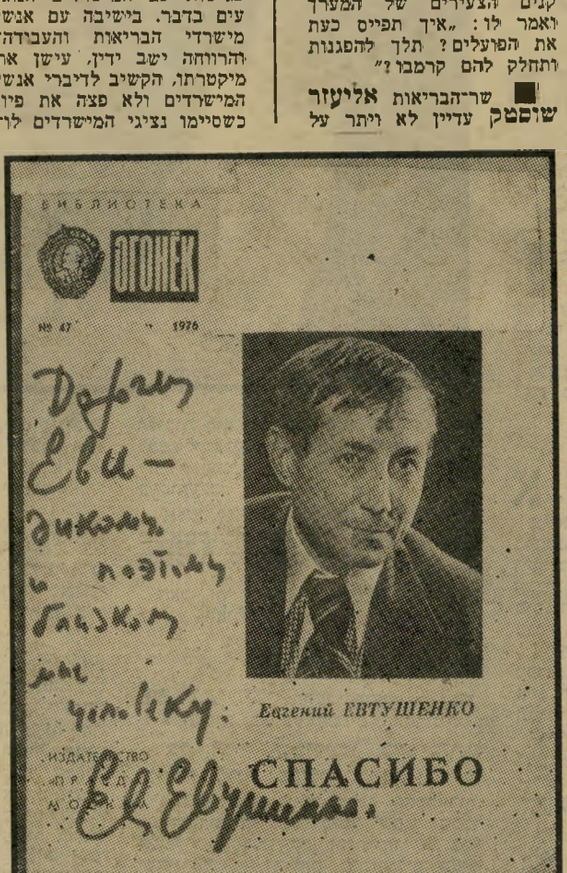
■ מנהלת לישכתו של שר־המישפטים החדש, **שמואל תמיר**, מי שהיתה עד כה מזכירתו האישית הנאמנה, **נורית חפץ**, בילתה את חופשת־הקיץ שלה באירופה, בחברת מזכירת ועדת־הכלכלה **פמדר קליין**. השתיים חרשו את אירופה בטוסטוס. כשחזרה נורית ארצה, החליטה לעזוב את תמיר וללמוד באוניברסיטת תל־אביב. תמיר הפציר בה להישאר עימו, אך היא התעקשה לחזור ללימודים. השבוע סיפרה במיזנון הכנסת: „אם תמיר לא היה נכנס כשר לממשלה, הייתי הולכת לצוניברסיטה. המינוי שלו כשר־המישפטים שינה את דעתי. החלטתי להשאר איתו."

■ בעיקבות הפירסום על משכורתו הנמוכה של אילי־המלונות **חיים שיף** בהעולם הזה, הגיע למערכת עלי כותרת בטלוויזיה מיכתב מאזרח תושב רמת־גן, ובו מטבע של לירה ישראלית אחת. האזרח תרם את הלירה לקרן למען חיים שיף, הציע שכל אזרח במדינה ישלח בעיקבותיו לירה אחת, על־מנת לפתור את בעיית תשלום דמי־המזונות של המלונאי עתיר־הנכסים.

■ למנהלה החדש של קבוצת הכדורסל של הפועל תל־אביב, **פינחס** („פינייה") **כהן**, יש קרובי־משפחה בשם **יוסי שריד**. בחיי־היום־יום בין השניים: „ח"כ פעיל, אתה לא מבין שום דבר בכלכלה!" פעיל השיב לו מעל ההיכון: „ח"כ פלאטו, אני מציע שתתרום למדינה את המיליונים שהר־

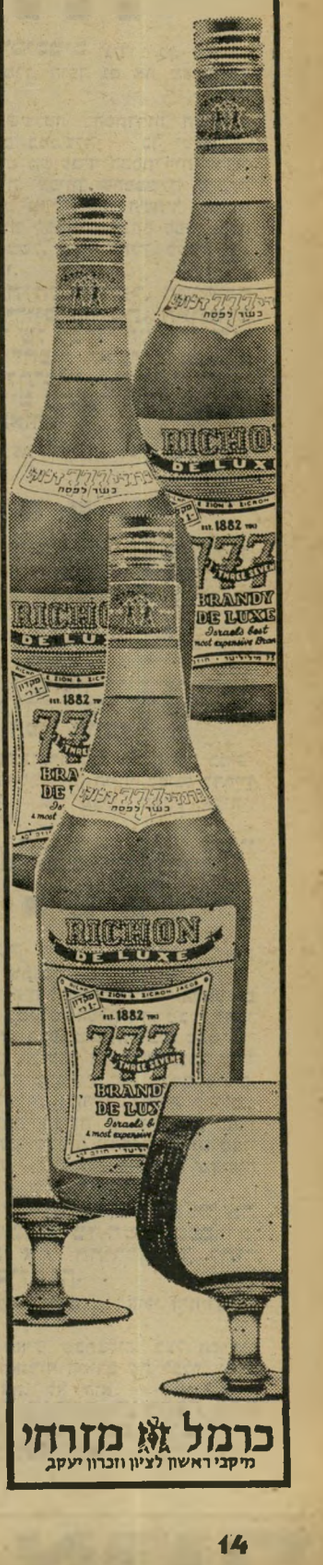
עזר ויצמן הוזמן לחתונה והגיע באיחור רב, אחרי שכל האורחים כבר עזבו. המלצרים הורידו כבר את הצלחות מהשולחנות והחלו לסדר את האולם. עזר וייצמן התיישב ליד אחד השולחנות, אך מייד קם ואמר לעצמו בקול רם: „מה אני יושב כאן לבד כמו שמוק?"

"בגני "בטושקה לאחר שיחה ושתייה במשך חמש שעות בבאר במלון „אוקראינה" במוסקבה, בחודש שעבר, כתב המשורר הסובייטי את ההקדשה הבאה של סיפרו למשורר הישראלי יונה („יבי") בן־יהודה: „אל יבי היקר, הפרא, ומשום כך האדם הקרוב לי ביותר."

לאנשים הנכונים!

777 הברנדי הלאומי שהוא בינלאומי.

אנשים

מישפחה המתגשא לגובה של 195 ס"מ. יום אחד נטל פיגייה את האיש לאחד מאימוני ה־קבוצה, הפגישו עם הגבוה שבכדורסלניה, **דייב ניו־מארק**, שגובהו 216 ס"מ. אחרי שהוצגו זה בפני זה, תמה קרובו של פינייה מה מצא זה לנכון להפגישו עם ניומארק. הסביר לו להב: „זה כדי שלא תחשוב ש א ת ה גבוה."

■ כאשר שמע הרב **בנימין צביאלי**, הממונה על תוכניות הדת והמסורת בטלוויזיה, כי מישחקה הראשון של קבוצת הכדורסל של מכבי תל־אביב, במיסגרת מישחקי גביע אירופה לאלופות, ייערך ב־8 בדצמבר, בליל הדלקת נר חמישי של חנוכה, עלה בדעתו רעיון כיצד להפוך את המישחק למאורע דתי. הוא הציע שלפני פתיחת המישחק, שישודר ב־טלוויזיה, ידליקו המכבים נרות של חנוכה, בטכס שיצולם כולו בטלוויזיה. הרעיון נידחה, אח־רי שאחד מראשי הטלוויזיה אמר לצביאלי: „השלב הבא יהיה שאתה תרצה שהמכבים ירוצו על המיגרש עם לפידים!"

■ נספח צה"ל בשגרירות ישראל בוושינגטון, אלוף־מיש־נה („יאלו") **יזבקסקי־שביט** הגיע לארץ לביקור. בהזדמנות זו ערכו לו ידידיו מסיבה במיסעדה הסינית ג'ק אונאס בתל־אביב. בשעת־לילה מאו־חרת, כשרוחם של המסובים היתה טובה עליהם במשקה, טילפן יאלו לשר־הביטחון, **עזר ויצמן**, הזמין אותו לבוא להשתתף בחגיגה. וייצמן דחה את ההזמנה בנימוס, אולם הזמין את יאלו לבוא למחרת בלילשכתו, כדי שיוכל להעניק לו את דרגות תת־אלוף ש־הוחלט לתת לו. הפעם היה זה תורו של יאלו לסרב. „אתה בא עוד מעט לאמריקה," אמר יאלו לווייצמן, „אז תעניק לי את הדרגות שם." למחרת הס־תבר כי על־פי בקשת האמרי־קאים דחה וייצמן את ביקורו המתוכנן בארצות־הברית לחג־דש ינואר. יאלו הפסיד חודשיים של נשיאת דרגות תת־אלוף.

■ מאז הפסיק את עבודתו כמנכ"ל מישרד־החוץ, ניראה הפרופסור **שלמה אבינרי** מסתופף שוב בחוגי הבוהמה, יושב בקפה טעמון ומבלה ב־בית־האמנים ובחצר הירושל־מית. בשבוע שעבר ניראה אבינרי יושב במנזה של ה־מינהלה באוניברסיטה העיב־רית, ואוכל לבן במזלג.

■ עורך הדין **יואל ריפל** טוען שיש לרשום את המהפך הכלכלי בהיסטוריה כ„מהפכת אוקטובר".

■ במזנון הכנסת נשמעה ההצעה הבאה: אחרי שהארכי־בישוף **היאריון קפוצ'י** ישוחרר מהכלא הוא יסע ל־קרית הוואתיקן ברומא ושם ימונה כיועץ האפיפיור לענייני טירור. לפני שיעזוב את נמל־התעופה בן־גוריון יפגש עם יועץ ראש־הממשלה לענייני טירור **עמיחי פאגלין** ויקבל ממנו כמה עצות בנושא.

אורי זוהר

לא זו בילבד שחזר בתשובה — הוא גם הפך איש־מישפחה למופת. בשבוע שעבר הלך בחברת אביו (מימין) לחתונה של קרובי־מישפחה דתיים בבני־ברק. המישפחה החרדית של אורי לא היתה בקשר איתו כל זמן שהיה חילוני. מאז שחזר בתשובה, יצרה איתו המישפחה קשר. קרוב־מישפחתו של אורי, שהוא רב בבני־ברק, אמר: המישפחה שלנו זכתה שיהיה בתוכה צדיק אמיתי, שחזר בתשובה."

■ המנחה **מני פאר** ריא־יין במסגרת תוכניתו ממני מני את ח"כ הרב **חיים דרייקמן** ואמר לו: „אנשים רבים הרימו גבות כשאמרת בנאומך בכנסת שכלי נשק הם כלי קודש." השיב הרב דרוקמן: „השירות בצבא הוא מצווה וכלי הנשק טהורים." אמר לו מני: „מדוע אם כך אתה מתנגד לשירות בנות בצה"ל?" השיב דרוקמן: „תנאי המגורים בצבא אינם נוחים לבת." מני לא נשאר חייב והשיב מיד: „באחלי גוש אמונים התנאים טובים יותר?"

■ בדיחת השבוע במזנון הטלוויזיה אחרי שהורידו את משפחת ארצ'י באנקר מעל ה־מסך באמצע החודש: „הגה עוד משפחה שלא גמרה את ה־חודש."

■ לאור החצלחה העצומה לה זוכה המחזה כולם היו בני בתיאטרון הקאמרי החליטו לי־צני קפה השחקנים סולטן לה־ציע לתיאטרון לקחת את ה־אחים, **יוסי, גברי, חיים** ו־**יעקב בנאי** ולהעלות מחזה בשם כולם היו בנאי.

כך הם אומרים

„מה שמזקינים דעתם מטרפת על־הם" ★
„פירורים מקופת הצדקה" ★
מעמד מיוחד ומשגשג של לקקנים

בושה נוראה

המודעה־בתשלום שפירסם הכהן הגדול של גוש־אמונים, הרב הקשיש צבי יהודה הכהן קוק, שבה המטיר מטר של קללות („נזדעזעתי לראות דברי־נבלה של אותו חצוף, מותר לקרותו רשע ומותר לשנאותו") על ראשו של מנהיג אגודת ישראל, ח"כ מנחם פרוש (העולם הזה 2095), לא נשארה ללא תגובה. השבוע הגיב ראובן כץ, מעסקני אגו־דת־ישראל, על מית־קפתו של קוק על פרוש, בצורה חריפה לא פחות:

„צחוק עשה לו ר' צבי יהודה קוק על־ידי פירסומו של מכתב 'מחאה' בעיתון הצופה, וכו דיבורי ניאוץ נגד מנהיגי אגודת ישראל הירושלמית הלוחמים למען כבוד הרבנות ב־ארצנו, ובראשם נגד הרב הגאון ר' משה פלוי זצ"ל ויבל"א הרב מנחם פרוש, שכל ח־ט"ל נכתב על־ידי מי שמתגאה כשומר פיו מלדבר לשון הרע ו־רכילות.

„ידעתי גם ידעת ש־בושה נוראה להתייחס למכתב הנ"ל, שכן פס־קו חז"ל 'כל מה ש־מזקינים דעתם מטרפת עליהם', אך למען כבוד התורה ארשה לעצמי להשתמש באותו סיגנון שהשתמש הנ"ל לנגח את ראשי אגו"י, כדי לשאול את הזקן הנ"ל במחילה מכבוד 'תורתו' מיספר שאלות.

„מדוע מנפה הזקן הנ"ל לתלות את סיבת מיתו־תיהם של ראשי אגו"י בנקמות שונות, ואינו תולה סיבת הליכתו עיריי כל ימיו בלא בנים באיזה סיבה? האם הנ"ל לא זילזל בחוצפה נוראה נגד גדולי ישראל?

„מה ראה הזקן הנ"ל להתחנף בצורה מבישה לאותו חולה כבוד שלמה גורן, אשר בו נתקיים מאמר חז"ל 'הרץ אחר הכבוד הכבוד בורח ממנו' ולתארו כ'צדיק יסוד עולם', כ'שר התורה' וכ־'קדוש'? מפני מה אינו זוכר את התייחסות גדולי התורה עליו, ובמיוחד הגאון מבריסק עד כדי שהגאון זיע"א התבטא: שאביו (הרב קוק זי"ל) גדול מהמהר"ל מפראג, שכן המהר"ל יצר גולם שלא דיבר והוא יצר גולם שמדבר?

„מדוע מתנוססת בכניסת בית הזקן הנ"ל תמונה גדולה מהרצל? האם הרצל נמצא־חן בעיניו יותר מאביו זי"ל, שראה צורך לקשט את כיתו עם תמונת הרצל לעומת תמונת אביו המונחת במקום לא כולט?

„האם חושב הזקן הנ"ל שהציבור הדתי בכלל והחרדי בפרט מתייחסים אליו כגאון וצדיק? האם חושב הנ"ל שהציבור הספיק לשפוח את מעשהו המגונה שהתייחד עם עתונאית ממערכת העולם הזה • באופן מכוער ר"ל וחילול השם שמיים כרבים?

„אוי לאוזניים שכך שומעות!!!" (המודיע)

המוח, הלב והחופש

מזכ"ל ההסתדרות ירוחם משל האשים את הממ־שלה ב„חוסר לב" בהנהגת המהפך הכלכלי. הגיב על כך העיתונאי אברהם שווייצר: „לתוכנית אולי חסר לב, אבל תגובתו של משל מסמלת את תחיית המוח של מפא"י ההיסטורית."

„כמו שיש כלכלה מדינית, יש גם סיוציולוגיה מדינית. וזעקי החמס של היום אינם בני השכבות החלשות של החברה, אלא דווקא בני השכבות המבוססות יותר, לרבות המבוססות מאד. הם גם היסוד הפרודוקטיבי. בניגוד למקבלי־סעד ולע־שירים, אלה הם האנשים הנושאים בעול החברה הישראלית. מפא"י ההיסטורית ידעה להעריך זאת, וביססה עליהם את שלטונה. כשהגיע תור המערך, נשכחה אמת זו — ההיצאות האלקטוראליות לא איחרו לבוא.

„עתה חל, כנראה, שינוי: ח"כ משל, הנזעק על הלב החסר, ממריד את השכירים, בעובדי הבורסה והמנהלים המכניים של אל־על, נגד ממשלת העושק ומדיניותה. נראה, שחמוח החד של מפא"י ההיסטורית שכ לפעולה תקינה." (הארץ)

הלשונאי יעקב רבי עומד, לרגל המהפך הכל־כלי, על משמעותה של החרות.

„נו, באמת, מה אפשר לעשות? חוק עולם הוא: תמיד היה החופש מתת יחידת־סגולה, יקרת־המ־ציאות, יקרה מאד ונקנית בסבין־ותקילין — תמיד היו בני־החורין הריאליים מעטים. הליברליזציה של מר ארליך ושות' באה רק להטיל סוף־סוף הר נגיעת את חוק החירות למעטים גם על מדינת ישראל הסרבנית. וכל השאר, רוב עמך ישר־אל, עמלים ושפירים קשי יום — מה תהא עליהם? אה, אפשר לפמוך על 'הלכ היהו־די' שלא יפקירם לגמ־רי אלא ישליך להם פי־רורים מקופת הצדקה." (על המישמר)

כדי להשלים את ה־מהפך ולהעניק לו מש־מעות סימבולית־מיס־טית מציע ישראל אל־דד להנהיג מטבע חופ־שי לגמרי — מטבע ה־חרות.

„לפעמים, כמו במצ־בנו, צריך וטוב לנייר, ובכל־זאת יש לשמור על נכסים שאין לנייר־דם. ניסו לנייר את ארץ־ישראל לגלויות או לאוגנדה, ניסו לנייר את בירת ישראל לתל־אביב, עכשיו מנסים לנייר את הר־הבית ו־להורידו לכותל המע־רבי כתחליף. 'זה לא יילך', כלשון העיברית הישראלית. לא יילך, לא ינוייר. למרות כל שרי אוצר שבעולם, למרות כל אוצר שבעולם.

„כבוד ראש הממשלה, השעה מחייבת, דומני, מעשה־ממלכתי, ארץ־ישראלי, ירושלמי גדול, מט"ח חדש, משלנו, מטח הקוכע עוברות שלא תנוייר־נה. מטבע חרות ביהודה, בשומרון, בירו־שלים. ובצאתך שוב אל יהודים בעולם, אל גויים בעולם, ומטבע זאת אתך — לא ישוכו לפקפק באיתן בריאותך וברי־אותנו."

(ידיעות אחרונות)

הכל בגלל הטלוויזיה

— כך קובע, בהומור, הסופר־עיתונאי חנוך ברטוב. הוא משכתב, למעשה, את המוסכמה המקובלת שלפיה הטלוויזיה אשמה בכל הצרות הפוקדות את המדינה.

„קודם כל: מי בכלל שובת ומי בכלל מפגין? מי שמפגין רשובת זה הטלוויזיה.

„לפעמים נדמה לנו שאילו ידענו או לאמור על הקמת הטלוויזיה, היינו כבר עכשיו שוויץ מארשרת אחת גדולה, ולא היה לנו עכשיו שק כזה של צרות.

„איך הם יודעים עשבתו 70 אלף בחיפה? מישהו עמד שם וספר? כלי התיקשורת המציאו מיספר — ואז זה הפך עובדה. כמו שהמציאו את השאלה הערבית. אם לא כל הפטפטת הזאת של העיתונאים והסופרים, שתמיד יש להם דעה על כל דבר, שהם מכירים ולא מבינים, וכל מה שמונח להם בראש זה לשאת חן בעיני הגויים — היינו נראים אחרת בעולם."

(מעריב)

פסוקי השבוע

● **ראש־הממשלה מנחם בגין** על הפג־נות המחאה נגד המדיניות הכלכלית של הממ־שלה: „הצלילים הכמו־בולשביקים האלה ייעלמו במהרה."

● **צוות התגובות** של מיפלגת העבודה על הנ"ל: „בגין נוהג על־פי שיטה מקארתיסטית."

● **מזכ"ל ההסתדרות ירוחם משל**, על שר־המיסחר־והתעשייה יגאל הורביץ: „איזה מין בטחון גדול יש לו... כאילו אפשר לקיים מדיניה שלימה מהגלידה שהוא מייצר. אומנם יש היום מעמד מיוחד ומשגשג של לקקנים, אבל מזה עוד אי־אפשר לקיים מדינה."

● **נשיא אוניברסיטת בן־גוריון, יוסף תקוע**: „משה דיין הוא אולי היחידי המסוגל להביא אותנו להסדר של שלום."

• הכוונה לראיון שהעניק הרב צבי יהודה קוק לכתבת שבועון הנשים לאשה.

השבון

• לקפיטליזם • לציונות •

קובי ניב

מפה ומשם

השבוע בעולם

הפקיד המתמיד

הפקיד חורחה א־סטפו מסאן־פאולו שבברזיל הוכיח, כי גם בספקולציה ההתמדה משתלמת.

א־סטפו אגר במשך 40 שנות עבודתו כפקיד דואר שלושה טון מהדקים, ש־אותם קנה כעודפים במחיר כולל של 1500 קרוזרוס.

השבוע, כשפרש לגימלאות, מכר א־סטפו את מהדקיו לחברה גדולה ב־מחיר של 3.5 מיליון קרוזרוס.

השכל והכסף

המיליונר האמריקאי ג'ורג' סי. אסטפ (בתמונה) סיים השבוע עריכת מחקר מדעי בן ארבע שנים, המוכיח

כי מה שמבדיל בין האדם העשיר ל־אדם הממוצע הוא היכולת השיכלית.

המחקר, שהקיף אלפי מיליונרים ועניים, מראה שרמתו השיכלית של המיליונר הממוצע עולה ב־27% על רמתו השיכלית של העני הממוצע.

הקמח והתורה

תושבי הכפר הצרפתי סנט־פול־דה־פול נדו במשך שנים למר גורלו של תושב כפרם ז'ורז' והטסט, שלא הצ־ליח לחוציא מן הקרקע הפורייה את כמות הקמח שהוציאו הם, דבר ש־הביא עליו חיי עוני ומצוקה.

והנה, השבוע, אחרי שמחיר הקמח שולש בצו ממשלתי, הוציא הסטפ מ־מחסניו ה„ריקים" כ־100 טון קמח, מכר אותם במחיר החדש ויצא לריוו־יירה לקנות לו וילה ענקית שבה יב־לה, ללא עבודה, את שארית חייו.

השבון בלוטו

המחשב פוטר הסתברויות גבוהות

מערכת „הספקולנט" פנתה לחברת מחשבים גדולה וביקשה ממנה לתכנת עבורה את רמת ההסתברויות של המיספרים השונים לזכייה בלוטו, על פי תוצאות הלוטו במשך השנה ה־אחרונה.

ובכן, המחשב פלט במייחד עבור קוראי „הספקולנט" את התוצאה ה־באה:

הסתברות גבוהה מאד:
7, 13, 22

הסתברות גבוהה:
6, 9, 15, 24,
25, 29, 33

הסתברות בינונית:
2, 11, 18, 21

בבורסה

ארגר	ש	פועלים השק' כ
אלגר	מ	פועלים הש' אג'ח
אלרן	ש	בל"ל השק'
אלרן	מ	ירדן
אמישר		ירדן אופ'
אמישר אופ'		מזרחי השק' מ
מרכנתל		מזר' הש' אג'ח 8
פז השק'	ש	חסותה
פז השק'	מ	יצוא ש
וולפסון 1		יצוא מ
וולפסון 10	ש	כור
וולפסון 10	מ	כלל
אמפא		כלל תעשיות
דיסק' השק'	ש	כלל תעש' אופ
דיסק' השק'	מ	כלל תעש' אג'ח 4
דיס' הש' או א	ש	כלל תעש' אג'ח 5
דיס' הש' אג'ח 59		עזו
דיס. הש' אג'ח 72		עיז אג"ח
דיס' הש' אג'ח 130		פמה
פועלים השק'	ש	פרינן

חזיזיט הבא — חברות להשקעה

ניתוח אובייקטיבי ובלתי־משוחד של המדיניות הכלכלית החדשה מורה בוודאות כי כבר בזמן הקרוב ישתפר מצבן של החברות להשקעה, שמניו־תיהן נסחרות בבורסה.

אין ספק שלמצב החברות תהיה השפעה ישירה ומהירה על מניותיהן בבורסה, זאת מייד אחרי התייצבות שערי הצמודים למיניהם.

כדי לשחק נכון באותן מניות, יש לעקוב היטב אחר ארבעה גורמים עיקריים: (א) מצבן הכלכלי של החב־רות, ויכולת ההתמודדות שלהן, בתנ־אים החדשים. (ב) מגמות המניות בבורסה. (ג) היקף המיסחר היומי ומידת השפעתו על השערים. (ד) הייעוץ הבנקאי הניתן למשקיעים.

מהמר

מובטח לכל מי שיעקוב אחר גור־מים אלו, יבין אותם ויידע לשחק נכון בזמן הנכון, כי יעשה רווחים שמנים ביותר תוך זמן קצר.

בטוטו

עונת הגשמים מבשרת תיקן

כמו בכל עונת־כדורגל נכנסות עתה הליגות השונות אל עונת־הגשמים.

עובדת־סבע זו מבשרת יותר ויותר מישחקים, שיסומנו במוצאי־השבת ב־סימן ×, כניחוש הנכון. זאת, הן מפני שמישחקים שאינם מתקיימים מחמת הגשמים ניחושם הנכון מסומן כ־×, והן בגלל שתנאי המיגרשים בארץ מקשים על הקבוצות לפתח מישחק בדורגל ראוי־לשמו בתקופת החורף, ולפיכך נותרים השערים ללא כדורים ברי־שתם.

אם מוסיפים לגשם ולבוץ את יחסי הכוחות האובייקטיביים, שבלאו־הכי הם די מאתגרים, מתקבלת ההצעה הבאה לטופס הטוטו:

	2			2	1
2	X				1
2	X		2	X	1
2	X			2	1
	X			2	X
2	X				X
	X		2	X	1
X	1				1
	X		2	X	1
X	1				1
2	X				X
	1			X	1
X	1				1

בפים

הגיע תור הסדרות הנמוכות

המהמר המיקצועי הקבוע, להבדיל מן החובב הזמני, שם בוודאי לב שבשבועות האחרונים זכו כימעט בכל הפרסים הגדולים דווקא מיספרים מן הסדרות הגבוהות יותר.

ניתן, על כן, להניח, בוודאות כימעט מוחלט, כי החל מהשבוע, או לכל המאוחר בשבוע הבא, יהפוך המזל את פניו ויפנה אל הסדרות הנמוכות.

לכן, מי שרוצה באמת לגרוף את הקופה, יעבור מן הסדרות הגבוהות אל הנמוכות.

היי את השבון

עולם הספקולציה נחשב, משום מה, לעולמם של גברים. אבל מעתה יכולה גם את, עקרת־הבית החרוצה, להיות ספקולנט, ולהוכיח לגברים שהספקולציה אינה נחלתם הבלי־עדית.

הממשלה מצהירה, ואין שום סיבה שלא להאמין לה, שהיא תמשיך ב־קיצוץ זוחל בסובסידיות. לכן, כל מוצר בסיסי הניתן לאגירה, כגון שמן או קמח, הינו אוצר ספקולטיבי שלא יסולא בפז.

ניוד הלירה יביא בעיקבותיו גם עלייה ניכרת במחירי כל שאר המו־צרים. לכן, אגירת כל מוצר שהוא — סמרטוטי־ריצפה, מישחות־כלים, אב־קות־כביסה, חומרי־ניקוי, דליים, מטאטאים, מגבים, כוסות, צלחות, סכו"ם, סירים, נייר־טואלט, סדינים, שמיכות וכו' — הינה השקעה מצו־יינת.

אל תהססי — קני מכל הבא ליד, איגרי ככל שמאפשר המקום.

הוכיחי לבעלך, החושב עצמו ל־ספקולנט גדול, שהוא בסך־הכל פראייר קטן על־ידך.

דבר השבון

עשרה ימים ביקר אחרי „המחפך הכלכלי" מתייצב ח־מצב ומתבהר, שכמו בכל צעד כלכלי לפניו ולאחריו, יצא שוב ציבור הספקולנטים מחוזק יותר ועשיר יותר מן המחלך.

מי שעדיין היה זקוק להוכ־חה כי רק ספקולנטים עמיד בי־פני כל שיני השינויים, זכה עתה בהוכחה חדה וברורה נר־ספת.

אנו תיקווה שהממשלה אכן תמשיך ותתמיד במדיניותה, כ־כל השטחים — למען ההון ה־יהודי העולמי, למען הציונות החקפיטליסטית, למען ארץ־יש־ראל השלמה, למען הספקולציה המשתלמת.

כי זו הדרך, ואין אחרת!

ה. ספקולנט

רכבת

גליון 1856
כ"ח חשון תשל"ח
9 נובמבר 1977

לעשיית־רווחים •

השבוע הצעיר

שלום ידדים,

כל יקד נבון, שקרא את מדו־רנו במשך כל שנות קיומו, זכה עתה, עם הנהגת המדיניות ה־כלכלית החדשה, לעשות רווחים גדולים בניירות־מסטיק, ב־גוגואים, בעגואים, בציורי־חיות, בפרסים, בזהבים, בתמו־נות שחקני־כדורגל ואפילו ב־תוכניות החיסכון לילדים.

אלא שעתה השתנו כל חוקי המישחק, ועלינו ללמוד יחדיו מהם החוקים החדשים, שעל פי־הם יתנהל המישחק הספקולטי־בי מעתה ואילך.

בעיקבות המהפך הכלכלי חל שינוי מהפכני במעמדו הכספי של היקד הישראלי.

כל אזרח, וקצרך זה גם יקד הוא אזרח, יכול מעתה להחזיק את כספו במטבע־חוץ, ואף ל־הוציא מן הארץ שלושת אלפי דולרים.

לכם, ילדים, מבשר השינוי הזה — אם תדעו כיצד לנצלו — רווח כספי גדול.

קודם כל יכולים גם אתם, כ־מבוגרים, להפקיד את כספכם בתוכניות־חיסכון במטבע־חוץ, אבל יתרה מזו — הוריכם ינסו ודאי לנצל את זכותכם שלכם, כאזרחים, על־מנת להגדיל את רווחיהם הכספיים שלהם — אם על־מנת להוציא לחו"ל יותר

כסף משמותר להם לבדם, ואם על־ידי כך שירשמו את הפקדו־תיהם בבנקים על שמכם.

רצונם זה של ההורים מקנה לכם יכולת תימרון רחבה ב־יחסיכם הכספיים עם הוריכם. אל תסכימו לניצול זכויותיכם הכספיות החדשות על־ידי התו־רים מבלי לקבל תמורה ישירה מהם, ובמטבע־חוץ. תמורת כל עיסקה שיבצעו בשמכם, דירשו „פיצוי זכויות" מיידי.

ילדים, נצלו את זכויות־האזרח שלכם למען עתידכם ה־כלכלי!

השבוע צוחק

יהודי התאונן בפני הרב על הפסדיו הרבים.

כמה הפסדת? — שאל הרב.

שלושים אלף — ענה היהודי.

הון עצום — נאנח הרב.

נאנח גם הסוחר —

כן, רבי, ובהון עצום זה גם שלושת אלפים משלי...

•

יהודי שאל את חברו:

„מתי תשלם לי את חובך?"

החזיר לו חברו:

„וכי מה אני בעיניך, נביא?"

•

יהודי מכר לאשת הגוי אבקה נגד פרעושים. למחרת פגשה אותו אשת הגוי בשוק ואמרה לו:

„יהודי, רמאי אתה. האבקה שלך רעה מאד."

„חס ושלום. האבקה שלי טובה מאד, אלא שהפרעושים שלך רעים."

הורוסקופ השבוע

עקרב

מיספר המזל שלך הוא 3. המשך להשקיע בצמודים, כי כוכבי־המזל שלך צמודים לצמודים. אל תענה ל־הצעות הנראות כאילו מפתות.

קשת

השבוע כדאי לך לבצע עיסקות מהי־רות. קנה בזול ומכור ביוקר. כוכביך מסודרים בצורת הסיפרה 9.

גדי

13 הוא הוא המיספר שיאיר לך. מזל. שחק בטוטו ותזכה, בתנאי ש־תשתף את ידידיך במילוי הטורים.

דלי

אין זה השבוע שלך לעיסקות. הוצא את כל כספך מהבורסה והחזק אותו בסבלנות, כי בשבוע הבא יגיע תורך להצלחות מיסחריות.

דגים

בצע השבוע עיסקות סולידיות. ה־כוכבים מסודרים בצורת 25, וזה אומר סולידיות מוחלטת. לבש כחול בעת ביצוע העיסקות.

טלה

המיספר שלך השבוע הוא 21. ה־כוכבים מסודרים במעין ערימה או מחסן. אגור מלאי. תוך כמה שבועות יתפזר מחסן הכוכבים בזיקוקי די־נור.

שור

כל השבוע יהיה לך מזל, אך בסוף השבוע יהיה לך מזל מטורף. הכוכ־בים שולחים לך את מזלם, ומורים על המיספר 36 ועל כל קבוצת מיספ־רים שמכפלתם 36.

תאומים

אפס הוא המיספר שלך, אבל אם תשחק בדולרים, תרוויח הרבה. עבוד רב במזומן, ואל תתן הלוואות בשום פנים ואופן.

סרטן

עבור מייד לעיסקות מקרקעין. למ־רות שהכוכבים נמצאים מעבר לעננים, עליך להעמיד רגליך חזק על האדמה. מיספר־המזל שלך הוא 12.

אריה

מצבך עדין ביותר. המיספר 7, שהוא מיספרך השבוע, מורה על סיכויים גבוהים עם סיטונים גדולים. בצע עיס־קותיך בזהירות, אך אל תהסס.

בתולה

אם תלך על מניות פיננסיות, יש־תפר מאד מצבך הפיננסי. מיספרך הוא 6. הקשב היטב לעצות.

מאזניים

מיספר הכוכבים המסוככים עליך 2. היכנס לשותפות. העסק ישגשג ב־מהירות מסחררת.

השבוע הרומנטי

ז'ורז'ט עמדה ליד החלון והביטה ענוגות בציבעי־הזהב האדמדמים של שקיעת החמה אל תוך הים ה־כחול, מאחרי החולות הזהובים.

אורות השקיעה העדינים חדרו היישר אל ליבה. „אני אוהבת את ז'אן," חשבה, „אך כיצד נוכל ל־חיות יחדיו, כשאין לו כסף?".

השמש הלכה ונעלמה בתוך אופק הים הנרחב והאדמה הלכה והשחי־רה.

„בלי כסף לא נוכל לחיות," הירי־הרה ז'ורז'ט, „אני אוהבת אותו, מאד, אבל מה יהיה?"

לפתע חשה בחיבוק עדין וחם. ז'אן חזר. הוא נשק לה קלות על עורפה, והיא הסתובבה אליו, חמה ואוהבת. ז'אן חייך. במקום פניו ה־עגמומיים בימים האחרונים, קרנו עתה פניו אושר ורכות.

ז'ורז'ט נשקה לו על חיוכו, תמהה.

„אני מאושר," כאילו הבין ז'אן את פליאתה, „שניינו מאושרים. גו־כל עתה להינשא," חייך ונשק לה בשיממה.

„אבל..." ניסתה ז'ורז'ט להסביר.

„הכל בסדר," מיהר ז'אן להרגי־עה בקולו העמוק, „את זוכרת את המניות שקנינו ליום הולדתך?"

„כן, כשעוד היינו מלאי תיקווה," לחשה ז'ורז'ט בחשש.

„מצאו נפט! החברה הזאת מצאה נפט", קרא ז'אן בשיממה, „המניות שלנו עלו תוך יום אחד מ־80 נקו־דות ל־4800. מאה הדולרים שלנו יהיו עכשיו עשרת אלפים!"

„ז'אן," לחשה ז'ורז'ט בהתרג־שות, „נוכל עכשיו להתחתן." היא כיסתה את פניו בנשיקות. „ז'אן, אני אוהבת אותך."

„ואני אוהב אותך, יקירתי," השיב ז'אן בחיבה, ושניהם שקעו לאיטם אל אהבתם המתחדשת.

(המשך בשבוע הבא)

בנק טפחות ממשיך לרוץ קדימה!

גם היום תקבל יותר כסף ב„טפחות ח"י כפל"ים":

מענק מיידי עד 16% - 5,760 לירות!

בנק טפחות ממשיך לרוץ קדימה, ונותן לחוסכיו הטבות מפליגות: 16% מענק מיידי (לעומת 10% ב„חי" כפליים" הרגילות), ריבית מצטברת, 100% הצמדה ופטור מלא ממס.

עוד לא אחרת את המענק הגדול ביותר —

5,760 לירות ב„טפחות ח"י כפל"ים"

פנה עוד היום לסניפי בנק טפחות ברחבי הארץ, או כתוב לת.ד. 18060, ירושלים, לקבלת פרטים נוספים בלא כל התחייבות מצידך.

טפחות

בנק משכנתאות לישראל בע"מ

אתה והלירה

מי הורה להחזיר את הפיקדון של „וורנר"?

בשקט־בשקט החזיר מישרד־המיסחר והתעשייה לחברת הסרטים „האחים וורנר" את הפיקדון שהפקידה בשעתו כ־התחייבות שתפיק בישראל את הסרט על מיבצע אנטבה. „וורנר" הפקידה 750 אלף דולר, ואחרי שנסוגה מן ההפקה הודיעה לה ממשלת ישראל, כי הפיקדון לא יוח־זר, כיוון שהפרה את תנאי החוזה. עתה הוחזרו לה 650 אלף דולר, ו־100 אלף דולר נשארו במישרד כקרן לעזרה לסר־טים.

הממונה על עידוד הסרט הישראלי נשאל מי הורה להחזיר את הפיקדון.

רפאל, שני ובירגר
מה הקשר?

תשובתו היתה שהדבר נעשה לפי הוראה של **עזרא ששון**, מי שהיה מנהל מרכז־הסרט וכפוף ל**זאב בירגר**, המישנה ל־מנכ"ל המישרד והאחראי הכללי על ה־תעשיות הקלות וענף הסרטים. כאשר נשאל עזרא ששון, חיושב עתה כנציג מיסחרי של ישראל בלוס־אנג'לס, הוא הכחיש נמרצות כי היתה לו נגיעה כלשהי להחזרת הפיקדון, והביע תדהמה על ה־ידיעה כי הוחלט להחזירו.

נשאר רק זאב בירגר כמי שהיה יכול להורות על החזרת הפיקדון. בירגר מכהן עתה כסגן־נשיא של חברת אי־סי־אם אי־רופה. נשיא החברה הוא **דויד רפאל**. אי־סי־אם אירופה היא חלק מן החברה האמריקאית הגדולה בעולם לייצוג אמ־נים, מפיקים ובמאים. מה לבירגר ולתפ־קיד זה?

מסתבר, כי נשיא חברת „וורנר" כיום, **טד אשלי**, שחתם עם בירגר את החוזה על הפקת הסרט על אנטבה, הוא גם בעל־מניות עיקרי של אי־סם־אם והיה נשיאה העולמי לפני שהתמנה כנשיא „וורנר". החזרת 650 אלף הדולר היא בבחינת הצלה לאשלי, שאם־לא־כן היה עליו ל־הסביר לבעלי המניות כיצד הפסיד סכום זה.

אגב, דוד רפאל היה בעבר מנהל בחב־רת „פוקס המאה ה־20" ופוטר משם בגלל מעורבותו באי־סדרים כספיים ב־סניף האירופי של החברה. „פוקס" הקי־מה חברה משותפת בשם פוקס־לירה עם המפיק **רמון דנון**. חברה זו נמצאת עתה בפירוק, ו„פוקס" אינה מוסרת לדנון את הפצת סרטיה. אולם דנון מפיק עתה את הסרט „כל החיים לפניו" של אז'אר. הפצת הסרט נמסרה... ל„וורנר" של אשלי, ידידו של רפאל. דנון השקיע עתה סכום כבד בהפקת „הו, ג'רוזלם", ומסר את הייצוג של הפקת הסרט לרפאל.

אתה והחנינה הצפויה

מבול החנינות הצפוי יכול לעזור לך לחסוך כסף רב. ראשית, הימנע מתשלום דו"חות חנייה. החנינה הכללית תחול, בהכרח, גם על עבירות תנועה.

שנית, אם יש לך הכנסות קבועות של הון שחור, תוכל לנצל את החנינה לבעלי הון כזה לא רק לגבי הכנסותיך השחו־רות בעבר, אלא גם בעתיד. כל מה שעליך לעשות הוא להצהיר בעת החנינה על ה־הכנסות העתידיות שלך כהכנסות שכבר בידיך, לשלם עליהן את המס המגוחך שיוטל וכך תוכל, במשך כמה שנים אחרי החנינה, ליהנות ממנה כאילו קיבלת חני־נה בכל שנה.

„סולכור" רכשה חנויות ל. גליקמן

חנויות סוחר חומרי־הבניין הוותיק, ממייסדי החברה־המרכזית, „ל. גליקמן ובניו", עברו ברובן לבעלות „סולכור". העיסקה כוללת את החנויות בחיפה ו־בירושלים, כולל המלאי המצוי בהן. ה־חנות בתל־אביב תישאר בידי מישפחת גליקמן. העיסקה תתן בידי „סולכור" נקודות מכירה בערים שבהן לא היו לה סניפי מכירה לחומרי־בניין.

הנהירה לחוכניות החיסכון - אי־אמון בממשלה

בניגוד להכרזות המטופשות של עיתונ־אים ושרים, נהירת הציבור לרכישה מוגברת של תוכניות חיסכון או צמודים אינה מעידה על אמון במדיניות הממש־לה, אלא דווקא על חוסר־אמון מוחלט.

הנהירה מראה על השאיפה להיפטר בכל מחיר מן הלירה, ולעשות כסף מהיר בדרך היעילה ביותר. אילו היה הציבור מאמין כי תחיה אינפלציה של 10 אחו־זים בלבד, כהבטחות הממשלה, לא היה צורך בהצמדה בכל מחיר של הכסף, והיה ניתן להפקידו בבנקים בריבית בנקאית לא צמודה.

אי־הביקוש לדולרים עתה נובע מהיכו־לת להרוויח יותר ברכישת תוכניות־חיס־כון או מניות בבורסה. ברגע שתהיה אפש־רות של שינוי רציני בשער הלירה, כ־תוצאה ממאורעות חיצוניים, יחל ביקוש לדולרים.

השופט לובנברג והעיתונות

כ־10 ימים אחרי החנינה שניתנה ל־**יהושע בן־ציון**, מלאו כלי־התיקשורת בהכרזתו של השופט המחוזי בתל־אביב **שלמה לובנברג**, כי החנינה לא ביטלה את מעמד פשיטת־הרגל של בן־ציון, ועוד הצהרות שמצאו חן בעיני המתנגדים ל־חנינה. מאחר שהשופט לא אמר דברים אלה בחופעה פומבית או חברתית כלשהי, מסרו אמצעי התיקשורת כי הדברים נאמ־רו במיסגרת החלטה שנתן השופט ב־22 באוקטובר, במיסגרת תיק 347/75, ו־לכאורה הכל כשר.

התיק האמור נפתח לפי בקשת יהושע בן־ציון, שביקש לבטל את מינוי המפרק שמונה לנכסיו, בטענה כי המינוי לא נע־שה כחוק. האירוע המישפטי החשוב ב־נושא זה אירע ב־28 באפריל 1976. לבית־המישפט הוגשו תצהירים של בן־ציון, ש־כללו כמה הכרזות בוטות נגד „בנק ישר־אל". השופט החליט שלא לקבל את ה־תצהירים, ואמר: „בית־המישפט אינו משמש במה עיתונאית." האירוע המישפ־טי האחרון בתיק חל ב־22 ביוני 1976, כאשר השמיעו הצדדים את סיכומיהם, והשופט דחה את החלטתו למועד אחר.

והנה, ב־22 באוקטובר הודיע הרדיו, ולמחרת היום העיתונות, על החלטתו של השופט לובנברג, שקבע: „צריך שיהיה ברור לכל כי בן־ציון נשאר שפוט על מע־שיו הפליליים כפי שהיה, ודבר לא השת־נה בתיק עם שיחרורו ממאסר בפועל." החלטת השופט נכתבה בלישכתו, ללא נוכחות הצדדים. הסיבה הרישמית ל־כתיבתה היתה הזמנת נציג כונס־הנכסים הרישמי והנאמנים שמונו בפשיטת־הרגל לבית־המישפט, לשמוע את עמדתם לגבי התביעה שהגיש בן־ציון שנתיים וחצי קו־דם־לכן. הזמנת צד אחד לבית־המישפט היא הליך המחייב מישלוח הזמנה באמצ־עים רגילים.

שופט לובנברג
במה לעיתונות

הליך זה שימש בידי השופט אמתלה להבעת דעתו בנושא החנינה. החלטתו ניתנה בבוקר ה־22 באוקטובר, בלישכתו, תוך שעתיים הגיעה למהדורת החדשות. פרט לשופט ולמזכירתו לא היה איש ב־לישכה.

דומה, כי כשקבע השופט בשעתו ש־„בית־המישפט אינו משמש במה עיתונ־אית," חוציא את עצמו מכלל זה.

הצעה לחנינת הון

רואה־החשבון **יעקב ורקר** שלח ל־שרי ממשלת ישראל הצעה מפורטת ל־הלבנת ההון הצפויה. הוא מציע שכל אזרח יצהיר על הונו, הכולל את כל רכושו ונכסיו, בניכוי חובותיו והתחייבויותיו ל־תאריך אחיד שייקבע, ויסביר את מקו־רות ההון. כל מי שאין לו הסבר, ישלם מס בשעור שייקבע ואפשר יהיה לקבוע שעורים משתנים לפי גובה הסכום המול־בן. כל מי שיגיש הצהרה מלווה בהסבר, היא תתוייק בתיקו וניתן יהיה תמיד לבדוק אם הצהרתו מתקבלת על הדעת. צעד זה יש בו כדי למנוע הצטברות של הכנסות לא מוצהרות בעתיד.

יש לקיים מעקב אחר כל אזרח שלא הגיש הצהרת־הון עד למועד שנקבע, והוא יועמד לדין. יש לקבוע מערכת שיפוט מהיר ובבד, למי שלא הצהיר, וכן למי שהעלים הכנסות בהצהרתו.

ביטול מס־הכנסה במקום פיצוי

הצעת ראש־הממשלה ושר־האוצר, לפ־צות את שלושת העשירונים התחתונים ב־אמצעות המוסד לביטוח לאומי או ה־מעסיקים, אינה ניתנת לביצוע ואינה יעילה. הצעה טובה יותר היא לבטל את מס־ההכנסה לחמישה העשירונים התחתו־נים, המשתכרים עד 6000 לירות ברוטו לחודש.

חישוב מראה, כי מס־ההכנסה שמשל־מים חמישה העשירונים הללו, המונים כ־365 אלף משפחות, אינו עולה על 800 מיליון לירות. ביטול המס לא יגרום כל נזק לאוצר, ויחסוך את הצורך בגביית מס והחזרתו בצורת מענקים למיניהם, שחלקם אינו מגיע כלל למישפחה אלא נשאר בידי המעסיק.

בלומנטל גוזם ב„כור"

מנכ"ל קונצרן „כור", **נפתלי בלומנ־טל**, עושה בשקט בשנה האחרונה להבר־את הקונצרן יותר משעשה המנכ"ל הדברן הקודם, **מאיר עמית**, במשך שבע שנים. עמית השאיר בירושה קונצרן באפס רוו־חים, במצב נזילות מחריד, השקעות של עשרות מיליונים במיפעלי ראווה כושלים וביזבוז מדהים ביחסי־ציבור והוצאות צעקניות לרימום שמו.

מאז נכנס בלומנטל לתפקידו הוא החל סוגר כל מיפעל מפסיד שאין לו כדאיות כלכלית. כך נסגרו מיפעלי התעשיות עתי־רות־המדע, ועתה הוחל בקיצוץ בענף ה־אלקטרוניקה. סנונית ראשונה היא סגירת מיפעלים כושלים של „קרן אלקטרוניקה" באשקלון. עתה בוחנים את כדאיות המשך פעולת „ציתור".

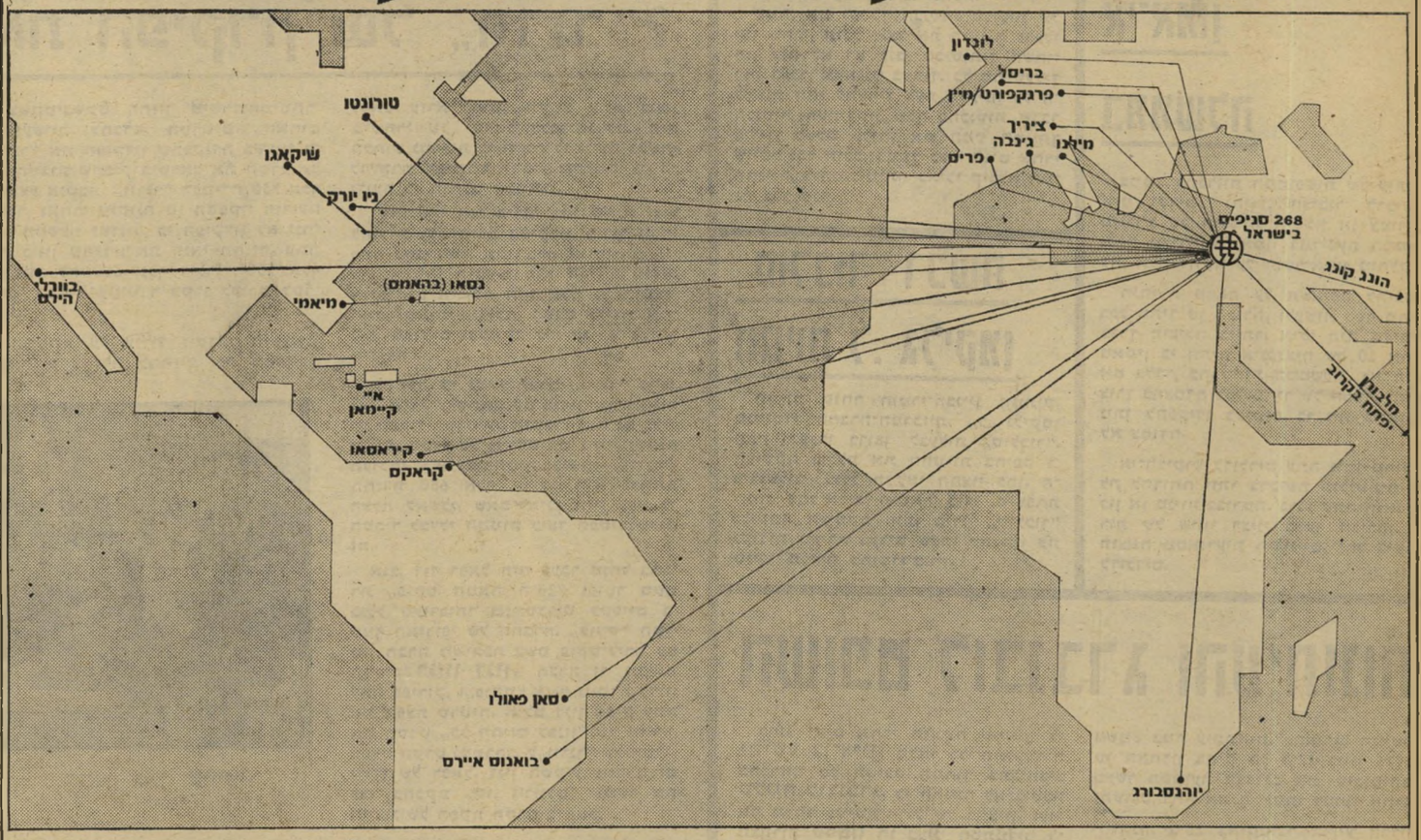
בחטיבת סחר החוץ הוחלט, אחרי ש־**עמוס ברגנר** לא קיבל את ניהולה, כי האחריות עליה תהיה בידי בלומנטל ותחתיו יהיו שלושה ראשי חברות: „כור אמריקה" בראשות **שלמה שטיינפלד**, „כור אסיה", בראשות **יוסף הראל** ו־„כור אירופה" בראשות **בני גאון**.

מנכ"ל בלומנטל
תקופה חדשה

פרסום א.ס.פ

זאת לא מודעה של חברת תעופה.

זוהי הרשת הבנקאית הישראלית הגדולה ביותר בעולם. בנק לאומי.

משרדי בנק לאומי עומדים לרשותך בארץ ובשלוחות בניו יורק, שיקגו, לוס אנג'לס, פריס, לונדון, ציריך, ז'נבה ובשאר המרכזיים הפיננסיים בעולם, סה"כ 36 משרדים ברחבי תבל.

לתושבי ישראל

בנק לאומי, הבנק הגדול והותיק במדינה, עומד לשרותכם בייעוץ ובבצוע פעולות הקשורות במטבע חוץ:

חשבונות במטבע חוץ בישראל.
חשבונות במטבע חוץ בשלוחות בל"ל בחו"ל.
שרותים לנוסעים לחו"ל, כולל מכירת 3000$ במזומנים.
שרות יצוא ויבוא, כולל יבוא אישי.
רכישת נירות ערך זרים.
חשבונות במטבע חוץ ליצואנים בחו"ל (10% מתמורת היצוא).
הלואות במטבע חוץ.

לעולים ותושבים ארעיים

ניהול חשבונות חפשיים במט"ח במשך 20 שנה (במקום 10 שנים עד כה).

לתושבי חוץ ולישראלים השוהים בחו"ל

חשבונות במטבע חוץ בישראל.
רכישת נירות ערך ישראלים.

בנק לאומי
לישראל בע"מ

במדינה

העם

יום־הולדת לכלב

בעיצומן של הפגנות־המחאה נגד המהפך הכלכלי נערכה חגיגה כלבית בירושלים

בכיכרות הערים הפגינו פועלים זועמים נגד המהפך הכלכלי שאיים להוריד בצורה קיצונית את רמת־חייהם ואת הערך הריאלי של משכורותיהם. בעתונות ובטלוויזיה, הופיעו ראיונות עם משפחות של שכירים, שנאלצו להדק את החגורה חרדו כי הם עלולים להגיע אל סף חרפת הרעב או להצטרף למעגל נתמכי הסעד. אולם צילו של המשבר הכלכלי, שאיים להכות בציבור השכירים, טרם הורגש בשבוע הראשון למדיניות הכלכלית החדשה.

גם אותם אזרחי ישראל שלא נסחפו בקדחת ההימורים בבורסה ובכו על כך שאינם יודעים כיצד לסיים את החודש במשכורותיהם, המשיכו לחיות כמו בגן־עדן של שוטים.

שטיח אכיל. כמה עשרות בעלי כלבים בירושלים, קיבלו בשבוע האחרון הזמנה למסיבה מיוחדת במינה. לאורחים, שהתבקשו להופיע בבגדי־חג, הובטחו לבבות, סלט חצילים, פרוסת לחם בחמאה עם נקניק ושתיה קרה לקינוח.

לא היה זה תפריט צנע שנועד להעיד על הסתגלות למהפך הכלכלי. כי המסיבה נועדה לכלבים.

מדוחת כתבת „העולם הזה" אי־יג־גי, שנכחה במסיבה שנערכה לי־כבוד יום הולדתו הרביעי של ג'וֹל שמיר, כלב הבוקסר של הפסל עודד שמיר ואשתו מאיה:

למקרא ההזמנה חשבתי שזאת בדיחה. אבל אי אפשר היה שלא ללכת ולראות מסיבה כזאת בימים הטרופים של המהפך הכלכלי. סוף סוף, כשמנבאים לכולנו חיי כלבים, צריך ללמוד ולדעת מה פירושם של אלה. הסתבר שזה לא כל כך נורא להיות כלב במצב הכלכלי הנוכחי.

ביתם של השמירים בקוטג'ים של מעוֹנות־דפנה בירושלים היה מכוסה כולו בשטיח אכיל, מורכב ממטעמי בונזו ודוגמור, הנחשבים כמעדני כלבים. בעל השמחה, ג'וֹל שמיר, הסתובב מלא גאווה בקרב אורחיו המעטים שנענו להזמנה, כשמדי פעם הוא משמיע נביחה רצינית כדי להפגין מי הוא חתן ההילולה.

האורחים נהנו הנאה מרובה, בעיקר בגלל פסליו של הצייר עודד שמיר, שאיפשרו לכולם להטיל את מימיהם עליהם ולא צריך לראות בכך ביקורת אמנותית. לא היו אלה סתם כלבי־רחוב. כל אחד מהם היה בעל־ייחוס.

אורחת הכבוד היתה לידי נמיר, כלבתו של עיתונאי הרדיו יואל נמיר, המתקיימת על בונזו בלבד, ללא יומרות של כבד קצוץ וביצים שלוקות הנדרשות לתפריטם של כלבים אחרים.

אורח אחר במסיבה היה סטאר בן־ישי, חבר חדש יחסית של ג'וֹל, קולי מיניאטורי השייך לענת בן־ישי, רעייתו של במאי הטלוויזיה נחמד בן־ישי. לידו השתעשע סכסכי, הפודל המיניאטורי של גברת שוורץ אחת, הנחשב ליפה שבכלבים בני מינו בישראל. עובדה: יש לו שלוש תעודות על שלושה פרסי הצטיינות בתערוכות כלבים בינלאומיות.

הכתרה בכתר נמר. הפודל בעל תספורת האריה התנהג בהתאם למעמדו. הוא ישב באלגנטיות בפינה, צמוד לגבירתו ואכל בשקט מידה הענוגה. הוא אינו בררן במזונו. כל מה שאוכלת המשפחה אוכל גם הוא, כולל אבטיח ומלפפון חמוץ. נראה היה שהוא יסתגל במהירות למצוֹאות הכלכלית החדשה.

החגיגה החלה בהכתרתו של ג'וֹל בכתר כסף אמיתי, מעשה ידיה של התכשיטאית רחל גרא שהגיעה למסיבה עם כלב צעצוע. אחרי ההכתרה הוגשו לג'וֹל מתנות יום־ההולדת, שכללו עצמות, שרשרות חרוזים, כובעים מנייר ותמונה ממוסגרת שלו מתקופת היותו עולל.

בעליו של ג'וֹל, שהביאו אותו מפאריס עם תעודות המעידות על אילן היוחסין שלו, הסתובבו בין האורחים מדושני עונג ואירגנו משחקי כלבים כדי ליצור אווירה כלבית מושלמת. לג'וֹל יש גם בייבי־סיטר, הדואגת לו בעת שבעליו נעדרים מהבית.

החגיגה הסתיימה כאשר בעלי הכלבים הרימו את בעל השמחה הכלבי חמש פעמים כשהוא ישוב על כסא לקול נביחות אורחיו. מצהלותיהם הבהירו כי אין כוח בעולם, אפילו לא זה של שר־האוצר שמחה ארליך, שיפגע במעמדם של הולכי הארבע אצל ההולכים על שתיים בישראל.

וכדי שלא יגידו שלא חושבים גם על שכבות המצוקה, נאספו כל שאריות מזון הכלבים שנותרו במסיבה ונשלחו בשקיות לכלבי ויצ"ו הצעירה של סניף ירושלים.

רחל גרא מכתירה את הכלב ג'וֹל ביום הולדתו והכלב סטאר זוכה בכיבוד
כדאי לחיות חיי כלב

אירגונים

גם סיני היא ארץ־ישראל?

מישרד־החינוך מימן כנס שנועד לחזק את ראשי־הממשלה

„נתן אלתרמן ויצחק טבנקין משקיפים בעצב, כיצד אנשי ארץ־ישראל השלימה מובילים את מדינת ישראל למלכודת, שממנה אין כל מוצא." כך הגדיר השבוע אחד הצופים את התנועה למען ארץ־ישראה השלמה. שחגגה עשור שנים להיווסדה, בכנס בבנייני האומה בירושלים. „עם ישראל יזכור את היום הזה, שבו ניתנה גושפנקה חוקית ללאומנות המשתוללת, כאחד הימים השחורים ביותר בתולדותיו."

פני משתתפי הכנס, היו פניה של שיכבת השילטון החדשה בישראל: קיצוני הליכוד, אנשי גוש אמונים, אנשי חוג עין־ורד יוצאי תנועת העבודה. מורם הרוחני, שהתקבל בכנס בתשואות היה הרב צבי יהודה הכהן קוק.

לפני עשר שנים, בעיצומו של שיכרון החושים שלאחר ניצחון מילחמת ששת־הימים, התפרסמה הצהרת היסוד של התנועה למען ארץ־ישראל השלמה. ההצהרה, שעליה חתמו נתן אלתרמן, רחל ינאית בן־צבי, אורי־צבי גרינברג, זאב וילנאי, ש"י עגנון, בני מהרשק, אלוף דן טולקובסקי, אלוף אברהם יפה, משה שמיר, יהושע בן־ציון ורבים אחרים קבעה: „...הננו חייבים בנאמנות לשלמות ארץ־ישראל, כלפי עברו של העם וכלפי עתידותיו גם יחד, ושום ממשלה בישראל אינה זכאית לוותר על שלמות זו. גבולות ארצנו כיום הם ערובה לביטחון ולשלום, וגם אופקים שלא היו כמותם להתעצמות לאומית כוללת בחומר וברוח..."

„תחזקנה ידי..." בשעה שליד בנייני האומה הפגינה קבוצה של כמה עשרות צעירים, חברי תנועות של"י ושס"ח, ונשאה לפידים וכרזות בגנות מדיניות ההתחנלות וסיפוח יהודה ושומרון, החל בתוך האולם מיצעד של נואמים. הם ניסו להתחרות איש ברעהו מי יצליח לבטא בצורה קיצונית יותר את זכותו של עם ישראל על ארץ־ישראל כולה.

צבי שילוח, מראשי התנועה, פתח את הכנס בברכה: „תחזקנה ידי כל אחינו המכוננים — מי אם לא אנשי גוש־אמונים." הקהל הרב קם על רגליו, והביע את תודתו במחיאות־כפיים סוערות. תשומת רמות ליוו גם את שאר הדוברים. משה שמיר, חנן פורת, אברהם יפה, משה טבנקין, הרב שלמה גורן והרב נריה, קראו בזה אחר זה לראשי־הממשלה, מנחם בגין, שישב על בימת הכבוד, לאמץ את עקרונות התנועה, לאפשר התנחלות חופשית ביהודה ובשומרון ולספחם למדינת ישראל. חלק ניכר מדיברי הנואמים הוקדש לחשיבותם של שיטחי חצי־האי סיני,

(המשך בעמוד 22)

מפגיני שלי מוז ועידת ארץ־ישראל השלמה

אורי־צבי גרינברג, הרב קוק וישראל שיב בוועידה

„הבונים יבנו, העולים יעלו, והמתנחלים יתנחלו..."

במדינה

(המשך מעמוד 21)

ולהחלטתה הנחושה של התנועה שלא לוותר גם על שטחים חשובים אלה.

אנשי התנועה למען ארץ־ישראל השלמה, נכשלו אומנם בניסיונם לגרור את ראש הממשלה למלכודת מילולית, אך לפחות בתחום אחד נחלו הצלחה מוחצת: התנועה, שהוגדרה לפני עשר שנים, בתחילת דרכה, כתנועה של משוררים וסופרים שאין להם מה לעשות בשעות הפנאי, קיבלה מעמד של גוף הנהנה מבירכתה ומתמיכתה של ממשלת ישראל שבעזרת תקציב משרד־החינוך מימנה את הכנס שלה.

ביטחון

מצביא המטוסים

מפקד חיל־האוויר היוצא, האלוף בני פלד, היה הצנחה כבונה־ביטוח — כישרון כמפקד

מפקד חיל־האוויר היוצא, האלוף בנימין פלד, עזב את צה"ל בטריקת דלת טלוויזיונית. בהופיעו בשבוע שעבר במיסגרת תוכנית מוקד, עם סיום תפקידו כמפקד חיל־האוויר, היה פלד האלוף הראשון בצה"ל שעזד בהיותו במדים מתח ביקורת פומבית בלשון בוטה, על המטכ"ל, על צה"ל, על העם ובצורה עקיפה גם על שר־הביטחון.

לא היתה זו הדלת הראשונה אותה טרק פלד עם פרישתו. כאשר נמסר לו בשעתו על סיום כהונתו בחודש אוקטובר השנה, דחה פלד הצעות להמשיך לשרת בצה"ל בתפקידים אחרים, הצהיר: „אני הולך להיות אינסטלטור."

עבור צופי הטלוויזיה היתה ביקורתו הנוקבת בבחינת הפתעה. אולם אלה שהכירו את האיש מקרוב לא הופתעו. לאורך כל שירותו הצבאי במשך שלושים שנה היה פלד ידוע כבעל דעות עצמאיות שלא היסס מעולם לבטאן בכל פורום בתקיפות ובעקשנות מבלי להתחשב בתגובות עליהן. אופייני למותחי־ביקורת חריפה מסוגו הוא שהם משוכנעים בכל לב בצידקתם, אינם מוכנים לקבל כל ביקורת על עצמם. והביקורת על פלד, במיוחד בתפקידו כמפקד חיל־האוויר, היא קשה לא פחות מהביקורות שהוא השמיע.

טפיחה על השכם. בני פלד השאיר אחריו בצה"ל חיל־אוויר שבעוצמתו, תיכוני, מחווה של ידידות וחביבות. האשה זעקה מעוצמת הכאב, לא סלחה למפקד לעולם על טפיחה זו. היתה זו אפיזודה שהמחישה כיצד כוונות טובות מצידו של פלד עוררו את זעמם של פקודיו.

מיחמות אישיות. פלד ניהל אינסוף של מילחמות אישיות, רובן בנושאים שוליים וחסרי משמעות, קנה לו צבא שלם של יריבים. כך, למשל, ערך קרבות עם העתונות. בעקבות כמה כתבות ביקורת שהתפרסמו אודותיו בהעולם הזה, הטיל חרם אישי על הכתב הצבאי של השבועון. כאשר נודע לו כי שילטונות צה"ל זימנו את נציג העולם הזה לטכס קבלת פני מטוס האפ־15 הראשון שעמד להגיע לישראל, איים פלד כי הוא עצמו יעדר מהטכס, אם לא תבוטל ההזמנה.

באותה מידת קנאות התיחס גם לנושאים אחרים, חשובים יותר. כך, למשל, הוא לא יכול היה לשכוח את עוצמת הפגיעות של טילי הנ.מ. המצרים והסורים במטוסי חיל־האוויר במילחמת יום־הכיפורים, שם לעצמו למטרה לפתח שיטות באמצעותן יוכלו מטוסי־קרב להכות בטילים. מבקריו, שסברו כי אין זה מעידיו של חיל־אוויר, וכי חשוב יותר לפתח שיטות חדשות באמצעותן יוכל חיל־האוויר להשיג את יעדיו המוגדרים, טענו כי הוא חש איבה אנושית לטילים שפצעו את גאוותו.

פרישתו של פלד מחיל־האוויר תאפשר ליורשיו לחדש את מסורת טיפוח היחסים האנושיים בתוך החיל, כדי שהאנשים ולא הכלים הם שיקבעו את דמותו.

יחסי־חוץ

החבורה העגומה

„אז מה חדש?" שאל השגריר הרצוג. הוא טעה.

„אז מה חדש?" שאל בלעג ראש מישלחת־ישראל באו"ם, חיים הרצוג, יונה לשעבר שהפך עתה אחד המשרתים הראשיים של ממשלת בגין.

היה משהו חדש: זו הפעם הראשונה נשארה ישראל בודדה לחלוטין בהצבעה בעצרת האו"ם, כאשר גם ידידותיה המובהקות ביותר, כמו דנמארק והולנד, מצביעות נגדה.

נושא ההצבעה היה גינוי ההתנחלות היהודית בשטחים המוחזקים, תוך הפרת אמנת ז'נבה. ארצות־הברית גינתה אף היא את ההתנחלות בחריפות, אך נמנעה מן ההצבעה בעיקבות לחץ יהודי אדיר.

ההצבעה היתה בשיעור של 131 נגד אחת — ישראל עצמה. אך ייתכן כי החלק העגום ביותר בהצבעה היה דווקא מדינות נחשלות באוקיינוס השקט, המערורות באו"ם רק חיזוק.

● מלאווי — מדינה אפריקאית שחורה, הנחשבת כגרורה של אפריקה הדרומית הגזענית.

מאנקציות ראשונות. דרום־אפריקה עצמה לא יכלה להצטרף לחבורה עגומה זו. היא סולקה כבר מזמן מעצרת־האו"ם, שטענה כי ממשלת המיעוט הלבן אינה מייצגת ארץ זו, שמרבית בניה מדוכאים.

השבוע החליטה גם מועצת־הביטחון לעשות צעד חסר־תקדים: לראשונה הוטלו סאנקציות על מדינה שהיא חברה באו"ם. המועצה אסרה על כל חברות האו"ם למכור נשק לדרום־אפריקה, או לשתף עימה פעולה בתחום הגרעיני.

יוזמי ההחלטה לא כללו בה איזכור לישראל, מפני שרצו שגם ארצות־הברית תצביע בעדה, כפי שאכן קרה. אבל כל אדם באו"ם ידע כי עוקץ ההחלטה מכוון במיוחד נגד ישראל. כל שאר הספקות של המדינה הגזענית, ובראשן צרפת וארצות־הברית, כבר הודיעו שהפסיקו את האספקה לחלוטין.

לפני כמה שבועות הובהל העולם, כאשר גילה לוויין סובייטי שדרום־אפריקה מתכוננת לערוך ניסוי גרעיני במידבריותיה. ארצות־הברית אישרה את נכונות הגילוי הסובייטי, והגישה לדרום־אפריקה אולטימטום. ממשלת פרטוריה נכנעה, ויתרה על הניסוי.

[illegible]

(המשך בעמוד 25)

אלוף (מיל.) פלד
אבה אישית לטילים

כומו, ובמודרניזציה שלו עולה פי כמה על זה שקיבל לידיו. אולם חיל כמו חיל־האוויר הישראלי אינו יכול להמדד לפי מספר מטוסיו החדישים או מידת הקידמה הטכנולוגית שלו. סקטור חשוב לא פחות היא רוח היחידה והמנהיגות של מפקדה.

מבחינה זו היה בני פלד כישלון מוחלט. „הוא היה מפקד מצויין של מטוסים אך מפקד גרוע של טייסים," אמרו עליו.

אין חולקים על כך כי פלד הוא מהמוחות המבריקים ביותר שקמו אי־פעם בצה"ל. מבחינת הכושר האנליטי שלו, יכולת החשיבה והתיכנון, היקף הידע שלו וכושר יישומו במציאות, היו לו רק מתחרים מעטים. אבל על תכונות אלה האפיל המוחלט של חוש ליחסי־אנוש.

דווקא במיסגרת צבאית כמו חיל־האוויר, שנחשב במשך כל השנים — עד למינויו של פלד כמפקדו — לשמורת־טבע אנושית, שהמוטיבאציה, המוראל וגאוות־החיל שבו נמדדו בסטנדרטים אחרים מכל מה שהיה מקובל ביחידות אחרות של צה"ל, יש חשיבות עליונה לתכונה זו. פלד, שהתגלה כאישיות ארוגאנטית ואימפולסיבית, כפר בכך במודע ניסה להשתית בסיס אחר ליחסים האישיים בתוך חיל־האוויר.

כמו עיוור צבעים שאינו יודע את מהותו של האדום, למשל, כך לא היה פלד מסוגל לתפוס עד היום בו פרש מהשירות את משמעות חסרונו זה.

באחת המסיבות של חיל־האוויר, ניסה להיות חביב כלפי אשת אחד הטייסים, טפח על שכמה במה שאמור היה להיות

החוכנית הכלכלית החדשה התגלתה כמילכוד אימתני: פוגעת בשכירים, מזיקה לחעשיינים, משרתת ספסרים, מאיימת להרוס את משק המדינה

פתע גילו הכל כי המלך הוא עירום. התוכנית הכלכלית החדשה, שבימים הראשונים קשרו לה הכל כתרים וראו בה דרך לגאולת האומה וצעד שיכניס את ישראל למישפחת העמים הנאורים, נראית כמילכוד אימתני המאיים לחנוק את המדינה אל עברי פי פחת ואל סף הקטסטרופה הכלכלית.

כמו בעבר, כן גם עתה: שני מחנות התייצבו זה מול זה: המחנה היצרני של הפועלים והתעשיינים ומחנה הספסרים, הנהנים כל השנים ממדיניות הממשלה, בין אם זו ממשלת המערך ובין אם זו ממשלת הליכוד, מבחינה זו אין הבדל רב בין יהושע רבינוביץ' לשימחה ארליך. אלא שיש הבדל בין שתי הממשלות: בעוד שממשלת המערך נאלצה תמיד לפצות את מחנה תומכיה, השכירים המבוססים, רוצה ממשלת הליכוד לפצות את מחנה התומכים שלה, המורכב משלושה עשיריונים התחתונים של האוכלוסיה.

בשבוע הראשון לאחר פירסום התוכנית, כשכל העיתונים מילאו פיהם בשיבחי המעשה, הופיע נשיא התעשיינים בטלוויזיה והכריז על תמיכתו במהפך. הוא רק דרש כי שער הלירה יהיה נמוך יותר מ־15 לירות — אולי 12 ואולי 13 לירות. כיום אין ספק שגם העיתונאים וגם נשיא התעשיינים, אברהם („בומה") שביט, מוכנים לבלוע את דיבריהם בחזרה. ייתכן כי הנשיא שביט הושפע משביט מתעשיין, המייצא חומרי־גלם, מרכיב תגרים ודוצה כי מחיר חומרי הייבוא יקטן. ייתכן גם כי שביט חשב שעליו להמשיך במדיניות התמיכה בממשלה, אפילו היא פוגעת באלה שהוא מייצגם באמצעות גזירות אשראי (ועל כך הירבה העולם הזה לכתוב). כיום אין ספק כי התוכנית החדשה פוגעת פגיעה הרסנית קודם־כל בשכירים, אך גם בייצואנים למיניהם.

העולם הזה היה היחידי שכתב כל זאת בכתבה שהופיעה אחרי המהפך, וציין כי כל שער של הלירה שיהיה נמוך מ־16 לירות לדולר יפגע קשות בייצואנים. עתה ברור לכל כי הדברים הללו התאמתו.

סקר של נשיונאל קונסלטנס, יועצי בנק לאומי, קבע כי הפיחות הנוכחי וכל הנלווה אליו יגרום התייקרויות של 60% לפחות ב־14 החודשים הקרובים. קצב אינפלציוני זה גדול ב־50% מן האינפלציה שאיפיינה את השנה האחרונה. אינפלציה זו תגרום להורדת כוח הקנייה של הלירה בשיעור דומה ולפגיעה בכל מי שהכנסתו לא צמודה; כלומר: במרבית השכירים.

ישראלים בדמות תיירים

התאם לסקר שי המכון למחקר כלכלי וחברתי של ההסתדרות, הרי 38.4% מן השכירים הישראליים משתכרים עד 4500 לירות, כולל תוספת היוקר החדשה. כמחצית השכירים משתכרים פחות מ־5000 לירות לחודש, ואילו 20% מבניהם משתכרים פחות מ־3000 לירות לחודש. הכנסה בשיעור של 5000 עד 7000 לירות לחודש יש רק ל־18.6% מן השכירים. משכורת העולה על 7000 לירות לחודש נופלת רק בחלקם של רבע מן השכירים.

הבורסה אל תיפול בפח!

השבוע היה הציבור עד לניסיון מדהים של ספקולנטים שניצלו את כל אמצעי התקשורת לתועלתם הפרטית. חברת היעוץ „נשיונאל קונסלטאנט" פירסמה מחקר לפיו צפוייה עלית גדולה בשערי הצמודים ותהיה מפולת בשערי המניות. המחקר התבסס על עלית המדד הצפוייה שתביא אנשים להשקעה בצמודים ובדולרים ולבריחה ממניות.

החברה שעשתה את הסקר מועסקת על ידי „בנק לאומי לישראל" המושקע בכמויות אדירות של צמודים. „בנק לאומי", כמו כמה ברוקרים בבורסה, הניחו בטעות כי הציבור ישתטה וישקיע בצמודים, לכן הם קנו כמויות אדירות של צמודים בימים הראשונים שאחרי הפיחות בהנחה כי יוכלו למוכרם ברווח לציבור המשקיעים. אולם המשקיעים לא הלכו שולל והעדיפו להרוויח 10־20 אחוזים בחודש במניות מאשר אותם האחוזים במשך חצי שנה בצמודים.

הקורא הנאמן של מדור זה, שנהג לפי הדרכת המדור, וקנה לפי הייעוץ בחודש האחרון את מניות מפעלי ים־המלח ובנק „איגוד", או את מניות „ירדן", יוכל בשבועיים הקרובים לממש רווחים גדולים ביותר.

חברת „ירדן" נכנסה מחדש למשא ומתן מואץ על רכישת „סונול" אחרי ש„בנק־הפועלים" ו„דיסקונט" נסוגו מן הקנייה. מנכ"ל „ירדן" דוד סופר, ייצא בשבוע הבא לארצות־הברית לחתום על הסכם הרכישה אם הבדיקה הסופית שהוא עורך בימים אלה תצדיק את התוכנית.

מניות „ים־המלח" עלו לאחרונה בגלל שתי סיבות: הראשונה, הרווחיות הגדולה של החברה כתוצאה מחוזי היצוא שעשתה ומרווחי הפיחות. אולם הסיבה העיקרית היא אחרת.

חברת האם של „מפעלי ים־המלח" „כימיקלים לישראל", הפסיקה לקבל כל מימון ממשלתי ומקור ההכנסות היחיד שלה הוא מפעלי ים־המלח. „כימיקלים לישראל" תצטרך לגייס ממקור זה כמיליארד לירות לשנת התקציב 78־77. היא תעשה זאת על ידי מכירת מניות „ים־המלח" שהיא מחזיקה ותדאג לשער גבוה ככל האפשר, על ידי הוצאת מכסימום רווחים למפעלי ים־המלח.

יש לשים לב כי בבורסה רשומות מניות „ים־המלח" בערך נקוב של 31 מיליון ל"י בלבד ובידי „כימיקלים לישראל" נותרו רק 14 מיליון מניות. בקצב הביקוש הנוכחי יאזלו המניות שבידי החברה, והיא תצטרך להוציא תשקיר, תהליך הלוקח זמן רב, על מנת לספק את דרישות הציבור.

„בנק איגוד" יהיה הלהיט של השנה. יש לצפות כל יום להודעת הבנק על רכישה עסקית גדולה שתשלש את היקף עסקיו ותכפיל את מספר סניפיו.

הבנק הרוויח עד הפיחות 90% על ההון ובתוספת ריווחי הפיחות יגיעו רווחיו ליותר מ־150% על ההון. יש לצפות לחלוקה של מניות הטבה בשעור של מאה אחוזים ואולי גם לספליט.

לקראת

היילכו שניים יחד? שימחה ארליך ויהושע רבינוביץ

שכרם של כל אלה יקטן למעשה. כוח הקנייה שלהם יצטמצם ב־60% בשנה הקרובה. האם מעלה מישהו על דעתו כי הם ישלימו עם כך, בעיקר כאשר הכנסת כל בעלי ההון והנכסים תגדל באותה עת ב־60%?

הפגיעה בשכירים תבוא גם מכיוון אחר — כתוצאה מן הפגיעה ביצואנים. החיזבו שפורסם בהעולם הזה (2096) אחרי המהפך הראה כי כדי שיצואן בעל ערך מוסף של 50% יקבל עתה תמורה שווה למה שקיבל שעבר, עם התמריצים, עליו לקבל שער של 15.20 לירות לדולר. מכאן, שיצואנים בעלי ערך מוסף נמוך יותר, יקבלו מעתה פחות.

אילו זאת היתה כל הבעיה, ניתן היה לכתור אותה על־ידי פיצוי היצואנים עד לרמה שלפני הפיחות. וזאת על־ידי קביעת שער של 16 לירות לדולר, באמצעות בנק ישראל הקובע ממילא את השער.

אולם מסתבר כי חלק ניכר מן היצואנים הצהיר כל הזמן על ערך מוסף לא נכון, וקיבל תמריצים בהונאה ובניגוד לחוק. כל אלה צריכים לקבל עתה כ־20 לירות לדולר כדי לזכות במה שקיבלו קודם לכן בהונאה. מדובר בענפים שלמים כמו טכסטיל, למשל. אנשי הטכסטיל משמיעים קול זעקה מרה ומאיימים בפיטורי 20 אלף עובדים.

ענף נוסף שאנשיו טרם הבינו את הפגיעה בו הוא המלונאות. העיתונות פירסמה עד כה, כהרגלה, דיברי שטות כאילו עתה ירוויחו המלונאים, שכן התמריץ שקיבלו היה קטן ממה שיקבלו עתה לפי 15 לירות לדולר. האמת היא שמלונאים רבים הפיקו כסף רב מהונאת הממשלה, על־ידי כך שהצהירו על ישראלים כאילו הם תיירים, וקיבלו תמריצים עבורם. עתה תופסק שיטה זו והמלונאות תיפגע.

בעיקבות צ'ילי וארגנטינה

עד אחר שאף הוא טרם עיכל את משמעות הפגיעה בו הוא ענף היהלומים. עד כה הוא היה מרוצת על ערך מוסף שקרי, על מימון ממשלתי זול ועל שימוש בכסף זה לעסקים אחרים מלבד יהלומים. כל זה ייפסק עתה. היהלומנים טרם הגיבו, שכן הם הרוויחו כתוצאה מן הפיחות על המלאי המהווה 80% מחיר המוצר. רווח נוסף שלהם בא מהעלאת מחיר יהלומי הגלם השבוע ב־17%. העלאה זו תביא מייד לרווח מקביל, כי תוצאה מהתייקרות מחירי היהלומים המלוטשים. בעתיד חדש, כאשר יצטרכו לרכוש הקצבה נוספת של יהלומי־גלם במחיר החדש, יתעוררו היהלומנים בקול זעקה רמה. פגיעות אלה בתעשיית היצוא תגרומנה לסגירת מיפעלים ולפיטורי עובדים רבים, בעיקר בעיירות הפיתוח.

מי שחושב כי היצואנים או השכירים ישתקו, טועה טעות מרה. קרוב לוודאי כי הממשלה תנסת ללכת לקראת היצואנים ותוריד את שער הלירה. דבר זה יגרום מייד למכירות נוספות של דולרים על־ידי מחזיקיהם בעיקר בעלי הפיצויים מגרמניה ודומיהם, האוחזים ב־1.27 מיליארד דולר. על מכירה של 100 מיליון דולר, יזרמו למשק 170 עד 200 מיליון לירות. הסיחרור האינפלציוני יגבר שוב ועימו הפגיעה בשכירים.

אין ספק כי תוך כמה חודשים תחריף ההתמודדות בין הממשלה לבין השכירים ותגיע לרמה שתשים בצל את מהומות ואדי סאליב. הממשלה תצטרך לבחור את דרכה. דרך אחת — כניעה לשכירים. פיצוי השכירים ישים לאל חלק ניכר ממטרות התוכנית הכלכלית, שעיקרה הוא הורדת רמת החיים של השכיר כדי להקטין את הצריכה במשק ולהעשיר את בעלי ההון אותם מייצגים שרי הליכוד. כניעה כזו תביא להודאה בכישלון התוכנית ולהתפטרות הממשלה או חלק משריה האחראיים למהפך.

דרך שניה היא התייצבות כנגד השכירים, אפילו באמצעות המשטרה והצבא; דרך זו תוביל את ישראל בעקבות צ'ילי, שאף היא הגשימה הלכה למעשה את עיקרי תורתו של מילטון פרידמן. דרך נוספת היא הלכה בעקבות ארגנטינה, שניסתה לפני שמונה חודשים את הצעות פרידמן, הנהיגה ליברליזציה בפיקוח על המטבע, תוך דפיקת השכירים, בדיוק כמו בישראל.

התוצאות: המטבע הזר ברח החוצה בקצב מוגמר, ההשקעות פחתו בגלל האינפלציה והמתיחות בין המעמדי השכירים לבין השלטון הצבאי גברה.

ממשלת ארגנטינה נאלצה לסגת בה מתוכנית פרידמן—ארליך ולחזור לשיטת הפיקוח השער הקבוע של הפזו, וזאת אחרי שנגרמו נזקים רבים למשק. בארגנטינה ניתן היה לעשות זאת בלי התפטרות הממשלה, שהרי שם שוררת דיקטאטורה צבאית. בישראל קיימת דמוקרטיה פרלמנטרית, לכן נשקפת סכנה לשלטון הליכוד כתוצאה מביטול התוכנית הכלכלית החדשה.

דרך אחרונה, שאיש לא רוצה בה אך הגראית כמוצא הטוב ביותר מן הסבך שיתהווה תוך כמה חודשים, היא מלחמה. סיבות חיצוניות לא יחסרו כמו, למשל, פיצוץ ועידת ז'נבה. בתואנה של מצב מלחמתי ניתן לבטל את התוכנית ולמנוע את התקוממות השכירים, שבמצב הכלכלי העלול להיווצר בעוד מיספר חודשים, יהיו מוכנים לעלות על באריקדות ולהסתכן במאסרים כדי לשנות את מדיניותה הכלכלית של הממשלה.

על כך אפשר יהיה לומר, ברוח דבריו של הוגה־הדיעות הידוע, פון־קלאוזביץ: המילחמה היא המשך המדיניות הכלכלית — באמצעים אחרים.

יגאל לביב

הקטסטרופה

פועלים מפגינים מול פני הכנסת: האם יהיו מחר מאחרי סורג ובריח?

„ז׳קלין לגבר" – לבוטיק ביורדי הסירה יש מה להציע

בוטיק „ניו לוק" ביורדי הסירה שינה שמו ומינו כיום הינו „בוטיק ז׳קלין" לגבר האופנתי

הסובבים את הדוגמנית בוטיק־אית, ז׳קלין פלדמן פילוסוף, כבר רגילים לתהפוכותיה היפהפיה ה־זו, ממש לא מסוגלת לשבת רגע אחד בשקט. לא שהיא עצבנית, אלא פשוט אוהבת שינויים. לפני כ־4 חודשים, פתחה ז׳קלין סניף לבוטיק שהיה בבעלותה, „ניו־לוק". אותו „סניף־בוטיק" ש־ברחוב יורדי־הסירה (הרחוב ש־הוא מרכז חיי הלילה של התל־אביבים הנוצצים) עוצב כיד אומן ושרת בתחילה, את יפהפיות ישראל. לא מעטות, היו לקוחו־תיה של ז׳קלין שבאו להיוועץ בה ולהתעדכן ב„מה הולך היום באופנה" ? כיום, ז׳קלין ש־„שבעה" מלהלביש את הנשים, החליטה „להתלבש" על הגברים, ולהציאם תחת ידיה, מטופחים ואופנתיים. רעיון זה, התגבש במוחה בזמן שהותה באירופה,

ג׳קלין בכל מצב נראית טוב

בעת שביקרה בפריז. משם, מכרה טלפונית את בוטיק „ניו־לוק" הדיזיינגופי ואת מכונית הבאגי שלה.

כיאה לאשת עסקים מצליחה, יצרה מידית, גם במקום, קשרים עם חברות יצרניות בפריז כמו, פרנק מישל, פאקו רבן, ופרנק אוליבייה. כך שכיום, מציעה ז׳קלין לגברים שבינינו, לבד מחיוך מקסים וכוסית וויסקי לכל נכנס, אף מבגדי היבוא האופ־תים, אותם רכשה אצל יצרנים אלה.

היא, המכורה בטוב טעמה באי־פנה, יזעה לבחור מבין תוצרתו של פרנק מישל, את החליפות, המהודרות והאופנתיות ביותר. מפקו רבן — את תולצות הטריקו הספורטיביות, ומפרנק אוליבייה את החולצות האיכו־תיות. בבחירתה זו הוכיחה ז׳ק־לין את בקיאותה באופנה, ו־משירותה את הגבר הלקוח, ניתן להבחין, שז׳קלין החליטה להפ־נות את כל מירצה ויומתה ב־טיפול בו.

כעובדה לכך, מציעה ז׳קלין ב־בוטיק בעל האופי החדש, אף מוצרי טבק, סיגרים או סיגריות מתוצרת חוץ, ל„מאחרים בנשף", שאין לאל ידם להשיגם, ל־אורכו של רחוב יורדי הסירה. שעות פתיחת הבוטיק מ־12.00 בצהרים עד 12.00 ב־לילה. גם לזאת הקדישה ז׳קלין מחשבה מרובה בקבעה את שעות פתיחת הבוטיק לשעות הבילוי, בהן ניתן לגבר לבלות עם נער־תו בשילוב קנייה מהצלחת.

יופי ובטחון בסגנון עתיק

הכל התחיל בביקורי אצל זוג תברים בקיראון, שם שמעתי ל־ראשונה על האחים פנחס ובני דבוש מסגרים במקצועם.

שמעתי על עבודתם, כיצד מצ־ליחים השניים לשלב אומנות יפה בקשיחות הברזל.

האחים דבוש, מתמחים בעיצוב דקורטיבי נהדר של גדרות, סור־גים ושערים בסגנון עתיק, ואפי־לו סככות הרכב שלהם מיוחדות. הנרשא סיקרן אותי ביותר, לכן החלטתי לקפוץ לביקור.

הגעתי לקיראון לרח׳ ירמיהו 7 טל. 755292 מקום עבודתם. שם ניכחתי, באומנותם של האחים דבוש. מסתבר, שבאזורי יוקרה כגון: סביון, רמת־אפעל, צה־לה, רמת־השרון, הרצליה פיתוח וכדומה, שגור שמם של האחים דבוש בפי כל. זאת מסיבה ה־נראית לעין ביופים של הגדרות והשערים אותם עיצבו במקומות אלה.

בעבודתם זו, משלבים האחים דבוש את קשיחות הברזל ב־אבטחת הדיירה מפני פורצים, בצורה האסטטית ביותר. הת־רשמתי ביותר בביקורי אצל ה־אחים דבוש. בסיור שערכתי ב־מקומות בהן עיצבו הם גדרות, שערים או סורגים, נוכחתי שאכן אין מתחרה לאומנותם זו.

לדעתי כדאי לקפוץ או להזמינם טלפונית למספר 755292 כדי להי־ווכח שאכן הם הטובים ביותר בשיטתם.

סנ וסנסלה

מדור למתרחש בשווקים

בעריכת: בני קארו

טל. 241530-03. ת.ד. 29726 ת״א

950 ל״י ואתה בקפריסין

השוב יוצאת חברת הנסיעות „גור־דון טורס" בתכנית טיולים נה־דרת לקפריסין, וכדרכם משכבר, גם — הפעם, במחירים עממיים מאד, המאפשרים לכולנו להנות מתופשת חנוכה משגעת.

החברה, הזכורה באירגון הטיו־לים לקפריסין, בראש־השנה וב־סוכות, זכתה להצלחה רבה, ב־טיולים אלה ותפוסתם היתה מלאה.

אי לכך, החליט מר גורדון מנ־הלה, לחזור שוב על מבצעו ה־ולאפשר למהססים שבינינו, בי־קור באי השכן וסיור בו. לכן, העמיד את מחיריו, ברמה מיני־מלית המאפשרת לכל כיס טיול זה.

המדובר, לטיול בן 10 ימים ל־קפריסין כשמתוכם 4½ ימי סיור באי.

המטיילים ישהו בבתי מלון מעו־לים מדרגה א׳, עם 2ארוחות ליום, ובחדרים זוגיים עם שרו־תים צמודים.

לטיול שילווה במדריך ישראלי, ישולב ערב בילוי מהנה במועדון לילה באי.

ומה לגבי המחיר ? $22 ליום פלוס 950 ל״י מחיר טיסה הלוך ושוב.

לדעתי, מחיר כה נמוך לטיול בחו״ל מהווה תחליף זול ונהדר, אף מהשכרת חדר, בבית מלון בארץ למשך אותה תקופה, ב־פרט לחופות, שזה אך בישאו ומעוניינים ב„ירח־דבש" מיוחד שייזכר לטובה.

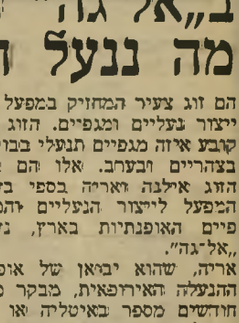
לכם, הצעירים, הזוגות הטריים של „ירח־דבש" וכל עם ישראל המעוניינים בגיוון חייהם בטיול במחיר נמוך לחו״ל.

זוהי ההזדמנות. הקדימו והבטיחו השתתפותכם בטיול. התחשמו עוד היום במשרדי „גורדון טורס" רח׳ בן־יהודה 184, טל. 247092, 241490, 455758. טיול מהנה.

ב„אל־גה" החליטו מה ננעל העונה

הם זוג צעיר המחזיק במפעל ל־ייצור נעליים ומגפיים. הזוג ה־קובע אירזה מגפיים תנעלי בבוקר, בצהריים ובערב. אלו הם בני הזוג אלינה ואריה בספי בעלי המפעל לייצור הנעליים „המג־פיים האופנתיות בארץ, נעלי „אל־גה".

אריה, שהוא יבואן של אופנת ההנעלה האיטרפאית, מבקר מדי חודשים מספר באיטליה או ב־ברזיל רוכש ומרחרח השב אר־צה לייצר במפעלי „אל־גה", את

ב„אל־גה" חרשבים על רגלייך

אותם נעליים ומגפיים בהן מת־הדרות לאחר מכן נערוחינו ו־נשינו.

נעלי „אל־גה" המשתתפים ב־תצוגות אופנה יוקרתיות בארץ ובאירופה מציעים לנשים מגפיים אופנתיות לבוקר — עם סוליות טרקטור מעור נפה או סוליות דמויות קרס. מגפי בוקרים (טכסס) מעור גס מהרגיל ותפ־רים מודגשים. (סוליות הן מעור טיבעי הבעלות ברק טיבעי).

לערב, מציעים נעלי „אל־גה", מגפיים המעוצבים באלגנטיות, חרטום צר, ללא רוכסן ובעלות מראה רוסי. מעובדות מעורות לאק בשילוב דרכן מתכת מוזהב מאחור.

בדגמי המגפיים החדשים, מציעה „אל־גה", מגף קצר, אלגנטי, בעל קווץ אמצעי. מגף, המותאם למכנסי האופנה החדשים, בעלי הסוגר בקרסול.

בזמן הגשמים האחרונים שירדו עלינו לברכה, היה הביקוש ל־מגפי „אל־גה" כה גדול, ש־הדרישה גברה על היצור. ניתן לציין שמגפי המקרים של „אל־גה" (או „מגפי טכסס" בפי כל), נדרשו ביותר על ידי צעירות רבות.

אופנה זו של „מגפי טכסס" קיימת באירופה מזה שנתיים ו־בתחילת עונה זו של גשמים, חדרי, סוף־סוף, מגפיים אלה ל־שוק הצעירות בישראל, בתנופה רבה.

מפעל „אל־גה" מייצר אף נעליים ספורטיביות, מקה סינים, ונע־ליים המתאימות לג׳ינסים בעלי סוליות טרקטור או סוליות שטו־חות. הנעליים של „אל־גה" מיו־צרים מעורות בבעלי צבעים טב־עיים.

את המגפיים של „אל־גה", ה־מגפיים לכל שעה ניתן להשיג בחנויות המובחרות בלבד ברחבי הארץ.

בעיקבות הזכייה בתחרות „מיס־קולסטון" באה הכרה כלל ארצית

זה עתה חזרה ארצה משלחת ש־מנתה את 8 ספרי הצמרת בארץ, מתצוגת תסרוקות בפריז, מוקד האופנה העולמי. המשלחת, בה נמנו אף זוג ספרי הצמרת מ־רמת־השרון, דוד ומרים ולג׳. זכתה לתשומת גלהבות והיתה בין הבולטות בתצוגה בביצועיה היפים.

בתצוגה זו, המתקיימת מידי שנה, מציגות משלחות הארצות השו־נות את אופנת התסרוקות המ־אפיינת את ארצות מוצאם. בין נציגי הארצות, ניתן היה להת־רשם, מספרים יהודי שם בעולם, ביניהם, וידאל ששון שייצג את ארצו — אנגליה. ניתן היה ל־הבחין אף בנציגים מארצות ערב כגון: מצרים ולבנון.

מרים בעת קבלת התעודה על זכיית הזוג בתחרות „מיס־קולסטון"

באומנותם כספרים ומעצבי שיער ברמה גבוהה ביותר. חברת „וולה" המכירה בערכם האומנותי של הזוג, שכחה את דוד לשמש כמדריך בקורסי הספרים איתם היא מקיימת. ואמנם החל מה־חודש הקרוב יעלה דוד לירושלים להדריך את הספרים החדשים בצביעת שיער, סילסול ופסים בשיער.

זהו סלון מרים מרח׳ הסייפן 9, טל. 481953 שברמת השרון. ה־סלון שזכה בהכרה הארצית ב־אומנותו לטיפוח יפייך.

דוד — בתחרות „מיס־קולסטון"

(המשך מעמוד 22)

תוני העולם, נשנתה ידיעה אחת בעקשנות: הפצצה הדרום־אפריקאית היא, בעצם, פצצה ישראלית, וקיים שיתוף־פעולה גרעיני הדוק בין שתי המדינות.

אישים

תלמידו של פראנציסקוס

האיש ש„הך בין הקווים" פתח ביוזמה היסטורית — אך ממשלת ישראל פוצצה אותה

„אלוהים... אלוהים הוא כל־יכול... אלוהים יכול גם להשכין שלום בין היהודים והערבים... אבל אלוהים רוצה שידחפו אותו..."

האיש שפלט משפטים מקוטעים אלה, בהתלהבות של מאמין אמיתי המהולה ב־הומור טוב־לב, נופף בזרועותיו בהתלהבות. הוא היה נמוך־קומה, ממושקף, בעל פנים עגולים. המאזינים ישבו מוקסמים. כי ג'ורג' לה־פירה היה בעל כאריזמה שאיש לא יכול להתגונן מפניה. הוא כבש לבבות.

ההזדמנות: ועידה שכינס לה־פירה ב־„ארמון הישן" היפהפה של פירנצה, שריד מתקופת הרנסאנס, בראשית שנות השישים. לה־פירה היה ראש־העירייה של בירת טוסקאניה, והוא השתמש במישרה זו כדי להגשים את חלום־חייו: לפעול למען השכנת השלום בין „בני אברהם", צאצאי יצחק וישמעאל.

דיבור עם ציפורים. „הפרופסור ה־קטן", כפי שכונה מתוך חיבה בפי כל, היה כימעט נזיר. הוא התגורר במינזר, בחדרון שנעדר כל דבר־מותרות. הגרביים הלבנות, שאותן לבש תמיד, היו סמל של מיסדר דתי שחבריו לא היו אנשי כמורה. במיפלגה הדמוקרטית־הנוצרית, שהעלתה אותו לשילטון בפירנצה, השתייך על האגף השמאלי המתקדם.

גיבורו של לה־פירה היה פראנציסקוס הקדוש, בן המאה ה־13, שעליו נאמר כי ידע לדבר עם הציפורים ושאחת ממטרות חייו היתה להשכין שלום בין המוסלמים והצלבנים. כאשר פלשו הצלבנים למצריים, נדד פראנציסקוס בין הקווים כשהוא נערץ על שני הצדדים, שראו באיש הצנוע קדוש אמיתי.

במשך שנים נדד גם לה־פירה בין הקווים. איש לא יכול לנעול בפניו את הדלת. בקאהיר ובירושלים נתקבל כאורח מכובד, והוא ניצל זאת כדי להעלות הצעות להסדר־שלום, כשהוא שם את הדגש על מצבם של העם הפלסטיני והפליטים.

פצצה ישראלית. המיבצע הגדול של לה־פירה הגיע לשיאו בספטמבר 1958, כאשר כינס את „ועידת פירנצה" הראשונה — כנס שנועד, רישמית, לקדם את „התרבות הים־תיכונית", ושנועד למעשה ליצור במה ראשונה לפגישה פומבית של ישראלים וערבים.

בראש הוועידה ישב יורש־העצר ה־מארוקאי, מולאי חסן, שהוא כיום מלך מארוקו. אישים מכובדים באו מכל ארצות־ערב, גמאל עבד־אל־נאצר שלח אישים בכירים, אף שידע כי נשיא ההסתדרות הציונית, הד"ר נחום גולדמן, הוא אחת מדמויות־המפתח ביוזמה זו. עוזרו של גולדמן, יוסף („ג'ו") גולן, היה הרוח החיה באירגון האירוע הבינלאומי, שנהנה מחסות ממשלת איטליה ושהצטיין בכל הגינונים של טכס ממלכתי.

הכל היה מוכן. נדמה היה כי ועידת־פירנצה תהווה סימן־דרך בהיסטוריה של המרחב. ואז התפוצצה הפצצה שהרסה את הוועידה עוד בראשיתה. היתה זו פצצה מתוצרת ישראל.

מישראל הוזמנו כמה אנשי־רוח מכובדים ביותר. אולם גולדה מאיר, אז שרת־החוץ, החליטה כי בראש המישלחת הישראלית צריכה לעמוד אחת הדמויות השנואות והחשודות ביותר בעיני העולם הערבי: ראובן שילוח, „המומחה הערבי" של דויד בן־גוריון, שהיה איש־מפתח בקהיליית המודיעין הישראלית. יחד עימו בא גם סגן מנכ"ל מישרד־החוץ, מוריס פישר.

תירוץ לפיצוץ. הופעתם של פקידים ישראלים בכירים כצירי־הוועידה הדהימה והרגיזה את המשתתפים הערבים. הם ביקשו כי שילוח ועמיתיו הרישמיים יישבו ביציע־האורחים. שילוח התעקש להיות ציר בוועידה. הערבים מנעו זאת. זה היה התירוץ המיוחל: ממשלת־ישראל פקדה על כל המוזמנים הישראלים לנטוש את הוועידה. רובם, גם אנשי מפ"ם, עשו זאת. רק הפרופסור מאיר פלסנר ז"ל, מראשי תנועת־השלום הישראלי, סירב להישמע לפקודה והשתתף בוועידה.

תקרית זו, שהבהירה באופן נחרץ, כי ממשלת ישראל אינה מעוניינת בשום יוזמות־שלום מצד אישים בלתי־תלויים, סתמה למעשה את הגולל על ועידת־פירנצה. אולם לה־פירה היה איש־אמונה. הוא לא התייאש. מדי שנה כונסה הוועידה מחדש. הוזמנו אליה אישי־שלום מישראל, כגון הפרופסור מארטין בובר, אורי אבנרי ו־שימחה פלאפן, עורך ניו־אוטלוק. אולם העמדה השלילית של ממשלת־ישראל רוקנה את האירועים מתוכנם העיקרי.

הוועידה האחרונה, ב־1965, נסתיימה בשבר כאשר שליח ממשלת־ישראל, ח"כ דויד הכהן, סירב לקבל את החלטת הרוב שגוסחה על־ידי אורי אבנרי, ושבה תמכו כל הנציגים הערבים והפלסטינים.

תפילה בחברון. בינתיים כבש לה־פירה את כותרות העיתונות העולמית, כאשר החליט לנדוד בין הקווים בסיכסוך אחד. הוא היה המדינאי המערבי הראשון שהוזמן על־ידי הו צ'י־מין לבקר בהאנוי. הוא ביקש אז להכשיר את הקרקע לתיווך איטלקי בסיכסוך ויאט־נאם, אך הוכשל על־ידי האמריקאים.

בינתיים איבד את השילטון בעיריית פירנצה, שעברה לידי השמאל. לה־פירה עצמו היה ליד סיציליה (היו שהתלוצצו שמכאן קירבתו לסיכסוך הישראלי־ערבי. „סיציליה היא המדינה הערבית היחידה המכירה בישראל," אומרת הבדיחה האיטלקית, המזכירה את העובדה שבמשך תקופת־מה החזיקו המוסלמים באי שליד רגלי המגף האיטלקי). אולם הוא היה פטריוט פיורנטיני לוהט. „פירנצה וירושלים..." היה אומר, בסיגנונו המיוחד, „שתי ערים תאומות... ערי־אבן בראשי הרים... מי שבא אליהן, צריך לעלות אליהן..."

בשנים האחרונות הקדיש את מירצו הבלתי־נדלה לאירגון הערים־התאומות ב־עולם. בכל פעם שהתכנסה ועידה כלשהי שבה השתתפו שוחרי־שלום מישראל ומ־ארצות ערב, צץ כבאורח־פלא, עליז ואופ־טימי כמו תמיד, ללחוץ ידיים ולעודד.

אחרי מילחמת ששת־הימים החליט לעשות מחווה אופיינית. הוא הזמין כמה מידידיו — יהודים וערבים — לתפילה משותפת במערת־המכפלה. ליד קבר אברהם אבינו הושמעו שלוש תפילות — יהודית, מוסלמית ונוצרית — כאשר בני שלוש הדתות מפגינים בנוכחותם את האמונה שהרת יכולה לאחד, תחת להפריד.

השבוע מת ג'ורג' לה־פירה. עד יומו האחרון, המשיך „לדחוף את אלוהים".

מנגנון

שכרו של משרת־ציבור

מאמציו של מנכ"ל משרד־החוץ להתקרב אל ראשי־הממשלה עוררו רחיה מצד בגין

הפקידים הבכירים ביותר בממשלת ה־ליכוד הם אלה שהועברו אליה בירושה מממשלת המערך והיו מוזהים כאנשי מפא"י מובהקים. אלה יוצאים מעורם כדי להוכיח את חריצותם, כשרונותיהם, עובדת היותם משרתי־ציבור ובעיקר את נאמנותם לשילטון החדש. את הפרס הראשון בתחום זה יכול לקבל אפרים („אפי") עברון, מנכ"ל משרד־החוץ.

עברון (57) יליד חיפה, שהחל את הקאריירה שלו כמזכירו של משה שרת בתקופת כהונתו כשר־החוץ בממשלתו הראשונה של דויד בן־גוריון, כיהן משנת 1973 כמשנה למנכ"ל משרד־החוץ. כאשר קיבל משה דיין לידיו את משרד־החוץ באה שעתו הגדולה של עברון, שבעבר התגלה לא פעם כנאמנו האישי של דיין, גם כשזה היה מחוץ לממשלה. דיין מינה אותו כמנכ"ל.

אולם עברון ידע כי בתחום הרגיש של משרד־החוץ לא די לו בחסותו של דיין. כיוון שהתחום המדיני הוא תחום התעניינותו והתעסקותו כמעט הבלעדי של ראש־הממשלה, מנחם בגין, ביקש עברון לזכות גם באמונו. בכל הזדמנות שנקרתה בידיו הוא לא פסק לכרכר מסביב לראש־הממשלה, כשהוא משתדל להפגין את בקיאותו בנושאים מדיניים ולהוכיח לבגין את נאמנותו.

המומחה הושאר בבית. לשיא הגיע עברון בחודש יולי השנה, כאשר עמד מנחם בגין לצאת למסעו הממלכתי ל־רומניה. על הפרק עמדה השאלה מי יהיה היועץ־המדיני שיתלווה אל ראש־הממשלה בביקורו זה. צרופו של היועץ־המדיני ל־ראש־הממשלה, אלי מזרחי, שגם הוא הועבר לבגין בירושה מרבין, נמנע מראש. למזרחי אין בקיאות בנושאים מזרח־אירופאים. מלבד זאת חל פיחות במעמדו בלשכת ראש־הממשלה.

היה זה רק טבעי שאל ראש־הממשלה יתלווה האיש הבקיא בנושא הרומני ב־משרד־החוץ, יוסף גוברין, ראש־השולחן הרומני במחלקת מזרח־אירופה. ואומנם נקבע כי גוברין הוא שיתלווה אל ראש־הממשלה.

גוברין השלים את כל הכנותיו למסע כאשר הודיע מנכ"ל, אפי עברון, כי גם הוא עומד להצטרף לפמליית ראש־הממשלה, בשל החשיבות המדינית של הביקור. ברגע האחרון כמעט קבע עברון כי אין הוא זקוק למתווכים בנושא בינו לבין ראש־הממשלה. גוברין הושאר בארץ, עברון יצא לרומניה כשהוא נצמד לבגין כמעט בכל צעד שעשה. לרומנים, שתמהו על פשר העדרו של גוברין, נמסר כי נבצר ממנו להצטרף למסע.

במחאה על כך יצא גוברין לחופשה ממושכת, הפגין את מורת־רוחו מדחיקת רגליו על ידי המנכ"ל.

עברון סבר כי הצליח לקנות את ליבו של בגין וכי קבע עובדה כי מעתה יהיה זה הוא שיצטרף לראש־הממשלה כיועץ־מדיני בכל ביקוריו הממלכתיים בחו"ל. כאשר הוחל בדיונים על הרכב הפמליה שתלווה את ראש־הממשלה בביקורו הממלכתי הקרוב בלונדון, סבר עברון כי בגין יספחו לפמליה. סוף סוף הוא כיהן במשך ארבע שנים, בתחילת שנות השישים, מתמצא בקשרים המדיניים עם בלונדון, מתמצא בקשרים המדיניים עם בריטניה יותר מאשר אלה עם רומניה. אולם כירכוריו סביב בגין היו למורת רוחו של ראש־הממשלה, שהבהיר למקורביו כי „נפשו נקעה" מעברון.

השבוע הסתבר כי בגין הכין הפתעה לעברון. הוא החליט לצרף למסע כיועצו המדיני דווקא את אלי מזרחי, שהיה מאושפז במשך מספר שבועות בשל מחלת־דם קשה.

— מכרך את באי הוועידה
— אבל הוא רוצה שידחפו אותו!"

להי־פירה פותח את ועידת־פירנצה (1964) *
„אלוהים הוא כל־יכול —

— במסיכה ומשתתפי הוועידה
— הוא יכול להשכין שלום בין יהודים וערבים —

* מאחור: דגל העיר פירנצה.

הועידה ה־13 של ההסתדרות

שיא המדינה עמד על הבמה, מופ־תע ונבוך. לרגע קט נעתקו המילים מפיו. מאז קום המדינה, לא אירע דבר כזה.

כשנכנס לאולם ועידת־ההסתדרות נתק־בל — כרגיל — בתשואות, כש־1501 ה־צירים קמים על רגליהם. כשפתח בנאום־הברכה שלו, התכוננו הכל לדיברי־נימוס שיגרתיים רגילים.

אולם הנשיא, שהזכיר כי היה בצעירותו מדריך בתנועת הנוער העובד, שירבב לי־נאומו כמה משפטים, שיכלו להיות תמי־מים — או פחות תמימים. הוא דיבר על שאיפתם הצודקת של העובדים לשמור על רמת־מיחייתם, על חשיבות הצדק ה־סוציאלי וכן הלאה.

הפסוקים היו עוברים בשקט, לולא פרצה סיעת־שלי, ובעיקבותיה רבים מאנשי ה־מערך וחד"ש, במחיאות־כפיים סערות. ה־מחיאות ליוו כל משפט, גברו ותכפו. הן הפכו את נאום הנשיא לביטוי של מחאה נגד המדיניות הכלכלית החדשה.

אחרי המישפט הרביעי של הנשיא, ש־לווה ברעם של מחיאות־כפיים, התפרצו אנשי הליכוד, שתפסו את השליש הימני של אולם בניני־האומה. הם פרצו בצע־קות־מחאה נגד הנשיא — דבר חסר־תקדים, הנוגד בהחלט את ההדר הבית"רי. אנשי שלי וחבריהם אך חיכו להזדמנות זו. עשרות גרונות השמיעו בקצב את הסיסמה: „מי נמצא — בשילטון — / בן־ציון — פלאטו־שרון!"

אנשי הליכוד השתתקו. הנשיא המשיך בדבריו — וההצגה נשנתה: מחיאות־כפיים סוערות. זוהי הפעם הראשונה בתולדות המדינה שדברי הנשיא שומעו. קציר עורר את זעם חסידיו של בגין, כאשר הזכיר את הצורך בקיום הצדק הסוציאלי במדינת ישראל, והצדיק בנאומו את שאיפתם הצודקת של השכירים לשמור על רמת־מיחייתם.

צעקות נגד הנשיא בעוד אפריים קציר נושא את דברי־הברכה שלו מעל הדוכן, מתחת לדגליהן של 28 המדינות אשר נציגיהן יושבים על הבמה, משסעים אנשי הליכוד את דבריו בקריאות

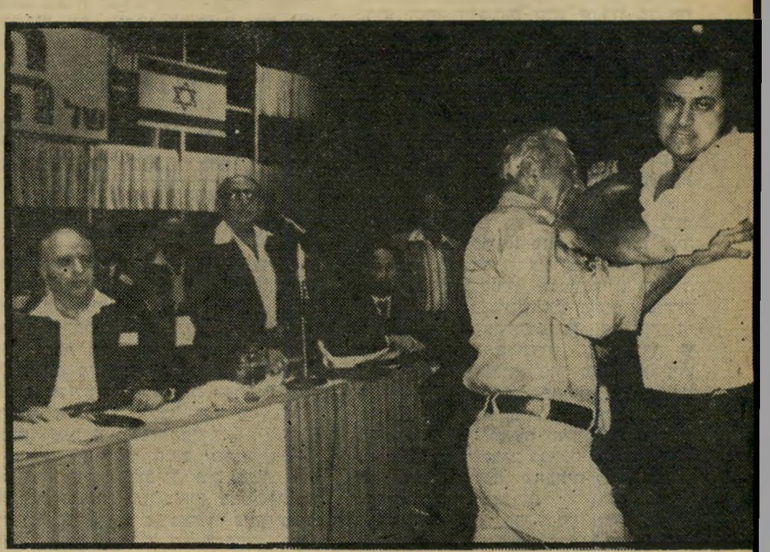
נסיון הפיצוץ

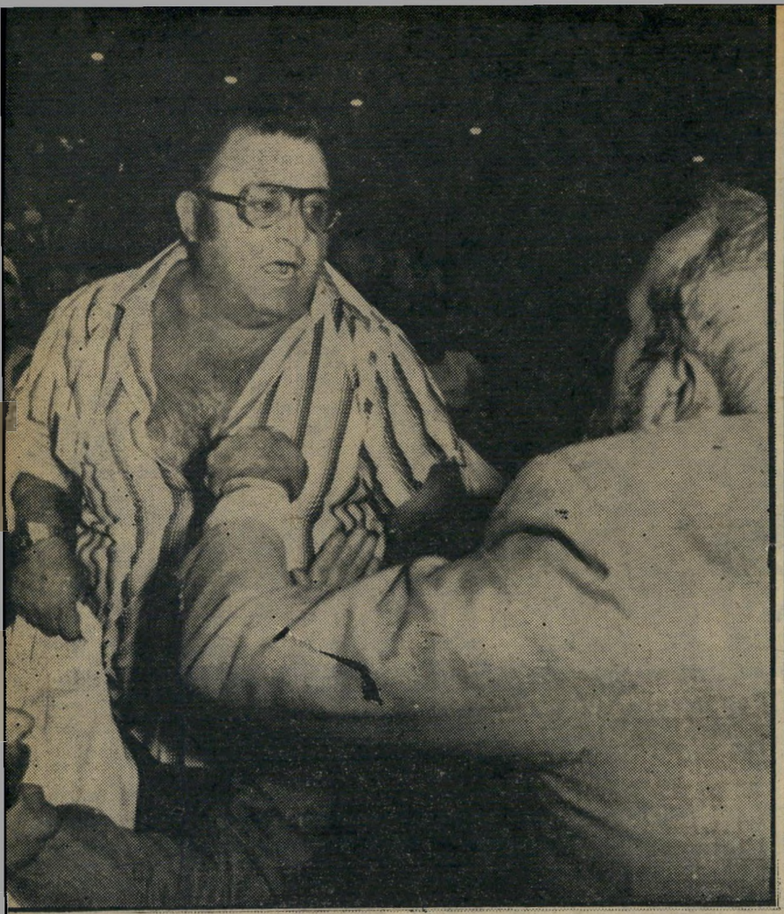
בצעקות פרועות ובגילויים של ביריונות ניסו אנשי הליכוד לפוצץ את ועידת ההסתדרות

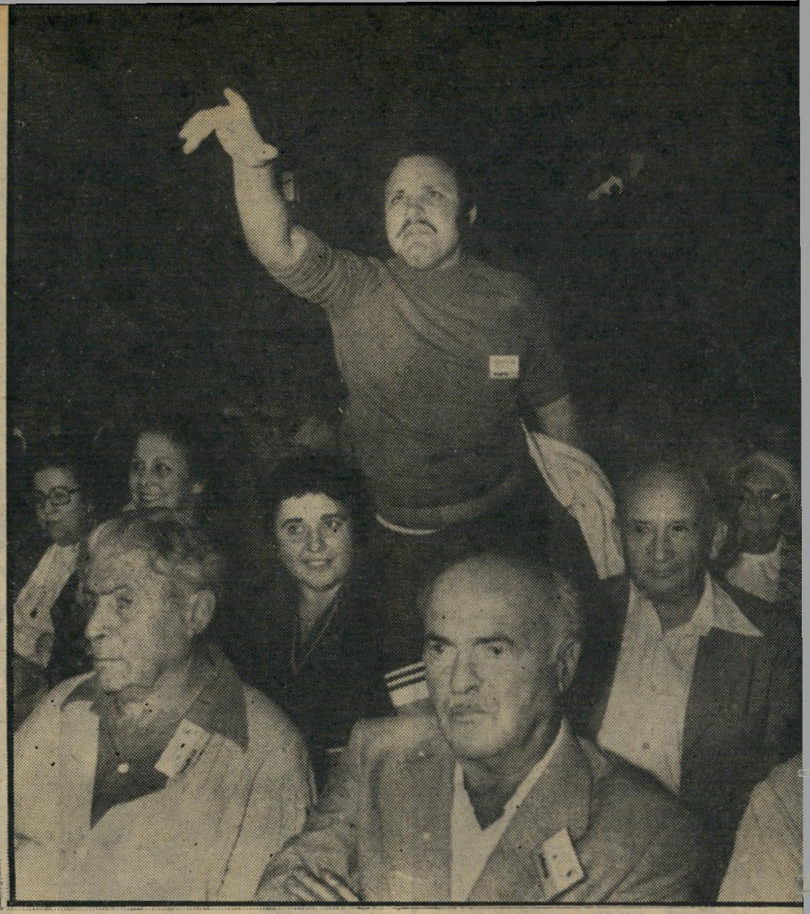

משל שנשא נאום מנומס אך תקיף, משוסע אף הוא ב־צעקות אנשי הליכוד, עונה להם בזעם.

התפרצות נגדית עורך־הדין אבי אורן מסיעת שלי פורץ את הבמה, כאשר ח"כ שמואל רכטמן מהליכוד מנסה להשתלט על המיקרופון. הסדרנים מרחיקים אותו, לעיני משל הנדהם.

שתי תמונות אופייניות: איש המערך מוחה על הביריונות, איש הליכוד פורץ קדימה

כפיים סוערות של שלי, המערך וחד"ש; קריאות זעם של גוש הליכוד נגד הנשיא. תשובה במקהלה: „הליכוד החוצה! הליכוד החוצה! הליכוד החוצה!"

„ב—גין! ב—גין!"

שתים־עשרה הוועידות הקודמות של ההסתדרות נערכו במתכונת משעממת אחידה. הוועידות הראשונות היו בימי היישוב, כאשר ההסתדרות החזיקה בידיה את כל מכשירי־הכוח של הציבור היהודי. לאחר־מכן התקיימו הוועידות במדינת ישראל, כאשר המיפלגה השלטת ב־הסתדרות מחזיקה גם בממשלה. בשתי התקופות האלה היתה ההסתדרות מכשיר בידי המוסדות והממשלה (ראה הנדון). לא יכלו להיות הפתעות בוועידותיה.

הוועידה ה־13 נפתחה במציאות פוליטית חדשה לגמרי. זו הפעם הראשונה בתולדותיה נמצאת ההסתדרות במצב של עימות עם הממשלה. המיפלגה השלטת בהסתדרות הפכה אופוזיציה במדינה. שבוע לפני ה־וועידה הכריזה הממשלה על המדיניות הכלכלית החדשה, שכללה התקפת־מחץ על ציבור השכירים, חברי ההסתדרות.

הדבר בלט עוד בבוקר של יום־הוועידה, שעות אחדות לפני הפתיחה הרישמית, כאשר התכנסה הוועידה כדי להחליט על סדר־היום שלה ולבחור במוסדותיה. דקות מעטות אחרי הפתיחה, כאשר קיבל נציג הליכוד את רשות־הדיבור כדי לנמק הצעה לסדר־היום (בדרישה שהוועידה תברך את הממשלה), פתחו 429 צירי־הליכוד במקה־לה: „ב—גין! ב—גין! ב—גין!" — בקצב שהזכיר זיכרונות עגומים ממישטרים מסר־יימים בשנות השלושים.

מקצתו השני של האולם השיבה להם מקהלה: „ב—גין הביתה! ב—גין הביתה!"

באמצע ישבו 841 אנשי המערך נרעשים ונדהמים. הם עדיין לא התרגלו למציאות החדשה במדינה — לא לשחצנות שיכורת־הניצחון של הליכוד, שנשאר עדיין מיעוט בהסתדרות, אך המרגיש כי השילטון עבר לידיו; לא לעובדה כי 17 חברי סיעת־שלי הקטנה אומרים עתה את הדברים שהמערך עצמו היה צריך לומר.

הדבר בלט היטב כאשר נימק יאיר צבן, נציג שלי, הצעה־לסדר־היום של סיעתו. דבריו השקולים היו דיברי־הגנה על ההס־תדרות מפני הסתערות הליכוד. חברי ה־מערך השמיעו הסכמה בולטת, וגם מחאו כפיים. אך כאשר נערכה ההצבעה, הצביעו יחד עם הליכוד נגד ההצעה שכולם היו בעדה: לדון בהתקפה הכלכלית של ממ־שלת־הליכוד על ציבור השכירים.

נבוכים ביותר היו 122 חברי סיעת־ד"ש החדשה. הם ניראו מבולבלים לחלו־טין, לא ידעו במי לתמוך ולמי להתנגד, מתי למחוא כפיים. הם היו כנשמות תועות שנפלו מכוכב אחר.

בהפסקת־הצהריים, לקראת הפתיחה ה־רישמית, כונסו נציגי הסיעות כדי להרגיע את הרוחות. הכל הסכימו שלא יהיה זה נאה לערוך הצגה נוספת של צעקות ו־שריקות בנוכחות המישלחות מן האיר־גונים הבינלאומיים, שהגיעו לוועידה.

סיבך את המצב מנחם בגין. עד השנייה האחרונה לא היה ברור אם יופיע, אם לאו. הליכוד דרש שהוועידה תברך את הממשלה. ראשי ההסתדרות סירבו, אך ירוחם משל הבטיח לומר כמה דיברי־נועם למנחם בגין, אם יופיע.

רק כאשר התחילה הישיבה, הסתבר כי בגין נקט, בפיקחותו הרגילה, קו מחו־כם. הוא לא בא לוועידה, ובכך מנע מעצמו הפגנת־מחאה שעשוייה היתה להי־ערך נגדו אילו הופיע. תחת זאת שלח לוועידה את סגנו, ייגאל ידין, האיש ה־יחידי שהופיע ענוב עניבה אלגנטית, ש־ניראה על הבמה כדוגמן ממשלתי. הוא שתק ועשה רושם.

האיש השנוא ביותר בוועידה, שימחה ארליך, ישב באחת השורות הראשונות באולם. אף הוא לא דיבר.

בטכס מרשים נכנסו הנציגים הזרים, כאשר עם קריאת שמה של כל מדינה הורד המסך שהסתיר את דיגלה שברקע. נושאי־דגלים צעירים הכניסו דגלים כחו־לים־לבנים ואדומים — ואנשי הליכוד התי־

המנצח

על מקהלת הליכוד, נחמני, תובע לשגר ברכה לראש הממשלה, מנחם בגין, ואנשיו עונים אחריו במקהלה קצובה: „ב—גין! ב—גין!" הצילומים בעמודים אלה ובשני העמודים הבאים: **שלמה פתר.**

„ארליך הביתה!"

קוראים במקהלה אנשי שלי, כדי להשתיק את הליכוד. לידם: ח"כ חד"ש צ'רלי ביטון. למטה מימין: יאיר צבן, סיעת שלי הנהיגה את המאבק נגד הליכוד.

אפקו אך בקושי מלהתפרץ. הם החזיקו מעמד עד לנאומו של הנשיא.

גם נאומו של משל, שהיה מנומס אך תקיף יחסית, הופרע בגלי־צעקות מצד ה־ליכוד, כאשר אנשי שלי ענו: „אר—ליך הביתה! אר—ליך הביתה!" כאשר קם ארליך לבסוף כדי לצאת, רעמו הקריאות הקצובות „אר—ליך החוצה! אר—ליך החוצה!" — וארליך יצא.

כאשר נסתיים היום הראשון של הוועי־דה, היה ברור כי קרה משהו במדינה. נציגי המערך — רובם־ככולם עסקנים מיק־צועיים ותיקים — לא רצו בכך. הם לא ששו לקראת מאבק. אך המציאות כופה אותו עליהם — והם נגררו לתוכו, בעל־כורחם, מבלי להבין מה קורה להם.

„בולשביזם!" טען בגין –
„ההסתדרות אנסה אותם
להפגין!" טען הליכוד

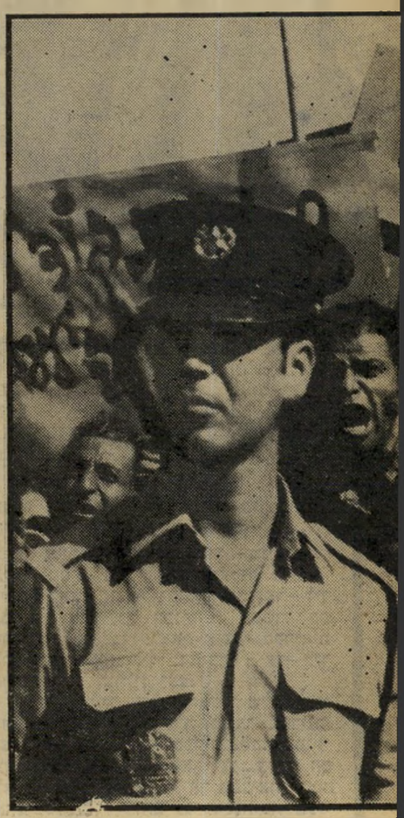

האם הם נאנסו?

„קיום כבוד לילדינו!"

„אתה בוגד!" קראו המפגינים לעבר האיש שבא להפריע

תמונת השבוע: מפגין נרגש ב

„העובדים יהיו כמוני!"
טען קבצן במקום

נערות חינניות גוייסו
כדי להשמיע סיסמאות

כיכר העירייה בתל־אביב צו־עק לשוטר: „הממשלה לקחה את הלחם מהילדים שלי!"

ישראלים בחו"ל

אימפריית האשראי

השיטות החריגות שנקט המיליונר הישראלי־אמריקאי להתעשרותו עומדות להיבחן בחקירה יסודית

המיליונר הישראלי־אמריקאי משולם ריקליס (53) בנה אימפריית עסקים אדירה, המבוססת כמעט רובה־ככולה על אשראי. הוא משלם תמורת רכישותיו באיגרות־חוב, שאותן הוא מכנה בליגלוג „רובלים רוסיים", ובערובות, שאותן הוא מכנה „פזוז של קאסטרו".

איי־עפקים ריקלים
מי הרוויח ראשון?

אך כשמדובר בתשלומים לעצמו, נוטל אותם ריקליס במומנים מצלצלים — והר־בה. חברת ראפיד־אמריקן שלו — השולטת בחברת־הוויסקי שנליי, בחנויות מק־דונלדי ובמיפעל לייצור ביגדי־גברים בו־מאני־500 — הפסידה כסף ב־1975. אולם מועצת־המנהלים, שבשליטת קרובי־משפחתו של ריקליס ואנשים מתוך החברה, שילמה לו 915,000 דולר, כולל מענק בגובה 550,000 דולר.

מכים יכים. בשבוע שעבר נשא ריקליס הכרזה מפוצצת חדשה. הוא הודיע כי הוא מוכר את 14 אחוזי השליטה שלו ברשותו בראפיד־אמריקן, בסכום שיגיע ל־16.5 מיליון — במזומן, לא בהתחייבויות על נייר — במשך השנים הבאות. העוקץ שבדבר היה, שריקליס למעשה אינו מוותר על דבר. קונת המניות שלו בראפיד־אמריקן היא חברה קטנה בשם קנטון, שאף היא נמצאת בשליטתו.

ריקליס ומנהלים אחרים של ראפיד־אמריקן סירבו להרחיב את הדיבור על העיסקה, אך הכינוי ההולם ביותר את תנאיה הוא: „נדיבים". ריקליס יקבל לפחות 7.50 דולר תמורת כל אחת ממניותיו ב־ראפיד־אמריקן, והמחיר יעלה כנראה עד 15 דולר. אולם, בעת שנשא את ההכרזה המרעישה, נמכרו המניות בשוק החופשי ב־5.75 דולר האחת. ריקליס יקבל 1.4 מיליון דולר מייד, ו־6.8 מיליונים במשך שש השנים הבאות.

תביעות מישפטיות. אין זו העיסקה הראשונה של ריקליס הגורמת הרמת־גבות. הדו"ח האחרון שהגישה ראפיד־אמריקן לוועדה־לניירות־ערך מקדיש 21 עמודים מלאים למבוך התביעות המישפטיות שהוגשו נגד משולם ריקליס בשנים האחרונות ביחס לעיסקות שונות שעשה. רואי־החשבון של ראפיד־אמריקן, האסקינס את סלס, אישרו את הדו"ח בתוספת הערה חשובה: הסכומים, אמרו, נתונים לשינוי בעיקבות נזקים העלולים להיגרם כתוצאה מן הפעולות המישפטיות.

ואכן, בשבוע שעבר מסרו מקורות ב־וועדה־לניירות־ערך לניוזוויק * כי מחלקת־החקירות של הוועדה עומדת לפתוח בחקירה. „ייתכן שיש כאן כמה בעיות," אמר אחד מפקידי הוועדה, „ואנו מעיינים בהן."

מבחינות מסויימות, ריקליס הוא סיפור־הצלחה גדול. הוא היגר מישראל לארצות־הברית ב־1947 ועבד שנים אחדות כמורה, כברוקר בבורסה וכסוכן־מכירות. ואז, בשנת 1966, סיים את לימודי התואר הראשון שלו באוניברסיטאת אוהיו ובעזרת הון ראשוני של 25,000 דולר החל רוכש חברות — באשראי. „מישחק רכישת החברות פתוח לפני כולם." הצהיר שנה אחת בלבד לאחר־מכן. אין ספק שכך היה הדבר לגבי ריקליס והוא התעשר במהרה, רכש אוסף־אמנות ותרם סכומים גדולים לצדקה.

הזדמנות ל„הסביר". אולם, בעוד ריקליס מתעשר — רבים מאלה שהשקיעו בחברותיו הצליחו קצת פחות. ראפיד־אמריקן שקועה כיום בחובות עד־כדי־כך ש־הבנקים שלה אינם מתירים לה לחלק דיווידנדות. החברה הראתה רווח קטן ב־1976, אך הפסידה כסף בכל אחת משתי השנים שקדמו לה. אין פלא בכך שמחיר מניותיה נפל נפילה דראסטית מן השיא של 52.50 דולר ב־1968, תקופת הפריחה שלה.

מחזיקי איגרות־החוב אף הם לא הצליחו הרבה יותר. הנפקה אחת של איגרות־חוב של ראפיד־אמריקן נמכרה ב־55 סנט לדולר לפני זמן־מה, ואיגרות אלה נחשבות כיום מן הסיכוניות ביותר בבורסת ניירות־הערך של ניו־יורק.

כיום אין למצוא אפילו אדם אחד בוול־סטריט העוקב אחר גילגוליה של ראפיד־אמריקן. „זה מסובך מדי," אומר אחד מהם, כשכוונתו לשיטת הרכישות וגילגול ההון הסבוכה של החברה. „ואחרי שאתה מבין זאת," הוא מוסיף, „אתה מגלה שזה לא שווה את המאמץ."

שיטותיו של ריקליס הן „חריגות" — אם לנקוט לשון־המעטה. אך אם החקירה אכן תימשך, יהיו לו הזדמנויות רבות להסביר אותן.

המצאות

חופה חשמלית

מעתה אויי אפשר יהיה להתחתן על רקע פיצוצי הטכניקה האלקטרוניים

כוכבים מנצנצים, תיפאורה ססגונית ו־רעמי־תותח ילוו מעתה את עמך ישראל המתחתנים בשעה טובה ומוצלחת. תהיה זו תוספת ציבעונית אלקטרונית למכוניות הפירחניות ולרבע־עוף שהפכו כבר ציוד־קבע בחתונות הזוגות הצעירים, המבקשים להפוך את לילם הראשון כמישפחה למאורע שייזכר לעד.

ממציא בר־נתן
כוכבים מנצנצים

* כתבה זו התפרסמה במקורה בשבועון „ניוזוויק" מן ה־7 בנובמבר.

איש מישרדו לשעבר של סגן־שר־האוצר השתמש בשמו כדי לשכנע את חוקר מס־ההכנסה להפסיק את החקירה נגד לקוח של המישרד - וראש עיריית רמת־גן ביקש מסגן־שר־האוצר להתערב למען סידור מס־הרכוש של כפר־המכביה שהוא שומד בראשו

סגן השר והפרוטקציה

מ' נהלי מלון כפר המכביה שברמת־גן נשמו לרווחה. החלוייה המייוחדת של מס־ההכנסה שערכה פשיטה על המלון, נברה בספרים וחקרה מנהלים, עובדים וספקים, הפסיקה את חקירתה עוד קודם שסיימה אותה. השמועה עברה מפה לאוזן: סגן־שר־האוצר יחזקאל פלומין, אשר מישרד רואי־החשבון שבו היה שותף לפני שמונה כסגן־שר הוא מישרד רואי־החשבון של כפר המכביה, התערב אצל שילטונות המס והורה להפסיק את החקירה.

השמועה הוסיפה לעשות לה כנפיים ב־חוגי המלונאות, אצל ראשי מכבי המקומיים לכפר המכביה ובמישרד־האוצר. כעבור שבועיים שבהם לא חקר מס־ההכנסה ב־כפר המכביה, פשטה שמועה חדשה: מס־ההכנסה חידש את החקירה שלו, וגם זאת על־פי הוראה — אחרת — של פלומין, אשר נהנה מכך שהידיעה על התערבותו בעניין פשטה בציבור.

לפני כחודשיים הגיע לכפר המכביה צוות של חוקרי מס־ההכנסה, בראשותו של אחד החוקרים הבכירים של מחלקת החקירות בתל־אביב, דב אגמון. למס־ההכנסה הגיעו ידיעות על הטבות בסכומים של מאות אלפי לירות לשנה, אשר ניתנו לאישים שונים הקשורים במלון כפר המכביה, חברי מועצת־המנהלים שלו, עובדים בכירים ו־כל זה יקרה אם וכאשר ייעתר מישרד־הדתות לבקשה שהונחה לפניו בימים אלה. לחידוש המהפכני אחראי האזרח נחמן בר־נתן. החידוש: חופה חשמלית. שלפי תוכנית־האב שלה תכלול בתוכה 365 נורות צבעוניות, רקיע תכלת מריצפת אר־גמן, כשבין העמודים תלויים כוכבים שינועו בתנועה סיבובית מעל לראשי החתן־כלה.

בר־נתן עדיין לא נענה על־ידי מישרד־הדתות אם החידוש המכני המנצנץ אכן מתאים וכשר לפי ההלכה. לדעתו מפריע להם, לרבנים, פריט נוסף הכלול במערכת החופה החשמלית שלו: תותח היורה ב־דיוק ברגע שהחתן שובר את הכוס למזל טוב. לתוך התותח הזה דוחסים אלפי פיתקות מזל שעליהן יכתבו אורחי החתונה איחולים למיניהם לבני הזוג.

כדי להרגיע את מישרד־הדתות כי ה־חופה אכן כשרה לעריכת נישואין, מספר נחמן בר־נתן שלמעשה, החידוש הזה אי־נו חידוש כלל. עוד בתחילת מלחמת־העו־לם הראשונה, כאשר היה בן שבע שנים, המציאה אמו המנוחה את החופה הזו, בעזרת חשמלאי משכניה.

„אמא חיפשה דרך להביא אוכל הביתה," מספר נחמן, „בגלל שאבא היה רתוק למיטה. היא ייסדה אגודה בת שלושה אנ־שים שנקראה הכנסת כלה. תפקיד ה־אגודה הזו היה לשדך בין גברים לנשים, אלא שלא היה די בכספי השידוך לכן יש־בה וחשבה ומצאה פתרון: חופה חשמלית שכל זוג יצטרך לשכור בכסף מלא. החופה הזו הועלתה באש על־ידי הנאצים יחד עם בית־הכנסת שבו היתה."

נחמן בר־נתן מבקש ממישרד־הדתות, כי ימשיך במסורת של החופה הדתית לפ־חות לזכר יהדות ריגה. „חשוב מאד להקים ולהציב חופה מעין זו כאן בארץ," הוא אומר, „ודווקא בשנת השלושים למדינת ישראל.

דרכי אדם

ההר הוליד עכבר

הזמר ליאור ייני מכחיש שברח מן הארץ, ומכטיח חגיגית: „אחזיר את כל חובותי!"

הידיעה שהתפרסמה בעמוד הראשון של גליון ידיעות אחרונות בימים חמישי בשבוע שעבר, היכתה רבים בתדהמה. הזמר ליאור ייני, כך נכתב בידיעה, ברח מהארץ והו־תיר אחריו חובות רבים.

הכותרת השמנה בלטה עד־כדי־כך שר־בים לא טרחו לקרוא כלל את גוף הכתבה. אילו טרחו, היו מבינים כי מדובר בידיעה בלתי־ברורה ומאד לא־מדוייקת. שסיפרה כי הזמר ליאור ייני עזב את הארץ כש־טלפון אחד שלו מנותק והשני אינו עונה, וכי נשאר חייב סכומים המסתכמים בכמה אלפי לירות לנושים, בעיקבות הצגתו קאלינקה שנכשלה.

שכירים בעלי עמדה.

עבור הטבות אלה, שהיה מי שדאג ל־הסותן היטב בספרים, לא שולם המס ה־מגיע. כן היה ידוע לראשי האוצר, כי כפר המכביה לא שילם סכומי־עתק לשיל־טונות מס־הרכוש, בתואנה כי המלון הוא מוסד ספירט בלתי־רווחי שאינו חייב במס־רכוש.

היסטריה במלון

כ**שהגיעו אנמון והצוות שלו** לכפר המכביה, פרצה במלון היסטריה כללית. מנהל־החשבונות אברהם מילנר סירב לתת להם הזמר, עד שיקבל הוראות מתאימות מירושב־ראש מועצת־המנהלים של הכפר, שהוא גם — במיקרה — ראש־עיריית רמת־גן ד"ר ישראל פלד. עד שפלד אותר וניגש לטלפון, היה מי שדאג לטלפן ל־מישרד רואי־החשבון של הכפר.

אחד מראשי המישרד הורה לאנשי הכפר שלא לשתף פעולה עם חוליית מס־ההכנסה. בשיחה שערך עם אנמון הוא גם „גילה" את אוזנו, לדברי זה, כי שותף־לשעבר ב־מישרד הוא בעצם ה„בוס" שלו, סגן־שר־האוצר יחזקאל פלומין, שידאג לכך שתורד הוראה מתאימה אשר תפסיק את החקירה.

אנמון לא נבהל. הוא דרש ממנהל־החשבונות של הכפר שישתף עימו פעולה כפי שדורש החוק, ויפתח לפניו את הספ־רים. מילנר נהג בקשיחות רבה. הוא הושיב את חוקרי מס־ההכנסה ליד שולחן

ראש־עירייה פלד
הוא ביקש פרוטקציה

בחוץ, לא נתן להם שום מיסמך או תיק אלא רק אחרי ויכוחים רבים, והערים קשיים על חקירתם. רק כאשר גמשכה חקירת החוליה התברר כשר קשיחותו של מילנר. הוא נעלם, לא הופיע יותר לעבודתו והודיע למנהלי כפר המכביה על הת־פטרותו מהתפקיד.

600 מינויים חינם

מה, בעצם, חקרו אנמון ואנשיו בכפר המכביה? כפר המכביה, הנמצא בבעלות הסתדרויות מכבי עולמי, משפחת נתנאל וממשלת ישראל הוא, לאמיתו של דבר, למרית שמו, מלון בן שלושה כוכבים לכל דבר. אל המלון מגיעות קבוצות של תיירים ואורחים בודדים, וכן נערכים בו כינוסים ואירועים לרוב. אין כל קשר בין המכירות של המלון לבין הגוון הפוליטי של בעליו — מכבי המקורבת למפלגה הליברלית. לפני כשנתיים נערך בכפר המכביה הכינוס הארצי של ריכוז מפ"ם ולעומת־זאת, לפני כמה חודשים נערך במקום הכנס הראשון של במה, לתמיכה במשה דיין.

בקיץ נערכות כמעט מדי יום ביומו על הדשאים של כפר המכביה חתונות, מסי־בות בר־מיצווה וטכסי ברית־מילה המכני־סים הון רב לקופת המלון.

לשלטונות מס־ההכנסה נודע כי אישים שונים ממכבי עולמי ומהנהלת המלון, וכן אחרים המקורבים אליהם, קיבלו מתנות בעלות ערך כספי רב, מבלי שהדבר הוצהר ומבלי שהם חויבו במס־הכנסה כחוק. בין היתר הגיעו לשלטונות המס מיסמכים ש־העידו על נסיעות לחוץ־לארץ של אישים שונים אשר מומנו מקופת המלון, מבלי שלאישים אלה היתה נגיעה ישירה בעבודת המלון. על אירועים כתחונות ומסיבות בר־מיצווה אשר נערכו במחירים מתחת לעלות שלהם, או חינם, מבלי שההוצאה הריאלית שלהם גרשמה כמתת המחוייב במס. בין היתר נודע לשלטונות מס־ההכנסה שה־קאונטרי־קלאב הצמוד למלון, אם כי נמצא בהנהלה נפרדת, העניק 600 מינויים שנ־תיים חינם, בערך של למעלה ממיליון לירות, מבלי שהדבר דווח לשלטונות המס.

בד בבד עם פתיחת החקירה של מס־ההכנסה החלה גם מחלקת ההונאה במטה הארצי של המשטרה, המחלקה של בנימין זיגל, לחקור את פרשת כפר המכביה. בין היתר בודקים שלטונות מס־ההכנסה ו־המשטרה טובות הנאה שקיבלו אישים בכירים מאד, מראשי עיריית רמת־גן ו־המפלגה הליברלית.

פלד ביקש התערבות

לאחר שאנמון הפסיק את חקירתו, היה ברור לכל המעורבים בפרשה, כי

סגן־שר פלומין (משמאל, עם ח"כ שריר)
„השתמשו בשמי בלי ידיעתי!"

אכן פלומין התערב. פלומין עצמו מכחיש כי ידע משהו על החקירה. למרות ש־במשרדו לשעבר הכחישו בפניו כי הוא ניצל את שמו לרעה בפני שלטונות מס־ההכנסה, נטה פלומין להאמין כי אכן מי שהו שם גרם לכך כי החקירה הופסקה תוך ניצול שמו.

„איש לא פנה אלי מעולם בעניין כפר המכביה ומס־ההכנסה," אמר השבוע פלו־מין לכתב העולם הזה. „אני זוכר מקרה שראש עיריית רמת־גן פלד פנה אלי כדי לעזור לו ולכפר בבעיות שיש למלון עם מס־רכוש, אבל סירבתי ואמרתי לו שאני לא מוכן לטפל בזה."

האחריות של פלומין

ל אומנם, מהרגע שנודע לפלומין על הפרשה הוא התקשר לנציב מס־ההכ־נסה אליעזר שילוני כדי לברר אם שורבב שמו. שילוני, לאחר בדיקה אישר, כי אכן התנהלה חקירה בעניין כפר המכביה, וכי החקירה עדיין נמשכת. הן אנמון הן שילוני לא ידעו להסביר את פשר ההפסקה שהיתה בחקירה. אנמון סירב להגיב ואילו שילוני הסביר לפלומין כי החקירה לא הופסקה לאמיתו של דבר אלא היתה תקו־פה מסויימת על „אש קטנה".

לאחר התערבותו של פלומין החלה שוב החקירה במלוא המרץ. פקידים בכירים במשרד שבו היה פלומין שותף, עד שמונה כסגן־שר, גם לא ידעו להסביר השבוע כיצד קרה שרואי־החשבון של ה־כפר לא גילו את השחיתות לפני ששלטו־נות מס־ההכנסה עלו עליה.

טען השבוע אחד מהם בפני כתב העולם הזה: „תכן ואנשי הכפר הצליחו לרמות את הפקידים הזוטרים שלנו, שהם בעצם אלה שעובדים בשטח, ולמרות אותם בכר־טיסי כניסה לקאונטרי קלאב או בהזמנות לארוחות ולכן לא ידעו אלה שהחתמו על המאזנים כי יש שם מעשי רמאות חשוב־תות."

אין ספק כי נגרם עוול לסגן שר־האוצר כתוצאה מחרושת השמועות סביב פרשת כפר המכביה. אשמתו של פלומין נעוצה בכך, שבעת שהיה שותף במשרד רואי־החשבון לא דאג שיוטל פיקוח קפדני על תיק כפר המכביה, למרות שהוא לא היה הממונה עליו. כן היה על פלומין להזהיר את שותפיו ואת עובדי המישרד, כשקיבל את המינוי הממשלתי, לבל יעזו להשתמש בשמו כשהם מתדיינים ומתמקחים עם משרד האוצר, או עם כל משרד ממשלתי אחר.

בירור קצר העלה כי ליאור ייני נסע לפאריס בחברת אשתו, אביבה אורשלים, לצורך ניתוח דחוף בראש שהיה על אביבה לעבור. מדוע נסעו לפאריס? מדוע לא נותחה אביבה בארץ? מסביר ידיד קרוב של השניים, הרוצה בעילום־שמו: „ליאור ואביבה הם אנשים מיוחדים מאד. השקו־רים זה לזה בצורה בלתי־רגילה. יש להם אמונות משלהם בשמש ובירח. בפאריס גם יושב הגורו שלהם. נוסף על העובדה שהם מאמינים בריפוי רוחני, יש לאביבה קרוב־משפחה שהוא רופא מנתח ידוע בפאריס, והוא שלח לה את הכרטיסים והבטיח לנתח אותה."

בגדים זהים. ליאור ייני נשא את אביבה אורשלים לאשה לפני כשמונה שנים. קודם־לכן היה נשוי לגעמי פולני, שהיתה הבמאית שלו כאשר היה חבר בלהקת התרנגולים. לליאור ולגעמי שני ילדים, המתגוררים עם אמם באפיקים, הקיבוץ שבו נולד ליאור.

מאז נשא את אביבה הפך ליאור ייני אדם מוזר ביותר. הוא החל, יחד עם אשתו, סוגד לשמש ולפרחים, לבש כמוה בגדים לבנים, נועץ בה בכל.

היתה זו היא שכתבה את כל תמלילי השירים החדשים ששר, והיא שבחרה עבורו את הבגדים שלבש בהופעותיו. היא היתה זו שייעצה לו כאשר חתם על חוזים חדשים. אביבה אורשלים גם הח־ליטה כי ליאור צריך לצאת בתוכנית חדשה של שירים רוסיים, בשם קאלינקה. בהצגת־הבכורה היתה היא הכוכבת ה־אמיתית: לבושה בבגדים זהים לבגדיו של ליאור קיבלה את פני הארוחים החשוו־בים, שבהם היו גם שר־התקלאות אריאל שרון ואשתו לילי. אביבה ניסתה גם לארגן עבור ליאור את יחסי־הציבור, אך כשלא הצליחה להשתלט על תחום זה העבירה את העבודה לידי אשת יחסי־ציבור מיק־צועית.

מירי בן־יוסף היא אחת מאלה שליאור נותר חייב להם כסף. כשהתבקשה להגיב על הידיעה שהתפרסמה בידיעות אחרונות השיבה: „הוא חייב לי רק כסף קטן. אני בכלל לא חוששת שלא יחזיר לי את הכסף. ליאור נסע לפאריס לפני כשלושה חודשים. בערך באותה תקופה התקשרו אלי ממישרדו, והודיעו לי שהוא נוסע אך יסדיר את חובו לי מייד כשיחזור. נכון אומנם שצ'ק שהוא נתן לי חזר, אבל בעיסקי שעשועים זה יכול לקרות, ואין לי צל של ספק שכשיחזור יחזיר את הכסף עד הפרוטה האחרונה. הוא ידוע כאדם הגון וישר, ובכלל לא בראש שלו להתעסק במעשי תרמית."

הכסף יוחזר. למרות כל המאמצים, התוכנית נכשלה ולבסוף ירדה. ליאור ייני נותר חייב כסף לבעלי אולמות, וגם לנהגו חנוך רודיק, שהסיעו ממקום למקום. כל נושיו מסרו כי מדובר בסכומים של כמה אלפי לירות בלבד, וכי אינם מתכוונים לתבוע את הזמר למישפט.

ידיעות אחרונות עצמו, אחרי שפירסם את הכתבה בעמודו הראשון (בניגוד לדעתו של הכתב שהביא את הידיעה, יוסי בר), ביקש מכתבו בפאריס אדווין איתן לאתר את ייני, ולבקש את תגובתו. ליאור הכ־חיש, סירב להיכנס לפרטים בעניין מחלתה של אשתו, אמר כי נראה שיש מי שרוצה להתנכל לו בארץ. הוא הבטיח שכשיחזור, יפרע את כל חובותיו.

סטטיסטיקה

על אנשים ומיספרים

המארוקאים — קבוצת האוכלוסיה הגדולה בארץ

המישפחה הישראלית הממוצעת מנתה בשנת 1976 3.7 נפשות, לעומת 3.8 בשנת 1974 ו־3.9 בשנת 1965. בקרב היהודים היה הגודל הממוצע של מישפחה 3.5 נפשות בשנה האחרונה, ובקרב הלא־יהו־דים 6.4 נפשות. פרטים אלה ראו אור עם פירסומו של השנתון־הסטאטיסטי־לישי־ראל החדש, בשבוע שעבר.

פרטים נוספים מלמדים על העובדות הבאות: בשנת 1976 נערכו בישראל 29,507 נישואים לעומת כ־32,300 בשנה שקדמה לה. בכך נרשמה ירידה של 9% לערך במיספר הזוגות שנישאו בארץ. יחד עם זאת עלה באותה שנה ב־9% מספר הזוגות שהתגרשו.

מבין 3,020,000 יהודים שישבו בארץ בסוף השנה האחרונה, היו 428 אלף יוצאי מארוקו ושנג'יר (כולל 205 אלף ילידי ישראל, שהוריהם נולדו באותן הארצות). יוצאי פולין מנו 346 אלף נפש (כולל 156 אלף שנולדו בארץ), יוצאי רומניה — 290 אלף; יוצאי עיראק — 256 אלף; יוצאי ברית־המועצות — 248 אלף נפש. 333 אלף ילידי ישראל הם ילידי הארץ דור שני או יותר.

602 הרוגים. פרטים אחרים הרואים אור בשנתון הסטאטיסטי: מיספר הישרא־לים שירדו מהארץ מאז קום המדינה ועד סוף שנת 1976 הוא 230,000 איש. בסוף 1976 היו רשומים בארץ 432,500 כלי־רכב, בהם 292,400 כלי־רכב פרטיים. ממוצע הקילומטראז' השנתי של המכוניות הפר־טיות ירד ל־17,700 לעומת 20,400 בשנת 1972. כלי־רכב אלה היו מעורבים ב־14,322 תאונות־דרכים שבהן נפגעו 20,920 איש ומתוכם נהרגו 602.

מיספר תושבי־המדינה הגיע בשנה ש־חלפה ל־3,575,400, שמתוכם 3,020,400 יהודים. 24,012 תושבים נפטרו, ו־74,751 נולדו. תושבי המדינה צרכו 8,759 מיליון קילוווט חשמל, ולמגוריהם נוספו 32,020 דירות ובהן 118,200 חדרים. אזרחי המדינה צרכו מזון בסכום של 2,449.8 מיליון לירות, טכסטיל והלבשה ב־668 מיליון לירות, הנעלה ב־75 מיליון לרות, רהיטים ומכשי־רי־חשמל ב־517 מיליון לירות, ודלק ב־3.787 מיליון לירות.

21,074 מכוניות חדשות נרכשו על־ידי תושבי המדינה, 70,136 מכשירי־טלוויזיה 2,327 פסנתרים, 65,532 מקררים חשמליים ו־61,657 מכונות־כביסה.

השוטרים גרמו את מפקדיהם להשיכורים למכוניות והסיעו אותם הביתה, אחרי מסיבה פרועה

שלושה שהיו שיכורים: פרנקל, רון, גולדנברג

יום הקצינים השיכורים

היומנאי התורן במטה המישטרה של מרחב חיפה לא האמין למישמע אוזניו. אחד ממפקדיו הבכירים טילפן אליו, ודרש ממנו לשלוח כמה שוטרים כדי לעזור לקציני־מישטרה בכירים הנמצאים „במצב לא נעים.״

היה זה בערב ראש־השנה האחרון, בשעת אחר־צהריים. היומנאי שזיהה את קולו של הקצין הבכיר, מיהר לשלוח שוטרים כנדרש. לא היה עליהם להרחיק לכת כדי לחלץ את מפקדיהם מן המצב הבלתי־נעים. כל שהיה עליהם לעשות היה לחצות את הכביש הראשי של העיר התחתית בחיפה, דרך העצמאות, ולגשת לחנות ל־מימכר כלי נשק וספורט זיניוק את מיכלין שם המתינו להם מפקדיהם.

העיר חיפה כולה יודעת על המסיבות הנערכות לעתים מזומנות בחנותו של יעקוב זיניוק, מעשירי חיפה ומי שנחשב כאחד מאנשי החברה הגבוהה בעיר הנמל. ידועה תקופה שבה, מדי יום שישי, היו מתקבצים בה בשעת הצהריים, אחרי סגירת החנות, חברי־כנסת, פקידים בכירים וקצי־ני־מישטרה חיפאיים ומקבלים שם את פני השבת בשתייה כדת.

נוהג זה הופסק לפני כשנתיים, אחרי שהעולם הזה גילה כי למסיבות המפורס־מות הללו היה קצין־מישטרה בכיר מביא חיילות חיב״ה שהיו תחת פיקודו. הוריהן המודאגים של החיילות התלוננו על ה־„אורגיות״ הנערכות אצל זיניוק כביכול על־פי פקודה, והאצולה החיפאית החליטה לחדול, לזמן־מה מקבלות־השבת המיוחדות שלה.

השמועות בעיר הכרמל על כך שהמסי־בות נמשכות בהסתר החלו מתעוררות ב־חודשים האחרונים. אולם משתתפיה, אם אומנם היו כאלה, היו זהירים, לפחות עד לראש השנה האחרון. זיניוק הזמין את כל החבורה של הימים הטובים ההם להרים כוסית לקראת החג, ותירוץ זה היווה לגביהם הכשר מלא לחידוש המסיבות.

רק אחד שתה מיץ

בין הראשונים שהופיעו, בשעת צה־ריים מוקדמת, היו יושב־ראש הנהלת הסוכנות־היהודית ומי שהיה ראש עיריית חיפה, יוסף אלמוגי, ומזכיר מחוז חיפה של מיפלגת העבודה אורי אגמי. אלמוגי, כמינהגו בשנים האחרונות, חיסל כחצי בקבוק קוניאק ואילו אגמי, שכימעט אינו נוגע באלכוהול, הסתפק במיץ.

אולם אגמי לא שימש דוגמה לאלה שבאו אחריו. אישים שונים, פקידים בכי־רים בעירייה, תעשיינים, סוחרים ואנשי מישטרה, התדפקו בזה אחר זה על דלת החנות של זיניוק והצטרפו לחינגה. בין הדמויות הסוערות ביותר באותה נישפיית־אחר־הצהריים היה מזכיר מועצת פועלי חיפה ומי שהיה יושב ראש הנהלת סיעת המערך בכנסת, ח״כ־לשעבר משה („מוי־שה״) ורטמן.

אל אלה הצטרפו לפחות שלושה קציני־מישטרה בכירים ביותר: ניצב מרדכי („מוטקה״) רון מפקד המחוז הצפוני של המישטרה; ניצב־מישנה חיים פרנקל מפקד מרחב חיפה, וסגן־ניצב אשר גולדנברג, מפקד מישטרת זבולון, קריית־חיים וסבי־בותיה.

שלושה אלה הם דמויות ידועות בחיפה. רון היה מן המשתתפים הפעילים ביותר במסיבות של זיניוק במהדורתן הקודמת, והשתתף אף באותה מסיבה מפורסמת ש־נערכה עם חיילות החיב״ה. בתקופה שבה שימש רון מפקד מרחב חיפה, ועוד קודם־לכן כששימש מפקד היחידה הימית של המישטרה, התערה בחיי החברה של חיפה ולא היתה אף מסיבה ראויה־לשמה או ארוחה חגיגית במיסעדה מפוארת בעיר, שבה לא השתתף.

ניצב־מישנה חיים פרנקל, העומד לפרוש מתפקידו ב־1 בינואר, אף הוא דמות־מפתח חיפאית. פרנקל היה מקורב ביותר לראשי העיר ולעסקני מיפלגת העבודה בה, בן־בית אצל ראשי מפא״י ובמידה גדולה נוח מאד עבורם. למרות שפרנקל משמש מפקד מרחב־חיפה רק תקופה קצ־רה, וקודם־לכן היה ראש אגף החקירות במרחב, הוא היה איש המישטרה היחידי שזכה בתואר יקיר־חיפה מטעם העירייה.

סגן־ניצב אשר גולדנברג אף הוא ידוע היטב בחיפה, למרות שמקום מושבו בתח־נת קריית־חיים. גולדנברג, תושב חיפה, ידוע כחובב הטיפה המרה, ולא פעם ניראה במקומות ציבוריים כשהוא שיכור כלוט. כיום מועמד גולדנברג לתפקיד סגן־מפקד מישטרה מרחב חיפה.

לא נרשם ביומן

ניצוחו של ורטמן לגמו כל הנוכחים במסיבה, כולל אנשי המישטרה, כמו־יות עצומות של משקאות חריפים, עד שהיה ברור כי הם לא יצליחו לנהוג עד לבתיהם.

בשלב זה הוזעקו השוטרים. הם עזרו למפקדיהם ולאישים נכבדים אחרים להגיע למכוניותיהם ובחלק מהמיקרים אף הסיעו אותם במכוניותיהם הפרטיות לבתיהם, מא־חר שהללו היו כה שיכורים עד שלא היו מסוגלים כלל לנהוג. האירוע לא נרשם ביומן תחנת המישטרה.

הסיפור עשה לו כנפיים בחיפה, והגיע עד למטה הארצי בירושלים, אל המפכ״ל רב־ניצב חיים תבורי. זה, שהחליט להיל־חם עד־חורמה בכל סטיה מדרך הישר המתגלה אצל קציני־מישטרה, בירר את העניין אצל מפקד המחוז הצפוני, רון. רון היתמם ונשבע לפני תבורי כי הוא לא השתתף כלל באותה מסיבה וכי אינו יודע עליה דבר. „אם יפרסמו זאת, אגיש מישפט דיבה,״ אמר רון. אך רון השתתף גם השתתף באותה מסיבה וקיימים לכך עדים רבים, הן ממשתתפיה, והן מקרב אזרחים חיפאיים שצפו מבחוץ בניסיונו־תיהם של האורחים להיכנס למכוניותיהם.

חאפלות אצל דרוזים

מאותו רגע החלה נעה בחיפה מע־רכה־רבה למען חילופי־גברי בתוך

אחד עלה, אחד עף: אברהם תורג'מן וצבי שדה

מפקד המחוז דרש להביא לעיר מישהו מבחוץ, כדי למנוע את מסירת הפיקוד לאדם שאיננו מאושיו - והסגן אירגן לעצמו „לובי" של עסקנים מקומיים שיתמכו במינויו

מישטרת חיפה. במערכה זו מעורבים חברי־כנסת, עסקנים פוליטיים ואישי ציבור.

לא שייך ל„קליקה"

מ זכיר מועצת פועלי חיפה משה ורטמן, הבטיח למפקד המרחב הפורש, חיים פרנקל, עבודה במועצת הפועלים. פרנקל עדיין לא נתן לו תשובה, אך נראה כי אם לא תוצע לו מישרה טובה יותר, הוא ייענה להצעה.

המועמד הטיבעי ביותר לרשת את מקומו של פרנקל הוא סגנו, ניצב־מישנה צבי שדה, שאינו מקובל ביותר על מפקד המחוז, רון. שדה אינו נוטה לצורת הבילוי החביבה על מפקדי מישטרת חיפה, ומעולם לא השתייך על ה„קליקה" של רון.

רון דרש מתבורי להביא לחיפה מישהו מבחוץ, כדי למנוע את מסירת הפיקוד לשדה. באותה עת אירגן לו שדה „לובי" של עסקנים חיפאיים שיתמכו במינויו. שני חברי־כנסת, אמנון לין מהליכוד ומשה שחל מהמערך, נפגשו עם תבורי כדי לשכנע אותו שטובת חיפה דורשת ששדה יקבל את המינוי. במהלך הפגישה רמז לין לתבורי על המסיבה שנערכה בראש־השנה. כן סיפר לו על מיקרים הגובלים בשחיתות שבהם התארחו קציני־מישטרה בכירים בכפרים דרוזיים וקיבלו מתנות מאת הדרוזים.

למרות כל אלה החליט תבורי להיענות לבקשת מפקד־המחוז, רון. הוא מיהר להודיע על מינויו של איש ירושלים, תת־ניצב אברהם תורג'מן, כמפקד מרחב חיפה. ללין הוא תירץ זאת בכוונתו להחליף את כל הפיקוד החיפאי באנשים מבחוץ, במטרה לחסל את ניצני ההסתאבות ב־מישטרת חיפה בעודם באיבם.

כאשר שמע רון על שיחתם של לין ושחל עם תבורי, רתח מזעם. הוא ידע שלא יוכל לעשות דבר לשני חברי־הכנסת, עיר החל אוסף חומר על קציני־מישטרה בכירים, בעיקר על אורח־חייהם מחוץ ל־שעות העבודה. חוקרים פרטיים עוקבים אחר קצינים למן הרגע שבו הם מסיימים את עבודתם ועד לשעות המאוחרות של הלילה.

חוקרים פרטיים אחרי הקצינים

ל מרות שתבורי קיבל את הכחשתו הנמרצת של רון על השתתפותו במסיבה המפורסמת של ערב ראש־השנה, הגיע אליו עתה חומר המעיד על ההיפך מכך בעיקבות זאת הטיל תבורי על קצין מהמטה הארצי לבדוק את הפרשה עד תומה.

למרות השינויים הצפויים במצבת כוח־האדם של הפיקוד הבכיר במישטרת מרחב חיפה, אין ספק כי מרחב זה אינו מתפקד בימים אלה כלל. הקצינים של מישטרת חיפה ושל מטה המחוז הישוב בנצרת וה־אחראי על עיר הגמל, עסוקים בדבר אחד ויחידי: יצירת קבוצות לחץ והשפעה, אשר תקבענה מי יהיו המפקדים החדשים של המישטרה, מי יעוף ומי יישאר, איזה חומר יגיע לידי המפכ"ל ואיזה חומר יוסתר מידיעתו.

גם שלושה אלה היו במסיבה:

ראשי המערך בחיפה: יוסף אלמוגי, אורי אגמי וורטמן

במדינה

צה"ל

מי יתן את הדין?

שיחרורה של יחידת מיוחדים שלמה עוכב בגלל פיסת־נייר אבודה

„צה"ל לא השתנה מאז המחדל... הכל נשאר אותו חרא... עושים צחוק מהעבודה..." כך צעקו עשרות החיילים הממורמרים שהתגודדו מול לישכת המפקד. „אותו אוסף של מטומטמים ממשיך לנהל את ענייני הצבא." התמרמרו החיילים הגרגזים, אנשי יחידת סיור במילואים.

היתה להם סיבה טובה להתמרמר, שכן מזה שעות ארוכות התעכב שיחרורם משירות המילואים, בגלל סידרי מינהלה כושלים בבסיס שבו עשו את שירותם, בסיס הדרכה מרכזי בדרום הארץ.

על כל המהומה ניצח סמל־המחלקה של יחידת המילואים, עמי שקולניק. הוא התווכח בלהט עם קצין קבע בדרגת סגן־אלוף, מפקד אותו בסיס, וניסה להסביר לו על מה סוערות הרוחות.

הרישיון נעצם. אנשי יחידת הסיור הגיעו לבסיס ההדרכה שבוע קודם־לכן, לתקופת־אימון קצרה. הם עברו את שלבי החיזל השיגרתיים, התמרן על ציוד, קיבלו את ג'יפי הסיור שלהם ויצאו לשיטחי־האימונים. עם תום תקופת האימון הם חזרו לאותו בסיס על־מנת להחזיר את הציוד ואת הג'יפים, לקבל את טופס הזיכוי ולשוב לחיים האזרחיים.

אלא שכאן נכונה להם הפתעה. רס"ר הרכב סירב לזכות אותם על הג'יפים, בטענה שאיבדו את רישיונות הרכב. „עד שלא תעמדו לדין בגין אובדן הרישיונות, לא אשחרר אתכם," ביישר למילואימניקים הנדהמים, שהביטו זה בזה ולא הבינו על מה מדבר הרס"ר המצוחצח.

מאוחר יותר התברר שמלבד כרטיס העבודה* שקיבלו עם הג'יפים, הם היו אמורים גם לקבל כרטיס ירוק הקרוי „רישיון רכב". בירור פנימי קצר שערכו בינם לבין עצמם גילה לאנשי המילואים כי מעולם לא קיבלו את הרישיון שהיה אמור להיות צמוד לכרטיסי העבודה. יתירה מזו, גם שאר יחידות המילואים שהתאמנו באותו בסיס לא קיבלו את הכרטיס.

מי יתן את הדין. רישיון הרכב מונפק על־ידי המחשב במרכז של צה"ל, ויחידה אינה יכולה לקבל רישיון חדש מבלי שתציג מיסמכים המאשרים כי הישן אבד ומישהו נתן על כך את הדין. רכב שנתפס על־ידי המישטרה הצבאית ללא רישיון הרכב — מוחרם, ונלקח מהיחידה עד לבירור העניין. „מישהו ביחידת הרכב עשה פאשלה ואיבד את רישיונות הרכב, וכעת מנסים לתקן את הטעות על גבינו," טען סמל יחידת המילואים עמי שקולניק לפני מס־פא המיפקדה של הבסיס, רס"ן י. אלא שהרס"ן הצעיר חייך אל שקולניק, משך בכתפיו באי־איכפתיות והסתלק.

שקולניק (41), מושבניק מבית־הלוי שבעמק־חפר, רתח מזעם. הוא משרת במילואים כבר 20 שנה בצנחנים וזיכרון־נוותיו מהשירות הצבאי מגיעים עד לתקופה שבה היה אריק שרון מס־פא צעיר, רפול (אלוף רפאל איתן) ומוטה (גור) מפקדי מחלקות.

„אם אנחנו נצטרך לעמוד לדין, אדאג שהנושא יגיע לבית־דין צבאי ולא ייגמר כאן בבסיס," הטיח שקולניק בפני סא"ל ג., מפקד מיתקן האימונים. הוא ניסה להסביר לקצין, שלא ייתכן שעשרות אנשי מילואים יאבדו אותו הפריט עצמו וכולם יטענו שלא קיבלוהו מעולם. אלא שהקצין הבכיר פרש זרועותיו לצדדים בחוסר־אונים, והבהיר: „אם ההתחמתם על רישיונות הרכב, במירמה או שלא במירמה, תצטרכו לעמוד לדין."

השיחרור נידחה. וכך, אחרי 20 שנות שירות נקיות מישפט צבאי, חבש עמי שקולניק את הכומתה השחורה והת־

(המשך בעמוד 44)

* כרטיס שעליו נרשמות כל הנסיעות הנעשות ברכב צה"לי.

צפת: ליל הסכינים הארוכות

ב המשך ישיר לסידרת הכתבות שהופיעה בגיליונות „העולם הזה" של השבועיים האחרונים — על שחיתות, קבלת טובות־הנאה וניאופים של קצינים בכירים במישטרת מחוז הצפון — החליטו אותם קצינים לפתוח במיתקפה על פקודיהם שהעזו להתלונן.

ביום השני ה־6 בנובמבר כונסו כל שוטרי ראש־פינה וצפת בתחנת־המישטרה של צפת, לשמיעת תידרוך מפי מפקד המחוז הצפוני, ניצב מרדכי רון, ומפקד מרחב הגליל ניצב־מישנה דויד פרנקו. השניים, יחד עם מפקד מישטרת צפת, פקד שלמה רויף, כיוונו את התדריך לאפיק אחד ויחידי: אזהרה נחרצת לכל מי שיתלונן או יספר בכל צורה שהיא — מיכתב עלום־שם, שיחת טלפון או פגישה בארבע עיניים — משהו שבמשתו לאנשים מן החוץ. כל מי שייחשד בחתלפה מסוג זה יישלח עוד באותו היום לבדיקה בגלאי־השקר (פוליגרף), ואם יתברר כי סיפר משהו על הממונים עליו, יועמד למישפט.

במיסגרת אותה השיחה טרח מפקד המחוז, ניצב רון, להסביר לשוטרים כי אין בפירסומים שנעשו על קציני המישטרה חבכירים אמת כלשהי, וכי הוא עצמו, מפקד המחוז, נותן להם גיבוי לכל מעשיהם.

במיסגרת מסע ההפחדה לשינוי עדויות הגיעה אל רס"ר מאיר בן־שימעון, שהוא עד־מפתח בכל פרשות השוחד והניאופים של קציני המחוז, הודעה חד־משמעית באמצעות אדם שלישי, כי אם יעיד על מיקרה כלשהו מאלה שנודעו לו או שהיה שותף בהם כשליח, יבולע לו ולמישפחתו. ההודעה כללה גם סוכריה: אם יבטל את בקשתו לראיון אצל המפקח הכללי של המישטרה, רב־ניצב חיים תבורי, ויחזור בו מעדותו, יקבל הטבות ניכרות במיסגרת תפקידו.

רס"ר מאיר בן־שימעון עזב את צפת כתוצאה מן הלחץ הכבד, ועבר לימים אחדים לדרום הארץ.

סמלת־המישטרה רחל לוי, שאף היא עדת־מפתח, בפרשת דירת הפגישות של הקציניים הבכירים בנהריה, הועלתה בדרגה בשבוע האחרון. רחל לוי — סמלת ראשונה היום — אשר סירבה לשכב עם ניצב־מישנה דויד פרנקו ואשר סיפרה על מעשיו לחברה, סמל־המישטרה ג'יהד תורק, עדיין לא העידה לפני ועדת־חקירה.

שוטרים רבים שהיו מוכנים להעיד ולהצביע על קציניים בכירים שקיבלו טובות־הנאה בנוכחותם, שותקים היום. הם חוששים לגורלם. אותם שוטרים, ששבועיים קודם־לכן ביקשו שמירה על עילום־שמם או אבטחת משפחתם תמורת מסירת שמותיהם של הקציניים הבכירים שקיבלו שוחד ונאפו, אינם מוכנים היום לומר אף מילה לחוקרי ה־מישטרה.

אם לא תתמנה עכשיו, ומייד, ועדת־חקירה ובה אנשים מחוץ למטה הארצי ביכלל ומחוץ לחשפעתם של קציני המחוז הצפוני, לא יהיה איש מוכן עוד להעיד.

התיקים הפליליים הנוגעים לפרשה ייסגרו. אולם, הגרוע מכל הוא מה שיהיה צפוי לאלה שהתלוננו על מפקדיהם או היפנו מיכתבים למפכ"ל ולכלי־התיקשורת.

השבוע
בטוטו
פרס שנק

מינימום פרס ראשון
4½ מיליון ל"י*
כולל העברה.

מינימום כלל הפרסים
7 מיליון ל"י
כולל העברה.

*ובלבד שהסכום שיקבל זוכה בטופס אחד בפרס ראשון לא יעלה על מיליון ל"י.

ספורטוטו
המועצה להסדר ההימורים בספורט

ג ם
„חמישה ימים מתוקים במאי"
(ספר המתח של ארנון הדר)
א ז ל
הודות להתנפלות הלקוחות על המדפים בגלל חששם מהעלאת מחירים, נותרה כמות מצומצמת של ספרים בכריכה קשה. פנה להוצאת תמוז או לחנויות הספרים המובחרות ותוכל ליהנות מספר מתח משובח (ומקורי).

* * *

באותה הזדמנות תוכל להשיג את שאר ספריו של ארנון הדר — ובמחירים של לפני יום השישי המפורסם — להזכירך: „הפלגה" — „שניים" — „טבעת של שתיקה" — „זאב בודד בחצר עוינת"

הוצאת תמוז מאחלת לך קריאה נעימה...

רובקס
המתנה שבהישג ידך

מורלה
הטפטים המעוצבים ביצירת אומנות

תן טרמפ לחייל

גילוי דעת של הוועד לשלום צודק בין ישראל והארצות הערביות

לסיכום הכנס הבינלאומי שהתקיים בפריס

מזכירות הוועד התכנסה ב־30.10.77 על מנת לשמוע דו"ח מחברי המשלחת הישראלית שהשתתפו בכנס הבינלאומי לשלום צודק במזרח־התיכון, שהתקיים בפריס בין 16.10.77—14, כנס בו השתתפו משלחות מ־60 ארצות וכן מ־20 אירגונים בינלאומיים.

המזכירות מעריכה שכנס זה היה בעל חשיבות גדולה והיא מאשרת את פעולות המשלחת הישראלית שהשתתפה בכנס מטעם הוועד לשלום צודק בין ישראל והארצות הערביות. כנס זה איפשר לכל חבר במשלחת הישראלית להביא את דבריו בפני מליאת הכנס ובוועדות, והיווה הזדמנות טובה למגעים ישירים ולשיחות בין חברי המשלחת הישראלית לבין חברי המשלחת הפלשתינאית והמשלחות מהארצות הערביות, דבר שתרם ליתר הבנה בין שוחרי השלום מהארצות הערביות והעם הפלשתינאי לבין שוחרי השלום מישראל.

ראוי לציין, כי בהצהרה שהתקבלה פה אחד בסיכום הכנס נאמר, בין היתר, ש„וועידת ז'נבה חייבת להבטיח את הזכויות הלגיטימיות של כל העמים באזור — העם הפלשתינאי, העמים הערביים ועם ישראל".

הננו מעריכים כחיובי את העובדה, שביוזמת הוועד שלנו הוזמנו והשתתפו בכנס הבינלאומי כמשקיפים, חברים מהמועצה הישראלית לשלום ישראל־פלשתין וממערכת „ניו־אוטלוק".

השתתפות כזו מישראל וההבנה ששררה בין כל המשתתפים מישראל בזמן הכנס, הביא אותנו לקרוא לכל שוחרי השלום בישראל לשיתוף פעולה מוגבר בפעילות נגד מדיניות המלחמה של ממשלת בגין־דיין, נגד ההתנחלויות והכיבוש למען שלום צודק ויציב לטובת כל עמי האזור.

יהיה זה הישג חשוב ביותר, שכתוצאה מההבנה ששררה בין כל המשתתפים מישראל בכנס הבינלאומי, יוגבר שיתוף הפעולה בין כל שוחרי השלום מישראל.

מזכירות הוועד לשלום צודק
בין ישראל והארצות הערביות

ת"ד 4964, רחוב פינסקר 4, תל־אביב
טלפון: 297654

תל־אביב, 6.11.77

„כתבת חסרת ידע והשכלה... כתבה מרוחה...״

כך כתבה העיתונאית האחת על האחרת -

ודבריה יעמדו במרכז דו־קרב מישפטי

מישפט דיבה

״וזהי הפעם השניה שהגברת הדה בושס מתחמקת מלהופיע במישפט. אם אומנם היא חולה כפי שטוען עמיתי המלומד, אני דורש לראות תעודת־מחלה!״

עורך־הדין הצעיר יהודה רסלר נשמע נרגש ביותר, כאשר פנה אל שופט־השלום שאול אלוני, הדן במישפט־הדיבה שהגישה העיתונאית נילי טל נגד העיתונאית הדה בושס.

עיתונאית־נתבעת הדה בושס

הדיבה שהגישה העיתונאית נילי טל נגד העיתונאית־המבקרת הדה בושס.

השופט התרגש קצת פחות, והציע לעורך־הדין שלמה ליבליך, המייצג את הדה בושס, לגמור את המישפט, עוד לפני שהחל, בהתנצלות. ליבליך סירב. רסלר חזר ודרש תעודת־מחלה. השופט לא ראה בכך צורך.

אז הבחין עורך־הדין ליבליך בכתבת העולם הזה, שנכתה באולם, וקרא לעבר השופט: „התביעה הזמינה עיתונאים! זאת שערוריה!״ השופט לא ראה בהופעת העיתונאים שערוריה, אך אמר בינו לבין עצמו: „חשבתי שהמישפט עשוי להיות מעניין. כעת אני מבין שהוא יהיה הרבה יותר מזה!״

כך הסתיימה ביום החמישי המערכה הראשונה ב־מישפט־הדיבה בין שתי העיתונאיות הידועות. המישפט נידחה עקב מחלתה של בושס. בישיבה הבאה תתחיל, כפי הנראה, ההצגה הגדולה, כיוון ששני הצדדים הכינו, כל אחד מצידו, סוללת־עדים. ברשימת העדים כלולים שמותיהם של כמה מהידועים והמפורסמים שבעולם ה־עיתונות הישראלית.

„יש לי השכלה!״

ע? מה הגישה נילי טל מישפט נגד מבקרת־הטלוויזיה הדה בושס?

בחודש דצמבר שעבר הוצגה בטלוויזיה הישראלית, במיסגרת יומן השבוע, כתבה בת 22 דקות של נילי טל על ילדים אוטיסטים. בכתבה ניראו שלשה ילדים והוריהם, ששוחחו על בעיית הילד האוטיסטי, ועל הניסיונות שנעשו לפותרה.

כעבור כמה ימים התפרסמה בהארץ ביקורת של הדה בושס, שקטלה את הכתבה הטלוויזיונית מכל וכל.

טל: „לדעתי, הביקורת לא כוונה נגד הכתבה שלי, כי אם נגדי אישית. עבדתי על הכתבה תקופה ארוכה. שלושה חודשים עסקתי במחקר, שישה ימים בצילום, ושבועיים בעריכה.

„לדעתי האירה הכתבה את בעיית הילדים האוטיסטים מכל זוויותיה, והנה התפרסמה ביקורתה של הדה בושס בהארץ, שפגעה הן בשמי הטוב, והן בי כעיתונאית.״

שלוש הפיסקות בכתבה שהרגיזו אותה:

„ההורים, בתמימותם, לא ידעו בידי מי הופקרו. איך מעזה נילי טל, כתבת חסרת ידע והשכלה, להביא כתבה מרוחה, הבנוייה לפי כל הנוסחות המקובלות וה־משומשות, מבלי שתבין ותחוש שכאן יצורי־אנוש מין־חדים־במינם, שרמת המישכל שלהם גבוהה אולי משלה, איש לא טרח לעשות מחקר ולעמוד על הקושי בחינוכם!״

על כך, טל: „אני טוענת שזוהי הוצאת־דיבה. נפגעתי מהביקורת הלא־נכונה והלא־מדוייקת. איך מעזה הדה לכנות אותי חסרת ידע והשכלה? יש לי השכלה רישמית! אני בוגרת אוניברסיטה!

„נכון, אני מודה שאין לי כל השכלה במתימטיקה, אך על הילדים האוטיסטים ערכתי מחקר של שלושה חודשים, ויש לי תילי־תילים של כתב־יד שכתבתי על זה. אני אביא את הורי הילדים, שיעידו אם ידעו בידי מי הופקרו אם לאו. אין לי שום דבר נגד ביקורת, אך במיקרה הזה היתה, לדעתי, חריגה. אני לא רק דורשת התנצלות מהגברת בושס, אני גם תובעת פיצוי בסך 50 אלף לירות!״

החלפת שלום במיסדרון

ב יקי טל רזה, תמירה, שחרחורת, היא עיתונאית ותיקה, שהתפרסמה בכתבות שהאירו בעיות אקטו־אליות. במשך שנים עבדה ככתבת שלא מן המניין במוסף הארץ. אחת הכתבות המפורסמות שלה היתה על שכונת־העושר נווה־אביבים ועל ה„נובו ריש״ המאכלסים אותה.

עיתונאית־תובעת נילי טל

בשעת בימוי ועריכת הכתבה על הילדים האוטיסטים היתה טל, שהיא נשואה ואם לשני בנים, כתבת שלא מן המניין בטלוויזיה. כיום היא כתבת קבועה, ועובדת במחלקת הסרטים התיעודיים.

הדה בושס, קטנה וג׳ינג׳ית, היא אחת העיתונאיות הידועות ביותר בארץ. היא נחשבת כמבקרת מחמירה, ובעלת טור קבוע במוסף הארץ בשם במחיצתן של המוזות. את מרבית המבוקרים על־ידה היא שופטת לשבט. מעטים מאד זוכים בחסד. במיסגרת עבודתה כמבקרת־טלוויזיה היא מבלה ערב־ערב מול המקלט, מנתקת בשעות אלה את הטלפון וכותבת את ביקורתה עוד באותו הלילה.

כאשר עבדה נילי טל במוסף הארץ, היתה פוגשת במיסדרונות המערכת בהדה בושס. שתיהן אומרות כי מילבד החלפת שלום סתמית לא היה ביניהן כל קשר.

הדה בושס, בטלפון ממיטת חולייה: „אין לי כל התייחסות אישית לנילי טל. כתבתי ביקורת על מה שנילי טל עשתה כעבודה עיתונאית לטלוויזיה, ואני עומדת מאחרי כל מילה שכתבתי. אחרת לא הייתי מגיעה למישפט.

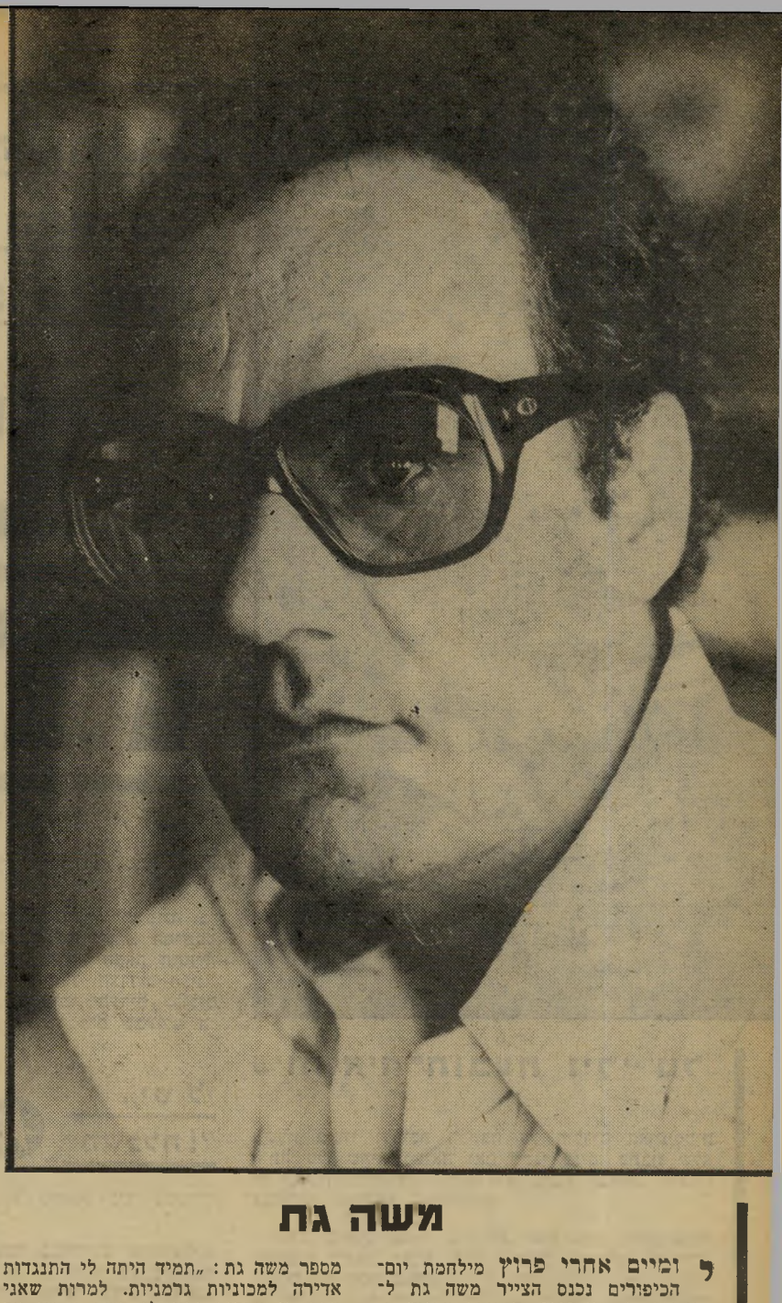
„עומד כאן למישפט עיקרון חשוב מאד, חופש הבי־קורת! וביכלל, איפה נשמע שעיתונאי תובע עיתונאי? הרי בכך הוא כורת את הענף שעליו הוא יושב! הביקורת שכתבתי היתה לגיטימית, ולא היתה בה כל התייחסות אישית. לא כתבתי אף מילה אחת על חייה הפרטיים של נילי טל. אני מודה, קורה שמבקר טועה. זה מאד אנושי. אך במיקרה של הביקורת על כתבתה של נילי טל לא טעיתי, ואני חוזרת ומסכימה עם כל מילה שכתבתי.״

כישאות מישפטיים

ל פני שנה כתבה נילי בהארץ כתבה בשם נדנדה, שדנה בישראלים היורדים החוזרים, הנהנים מהטבות בארץ ויורדים שוב. אחת המרואיינות היתה תלמה מכנס, שהיתה ידועה לפני שנים אחדות כדוגמנית וכנערת־זוהר.

אחרי שהתפרסמה הכתבה, תבעה תלמה מכנס את נילי טל על הוצאת־דיבה, בטענה כי הדברים שנכתבו אינם נכונים ובשקר יסודם. את נילי טל ייצג באותה תביעה עורך־הדין שלמה ליבליך, פרקליטו הקבוע של הארץ. את תלמה מכנס ייצג עורך־הדין יהודה רסלר. תלמה מכנס זכתה במישפט, ובסיכומו פורסמה „הבהרה״ מטעם נילי טל ועיתון הארץ.

מספרת נילי טל: „רסלר הצטיין כל כך כפרקליטה של תלמה נגדי, שהחלטתי להעסיקו הפעם כפרקליטי שלי. ועכשיו מופיע נגדי עורך־הדין ליבליך, המייצג הפעם את הדה בושס, מטעם הארץ.״ הגלגל התהפך.

הזיכרון

משה גת

אחד יצא למילחמה, ואחד לעבודה. שניהם לא הגיעו. זיכרונם אבד למשך חודשים ארוכים. מה קרה להם?

ל זמים אחרי פריץ מילחמת יום־הכיפורים נכנס הצייר משה גת ל־מכוניתו, ב־מ־וו 3000, היחידה מסוגה ב־ארץ, ונסע ליחידתו שחנתה אי־שם.

ב־18 באפריל 1976 נסע האדריכל ומתכ־נן הערים אלישע גת בחברת ידידו, מי שהיה סגן־פרקליט־המדינה גדעון חסיד, לחיפה, שם עמד ללון על־מנת להמשיך השכם בבוקר המחרת לראש־פינה, לפגישת עבודה.

שניהם — גם הצייר וגם האדריכל — לא הגיעו ליעדיהם המקוריים. בדרך אל מחוז חפצם התערב הגורל בתוכניותיהם. הם נפצעו קשה בתאונות־דרכים והובהלו לבית־החולים במצב אנוש.

מה אירע למשה גת? הוא אינו זוכר. כל מה שידוע לו על התאונה נמסר לו על־ידי רופאיו וקרובי־משפחתו. הוא מס־פר: „אמרו לי שהתאונה אירעה ליד עתלית. זו היתה, כפי הנראה, התנגשות ביני לבין קומנדקאר צבאי. איש אינו יודע היכן הקומנדקאר, ונהגו לא נמצא עד היום. היתה מילחמה והיה תוהו־ובוהו, לאיש לא היה ראש לעסוק בפתרון תעלומת תאונת־הדרכים שלי. אני עצמי בטוח שהייתי האשם בתאונה. אני יודע איזה פרא־אדם הייתי ליד ההגה. מכל מקום, עד היום אינני זוכר מה התרחש מיומיים לפני ה־תאונה ושלושה חודשים אחריה."

ומה אירע לאלישע גת? אלישע זוכר, והוא מספר: „נסעתי עם ידידי, גדעון חסיד, לחיפה במכונית. היינו קשורים ב־חגורות־בטיחון. אני זוכר שליד גשר אלכ־סנדר שאלתי את עצמי מהו הדבר הגדול הזה עומד באמצע הכביש. יותר אינני זוכר — עד בערך שלושה חודשים אחרי התאונה. כאשר הייתי מסוגל שוב לקלוט, סיפרו לי שהדבר הגדול ההוא היה מש־אית ענקית שעמדה לרוחב הכביש ללא אורות, ואנחנו פשוט נכנסנו בה. את מצבי הגדירו כך: ‚זעזוע מוח בצורה החמורה ביותר ואיבוד הכרה.' הרופאים הודיעו ב־אופן חד־משמעי שלא ברור להם מה יהיה מצבי כאשר אחזור להכרתי, אם בכלל."

משה גת ואלישע גת רואים בתאונות שאירעו להם אות משמיים, גורל, מעשה מכוון שהיה חייב להתרחש.

מספר משה גת: „תמיד היתה לי התנגדות אדירה למכוניות גרמניות. למרות שאני צבר בן צברים ואין לי קשר ממשי עם מה שהתרחש בשואה. לא ברור לי איך קניתי את הב־מ־וו. הקנייה היתה בהחלט מנוגדת לריגשותי, אבל אני זוכר שלא חשבתי כשקניתי. הדחקתי בי את הרגשות. זמן קצר ביותר אחרי שרכשתי את המכו־נית אירעה התאונה, כאילו מישהו החליט להעניש אותי."

אומר אלישע גת: „יום אחד קי־בלתי מיברק מוזר, שהזמין אותי ל־ביבניאל וארבעה מנוסעיו נפצעו קשה. כך או כך, גורלי היה נחרץ. אילמלא הייתי מעורב בתאונת הדרכים, הייתי מעורב ב־וודאי בתאונת המטוס."

כמו למישהו אחר

מ צבם של שני הפצועים הוגדר כ־אנוש. כל הצד השמאלי של גופו של משה גת שותק, כולל ידו השמאלית, שהיא האבר החשוב לו ביותר כצייר (הוא איטר). עינו השמאלית נפגעה קשה והוא היה חסר הכרה זמן רב.

אשר לאלישע גת: הצד הימני של פניו נפגע קשה ביותר. הלסת והעצמות נשברו, מערכת השיניים ניתקה ממקומה. תירך נתקעה באגן, חלק גופו השמאלי שותק ו־הוא היה חסר־הכרה.

מאז התאונה מסתגר הצייר משה גת בסטודיו שלו, ממעט לראות אנשים. הוא מדבר על התאונה כאילו אירעה למישהו אחר, ללא רגשות, ללא רגשנות, מספר את סיפורו כשהוא מדגיש שלא איכפת לו לספר או לשתוק. רופאיו חוזרים ואומ־רים לו כי עבר הלם רציני בעיקבות ה־תאונה, אך הוא טוען שלא.

אלישע גת טוען כי הוא „בן שנה וחצי", כלומר נולד מחדש אחרי התאונה. הוא מדבר על עצמו בגוף שלישי, מנתח את התאונה באופן אובייקטיבי וכמעט מדעי. אלישע וגם משה חזרו במידת מה אל אורח חייהם הקודם, אחרי שהחלימו ממה שנראה כמצב אבוד ובלתי ניתן לתיקון.

מה קורה לאדם המאבד את זכרונו לזמן ממושך, איך נראה בעיניו העולם? כיצד הוא מקבל או רואה את קרובי משפחתו, את ידידיו, את חייו, עבודתו, את העולם סביב לו. מבין 5 פגועי תאונות דרכים שהיו במצב אנוש אך החלימו, ניאותו רק שניים לפתוח את סגור ליבם ולספר את שהתרחש בגופם ובראשם ב־עקבות התאונה. אלישע גת ומשה גת. כל היתר סירבו בטענה כי אינם מסוגלים לדבר על החוויה הקשה שפקדה אותם. היו בהם כאלה שעברו את התאונה לפני 10 שנים כמו אשה צעירה בשם הילה קיפרברג שלא הסכימה בשום פנים ואופן לחשוף את מה שעבר עליה בטענה „שאת מי זה מעניין". וכמו הסופר עמוס עוז שנפצע לפני כשנה ואמר: „אינני מוכן לדבר על התאונה בשלב זה."

רשות הדיבור אם כך לשני הנתים אלישע ומשה שאין ביניהם כל קירבה משפחתית.

אלישע גת: „הפרצוף הנה כמו שאת רואה אותו היום נראה פעם אחרת, בעק־בות התאונה זקנו גולח, שערו נשר, פרצופו התרחב בצורה בלתי רגילה כאשר הפרצוף הזה נפצע לא ידעו הרופאים אם יהיה צמח או לא. האיש הפצוע הזה שחי בחוסר הכרה מוחלט והתחיל להשי־מיע קולות בלי שום קשר. הוחלט להעניק לו טיפול במקומות אחרים בהם נפגע ולהניח בשלב זה לראשו. עשרות חברים עברו לידו ולא זיהו אותו. שוכב בן־אדם אחר מאוד ולא מגיב כלל לדברי הברכה של המבקרים. הדו"ח הרפו־אי מאותה תקופה אומר: „הפצוע מדבר בלי שום קשר לתוכן הדברים בתערובת של שפות." כיום אני יודע שכל זמן שאדם חי, הוא איננו מאבד את הזיכרון, הוא כמו מחשב שומר על תאי הזיכרון למרות שאינם בני שימוש יומיומי. תאים אלה אינם הולכים לאיבוד, פעולת לחץ בלתי־רגילה מפעילה אותם שנית. ובכן אני, בתור ילד בתל־אביב, הכרתי ילדים עולים חדשים שהגיעו מתרבויות שונות, וכפי הנראה קלטתי את שפתם והדברים נשארו לי בראש.

משה גת: „שכבתי בלי הכרה שיבעה ימים רצופים. חודשיים אחרי הפציעה עדיין לא הבנתי מה הולך סביבי. כש־נכנסה אלי לביקור גילה אלמגור, שהיא שכנה שלי, אמרתי לה: ‚שלום, גילה.' ברגע שהיא יצאה אמרה אשתי: ‚יפה מצידה שהיא באה לבקר.' שאלתי אותה: ‚מי?' היא ענתה לי: ‚משה, מה אתך? גילה! היא הרי כרגע היתה כאן!' אבל אני לא זכרתי שהיא היתה, לא זכרתי כלום. אינני זוכר איך התעוררתי מחוסר ההכרה. מספרים לי שהייתי חודש ימים בבית־החולים רמב"ם בחיפה, וחודש ימים בבית לוינשטיין ברעננה, אבל אינני זוכר כלום. באו הרבה חברים לבקר, הייתי מדבר עם מישהו מהם, מפנה את הגב והזיכרון היה נעלם. ניסו להחזיר לי את זיכרוני על־ידי פגישות עם האשה והיל־דים. לא זכרתי אותם. אשתי סיפרה לי שהפציעה אירעה ביום הולדתי ה־41. גם את זה אינני זוכר."

לעשות הכל יותר לאט

א לישע גת: „הרבה זמן אחרי שהת־עוררתי לא זכרתי שום דבר. גם את אמא שלי לא הכרתי. תופעות כמו קריאת שעון היו זרות לי. כל המערכות הפיסיות שלי היו כמו של תינוק שנולד. לא ידעתי להדליק חשמל, להפעיל רדיו. כתב־ידי היה ילדותי וחסר כל קשר. כדי ליצור קשר עם אנשים הייתי חייב לכתוב, כי לסתי היתה שבורה. היו לי שגיאות. הייתי מדבר בכתיבה. אם האיש שדיברתי איתו היה עוזב את החדר וחוזר כעבור דקה, לא הכרתיו.

„התופעה הראשונה הזכורה לי אחרי הפציעה קרתה זמן רב מאד אחר־כך. שכבתי כשרגלי תלוייה באוויר ופיתאום ראיתי שיש לי גרב. וישהיא לא לטעמי וגם לא שייכת לי. והנה ראיתי שהאיש המדבר אתי הוא החבר שלי, גדעון. אמרתי לו: ‚יש לי שתי שאלות לשאול אותך. האחת של מי הגרב הזו, והשנייה מתי אנחנו ממשיכים בנסיעה לחיפה. גדעון אמר: ‚אלישע, בחייך תפסיק!' שאלתי אותו: ‚מה אני עושה פה? למה אני שוכב פה?' הוא אמר: ‚אחרי התאונה...' ואני: ‚איזו תאונה? על מה אתה מדבר?'

„הוא נבוך מאד, והסביר לי שקרתה תאונה, ושנינו נפצענו. הוא החלים, ואני עדיין שוכב. אחר־כך הוא הבטיח לי שכש־תסתיים הפרשה, נמשיך בנסיעה. כשמע־תי זאת קיבלתי זעזוע, ומאותו רגע הת־חלתי להיזכר לאט־לאט. פתחו את הטל־וויזיה, והיתה התרגשות. אני זוכר את אנטבה. רק הרבה זמן אחרי זה זכרתי מי הייתי קודם. עד שלא הזכרת לי כעת, לא זכרתי כלל שהייתי פעם מועמד ל־ראשות עיריית תל־אביב."

משה גת: „אינני זוכר את התקופות שבהן שהיתי בבית־החולים, אך נאמר לי שהייתי הפצייניט הנורא ביותר והקשה ביותר. היתה תקופה שבה הייתי מאד ארוטי בנושא האחיות. שום אחות לא העזה לבוא אלי לבד. הייתי מייד מלטף אותה ודוחף את הידיים מתחת לחצאית. היו באות שתי אחיות, אחת היתה מחזיקה לי את הידיים והשנייה נותנת לי את התרופות. אני כמובן אינני זוכר את זה."

אלישע גת

אחת התקופות המעניינות ביותר בשלבי החלמתם של שני הפצועים היתה זו בה החלו לנסות לתפקד מחדש, התקופה בה ירדו לראשונה מהמיטה.

אלישע גת: „התחלתי, בשלב ראשון, ללמוד ללכת על קביים. אחר־כך למדתי לנסוע על כיסא גלגלים. קראו לי איירונסייד, לא זכרתי מיהו איירונסייד. כשהתחיל הזיכרון לחזור אלי, הסבירו לי דבר פשוט: עליך לחזור לפעילות פיסית וחברתית מסודרת כמה שאפשר יותר מהר. סע, נוע, עשה הכל, אבל יותר לאט. קרא עתונים מה שיותר, שמע רדיו, הסתכל בטלוויזיה. לאט־לאט תחזור למצבך הקודם. יהיו הפרעות, אבל שאל, התייעץ, התאמץ — לא יותר מדי, לא פחות מדי.

„הייתי עסוק בטיפול, בתרגילי פיסיותראפיה, תרגילי יוגה, למדתי לשאול שאלות ולא להתבייש. למדתי לעשות הכל יותר לאט, כי היה לי זמן."

משה גת: „כששלחו אותי הביתה, בא אחד הרופאים והסביר לאשתי איך להתנהג אתי מבחינה מינית. הוא אמר לה: ‚במיקרה כזה הוא יכול להיות לא בסדר, יכול להיכנס למצב של פחד ואימפוטנציה.' הוא אמר לה שעליה להיזהר מאד."

אלישע גת: „בערך לפני שנה הסבירו לי הנאורולוגים כי אצל כל נפגעי הראש שהחלימו מבחינה גופנית החלו להתרחש תופעות מוזרות. הם החלו להתרגש בצורה בלתי־רגילה, ולצעוק. כשבדקו את העניין, מה אומרים החברים על השינוי שחל בשני הפגועים אחרי התאונה, איך מתנהגים בני המישפחה, איך זה להתחיל לחיות מחדש?

אלישע גת: „אנשים אומרים: עכשיו אתה יודע מה זה מוות ואתה יודע מה זה חיים. אבל זה לא נכון. אינני זוכר כלום, אינני זוכר כאב. כשיצאתי לרחוב להתחיל בחיים חדשים, עברתי בשכונת ילדותי ולוח־הזמנים התבלבל לי. אם הייתי פוגש מכר, הייתי קורא לו בכינוי ילדותו. רופאי אמרו לי: ‚אל תקרא ספרים, אל תלך לקולנוע. אתה, במצב שלך, תחיה את הספר או את הסרט בצורה מוגזמת.' היתה לי בעייה בראייה, ראיתי הכל כפול. כשהסתכלתי לצד השני של הכביש ראיתי אנשים כפולים, ראיתי חתיכות עם ארבע עיניים, ארבע שדיים, ארבע רגליים וארבע ידיים.

„עברתי ניתוחים פלסטיים, יישרו לי את העין. מאז התאונה, תהליך הקליטה שלי יותר איטי. כעת אני מבין את ההבדל בין שומע, מקשיב ומאזין.

„לפני התאונה לא יכולתי להבין איך אנשים יושבים בבתי־קפה למרות הרעש. היום יש אצלי תופעה הפוכה. אני עושה הפסק־מערכת. ההאזנה יורדת למינימום, הרעש לא מפריע לי. יש לי שליטה על הדברים כמו שלא היתה לי קודם.

„למרות איסורם של הרופאים, אמרתי

הסתבר שבעצם לא רצו לצעוק, הצעקה היתה תגובה בלתי־רצונית. מובן שקיימות גם תופעות של נואשות או דיפרסיה, אבל כשבודקים את הסיבה והמניעים לא מוצאים אותם. שאלו אותי אם יש לי תופעה כזו, אמרתי, לא.'

„אני לא בוכה, לא מיילל, לא מדוכא. הרופאים הזהירו אותי שאודיע להם על כל תופעה כזו. אמרתי להם שאצלי יש תופעה הפוכה, הנקראת בשפה המיקצועית ‚אאופוריה'. זאת אומרת, הבן אדם כאילו שתוי ועליז הוא מתחיל לחיות כמו בטריפ של סמים, אורך רוחו גדל לאין שיעור, הערכת הזמן מיטשטשת והוא מסטול בלי סמים."

לחיות את הקמת הציונות

משה גת: „כשיצאתי מבית־החולים רציתי לחזור לעצמי בכל, רציתי לתפקד כמו לפני התאונה, לנהוג לסטודיו, לצייר. לא הצלחתי. הייתי מיואש, רציתי להתאבד. לא היתה לי קואורדינציה, לא הצלחתי לצייר הרי זה הדבר היחידי שאני יודע לעשות בחיים שלי. אם אני לא יכול לצייר, אין לי מה וממה לחיות. אשתי היתה מטלפנת לפסיכיאטר, והוא היה בא אלי ומסביר לי בכל פעם מחדש שנפגעתי בתא האחראי על הקואורדינציה ושהיא תחזור עם הזמן.

„הייתי מנסה לכוון את המכחול למקום שאליו רציתי להגיע, ולא הייתי מצליח. זה הבהיל אותי מאד. הייתי מיואש, מדוכא, רציתי למות. הפסיכיאטר היה בא אלי הביתה לעודד אותי, אחרת לא הייתי מחזיק מעמד. לאט־לאט חזרה אלי הקואורדינציה. השתלטתי על תנועותי יותר ויותר. יחד עם זאת היו לי פחדים איומים, והפסקתי בכלל לצייר. אחרי זמן־מה חזרתי לצייר מחדש, והפעם בהתלהבות עצומה. זה גרם לי אושר ושימחה. הייתי יוצא לבית קברות למכוניות וממלא בלוקים שלמים של סקיצות וקומפוזיציות. החרגשתי נורא. הבנתי שקרה לי נס, ומאז אני מאמין בניסים."

אלישע גת: „אני מקבל שלושה סוגי תרופות: האחת: לא אלכוהול; השנייה: לא לנהוג, השלישית: כדור אחד ביום, המונע חוסר שיווי־משקל."

משה גת: „אני מקבל המון כדורים: נגד אפילפסיה, עצבנות, להרגעה, לריכוז ולשקט נפשי."

בליבי: אקרא ספר שהוא קצת סיפורתי ועוסק בנושא שאני מכיר אותו והוא אינו חדש לי. והנה אני הולך ברחוב ופוגש חבר נעורים, עיתונאי וסופר, ואינני זוכר את שמו. התביישתי לשאול אותו. ישבנו בקפה בדיזנגוף, ואני חושב בליבי: אני יודע שהוא כתב ספר והספר עומד לצאת לאור, ואני אומר: ‚רוצה לפגוש בך, איפה אתה גר?' ואני חושב: אם יכתוב לי את מיספר הטלפון שלו בפינקסי, אדע את שמו. ואז אני אומר, להפתעתי הרבה: ‚שטרנבך, כתוב את שמך.' והוא מביט בי בתימהון גדול, ושותק. לבסוף הוא מחייך ואומר לי: ‚תראה, אלישע, אנחנו מכירים מילדות. למה אתה מספר לי שיש לך בעיות עם הזיכרון? הרי אתה אחד האנשים הבודדים הזוכרים את שמי מילדות.' ואני אומר לו: ‚היינריך, תפסיק לבלבל את המוח.' והוא צוחק, וכותב לי בפינקס שטרנבך, והולך.

„ארבעה ימים הייתי במבוכה ושברתי לי את הראש מיהו היינריך שטרנבך. שאלתי כל אחד, ואיש לא ידע. ואז אני פותח יום אחד עיתון־בוקר, וקורא שבקיבוץ אילון היתה שריפה ואני אומר לעצמי: ‚שאני אשכח את שמו של עמוס אילון? זה באמת מוזר.' הילד הופיע עם הוריו מגרמניה ושמו היה היינריך שטרנבך. הוא רצה לקרוא לעצמו בשם העיברי אורי אבל היה ילד אחד יותר גדול והילד הזה, יוסף הלמוט אוסטרמן, אמר לו: ‚אורי, זה אני. אתה תקרא לעצמך עמוס.' ומאז, הילד הגדול מפורסם כעיתונאי אורי אבנרי, והילד הקטן כעיתונאי עמוס אילון.

„אז גם נולד רעיון במוחי אמרתי לעצמי: ‚אקרא את סיפרו של עמוס על הרצל, זה הרי לא חדש בשבילי, גדלתי על זה.' וכך התחלתי לקרוא 30 עמוד ביום והתחילו לקרות לי דברים מוזרים מאד־מאד. ישבתי בקפה, ופיתאום אני אומר את המילים הבאות: ‚חוסר־תרבות לא־נורמלי. מה זה, אין פה מאפרות מאבן או מקריסטל? מדוע אין פה מוסיקת־רקע מתאימה?' אמרו לי: ‚יש מקומות כאלה, אבל לא בארץ.' ואני אומר: ‚יש בית קפה שמה בא כל לילה גוסטב מאהלר ומנגן על הפסנתר.' צחקו, ואני התעקשתי וחזרתי ואמרתי שמאהלר בא כל יום ומנגן. אמרו לי: ‚אלישע, היית אצל הפסיכיאטר?' ר' אני: ‚מול בית־הקפה שבו מאהלר מנגן גר למעלה זיגמונד פרויד, אולי אלך ואבקר אצלו.'

„אני פשוט ציטטתי את סיפרו של אילון, חייתי את הספר. הרצל היה בא לקפה אחד בווינה, מאהלר ניגן שם ופרויד גר ממול. כך חייתי את כל הקמת הציונות. הרופא שלי אמר לי: ‚מזל שלא קראת ספר של אגאתה כריסטי, אחרת היה יכול לקרות דבר עוד יותר חמור. הלכתי לראות את הסרט בארי לינדון וחייתי את המאה השמונה־עשרה, התחלתי לדבר אנגלית. לאט־לאט זה עבר לי, והתחלתי פחות או יותר לתפקד כרגיל."

צעקו לי „איירונסייד!"

משה גת: „תמיד הייתי איש הנתון בתוך עצמו, מסתגר וחי בשקט ובצינעה. יש הסבורים שאני מגזים כיום בהסתגרות שלי כתוצאה מהתאונה, שאני מבלה מדי זמן לבדי. אני מגיע לסטודיו שלי ביפו, ונמצא בו לבד 12 שעות. אני מאושר עם זה גם כשאני לא מצייר. יש לי כאן הספרייה שלי, המוסיקה שלי, כל מה שאני אוהב. לפני התאונה לא יכולתי לסבול את הסטודיו. כשלא ציירתי, הייתי רץ לבתי־הקפה. ידידים טובים שלי מאמינים שהתאונה השפיעה עלי לטובה. כשהתחלתי שוב לצייר עסקתי בציור גרוטאות, זה הכניס ממד חדש לציור שלי.

„חיפשתי את המכונית־גרוטאה שלי במיגרשים בכל רחבי הארץ, ועד היום לא מצאתיה. היה חשוב לי מאד לנהוג מייד ורכשתי מכונית. הרופא שלי אמר לאשתי: ‚זה ימיט עליו אסון.' לא יכולתי לראות אלא ישר, לא הייתי מסוגל להביט ימינה או שמאלה. האינסטינקטים שלי לא פעלו, הייתי חסר שיווי־משקל אבל התעקשתי. רופאי נהג אתי אל מחוץ לעיר. הייתי מלא ביטחון עצמי מוגזם ובכל־זאת נהגתי כהלכה.

„ידידים טובים שלי טוענים שהפגיעה גרמה לי לצייר טוב יותר. אני לא חושב, לא מאמין. היה פה ידיד שאמר לי: ‚משה, פחדתי להיכנס אליך, פחדתי לראות אותך.' הוא היה בטוח שיראה שבר־כלי. כשהגעתי הביתה מבית־החולים, הילדים דחפו את העגלה שלי וצעקו לי, איירונסייד!' רופאי הפכו ידידי, והם היום מבקרים ביתי. הם סיפרו לי שכשהייתי בבית לוינשטיין סירבתי לאכול, וביקשתי שיביאו לי אדרוק שוקולד מסוג טובלרון. כל הזמן אכלתי שוקולד ותו־לא. היו לי פחדים מאוכל, היה צורך להאכיל אותי.

„לא אהבתי כשאשתי היתה חותכת לי את השניצל לקוביות ומאכילה אותי. אולי הבושה גרמה לי להפסיק לאכול. עובדה, כשחזרתי הביתה התחלתי להיות בסדר עם האוכל. מי שסבל מכל המצב שלי היה אשתי. אני לא סבלתי. זו היא שישבה וחיכתה שאתעורר, היא שהתפללה לאלוהים. לי לא היו בעיות של אמונה, אני לא עברתי את החוויות האלה. אני אפיקורס מוחלט ואני די מצטער שאין בי כל אמונה. אחותי מאמינה שסבתנו עליה־השלום, התפללה למעני.

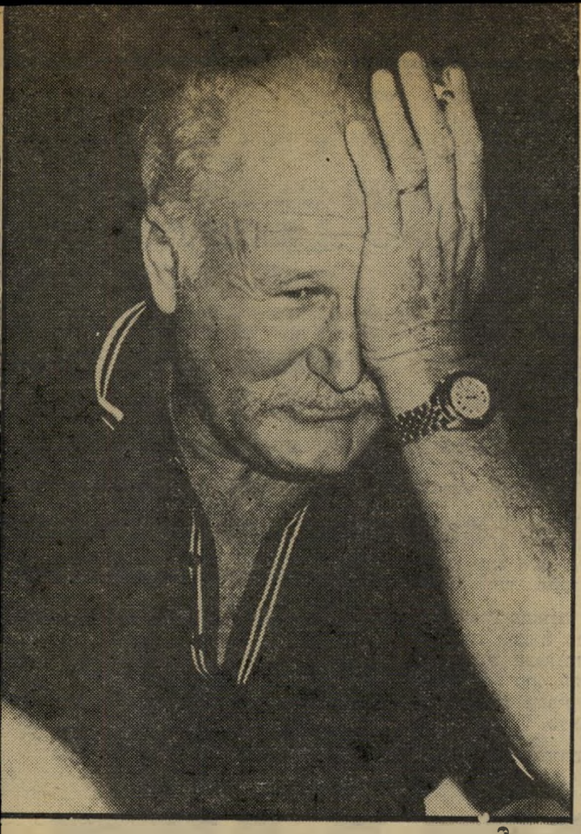
„אינני זוכר, לא את מיטתי, לא את חלוני ולא את שכני בבית־החולים.

„הייתי חייב לחזור לחיים מלאים. תארו לעצמכם איזה ביזיון, 26 שנים של תערוכות בארץ ובעולם, ואני לא מסוגל יותר לצייר קו."

ומה עם אלישע גת? „אני בתהליכי שיפוץ," הוא אומר, „משפצים אותי. אני נמצא בבתי־חולים לעיתים תכופות. הפכתי אדם זהיר מאד, פיתחתי לעצמי חוש הסתכלות ענייני. אני מסיק מסקנות תוך זהירות והתבוננות. לדעתי, כיום אני יסודי יותר משהייתי בעבר. באופן יחסי, לא־כל־כך חזרתי לחיים חברתיים. לא חזרתי לעבודתי עד היום, אני לא רוצה.

„כיום אני מקפיד לדבר בצורה מדוייקת ביותר ולהוכיח בעובדות. אני לא צריך לעבוד יותר, חברות הביטוח יעשירו אותי. יש לי התחייבויות שהופסקו כתוצאה מהתאונה, ועלי לעמוד בהן, אולם אינני מתחיל שום דבר חדש. קשה לי, וגם אינני מעוניין. החיים ניתנו לי במתנה לפני שנה וחצי, ועד יומי האחרון אני מתכוון לנצל כל שניה מהם."

שרית ישי

מיכה ושוש נבון אימצו עשרות ילדים וילדות כדי לשקמם - ושכניהם במושב עשו יד אחת כדי לסלקם מן המקום

לא סוסים, לא ילדים!

חזיה של שישה שוטרים, מלווים בכלב־גישוש ענק, התדפקה על הדלת. תושבי מושב בית־נחמיה מכירים את הבית היטב. הם אלה שקראו למישטרה. השוטרים, שהיו מצויידים בצו חיפוש, הגיעו למקום כדי לתפוס ,על חם' את מיכה ושוש נבון.

אנשי המושב סיפרו למישטרה סיפורים מסמרי־שיער על המתרחש, כביכול, בבית מישפחת נבון, והשוטרים באו לתפוס את בני הבית כשהם, כביכול, סוחרים בסמים ומשתמשים בהם ואולי אף מנהלים בית־בושת.

מיכה פתח את הדלת. נבון, נדהם ומבוייש התיר לחולייה המישטרה להיכנס ולערוך חיפוש בבית. השוטרים לא מצאו דבר, והסתלקו כלעומת שבאו. מיכה ושוש לא ישכחו את הביקור לעולם.

היתה זו אך חוליה נוספת בשרשרת של התנכלויות למישפחת נבון מצד שכניה בבית־נחמיה שליד לוד. מיכה (54) ואשתו, ילידי הארץ, מהווים חריג במושב, ועל כן יצא עליהם קיצפם של השכנם. בניגוד לשאר אנשי המקום, המתקיימים על גידולי חקלאות שונים, התפרנסו הנבונים מניהול חוות סוסים לרכיבה וקמפינג, ומשכורתה של שוש, העובדת כמורה למלאכת־יד ב־בית־ספר מעפילים בחולון. הגורם שבעזרתו ביקשו אנשי המושב למרר את חיי המישפחה היה העיסוק העיקרי שלה בשש השנים האחרונות: טיפול בילדים ממישפחות בעייתיות.

הבית שימש לאימוץ

מיכה ושוש הגיעו לבית־נחמיה אחרי מילחמת ששת־הימים. הם עזבו את אזור, שם התגוררו, והתיישבו במקום חדש. עד שהחליטו לחפש להם דרך חדשה בחיים היה מיכה איש־צבא. הוא שירת בצה"ל ובגופים שקדמו לו עוד לפני קום המדינה.

זוג הצברים הוא בעל שורשים עמוקים בארץ. הורי שניהם היו פעילים בחיי היישוב, קשורים בכל הפעילויות הציבוריות של המדינה שבדרך. כך חונכו גם הבנים. עד עצם היום הזה, למרות ששוחרר כבר משירותו בצה"ל, נקרא מיכה תכופות לסייע בטיפול בבעיות ביטחוניות שונות.

מיכה ושוש אינם נשואים, למרות שהם חיים יחדיו כבר כימעט שתי עשרות שנים. יש להם ארבעה ילדים: שניים מהם משרתים להם ואילו את שני האחרים הביא כל אחד מן ההורים מנישואיו הקודמים.

כשמיכה הגיע לבית־נחמיה, הוא מצא שם מקום שכוח־אל, אך החליט שזה המקום בשבילו. אנשי המקום שמחו לבואו. „הוא יוכל לתרום לפיתוח המקום," אמרו המתיישבים הוותיקים. מיכה קנה חלקת־אדמה ושני מיבנים, והחל בדרכו החדשה. תחילה ניסה את כוחו בגידול אווזים ובכשים, אך כעבור זמן נוכח שזה־עסק אינו משתלם. הוא החליט לחסל את שני הענפים ואז עלה בו רעיון יוצא־דופן. הוא ביקש להפוך את השטח שברשותו לאתר מחנאות שבצידו חוות־סוסים. אמר — ועשה.

הוא רכש סוסים לחוות ההתקין ציוד לקמפינג, והמקום החל מתבסס. אז אמרה שוש בליבה שאם כבר יש בידיהם מקום משלהם, יוכלו לנצלו למטרה נוספת. היא החליטה שאת הבית והחווה תחלוק עם תלמידים מכיתתה שהיו על סף ההידרדרות לפשע. היא עקבה בדאגה אחר המתרחש אצל תלמידים מסויימים בכיתה ובבית־הספר בכלל, והחליטה להעניק להם בית ואהבה שכמותם לא ידעו עד אז. בני הזוג נבון האמינו שאם ימצאו במישקם עיסוק הולם לנערים ולנערות הבעייתיים, יצליחו אולי להצילם מהידרדרות.

עזובה בבית ביתם של מיכה ושוש נבון במושב בית־נחמיה איננו שולטת בכל כיוון שהזוג נשבר מיחס המושב אליו ועומד לעזוב את המקום. התנכלות השכנים המתנגדים לרעיון האימוץ של המשפחה הביאה אותם למצב של חוסר־אונים.

שוש החלה מזמינה את הצעירים לביתה בלילות־שבת, שם נמצאו להם עיסוק מעניין, אוזן קשבת ותמון אהבה. רעיון האימוץ קרם עור וגידים. התלמידים שבאו סיפרו לחבריהם, ואלה לאחרים, והמישפחה גדלה.

בשנים הראשונות היו מיכה ושוש מבריאים לביתם ילדים בכוחות עצמם ומטפלים בהם ללא סיוע המוסדות הרישמיים. הם היו שומעים על ילד בעייתי במקום כלשהו, יוצרים עימו קשר ומשכנעים אותו לנסות דרך אחרת, בביתם. כשעשה לו המקום שם, היו אנשים שונים מפנים אליהם צעירים וצעירות כאלה. בשלב מאוחר יותר החל גם מישרד־הסעד מתעניין בהם.

קודם שפנה אליהם מישרד־הסעד ניסה הזוג ליצור קשר עם המוסדות כדי שהם יפנו אליהם את הנזקקים. אולם הסחבת והאדישות הרבה מצד המוסדות אילצו אותם לפעול לבדם. כשהחל מישרד־הסעד שולח אליהם מיספר מצומצם של נערים הזקוקים לבית, סודר גם נושא הסיוע התמורי והזוג היה מקבל כסף תמורת כל ילד שנשלח אליו. אולם מישרד־הסעד ידע גם להערים קשיים על דרכם. מדי פעם היו שולחים אלינו אנשים לביקורת. תמיד היו להם טענות והערות. אומר מיכה: „זה שמצאנו לילדים המיסכנים האלה בית, זה לא חשוב. מה שמשנה זה שאצלנו יש רק חדר־שירותים אחד, או שהבית לא צבוע במאת האחוזים. הרי זה בית, לא מוסד."

הילדים ידעו שיש כתובת

אך את הילדים לא עניין מישרד־הסעד. הם ידעו שיש כתובת, חיפשו את הכתובת ובאו. ה„קיבוץ" — או ה„מועדון" — לא נשא חן בעיני השכנים, וחרושת של שמועות זדוניות על המתרחש בבית נבון החלה. כשהיו מגיעים אנשים למקום כדי לרכב על סוסיו של מיכה היו שואלים את שכניו לכתובתו, היו הללו עונים: „לבית־הזונות אתם צריכים? לי־מחשבות?" ולכל מי שביקש לדעת היו מספרים סיפורים מרתקים ומצוצים מן האצבע על המתרחש אצל מישפחת נבון. הסיפורים לא תרמו לשמם הטוב של מיכה ושוש. אך הילדים המשיכו לבוא.

הגיע צעיר אחד, דתי ובידו שקית עם מטבעות. הוא חסך זמן רב כדי שיוכל לרכב. הוזג הבחין שהצעיר, למרות היותו דתי, עושה מאמצים מכוונים לאחר את כניסת השבת. הסתבר שהוא מאחר במתכוון, כדי שלא לשוב לבית הוריו. הוא העדיף להישאר שם. ואחריו באו נוספים. דרך־קבע שהיו במקום 30—25 צעירים וצעירות.

„אינני יודע למה עשינו את זה," אומר מיכה. „האם היה בא כלב רעב, לא היה מקבל אוכל ומקום לישון? לא כל שכן ילדים." ה„קיבוץ" המייוחד־במינו עורר את חמת השכנים, והמאבק נמשך כבר שנים. היום עומד מיכה בפני עובדה מוגמרת. הוא אינו יכול להמשיך לקיים את עצמו ואת המקום, ובוודאי גם לא את „ילדיו" הרבים. הוא יעזוב את בית־נחמיה.

„שברו אותי," הוא אומר. הוא גם שוקל ירידה, ובעצמו תמה כיצד הגיע המצב לידי כך שיהיה בעזיבת הארץ.

„יש לי הרגשה שקיבלתי בעיטה בתחת," הוא אומר. „חדשים לא באים, וגם הוותיקים ממעטים לבוא." המושב תבע את מיכה לדין על קיום מיטרד בתחומי המושב, רעש, חבלה ברכוש בגלל הסוסים, והצפת המקום במבקרים ובנופשים. קודם להגשת התביעה היו מתנכלים למישפחה פיסית.

משליכים אבנים על מיכה ועל סוסיו, מאיימים על הנערים ההנערות ששהו ב־ביתו, מתירים את הסוסים ואחר־כך מא־שימים אותו בחוסר־אחריות. תגיע המצב לידי כך שאחד השבנים ירה על אחד הנערים שרכב על סוס בוואדי הסמוך, ורק בנס לא נפגע איש.

הסוואה לבית־בושת?

ל יד הבית, מעבר לכביש, הקימו מיכה ושוש מחנה קמפינג. או, לדיברי מיכה, החלו השכנים — בעידוד המושב כולו — מספרים שהקמפינג הוא בעצם הסוואה לבית־בושת, ושהמראות הנראים באוהלים ובמיבנה נלקחו כאילו מסירטי הפורנוגרפיה הנועזים ביותר. המושב כולו ידע לספר שהבית והקמפינג שלידו הם מחששה מסוכנת, ושהסמים שם הם עניין שבשיגרה, שלא לדבר על האורגיות הפרו־עות של בעלי הבית והצעירים אורחיהם.

מסביר מיכה: „השכן היה רואה אותי מחזיר במכונית את אחת הנערות לביתה באמצע הלילה, בכל פעם בחורה אחרת, והדימיון הפרוע התחיל לעבוד. ‚הזונות' של מיכה. השכנים שיכנעו את עצמם שאני שוכב בכל ערב עם בחורה אחרת בתוך הבית שלי, ליד אשתי. היתה אצלנו תופעה יוצאת־דופן ואנשי המושב, שהם כולם פרסים וטוניסאים שמרנים, לא העלו ב־דעתם שזה יכול להיות אחרת. הם אינם מאמינים שמישהו מסוגל לעשות משהו ללא תמורה. התמורה שלי היתה הידידות עם הילדים." ומוסיפה שוש: „השכנים קטנוניים, קנאים ומטופשים."

בבית־המישפט תבעו השכנים את מיכה על כך שסוסיו עוברים בחצרות בתי המושב, מחבלים בגידולים וברכוש, והאנ־שים הבאים לרכב בצופרים במכוניותיהם ומקימים מהומה. הם גם סיפרו לשופט שהסוסים דורסים ילדים קטנים, וכי לא אחת קרה שהם הצילו ילד רך מתחת לרגלי סוס פרוע. מיכה קיבל עליו את הדין, והשכרת הסוסים לרכיבה הוגבלה לשעות מסויימות ביום. עתה, לאחר המאבק ה־משפטי הלחץ הכבד מצד שכניו, קטנה החווה ובמקום 26 סוסים נותר בה רק סוס אחד לפליטה.

„אני מרגיש כאן כאילו מנסים לדפוק את הלבנים," אומר מיכה. „בבית־המישפט לא ידעו השכנים היקרים שלי לספר כמה סוסים יש לי, ושמחנה הקמפינג סגור כבר שנה שלמה."

באו להרוג את הסוסים

ה שכנים החדיטו דשים קץ לפעולת המישפחה המאמצת, בכל מחיר. הם יד־עו שאת הילדים שבביתו מכלכל מיכה מן הכספים הנכנסים מהשכרת הסוסים, וסגרו את החווה. אחר־כך בא תור הקמפינג, והיום הוא נותר בלא־כלום. הוא נשבר. „אני אדם מקובל בחוגי המישטרה והצבא," הוא אומר. „אני בעל תעודה של חמשת האותות' וכמוני יש רק בודדים בארץ, שקיבלה כהוקרה על פעולתם בתחומי הביטחון השונים בארץ. אז אותי הם מאשימים בסחר בסמים, ושולחים אלי שוטרים עם כלב כדי לתפוס אותי משתמש בסמים?!"

את הילדים שאצל מיכה האשימו ה־שכנים בכך שהם „פושעים צעירים" המחבלים בזדון בציוד וברכוש, ואף מאיימים על חייהם של אנשי המושב. היום מכודרים מרבית הילדים הללו במקו־מות עבודה ובצבא, וחזרה לו למיכה שמעלילים עליהם עלילות. אחרי שביקרה אצלו המישטרה, הוא נשבר לחלוטין. היום הוא פוחד משוטרים. כל ניידת שבה הוא נתקל בדרך מעבירה בו צמרמורת.

אולם השכנים לא אמרו די. אחרי שנסגר הקמפינג ונמכרו כימעט כל הסוסים, הח־ליטו השכנים להמשיך. הם הזעיקו את אנשי צער בעלי חיים, שיבואו ויראו עד כמה רזים ומוזנחים הסוסים. והסוסים אכן היו כחושים. שוש סיפרה כי בימי מילחמת יום־הכיפורים, בשעה שכל הגברים נעדרו מהבית והיא נותרה לבדה, לא בא איש מן השכנים להציע עזרה או מעט מזון לסוסים. כעבור זמן שב מיכה משירותו הצבאי לחופשה, וגילה חוליה של אנשים חמושים ליד סוסיו. היו אלה אנשי אגודת צער־בעלי־חיים, שבאו לחסל את סוסיו בגלל מצבם הגופני הירוד. מיכה פרץ מן הבית עם תת־מיקלע ואיים שאם ייפגע ולו כוס אחד, הוא ישתמש בנשקו. האיום עזר, והחוליה עזבה. מיכה נלקח לאחר־מכן לתחנת המישטרה, ונפתח נגדו תיק פלילי, לא בגלל שמנע את הפגיעה בסוסים, אלא בגלל רוזנם. נלקחו ממנו עדויות וטביעות־אצבעות, בטענה שסוס רזה הוא עניין פלילי.

כשנזקק מיכה לשירותיו של עו"ד־דין כדי לעמוד למישפט, לא היה לאל־ידו לממן את ההוצאה הגדולה. הוא נאלץ לשלם סך 5000 לירות ועוד 500 לירות עבור כל ישיבת בית־מישפט נוספת. מיכה ואשתו היו אובדי־עצות, ונאלצו למכור חפצים עתיקים שקיבלו בירושה. כיוון שהוצאות המישפט היו רבות ומיכה לא יכול לעמוד בהן, נחלצו „ילדיו" לעזור לו. הם אספו ביניהם סכום של 3500 לירות, שבא לו כמתת־שמיים. „זה היה הבית שלנו תמיד, ולא רצינו לאבד אותו. הש־תתפנו כשהכל היה טוב ושקט, נשתתף גם כשרע," אמרו.

הפרט המפתיע בפרשת המישפט הוא שמיכה בעצם נאלץ לממן מכיסו את ה־מישפט נגד עצמו. שהרי הוא חבר במושב ומשלם מיסים שונים, את הוצאות המישב התובע מממנים מכספי המושב, וכך קורה שמיכה מסייע כספית לתובעים אותו, מבלי שיוכל לעשות דבר לשינוי המצב.

היום הוא מבקש למכור את המשק, המקום ששימש בית חם לצעירים כה רבים. אולם הוא חושש שלא יוכל למוכרו, כיוון שוועד המושב הוא המאשר את הקונה החדש, ומיכה מאמין שאנשי המקום יערימו עליו קשיים בזדון. הוא משוכנע ששכניו יעשו הכל כדי להשפילו ולשבור אותו באופן מוחלט. „זה לא נעים. אבל רק הערבים מהסביבה אומרים לי כאן שלום ומדברים אתי. במושב, איש אינו מתייחס אלי," הוא אומר.

הבת הקטנה, מירב, חוששת ללכת לבדה לבית־הספר האיזורי. בהסעה המשותפת לילדי המושב באוטובוס, מדי יום, מת־עללים בה. „חשישניקית, זונה בת־זונה!" הן קללות של שיגרה שבהן זוכה הילדה, שגם כך אין לה חברים במושב. לא פעם מכים אותה, יורקים עליה וקורעים את בגדיה. מיכה אסר עליה לנסוע עם שאר הילדים בהסעה המאורגנת והוא מביא אותה לבית־הספר במכוניתו.

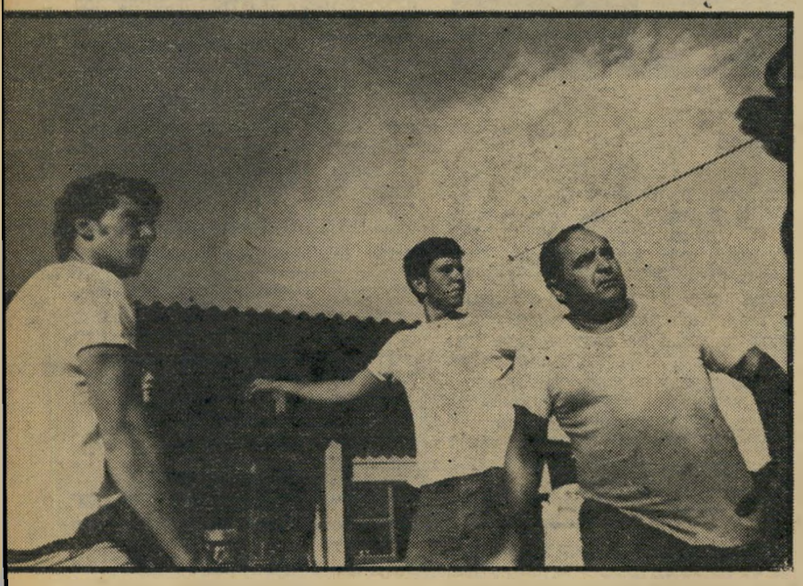
„עברתי הרבה בחיים, אבל שם של סוחר סמים ובעל בית־זונות עוד לא היה לי," אומר מיכה. „הם אמרו ש־אנחנו מביאים ערבים מהכפר בודרוס הביתה כדי שישכבו עם הבחורות שאצלנו, בגלל שהערבים משלמים יותר עבור שי־רותיה של זונה. למי אני יכול לפנות היום? הגעתי כבר לקצה הדרך שלי ב־חיים. אני בן 54. לאן אלך עכשיו?"

מספר דוד שמואל (25), אחד הצעירים שגדלו בביתו של מיכה, היום נהג משאית: „הייתי צעיר, ובבית היו קצת בעיות. קראתי על מיכה בעיתון, היה כתוב שנות־נים אצלו חום ואהבה. חיפשתי באטלס איפה זה בית־נחמיה, ובאתי. זה היה שונה לגמרי מהמנטאליות של ההורים בבית. נדלקתי, ומאז אני בא קבוע."

לידו עוזר דוד עזריה (25), סקיד בנק מלוד: „כל הדברים הקטנים שלי, להורי, לא הייתי מסוגל לספר. אהבות, יחסי־מין, עבודה, בגלל שלא היו מקבלים את זה בדרך הנכונה, כאן קיבלו הכל. נתנו לי הרגשה טובה. יש לי איתם יחסים שאין לי עם אף חבר."

גם אהרון ברכה הוא בן־בית אצל מיכה מזה זמן רב. בן 17, תלמידה של שוש שהיה על סף ההידרדרות וניצל. הוא מספר: „היא הזמינה אותי הביתה כדי שלא אידרדר באיזור שבו גרתי. קיבלתי כאן כל מה שרציתי, והתייחסו אלי כמו אל בן. בעיות שלא פתרתי בבית, פתרתי כאן. אי־אפשר בכלל להגדיר כמה טוב היה לי כאן."

מעבר לכביש, בבית שממול, מתגורר צעיר בן המושב, דויד אוהב־ציון, בן 25. „אני יודע שמיכה לקח בחורה בת 17, מאלה שהיו אצלו, והוריד אותה לזונות בכפר הערבי השכן," הוא אומר. „היא היתה שיא התמימות, ותוך חודשיים הפכה זונה. כל החבר'ה שכבו איתה, לפי התור.

זעם בעיניים

שכניו של מיכה נבון, שלדבריו מתנכלים בשיטתיות לו ולבני־משפחתו, לילדים המאומצים ולסוסיו. מיכה סיפר שהאב (מימין) ושני בניו הפיצו שמועות זדוניות על כך שהוא מקיים בביתו בית־בושת ועוסק בסמים. מיכה סיפר שהשכן ירה פעם ברובהו באחד מסוסיו.

אידיליה מישפחתית

מיכה נבון (משופם) ואשתו שוש יושבים בביתם עם הצעירים והצעירות שאימצו במשך השנים האחרונות. נערים אלה מצאו בבית מישפחת נבון מיקלט ואוזן קשבת לבעיותיהם. כשיעמוד הזוג את המקום, לא תהיה להם עוד כתובת לבוא אליה.

הצעירים מתנגדים

צעירי מושב בית־נחמיה, הגרים בשכנות לביתו של מיכה, מתנגדים לרעיון האימוץ ומספרים שילדיו המאומצים היו מחבלים ברכושם. דורון תפוחי (במרכז) מאשים את מיכה בכך שלא ריסן את הצעירים שבביתו והניח להם להשתולל ולאיים על אנשי המושב.

עידור

טלוויזיה

עני ועשיר סוף

השבוע מסתיימת תקופה בחיי הטלוויזיה הישראלית ובחיי הציבור בכלל. הסדרה עני ועשיר, ששיתקה את המדינה מדי יום חמישי החל מהשעה 10 בערב, יורדת סופית מהמסך הקטן, ללא כל תקווה ש־תשוב, פשוט כיוון שאין סרטים נוספים מסדרה זו.

את טירוף הצפיה שאחז במדינה בעק־בות האגדה לבית פורסייט הסבירו בזמנו בכך שהיתה זו הסדרה הראשונה שהוקרנה בטלוויזיה הישראלית, והיוותה חידוש ב־תרבות הצפיה. את פסטיבל **רודי ג'ור־דאש** ויתר משתתפי עני ועשיר אפשר להסביר רק כתופעה על־טבעית ישראלית ובטיב המעולה של הסדרה.

בניגוד להחלטה הקודמת של הטלוויזיה להקרין לאחר עני ועשיר את הסדרה על פי הספר מה יפית עמק נור, הוחלט ב־ימים אלה כי הסדרה עם כמות האהבה על פי הרומן של **פריניוד טניסון** ג'סה, אחיינית המשורר טניסון, יחליף את עני ועשיר. בסדרה ארבעה פרקים והסיפור נסוב על מקרה אמיתי שהסעיר את לונדון 55 שנה. **אדית תומפסון** ומאהבה **ביוטרס** נידונו למוות באשמת רצח בעלה של תומפסון.

השחקנים רובם ככולם בלתי ידועים לצופים הישראלים. **פראנצ'סקה אניס** הופיעה במחזהו של **הנרי מילר** מראה מעל הגשר, וכלידי מקבת בסרטו של **רומן פולנסקי**. **ברנארד המפטון** ו־ג'ון **דאטיין** עוד ידועים פחות ממנה.

יבין מוחה את אחימאיר

עדיין לא ברור מעמדו של **יעקב אחימאיר** בעקבות השינויים הפרסונא־ליים שחלו במחלקת החדשות.

אלי ישראלי
יין בבראזיל

איש גבוה ומלא־גוף קם ובקול בס חם הציג את עצמו: „אני אלי ישראלי.

„מה אני מחפש בחיים? קודם כל יחס חם, ברצינות.“ יחס חם הוא מקבל בבית אצל אשתו, בתיה, שאותה נשא לפני שש שנים. בתיה, שהיתה אחות בבית־חולים לחולי־נפש, מיישמת כמה מסודות המיק־צוע על בעלה. „אני מאוהב בה עד שיג־עון,“ מעיד אלי על עצמו, „ממש מעריץ אותה.“ היא ושתי הבנות החמודות, ונוסף עליהן הכלבה שהמליטה באחרונה שגר של נקבות, הפכו אותו אבו־אל־בנאת.

„אני נהנה מהחיים, ומהדברים שאני עו־שה,“ אומר אלי. „נהנה לגור בצפון תל־אביב, ולדהור בקונטסה טרנטה שלי ברחו־בות העיר. אוהב לצאת ולפגוש אנשים יפים. אני, בניגוד לרבים, טוען שהיופי הוא לא רק חיצוני, לרוב הוא גם פנימי.

„מבחינה מיקצועית אני חש שהיום, בגיל 35, אני נמצא בפיסגת הקאריירה שלי. הרדיו הוא אהבתי הגדולה, זה האגו־טרים שלי. ההודעות שלי לומר לאנשים כל מה שאני רוצה, להעניק למאזינים קצת יחס חם. אם הדבר יהיה תלוי בי, לא אעזוב אף פעם את המדיום הזה.“

מנכ"ל זיבני (ואשתו אתי)
שטיחים מקיר־אל־קיר

לאחימאיר הציעו שניים את תפקיד סגן מנהל המחלקה. מנהל הטלוויזיה **ארנון צוקרמן** ומנכ"ל רשות השידור **יצחק זיבני**. אולם מי שהיה צריך להציע לו את התפקיד, **חיים יבין**, עדיין מהסס.

יבין היה צריך להודיע ביום הששי האחרון את מי הוא בוחר כסגנו אך הוא נמנע מצעד זה ודחה את המינוי עד לסוף השבוע הזה.

מרבית עובדי המחלקה תומכים במינויו של אחימאיר אולם יבין מתלבט בינו לבין שלושה עובדים אחרים: **אברהם** („בושי“) **קושניר**, **רון** („רוני“) **בן־ישי** ו**יורם רינון**.

פסטיבל שילון

היום הששי האחרון היה יום של חגיגות במחלקת החדשות. בשעה 11 בבוקר נקראו כל עובדי המחלקה לישיבה חגיגית מייו־חדת לכבודו של **דן שילון**. לאחר שיהיו צריכים לסבול ארבעה נאומים בהם הח־מיאו מנהל המחלקה הפורש דן שילון למנהל הטלוויזיה **ארנון צוקרמן** זה לזה ומנכ"ל הרשות **יצחק זיבני** והמנהל החדש **חיים יבין** נשאו נאומים מימיים, הרימו כל הנאספים כוסות לכבוד דן שילון.

בערב ערכה מחלקת החדשות מסיבת פרידה לשילון בחאן הירושלמי. מסמר המסיבה היה סרט אותו הכין איש הקול **בני לים**, אשר גרם לצופים בו להתגלגל על הרצפה מרוב צחוק. ליס פתח את סרטו בצילומים של בניין הטלוויזיה מאחרי גד־רות תייל, אשר הראו את המיבנה כבית־סוהר או כמחנה־ריכוז. אחר כך תיאר ליס כיצד אסור לראיין. הוא הביא שאלה של כתב המחלקה בוושינגטון **אלי ניסן** לח"כ **אבא אבן**, שאלה אשר אורכה היה כ־10 דקות ואשר „הסבירה“ לאבן מה עליו לענות. אחר כך לעג ליס לסגנון הראיונות של הכתבים השונים, בעיקר של כתבי מערכת תל־אביב **נימים משעל** ו**חיים פלטנר**.

הגשש החיוור **טוביה צפיר** היו החלק האמנותי של המסיבה ולשילון הוגשו שתי מתנות. אחת של המחלקה כולה: שלוש ליטוגראפיות של הצייר **יוסף כרמנר** ואחת פרטית של **אלכס גילעדי**, מנהל מחלקת הספורט, אשר הגיש לשילון מפת העולם עליה צויינו באותיות זהב וכסף האתרים מהם שידרה מחלקת הספורט בשידורים ישירים ולא־ישירים.

עד כמה פופולארי לונדון

הדימוי של עלי כותרת, כאילו היא ה־תוכנית הפופולארית ביותר בטלוויזיה, דימוי שהושג בעיקר על־ידי מסע יחסי ציבור פנימי של ערוץ התוכנית **ירון לונדון**, אינו עומד במבחן המציאות על פי סקר שערך עבור רשות השידור המכון למחקר חברתי שימושי.

על פי סקרים קודמים ברור למעלה מכל ספק כי נהנתם של צופי הטלוויזיה בארץ הוא לצפות בכל תכנית בה החלו לצפות עד תומה, אפילו אם התכנית לא כל־כך מצאה־חן בעיניהם. לא כן המצב בעלי כותרת, זו ששודרה ב־2 באוקטובר, תכנית תכנית זו צופים בה עד תומה.

רק 20 אחוז מצופי הטלוויזיה ו־24 אחוזים מצופי התכנית, הכריזו כי התכנית מוצאת חן בעיניהם מאוד. כשנערכה בדי־קה ספציפית לגבי תכנית אחת של עלי כותרת, זו ששודרה ב־2 לאוקטובר, תכנית שנבחרה באקראי וכמידגם בלבד, התברר כי 66 אחוזים מצופי הטלוויזיה לא ראו כלל את התכנית.

כהשוואה, מעניינת תוצאת אותו סקר לגבי הסדרה הקנויה האחים. למרות הקושי שבציפיה רצופה בסדרה מתמשכת, צפו בכל הפרקים בסדרה זו או ברובם, 46 אחוזים מקרב צופי הטלוויזיה. 34 אחוזים מקרב צופי הטלוויזיה נהגים ממנה מאוד. כאשר נערך מיבדק ספציפי לגבי פרק

מקופחת חפץ
בלי דרגה

מהסדרה ששודר ב־5 באוקטובר, התברר כי 58 אחוזים מצופי הטלוויזיה צפו בו.

אין השכלה אין דרגה

הטלוויזיה נלחמת בתוכניות שונות שלה כנגד עוולות שעושה המימסד לאזרחים וניצול עובדים על־ידי מעסיקים. קשה לכן להבין את העוול שעושה רשות השידור עצמה לאחת מעובדותיה.

עדנה חפץ ידועה לכל עיתונאי ה־מכסה את הטלוויזיה או שהיה זקוק אי־פעם לשירותי רשות השידור. תפקידה הרשמי הוא הממונה על יחסי־צבור בלש־כת דובר הטלוויזיה. במסגרת תפקידה ממונה חפץ על שלושה עובדים, על מח־לקת התרגומים בכתב של לשכת הדובר ועל מחלקת הצילומים של לשכה זו.

הדובר **משה עמירב** מעיד כי חפץ היא אחת העובדות הטובות ביותר בבניין חוטי ירושלים בו יושבת ההנהלת רשות השידור וכי מסירותה יכולה לשמש את ומופת.

חפץ יושבת על דרגה י"ג שהיא דרגת שכר של פקידה זוטרה ומתחילה. כל נסיונותיו של עמירב לקדם אותה בדרגת עלו בתוהו. יש לכך שני מתנגדים: סמנכ"ל רשות השידור לענייני מינהל **שלמה עבאדי** ומנהל מחלקת כוח אדם **מאיר בקליניק**, מזכירתו של עבאדי, **נאוה כהן**, שאין להשוות כלל את עבודתה לזו של חפץ, אם כי אין לערוך כלל השוואה זו כיוון שתפקידיה של כהן הם תפקידי פקידה בלבד, יושבת אף היא על דרגה י"ג. מזכירתו של בקליניק, **שרה חי**, אשר אפילו לדברי הבוס שלה היא רק מזכירה מתחילה וארעית, יושבת על דרגה י"ב.

נימוקם של עבאדי את בקליניק שלא לתת לחפץ את הדרגה ההולמת את תפ־קידה, כישוריה ותרומתה לטלוויזיה הם

מי האיש שקולו בוקע ממקלט הרדיו והגורם למאזינים לנוע לקצב השיק?

ישראלי - לי - לי

אך מסתבר, שרק מאהבת המיקצוע אי־אפשר לחיות. אלי מתעסק גם בתאלטורות שונות. „מצחיק לשבת בבית ולשמוע את עצמי משדר איזו סיסמת־פירסומת, או לשבת באולם־קולנוע ולראות את עצמי, כמו שאני כזה גדול, מדגים איזה מוצר בסירטון פירסומת. היום נוצר מין סטייל של הנחיות־מוסיקה, ואני מוצא את עצמי מועסק פול־טיים־ג'וב. מופיע בערבי־הרקדה, עורך מוסיקה לערבי־הרקדה, ועו־שה מוסיקת־ריקודים ומוסיקת־רקע לעורכי מצב־רוח. אני מרקיד באופן קבוע את הסטודנטים שלנו באוניברסיטת בר־אילן ותל־אביב.

„ההנחייה שלי היא רלוואנטית לשיר. אני אוהב להכניס את הקהל לקצב, לא־ווירה. אני שונא לספר בדיחות. זה לא בשבילי. אני מרגיש שאני מגושם מדי בשביל זה.

„אני מת על הצגות רדיופוניות ויזו־אליות. חבל שהן לא מזדמנות לעתים יותר תכופות. הנה, באחרונה הינחיתי את מופע הרוק של השנה, מאראתון גדול של זמר שנערך בגני־התערוכה. בשבילי זו היתה הזדמנות גדולה לפגוש שורה ארו־כה של זמרים שעם תקליטיהם יש לי פגישות קבועות. סופר־שלאגרים כמו ארי־אל זילבר, שלום חנוך, דורי בן־זאב, יהו־דית רביץ, דני ליטני, חיים קריו, גרי אפשטיין ועוד רבים רבים אחרים. ממש כיף לא־נורמלי.“

אלי הוא יינן, מומחה אמיתי ליין. את הדיפלומה שלו רכש אחרי לימודים של שלוש שנים, בדרום־אפריקה. בסיומם, קי־בל את הציון הכימעט־הכי־גבוה. הדיפלו־מה תלויה היום על קיר בסלון, אך אלי אוהב להפתיע את ידידיו במיסיבות בבקי־אותו ביין. הוא נהנה לייעץ להם בבחירת המשקאות המתאימים לכל אירוע, מה הולך עם מה, ולאיזה קלאסה שייך. מתוך כיף הוא משמש, מדי פעם, גם יועץ לענייני שיווק, בתחום היין כמובן.

אך אלי הוא גם בוגר החוג לתיאטרון ולאמנות באוניברסיטת תל־אביב, וגם של החוג לעיתונאות.

הבחור הגבוה והמגושם הוא גם מורה מוסמך. הוא מספר: „את הקאריירה שלי בתור מורה התחלתי בבראזיל. הורי היו אז בשליחות שם. לימדתי אז בסמינר למו־רות לעברית. משם התגלגלתי דרך הרבה בתי־ספר, כשבכולם עסקתי בהוראת ה־מיקצועות ההומניים. זה לא הכיף הכי גדול, תאמינו לי. לא ליקקתי דבש. וה־משכורת? נו, מה יש לדבר, להיות שדרן ברדיו הרבה יותר משתלם.

„אני יודע שבעים מן הימים אגיע לנקודה בחיים, שלאנשים יימאס לשמוע אותי, ויגיע זמנם של הצעירים לשדר. יש לי אומנם כל מיני רעיונות בראש, ואנן מתכ־נן כל מיני דברים, אבל נניח לזה בינתיים. ניתן לזמן לדבר.“

ובינתיים, הוא מדבר בעצמו.

אודי גל ■

ספורט הוא $PORT

מנחם גיידי (באמצע)
כמה תעלה מכבי

פסטיבל הכדורסל השנתי של הטלוויזיה יעלה השנה לרשות־השידור סכום עתק. שינוי שער הלירה הישראלית בעיקבות המהפך הכלכלי עלול להקפיץ את ההוצאות לשידור מישחקיה של קבוצת מכבי תל־אביב, במיסגרת גביע אירופה לאלופות בכדורסל, לסכום של כחצי־מיליון לירות לפחות, ושעות השידור שבהן תצפה המדינה כולה בניסיונה של מכבי להגן על תוארה כאלופת אירופה, יהיו ככל הנראה שעות השידור היקרות ביותר בלוח התוכניות של הטלוויזיה.

בשל זכייתה בשנה שעברה באליפות, נכנסת מכבי תל־אביב השנה למעגל המישחקים רק בשלב טורניר הגמר. במיסגרת זה תתמודד מכבי, החל מה־8 בחודש דצמבר הקרוב, עם חמש קבוצות אירופיות, שני מישחקים עם כל קבוצה, מישחק אחד בבית ואחד בחוץ.

השידורים החיים של המישחקים הביתיים אינם מהווים בעייה. אולם ההעברה החיה של מישחקי החוץ של הקבוצה יקרה ביותר. העברת כל מישחק כזה בלוויין עולה 4000 דולר. מלבד זאת תובעות הקבוצות המארחות תשלום מיוחד עבור זכויות העברת המישחק. ריאל מדריד, למשל, דורשת סך 5000 דולר תמורת הזכויות. אם להוסיף על זה את הוצאות שיגורו של קריין מחלקת הספורט של הטלוויזיה, לשם תיאור מהלך המשחק, המסתכמות בכאלף דולר, הרי שהעברת מישחקה של מכבי תל־אביב במדריד תעלה לטלוויזיה 150 אלף ל"י לפחות, שלא לדבר על הוצאות שידור הרדיו של המישחק.

קבוצות אירופיות אחרות תובעות אומנם סכומים צנועים יותר מריאל מדריד עבור זכויות שידור מישחקיהן, אולם אם ייכללו בבית הגמר השנה שתיים או יותר קבוצות מיזרח־אירופיות, שתסרבנה — כמו בשנה שעברה — לשחק בישראל, יהיה על הטלוויזיה להעביר את שידור שני מישחקיה של מכבי תל־אביב עימן מחו"ל, כך שתי־אורטית תיאלץ הטלוויזיה השנה לשדר מחו"ל שיבעה מישחקים, ורק שלושה מהם מהארץ.

היהודים יתבקשו לארח. הבעייה יכולה להיפתר וההוצאות היו עשויות להצטמצם, אילו ביקשו יריבותיה של מכבי תל־אביב להעביר בשידורים חיים למדינותיהן את מישחקיהן עם מכבי בתל־אביב. אבל שיגעון הכדורסל אינו מפותח באירופה כמו בישראל. לריאל מדריד, למשל, אין כל עניין להעביר בשידור חי את מישחקה עם מכבי בתל־אביב לספרד. כך שהטלוויזיה הישראלית אינה יכולה לאזן את תקציבה בתביעת סכום של 5000 דולר עבור זכויות השידור מהספרדים, כשם שתובעים הספרדים ממנה.

הוצאות שידור פסטיבל הכדורסל עלולות לגדול עוד יותר, אם תשיג מכבי תל־אביב גם השנה את אחד משני המקומות הראשונים בבית הגמר ותתמודד שוב על תואר האליפות. אז יהיה צורך לשדר מישחק נוסף לשבעה הנראים באופק.

אם לא די בכך שפסטיבל הכדורסל מאיים לרוקן את קופת הטלוויזיה, מצפה השנה למחלקת הספורט מיבצע יקר לא פחות: מישחקי אליפות העולם בכדורגל שייערכו בחודש מאי 1978 בארגנטינה. זאת תהיה חגיגה אמיתית. במשך כחודש ימים תעביר הטלוויזיה אחת ליומיים, החל בשעה תשע וחצי בערב, שידור חי של מישחק מרכזי, במיסגרת מישחקי האליפות, עם אפשרות של הוספת קטעים חיים ממישחקים חשובים אחרים. ביום, שבו לא יתקיים שידור חי, יוקרנו קטעים שלא שודרו ממישחקי יום אתמול.

צוות מבט ספורט בראשותו של מנהל המחלקה, אלכס גלעדי, שיסקר מישחקים אלה, יכלול כעשרה איש. כיוון שבתי־המלון בארגנטינה העלו את מחירי האיכסון לתקופת האליפות ל־90 דולר ליום (במקום 20 דולר כיום) עלולות הוצאות האיכסון של הצוות במשך כחודש ימים לבדן להסתכם בכ־400 אלף ל"י.

כדי לחסוך לטלוויזיה לפחות סכום זה, עומד אלכס גלעדי לצאת בקרוב לארגנטינה כדי לנסות לחפש שם סידורי איכסון, אלטרנאטיביים, אולי בבתי אנשי הקהילות היהודיות בערים שבהן ייערכו המישחקים.

לינוליאום במקום שטיח

עובדי הטלוויזיה הסובלים בדרך כלל מחוסר תקציב להפקת תכניות או שידורים

מנחה זונדון
פופולארי?

רתחו מזעם כאשר נודע להם כי בבניין הטלוויזיה, במסדרונות ובמדרגות, עומדים להניח שטיחים מקיר אל קיר.

התלונות שהגיעו אל מנכ"ל רשות השידור **יצחק זיבני** הביאו לכך שליבני שינה את הוראתו של הסגן שלו לענייני כספים ומינהל **שלמה עבאדי** והורה להניח במקום השטיחים, משטחי לינוליאום שהוא זול הרבה יותר.

בהירי לאבטלה סמויה

סוף טוב הכל טוב. מלחמה שניטשה בשנה האחרונה בין דובר רשות השידור **משה עמירב** לבין עובדת לישכתו **רבקה בהירי**, מי שהיתה ממונה על קשרי־הציבור בלישכת הדובר, הסתיימה בנצחונו של עמירב.

עמירב טען, מייד עם היכנסו לתפקידו, כי יש להעביר את בהירי מתפקידה מאחר ואין היא עושה בו מאומה. טענתו זו נתמכה על־ידי עתונאים רבים שהיו צריכים לקבל ולא קיבלו, שירותים מבהירי, בהירי, שהיא ותיקה ברשות ובעלת יחסים עם ראשיה, נלחמה בשיניים ובציפורניים כנגד העברתה.

השבוע, בעת שבהירי שהתה בטיול פרטי בחוץ־לארץ, הוחלט על יצירת תפקיד חדש עבורה, שלא במסגרת לישכת הדובר: הממונה על ענייני פנים ברשות השידור.

בהירי תעסוק באירגון מסיבות פרידה לפורשים לגימלאות מקרב עובדי הרשות, בהכנת שי לחגים לעובדים, פרסי חנוכה וכדומה. דוגמה נוספת לאבטלה הסמויה ברשות השידור.

לאן נעלם בושם

תעלומה אופפת את היעלמותו של **שמואל ב. ב.**, מי שהיה מנהל מחלקת הגבייה של רשות השידור. אל מחלקתו של בושם היו מופנות תלונות רבות של אזרחים שנידרשו לשלם אגרה כפולה, אולם ברשות השידור היה ברור כי לולא עבודתו הנמרצת, לא היה משלם אפילו אחוז קטן של האוכלוסיה את אגרת הרדיו והטלוויזיה.

לפתע הוא הועף מתפקידו. גורמים רשמיים ברשות מסרו כי בושם יצא לגימלאות והוא עצמו אומר: „מוניתי למבקר, אני לא יודע מבקר של מה." כשנשאל בושם מדוע הוא פוטר מתפקידו השיב: „לא הייתי מוכן לחייך כל בוקר ולאמר פעמיים ביום ‚אדוני' לסמנכ"ל הרשות **שלמה עבאדי**."

30 שעות שידור

מי שעדיין לא התנסה בחווייה של היצמדות למקלט הטלוויזיה שלו למשך 30 שעות שידור רצופות, יוכל לעשות זאת ביום העצמאות הבא, בעת שהטלוויזיה תקרין מישדר מיוחד לרגל יום־ההולדת ה־30 של המדינה.

בשבוע שעבר החליטה הנהלת הטלוויזיה להקים מטה מיוחד לתיכנון המישדר האורך ביותר בתולדותיה, שיחל בערב יום העצמאות ויימשך עד הלילה שלאחריו. בראש המטה יוצב, ככל הנראה, **אלכס גלעדי** שהגיש להנהלה עוד לפני מיספר חודשים תזכיר עם הצעות ללוח מישדרי יום־העצמאות.

לפני שנתיים, כאשר נערכו חגיגות ה־200 של ארצות־הברית, שהה אלכס גלעדי באמריקה, עקב אחרי תוכניות הטלוויזיה ששודרו במהלך החגיגות. על סמך ניסיון זה התגבשו אצלו כמה רעיונות, שעל־פיהם חיבר את תזכירו. עתה קיבלה הנהלת הטלוויזיה את הרעיון הכללי, ומנסה למלאו תוכן.

עדיין לא ברור מה יכלול המישדר, אולם הכיוון הכללי שואף לשלב בו מכסימום של שידורים חיים מכל פינות הארץ. בטלוויזיה מעריכים כי יהיה זה מיבצע מסובך לא פחות מזה של מישדרי יום הבחירות האחרון.

משתתפת קציר (עם בעיה)
שידור חי

רדיו

חוש ההומור של אשת הנשיא

מאזיני גלי־צה"ל הופתעו ביום הרביעי בשבוע שעבר לשמוע את קולה של הגב' **נינה קציר**, רעייתו של נשיא המדינה, בשידור חי בשעה שבע ושלושים בבוקר.

הגברת קציר טילפנה אל אולפן גלי־צה"ל במהלך שידור התוכנית שבע אפס שבע, תוכנית בוקר המשלבת פיזמונים, קיטעי עיתונות יומית ואימרות־שפר של המגיש **אלכס אנסקי**. באותו בוקר סיפר אנסקי למאזיניו מהו מחירה של ארוחת־בוקר אחרי המהפך הכלכלי.

הגברת קציר, שהתגלתה כמאזינה קבועה של התוכנית, פתחה ואמרה: „בוקר טוב, מר אנסקי. שתדע כי גם לי יש חוש־הומור." אנסקי השיב: „אדרבא, נשמע." הגברת הראשונה: „אבל אני אשה נשואה." אנסקי: „אני יודע..." נינה קציר: „אז אני לא יכולה להרשות לעצמי... אתה נשוי?" אנסקי (לאחר דממת־רדיו קצרה שבה שקל אם כדאי להשיב על השאלה) „לא, אני לא נשוי." „טוב, אז יש לנו בת..." ענתה הגב' קציר, ובנקודה זו החליט השדרן להבהיר לה כי דבריה נשמעים בשידור חי, באוזני האומה. התברר כי הגברת הראשונה לא ידעה זאת כלל, וסברה כי היא מנהלת עם אנסקי שיחת־חולין פרטית לגמרי. משאמר לה כי דבריה משודרים, שאלה „למה? מה פיתאום?" הוא הציע להפסיק את השיחה, להשמיע תקליט ולהמשיך בשיחה אבל לא בשידור.

התברר כי נינה קציר היא מאזינה קבועה של תוכניתו ורצתה להכירו אישית. טילפנה כדי להזמינו לארוחת־ערב חגיגית בבית הנשיא לכבודו של הרולד וילסון. אגב־אורחה ובשל אי־הבנה, זכו גם המאזינים לעמוד על חוש־ההומור המיוחד של הגברת הראשונה.

קולנוע

סרטים

קומדיה של כאב

קשה להאמין, אבל הסרט שעליו ניטשה באחרונה המילחמה הנחרצת ביותר בין מפיצי הסרטים בישראל, אינו הפקת־ענק מהוליוד, ואפילו לא סרט עמוס כוכבים זוהרים מאירופה. הוא נעשה באוסטרליה, ארץ הידועה במיוחד בעדרי כבשים, בלה־קות קנגורו, בשחקני־טניס או בשחיינים אבל ודאי שלא בסרטיה ואין בו אפילו כוכב אחד גדול לרפואה. ואף על פי כן, לפחות שני מפיצים החליטו ממבט ראשון שהסרט שווה מאמץ, ושניהם רכשו אותו. התוצאה: מאבק מישפטי שנמשך חודשים, עד שהגיע בשבוע האחרון לסיומו.

שם הסרט: המסיבה של דון. בפסטיבל הסרטים בקאן הוא הוצג במיסגרת שוק הסרטים (הסרט אומנם הוצע לתחרות, אבל משום־מה לא נתקבל, והאוסטרלים רמזו שלא רק גורמי איכות קבעו בפר־שה). שם ראה אותו יורם פלמן, שותף בדריב־אין התל־אביבי, שהחליט לרכוש אותו, ואכן, הוא חתם על חוזה עם הסוכ־נת האירופית של התעשייה האוסטרלית. חודשיים לאחר־מכן הוצג הסרט, הפעם במיסגרת רשמית, בפסטיבל הסרטים בבר־לין. כאן ראו אותו אנשי סירטי נוח (החברה של מנחם גולן ויורם גלובוס), וגם בעיניהם הוא מצא חן. מבלי לדעת על הרכישה הקודמת פנו אל המפיק, ורכ־שו לעצמם את הזכויות.

מאז ניטש קרב עז: זה אומר כולו שלי וזה אומר כולו שלי. הפשרה הושגה בפס־טיבל בינלאומי שלישי או, ליתר דיוק, בשוק בינלאומי גדול, הנערך מדי חודש אוקטובר ביריד של מילאנו. שני הניצים נפגשו שם והחליטו כי מוטב להתחלק בבעלות שווה בשווה. אולי הגיעו גם הם למסקנה שכדיברי אחד מבעלי הקולנוע שניסה לגשר ביניהם, אשר טען באוזניהם כי „יין משתבח עם הזמן, לא כן נשים וסרטים." במקום לריב, כדאי להגיע.

תחייה איטית. כאן המקום להדגיש שהסרט זכה בשבחים לא רק מצד שני המפיצים הישראלים הללו, אלא גם מצד מרבית הנוכחים בפסטיבל ברלין, שראו בו הוכחה נוספת לכך שאוסטרליה אכן מפתחת תעשיית קולנוע, גם אם נוכחותה לא הורגשה במיוחד עד היום. זוהי תחייה איטית, הדרגתית אבל בטוחה. לפני כמה שנים היה זה סרט בשם יום ראשון רחוק מדי, מעין מערבון על גוזלי כבשים, שהיפנה את תשומת־הלב ליבשת החמי־שית. אחר־כך באו סרטים כמו פיקניק בצל ההר (שעדיין ממתין להקרנתו בארץ, אחרי שכמעט הוצג לפני כמה חודשים), כלב שוטה ובמיוחד שמורת השטן (סרט על המוסר והמידות בפנימיה קאתולית) שעור־ררו התעניינות גדולה.

שמורת השטן זכה במרבית פרסי האי־כות שמחלקת התעשייה האוסטרלית מדי שנה כדי לעודד את היצירה. היורש שלו, שנה יותר מאוחר, היה המסיבה של דון, אשר זכה בשישה מכלל 14 הפרסים ש־חולקו.

המסיבה של דון הוא עיבוד קולנועי למחזה של דייוודי ויליאמסון, שהיה אחד הלהיטים הגדולים של הבמה האוסטרלית. ויליאמסון, מרצה לתרמודינמיקה ולפסי־כולוגיה חברתית, הפך לפני שבע שנים למחזאי, ומאז זכה בשורה ארוכה של הצלחות, שבחלקן אף הוסרטו. ואם המסיבה של דון יכול להיראות בעיני מבקר־תיאט־רון מנוסה כתרגיל שנוצל כבר בהזדמנו־יות רבות אחרות — תרגיל ששמו: סגור אותם בחדר, השקה אותם יין ואז ייצא סוד — הרי מעלתו העיקרית בכך ש־ויליאמסון מצייר בצורה ברורה ביותר את הרקע האוסטרלי, ובמיוחד את התקו־פה. הסרט כולו מתרחש בליל הבחירות של שנת 1969, כאשר היה נדמה לרגע שמפלגת העבודה תוריד מן השלטון את המפלגה הליברלית, ורק ברגע האחרון הסתבר שהליברלים בכל־זאת ניצחו (ה־תמורה התרחשה רק כמה שנים לאחר־מכן).

תיפכוחים אישיים. דון הוא מורה שמאלני, והוא מזמין את חבריו, בעלי נטיות פוליטיות דומות לשלו, לליל שתיה כדת וכדין כדי לחגוג, יחד עם בנות־זוגם החוקיות (או הזמניות), את הניצחון הגדול של מיפלגת העבודה — שבסופו של דבר אינו מתממש.

ויליאמסון, בעל עין חדה בתפיסת אופי גיבוריו, עוקב בשקדנות אחר הדרך שבה מותר הרסן מן הלשון ומן הבגדים, ככל שפחיות הבירה ובקבוקי הוויסקי והג'ין מתרוקנים. האידיאולוגיה הפוליטית מפנה מקומה לתיסכולים האישיים, ואוסף זה של גברים ונשים, הנראה ממבט ראשון בורגני, מהוגן ומיושב בדעתו, פושט את ההסוואות ולא רק בדרך המליצה.

וכך מסתבר שהפסיכולוג, שחלם על קאריירה פוליטית, מוסרד בעיקר מגודל אבר המין שלו ומכישלונותיו הרומנטיים. דון, המארח, דורך בביצת ביונויתו אחרי שהשלים עם העובדה כי לא יכתוב עוד את הספר הגדול של חייו וכי ימשיך להי־יות מורה עד שייצא לגימלאות. מאק, הבעל שנעזב לאנגחות, מודה שדחף את אשתו לזרועות ידידיו כדי לראות אם היא זוכה במחיצתם בהנאה שאינה מוצאת אצלו וצילם אותה בתנוחות פורנוגרפיות, לבד ובחברה. וכן הלאה, לכל אורך הדרך.

המזדקנים משליכים המימה נערה ב„מסיבה של דון"
קאריירה פוליטית ותיסכולים מיניים

סילווסטר סטאלונה:

„לכולם יש אוסקר - מדוע לי אין?"

סילווסטר סטאלונה (בכיגדי סיוף) עם אשתו סאשה
אני מתחיל לסבול מפאראנויה

מ ר סילווסטר סטאלונה מעוצבן. אומנם הוא סיפור ההצלחה הגדול של השנה בהוליווד, סינדרלה ממין זכר, שהפך תוך שנה אחת מאלמוני לכוכב שאין נוק־בים עוד בשכרו המדוייק, כדי שלא להרגיז את המתחרים; אבל בכל זאת, הוא כועס.

„בזאת אני מסיים את חיי הציבוריים," הכריז באחרונה בעיר דוביוק, עיר־שדה קטנה שבה צולם סירטו החדש פ.י.ט.ט. (ראשי־תיבות של אירגון־עבודה דמיוני שפירושו, יחדיו, אגרוף). „המעריצים הללו רוצים יותר ממה שאני יכול להעניק להם. בהתחלה הם רוצים לגעת, אחר־כך להח־זיק, ואני מתחיל להרגיש כבר כמו חפץ, לא כאדם. אולי נהניתי מתשומת־הלב ב־התחלה, אבל היום אני מתחיל לסבול מפאראנויה (שגעון רדיפה).

„בכל פעם שנוגעים בי, ידי מתאגרפת אוטומטית. אני חושש שבאחד הימים עוד אתקל במישהו עם סכין בידו. לכן אני מעדיף להישאר בחדר המלון שלי ולצייר. אני אוהב להיות לבד, הייתי יכול להיות נזיר שתקני מושלם."

אם המינזר שבלאטרון הוא אכן מקום המישכן האידיאלי של סטאלונה או לאו, זה עדיין עניין לוויכוח. אולם בדבר אחד אין להטיל ספק. הוא באמת הפך קורבן למעריציו הרבים מספור. „מימי לא ראיתי המונים הנטרפים עד־כדי־כך אחר כוכב קולנוע כלשהו," הודה גורמן ג'ראסון, במאי סירטו החדש של סטאלונה, למרות שהוא כבר עבד בעבר עם כוכבים גדו־לים כמו קרי גראנט, ג'יימס קאן וסידני פואטייה. „בין אלף לאלפיים איש התקבצו מדי ערב מסביב לבימת הצילומים, בתיק־ווה שיזכו לפחות בהצצה אחת בו."

אכן, עניין המעריצים הפך לטורח, אבל חוץ מזה אין לו, לסילווסטר סטאלונה סיבות רבות להתלונן. ג'ימי קארטר, מלא הערצה לרוקי, הזמינו לסעוד בבית הלבן. ספר שהוא כתב באחרונה, סימטת גן־העדן, יוצא לחודש לאור ברעש ובהמולה גדולה. ואילו פוסטרים עם דיוקנו בתפקיד רוקי בלבואה, מסכנים אפילו את עמדת מלכת הפוסטרים הנוכחית באמריקה, פארה פוסט־מייג'ר־ס. וזה לא־כל־כך רע, לגבי בחור שנולד בפרבר העני ביותר של ניו־יורק ושהיה במשך 30 שנה אלמוני חסר־תיקווה.

סרט עם שליחות

סטאלונה אינו משלה את עצמו. הוא יודע שהצלחת רוקי היא שהביאה את כל השאר. „אילולא רוקי, לא היה איש חולם אפילו לפרסם את סיפרי. היום הם מוכנים להוציא לאור אפילו את דו"חות החנייה שלי," הוא אומר. הספר, כמו הסרט, נושא משהו מן השליחות האישית. הוא מתרחש בפרבר העוני שבו נולד סטאלונה, ומזכיר לא במעט את האווירה של רוקי ושל נעוריו הפרטיים מאד. „זהו סיפור על חבורה של צעירים שחייה מת־רכזים סביב מועדון השכונה. יש שם ברנש בשם קוזימו קארבוצי שחושב את עצמו לאישיות המבטיחה ביותר בשכונה, וחולם על חנות טבק. אחיו, בעל ממדי־ענק, מוכר קרח ואח אחר הוא קברן. כל זה מתרחש ב־1946, אחרי מילחמת־העולם השנייה, כשהגיבורים חוזרים הביתה מן הקרב והופכים קורבנות החברה."

בינתיים, הדאגה המיידית של סטאלונה היא דיאטה חריפה. בתפקידו האחרון נד־רש להשמין ב־12 קילוגרמים במהלך ה־הפרטה, ולהתבגר ב־25 שנים. כי פ.י.ט.ט. הוא סיפור על מנהיג איגוד־פועלים קשוח, שמסתבך בסופו של דבר עם החוק. הסיפור מזכיר לרבים את פרשת ג'ימי הופה, מנהיג איגוד נהגי המשאיות, שנכלא על־ידי רו־ברט קנדי בשל פעולותיו הבלתי־חוקיות וקשריו עם העולם התחתון, ונעלם באורח מיסתורי לפני שנה אחרי שיחרורו, ותע־לומת סופו לא נפתרה עד עצם היום הזה.

הסרט עלה כ־8 מילון דולר, הוכחה ניצחת לאמון שנותנים היום בשמו. בניגוד גמור למה שקרה כאשר הציע את רוקי ונתקל בסירוב אחר סירוב מצד מפיקים שלא הסכימו לראותו בתפקיד הראשי.

רוקי רוכב שנית

אם כבר מדובר ברוקי, סטאלונה עדיין מתמרמר שמכל השותפים לשיש־חה היה הוא היחיד שלא זכה בפיסלון מוזהב מטעם האקדמיה. „לבמאי יש אוס־קר, למפיק יש אוסקר, מדוע לא יכלו לתת גם לי העתק? אפילו בלי שם ובלי כתובת. הצדק לא יצא לאור," הוא קובע בפסקנות. הוא יכול, כמובן, להתנחם בכך שרק שני אנשים לפניו זכו בכבוד הנדיר להיות מועמדים על משחק ותסריט בעת ובעונה אחת: צ'ארלי צ'אפלין ואורסון וולס. חברה מכובדת בהחלט.

בימים אלה הוא טרוד מאד בתרגילי התעמלות ובסיוע עם אשתו, סאשה, להור־רדת הקילוגרמים המיותרים, ובהירהורים על הצורה שתהיה לרוקי מס' 2, שחייב כמובן לבוא. „לא נכון שהוא יהיה מועמד לראשות עיריית פילדלפיה בסרט הבא," מצטחק סטאלונה, „זאת רק בדיחה פרטית שלי. אני חושב שבהמשך הוא ינסה לצאת מאורח החיים שלו כמתאגרף ויגלה שאינו יודע לעשות דבר חוץ מזה. זה יהיה סיפור של הצלחה — כישלון — הצלחה, יהיו בו מרכיב דתי והפתעה בסוף, ואני חושב שלהומור יהיה בו חלק חשוב ביותר."

ומתי יקרה הנס הגדול הזה? „מדצמבר, בעוד שנה," הוא מבשר.

מאחרי החזית הנאה שורצים אותם פחדים חייתיים של כישלון מיני, של גיל ושל קמטים, של צורך מתמיד להוכיח משהו לעולם מבלי לדעת מה או איך.

ברוס ברספורד, במאי הסרט, נהג זהירות רבה ונמנע מלהפוך את המחזה — שעיקר עוצמתו בריכוזו מבחינת הזמן והמקום — לסיפור המפוזר על־פני זמן ארוך יותר ואתרי־צילום רבים יותר, רק כדי שייראה יותר „קולנועי". להיפך, הוא צילם את הסרט כולו בבית פרטי (ולא באולפן) ולפי סדר כרונולוגי, כדי להקל על השחקנים את גיבוש הדמויות שגילמו.

ברספורד, האיש שהיה למעשה הראשון ששבר את ההסגר של הקולנוע האוסטרלי בסרט על בלש פרטי בשם בארי מקנזי (שהוצג באנגליה עם תרגום בגוף הסרט, עד כדי כך היה שונה הניב האוסטרלי המקומי בדיאלוגים, מן השפה המדוברת בלונדון) אף השתמש, בכמה מן המיקרים, בשחקנים שהופיעו על הבמה בהצגה של ויליאמסון, אם כי לא תמיד באותם התפקידים.

אחיזת עיניים. הבעייה בסרט כזה אינה ברגעים הדרמאתיים שבהם הגיבורים חושפים עצמם בהתפרצויות של רגש, אלא דווקא ברגעים השקטים והשלווים לכאורה. לתוך אלה נוסך ברספורד אווירת מתח מחושמלת, מעין תחושה של אי־נוחות ומבוכה, המעידה על כך שגם בפיכחון מלא אין החברות, היחסים הידידותיים, ואפילו היחסים בין בעל ואשה, יותר מאחיזת־עיניים. הדברים נרמזים למן הרגע הראשון ומתאמתים בהמשך, כאשר מראה נערה ערומה המושלכת לבריכה (הנערה היא הצעירה היחידה בתוך החבורה ומכאן גם יחסה השונה לחיים, מדרבן את הגברים להסיר את ביגדיהם ולהצטרף אליה. זאת, כאשר אשתו הציירת של רופא־שיניים מפגינה עצמאותה כשהיא מתעלסת עם

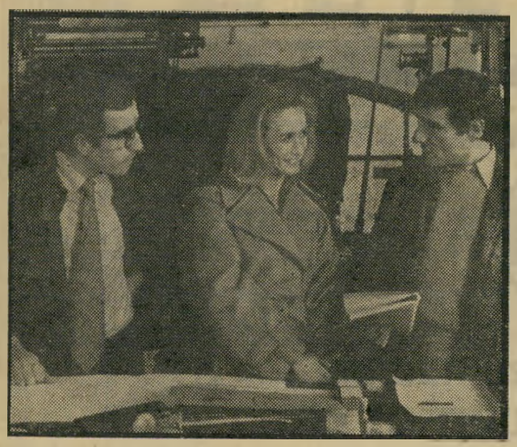
מק (גרהם קנדי) — הבעל הנטוש
פחדים חייתיים

נשים נשים

הגבר שאהב נשים (סטודיו, תל־אביב, צרפת) — ברטראן מוראיין ומים, במכון למדע בעיר מונפלייה שבדרום צרפת. אבל מה שמעניין אצלו אינו הכושר המיקצועי, שבו ניחן, אלא העובדה שכל זמנו הפנוי מוקדש למטרה אחת בלבד: אהבת נשים. והוא אוהב אותן בכל אריזה אפשרית.

כזה הוא גיבור סירטו החדש של פרנסואה טריפו, סרט שהוא בראש־ובראשונה שיר־הלל למין הנשי. וגם אם שיר־ההלל הזה בוקע מפיו של גבר מן הסיגנון הישן, המאמין עדיין כי הגבר הוא המחזר והאשה היא האובייקט לחיזור, שהגבר הוא הבוחר והאשה היא הנבחרת והחירות היא העיקר, גם אז אי־אפשר שלא להתפעל מן העדנה והחן שבו הוא מנוסח.

הרמזים האוטוביוגראפיים הרבים בסרט מרמזים, בעצם, שברטראן מוראן הוא מעין השלכה של הבמאי עצמו ושל סרטיו הקודמים. כשמוראן כותב ספר (שנקרא, כמובן, הגבר שאהב נשים), הוא כותב אותו במכונת־הכתיבה שתפסה מקום מרכזי ב־400 המלקות, זוג היוצא מן הכנסיה באחת הסצנות מזכיר מייד את הכלה לבשה שחורים (השחקן הראשי כאן, שארל דנר, הופיע גם בסרט ההוא). בין אוסף הנשים המצולמות בחיבה ובאהבה אמיתית, שקשה לזכור כמוה, אפשר למצוא את נאטאלי ביי (מזכירת ההפקה מן הלילה האמריקאי), ואפילו חתול המלקק שירי ארוחה כמו בסרט ההוא, אפשר למצוא כאן. שלא לדבר על כך שבסצנה הראשונה, שעה שמוראן מובא לקבורה, ניצב טריפו עצמו בצד הדרך ומתבונן בתהלוכת האבל.

דנר ופוסיי — רמזים אוטוביוגרפיים

בקיצור, סרט אישי מאד המוותר על הצורך בסיפור עם התחלה אמצע וסוף מן הסוג המקובל, כדי להדגיש בעיקר חוויות. סרט המטייל בחופשיות בין עבר והווה ומהווה, מבחינה מסויימת, פרידה מן הנוסח הישן של היחסים בין המינים (עובדה המתבשרת לגיבור באחת הסצנות האחרונות בסרט).

בדרן לנושרתות

הבדרן (סינמה 2, תל־אביב, ארצות־הברית) — זוהי גירסה מוסיקלית למחזה של ג'ון אוסבורן, שהיה בזמנו לסרט עם לורנס אוליבייה בתפקיד הראשי. מאחר שהמחזה אינו מן המוצלחים ביותר שכתב אוסבורן עצמו, קשה היה לצפות כי בתחפושת החדשה ישתפר מעל ומעבר למקור.

זהו סיפור על בדרן כושל שחי בצל הצלחות הבמה של אביו, ובתקופה שאמנות הווידוויל נמצאת בסימן ירידה. כל ניסיונותיו של הבדרן להוכיח את עצמו, להיאחז באשליית אמנותו ולהילחם בגיל המתנכל לו, מסתיימים בסופו של דבר בכישלון. זהו גם השלט של העיבוד האמריקאי, שהעביר את הסיפור לארצות־הברית בימי מילחמת־העולם השנייה, והפך את הבדרן הכושל לבדרן־זמר כושל.

הבעייה העיקרית בסרט מסוג זה, היא העובדה שלתפקיד הראשי צריך למצוא אדם שיכול להיות מחשמל, כדי שהקהל יזדהה עימו, ועם זאת יוכל באמת, בקיטעי הבידור שאותם הוא משחק בסרט, להצטייר כחסר־כישרון. הדבר דורש סוג מיוחד במינו של סכיזופרניה שרק יחידי־סגולה, כמו לורנס אוליבייה, מסוגלים לעמוד בו.

ההוכחה היא סרט זה שבו ג'ק למון, שהוא שחקן־קולנוע הנוהג להיחשף לגמרי מול המצלמה, ולא לשמור מרחק (כדוגמת אנשי התיאטרון) נוקט בסופו־של־דבר קו של פשרה. הוא אינו מוצלח כל־כך כבדרן ואינו מצליח כל־כך כשחקן, ובמקום אישיות מרגיזה ומרתקת הוא יוצר אישיות חלשה ומעוררת רחמים.

ג'ק למון — איפה לורנס אוליבייה?

הסרט פונה אל ליבו הרחום של הצופה, יותר מאשר אל שיכלו. תמונת התמוטטות חיי המישפחה וחיי המיקצוע של הגיבור, קרובה לעיתים לנוסחה של רומן־משרתות.

הופקינס, קנדי, ברט והארגריבס ב„חמסיבה של דן"
הבורגנים מתפשטים

ה„קזאנובה" של המסיבה, או כאשר בורגנית הנראית כאווזה פותה רוגזת כאשר מישהו מכנה אותה כך, עד שהיא גוטלת את הבעל הנטוש ופורשת עמו לחדר הפנוי הראשון (שם, עוד לפני שהספיקה להסיר את שמלתה עד הסוף, הוא כבר נוחר).

המחזאי־הסריטאי ויליאמסון והבמאי ברספורד, בוחרים להציג את כל מערכת היחסים הזאת באור פחות או יותר קומי. אילו צריך היה למצוא הגדרה מדוייקת למסיבה של דון, אפשר היה לכנותה „קומדיה של כאב ומבוכה". היא מתרחשת אומנם באוסטרליה, ואולי משום כך נושר המסווה הפוליטי בקלות רבה כל־כך וחושף את האנשים שמתחת. אבל היא נכונה לגבי כל מקום בעולם. מי שאינו מאמין, שיילך פעם למסיבות בתל־אביב.

תדריך

חובה לראות:

תל־אביב — תשוקה אפלה, הגבר שאהב נשים, הרומן שלי עם אנני, המיסתורין של קספר האוזר, רחוב הסטר.
ירושלים — רשת שידור, קידמת עדן.
חיפה — חלף עם הרוח, רחובות זועמים.

תל אביב

★★★★ **תשוקה אפלה** (צפון, צרפת) — בורגני מזדקן נופל קורבן לקסמיה של נערה המפתה ודוחה אותו לסירוגין. סאטירה חברתית שופעת הברקות והפתעות של לואיס בונואל. עם פרננדו ריי.

ירושלים

★★★★ **רשת שידור** (סמדר, ארצות־הברית) — פאדי שייבסקי (תסריט) וסידני לומט (בימוי) חושפים את החוטים המפעילים את הטלוויזיה המיסחרית האמריקאית, ומגזימים בכוונה כדי לשכנע. מישחק מרתק של ויליאם הולדן ופיטר פינץ'.

חיפה

★★★ **רחובות זועמים** (המרכז, ארצות־הברית) — האמיתי והמוצלח בסירטי מרטין סקרוסיזה, חודר לעומק נישמתם של צעירים בפרבר ניו־יורקי, הנלחמים בסולם הערכים המעוות סביבם לא כדי לשנותו, אלא כדי להשתלב בו.

(המשך מעמוד 34)

ייצב לפני רס"ר הבסיס שיכניסו למישפט.

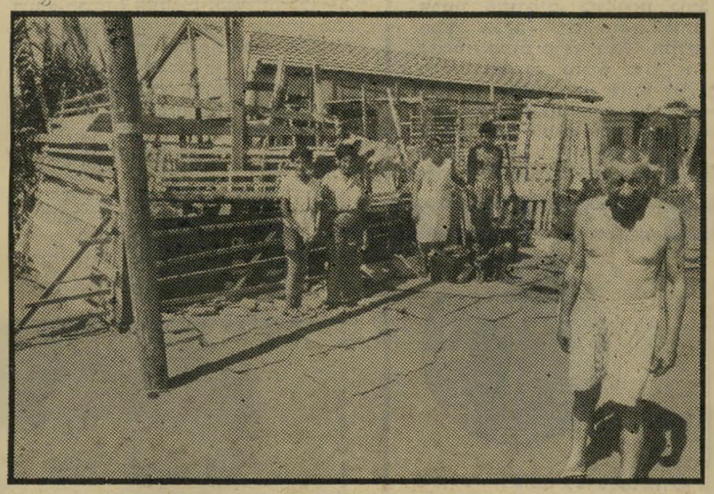
אלא שדרכו של הרס"ר לא אצה לו. „יש זמן, אתה יכול ללכת לנוח," אמר לשקולניק הזועם. כשניסה איש המילואים למחות על ביזבוז זמנו וזמנם של עשרות אנשיו, השתיקו הרס"ר הצעיר בגסות: „אם לא תסתום את הפה, אתה תיכנס אצלי פה תיכף לעשרה מישפטים!" צעק על שקולניק הנדהם.

הדראמה התמשכה כל אותו היום והמילואימניקים, שהשכימו קום וסיימו את סידורי השיחרור בזריזות וביעילות על־מנת להקדים לחזור למישפחותיהם, כססו ציפורניים והמתינו בקוצר־רוח. רק בשעת ערב מאוחרת, אחרי שעות רבות של התרוצצות, מילוי טפסים לעשרות, ומחאות בלתי־פוסקות, נסתיימה פרשת רישיונות הרכב האבודים. הנושא הועבר לבית־דין צבאי, והתמנה קצין לבדיקת הפרשה.

תהיינה תוצאות הבירורים אשר תהיינה, עשרות אנשי המילואים, שחלקם אבות לחשמל שלא היה אז — ובאסבסטון. אלא ששימחתם חלפה חיש מהר, כשנתקלו בשכניהם לאסבסטון — הנחשים והעקרבים. „כל שני וחמישי היו הילדים מתעוררים בצעקות אימה," נזכר נסים חדד. „ורופא לא היה אז. לכן נהגנו לעטוף את רגלי הילדים בסמרטוטים, כדי להגן עליהם מנשיכות. עד היום אנו זוכרים את זעקותיה של הזקנה ממול, שנוכשה על־ידי נחש וגססה לעינינו כל הלילה."

רק מאוחר יותר, כשהחלו תושבי המקום מבינים כי מן המעברה לא עוברים כל־כך מהר, ניגשו לבער את הקוצים, להבריח את הנחשים ולטפח את המישטחים סביב האסבסטונים. ניסים חדד אף תשיג עבודה כפועל־ניקיון בעירייה, והמישפחה קיוותה לטוב. אלא שהטוב בושש לבוא.

„הילדים שלי," מספרת אם המישפחה, הלן, „ניראו בהתחלה כמו שאר הילדים. בריאים וגורמליים. נכון שלא היה לנו זמן לטפל בהם הרבה והם שיחקו בחוץ, בליכלוך. לפעמים גם היו בוכים בלילות,

ניסים חדד ומישפחתו בצריף מעברת־כתיים
אין ניסים

לבנים בגיל גיוס, שבו לביתם בשעת לילה מאוחרת כשהם נסערים. הוועדות, הז"חות הביקורת וההתרעות על חריקות בסידרי מינהל בצה"ל, לא הצליחו למנוע את עוגמת־הנפש המיותרת.

דרכי חיים

המעברה האחרונה

עיריית כתיים מתכחשת לעובדת היותה העיר האחרונה כמדינה היכולה להתפאר כמעברה משלה

האם יש עדיין מעברה בכתיים או שזו חוסלה כבר מזמן, יחד עם שאר המעברות הזכורות לרע? הוויכוח על כך עדיין לא הוכרע, למרות שהוא נמשך כבר עשרים שנה.

במישרד־השיכון גורסים כי בכתיים אין כלל מעברה אלא רק שכונה של אסבסטונים. בלישכת ראש העיר טוענים: כן מעברה, לא מעברה — זהו בעייה של הממשלה, לא של העירייה. ואילו תושבי המקום קובעים בפסקנות: אנו גרים במעברה! היא אומנם האחרונה מסוגה במדינה, אך עדיין היא כזאת. אפילו שראש העיר הכריז חגיגית, לפני 18 שנים, באסיפה בכיכר העיר, כי מעברת כתיים חוסלה.

הזקנה נפטה בלילה. ניסים והלן חדד הגיעו ארצה לפני עשרים שנה, זמן קצר אחרי מערכת סיני. כבר בפגישתם הראשונה עם פקידי מישרד־הקליטה, בנמל־התעופה בלוד, חבעו לשכנם במעברת כתיים. הם שמעו אודותיה דברים טובים. השתוממו פקידי הקליטה: על גבי המפה שלנו לא קיימת מעברה בכתיים. לבסוף נתרכזו, והסכימו לשכן את בני מישפחת חדד במעברה־לא־מעברה, המסומנת על המפה כשכונה של אסבסטונים, הממוקמת בקצה רחוב הגביאים בעיר.

ניסים והלן היו מרוצים. הם צויידו בקופסות סרדינים, בלחם, בגרות כתחליף מפחד מהנחשים והעקרבים ומהיללות של התנים שהיו מסתובבים בסביבה. רק אחרי זמן־מה הרגשתי שהילדים בעצם מפגרים..."

המישפחה נהרסה. ארבעה מילדי מישפחת חדד מוגדרים על־ידי לישכת־הסעד כקשי־חינוך. הבן הבכור, חיים (22) מאושפז בבית־חולי־נפש ואילו הבת הגדולה, שולה (18), סיימה בית־ספר לקשי־חינוך ומסתובבת מאז בבית. „מי יקח אותה," מתייפחת אמה, „מי ירצה להתחתן עם בחורה שיש לה שכל כמו לילדה בת שש?" שולה שקטה מרבית הזמן, אם כי לעיתים היא מתפרצת ואף מכה את אמה. ואילו אחיה אברהם (16), אינו תוקף ואינו מכה. דיבורו כבד ומסורבל עד כי קשה להבינו. האחות הצעירה פלורה (14) מחייכת אומנם כל העת, אך דיבורה אינו מובן כלל. היא ממלמלת מילים שאינן מתחברות לכלל מישפטים.

במישפחת חדד עוד שני ילדים, בריאים: שלומי (12) ואיבון (9). עבורם מחפשים ההורים סידור מחוץ לבית, כדוגמת מוסד חינוכי בקיבוץ. „כדי שלא יתקלקלו אצלנו," מסביר האב.

במשך עשרים שנה נשאו ניסים והלן בעול יחדיו, וקיוו לצאת מן המעברה. „הסבירו לנו שהמילה מעברה באה מהמילה מעבר," אומר ניסים, „והבטיחו שהחיים במעברה זה עניין רק לחצי שנה. אבל החצי שנה נמשכת ונמשכת, ואין לה סוף."

עתה נשברו בני הזוג, ואיבדו כל תיקווה. לפני כמה חודשים החליטו להיפרד, אך באין ברירה הם ממשיכים להתגורר באותו אסבסטון כשרק מחיצה מפרידה ביניהם: מציידה האחד — ניסים, ומציידה האחר הלן וכל ילדיה. „הוא מאשים אותי שבגללי הילדים שלנו מטומטמים," אומרת הלן, ואילו ניסים מתעקש: „זה הכל בגלל הדם שלה..."

הילדים ינקמו. ביניתים משליש ניסים בידיה של הלן, אם ילדיו, 1,800 לירות מדי חודש כדמי־מזונות. אך כסף לתשלום שכר־הדירה אינו מצליח לדלות ממשכורתו כפועל־ניקיון. ועל כך הוזמן לבית־המישפט.

(המשך בעמוד 49)

ציפעץ
רהיטים להרכבה עצמית

הקניה הטובה ביותר 1977

תערוכת רהיטים מתמדת

רהיטים להרכבה עצמית
עדיין במחירים הישנים

מזנון מודולרי גובה 72 ס"מ,
אורך 243 ס"מ —.1859 ל"י
מזנון מודולרי 8 מגרות רחבות
350 ס"מ —.5491 ל"י
מזנון שיא הפאר, דלתות זכוכית,
גוף צפוי פורמאיקה —.7100 ל"י
ארון 4 דלתות + תוכן מלאי —.3235 ל"י
מזנון פורניר מפואר גובה 190×322 אורך
שידות וספריות —.5495 ל"י

„ציפעץ" יש רק אחד. ציפי עץ, דומה עץ, יש עץ, אין עץ, לי עץ וכולו הם רק חיקויים מתיימרים.
המחירים אינם כוללים מ.ע.מ.
1000 מ' של תצוגה מרהיבה — חניה במקום.
שימו לב במוצ"ש פתוח מ-18.00—22.00 בלילה.

ת"א הרצל 125
פנת הפטיש 4
ציפעץ טל. 821795

ספרי כיס
באנגלית
(כולל רבי מכר)
ממשיכים להמכר במחירים הקודמים
נצלו ההזדמנות לרכישה מיידית
חנויות סטימצקי

100% חקשרת
מדעי התקשורת מוכיחים לנו כי הקשר בין שני אנשים הוא פחות מ־20% מילים והיתר — למעלה מ־80% — הינו תקשורת של ראיה והתרשמות תנועתית.
מראה עיניים טוב מאלף מילים!
„וידיאו־דייט" — מרכז רציני להכרויות — בן־יהודה 17 ת"א, טל. 03-56048

מיכתבים לציפי

אהבת נצח

יש כאלה המאמינות עדיין ב־קיומה של „אהבת־נצח" (1/97) למשל.

„אתה היודע לאהוב לנצח, בלא הגבלה, האמיתי, הכן, המוכן להצטרף אלי לטיולים לאור הירח, האוהב ספורט, טבע ומוסיקה קלאסית, המתעניין בפילוסופיה יהודית ובעל אישיות קורנת — מוזמן ל־הצטרף אלי — בת 25, שחומה, נאה, רומנטית ללא תקנה ועוד כנה וכהנה... (כדאי להסתכן — למסע בשניים, בנחשולי החיים, ולסייע בידי לעשות אותם לחופשת־קייץ אחת גדולה."

זהו. בלי אף נקודה באמצע.

מיכתבים לפירסום במדור זה יש לשלוח לפי הכתובת: מיכתבים לציפי, ת.ד. 136, תל־אביב. מיכתבים למכותבים במדור זה יש לשלוח במעטפה כפולה. על המעטפה החיצונית יש לרשום את הכתובת הנ"ל ועל הפנימית — המבויילת בבול של 65 אגורות — את מספרו של המכותב בלבד. מיכתבים בלתי מבויילים לא יישלחו לתעודתם.

אבל עם „בעזרת השם" בראש המיכתב. מה שבטוח־בטוח.

* * *

מילים שמנסות לגעת

זוהי כבר הצגה שניה של (2/97) במדור זה. אבל הוא עדיין נוגע ללב. תביטו עליו:

„בסתיו שעבר כתבתי שיש כבר חצבים בדרך אל הים והעלים מתים לפני שהם נוגעים בקרקע דעצוב. עצוב. מישהי חשבה שזה בשבילה ואני חשבתי עלייך. הם לא ידעו בכלל. אחר־כך הפכו את זה לחלום אחר. אבל עכשיו כבר שנה אחרי והיו דברים רבים מדי שאני רוצה לשכוח. כל הקייץ הזה. והלבד והכאב המחורבן הזה. ועצוב כמו אז. ואיפה את? איפה את?

„איני מכיר אותך ואיני יודע מה שם לך. אך אני מתפלל שאת קיימת. בלילות אני חולם אותך. כל פעם קצת אחרת. מחפש מילים שיכולות לגעת. אני חי בעיר זרה שהיא ביתי עכשיו ובקרוב חורף. ולהיות לבד זה להיות מוקף באנשים ולהרגיש בודד. הלילות קרים כאן ואין מישהי ללטף או לספר לה דברים. דברים שברחתי מהם נשארו רחוק בבית על שפת־הים עם נערות שאינן עוד.

„חושב על הביזבוז הזה להיות לבד. על כל חגשים או הילדות ששוכבות כעת כמוני מיוסרות בין סדינים צוננים ומייחלות לאהבה כי תבוא. למעט חום. למישהו שיבוא ויזיז איתן מתחת לסדינים. האם את מקשיבה לי? האם את מבינה מה שרציתי להגיד? אני רק בן 19. אבל מה חשוב הגיל? רוצה להתגעגע אלייך, לחכות לך כמו אל בוקר אחרי לילה שלא נגמר. רוצה מילים טובות שתביאי לי. יפות כאלה. רגישות. אנא בואי."

* * *

בשמנת של המדינה

(3/97) חיה לה בהרגשה שהיא „חתלה בגן־עדן שהגיעה למצב בו אינה יודעת בדיוק מה לעשות עם התפוחים שלה..."

וכל כך למה? מפני שהיא גרה בקיבוץ, בצפון, „בשמנת של המדינה. מרוב שלוה את לא שלווה. הבעיה היא פה חוסר הבעיות." אז אולי יש מתנדב שיסכים להיות הבעיה שלה?

או, כן, בעצם יש לה בעיה. „מקור האנרגיה שלי פה היא חלוקת הכסף השנתית, מה שבונה אותך ל־20 הימים הקרובים. וזה לא כתב־אשמה נגד הקיבוץ, פשוט ציון עובדות.

„שטחי ההתעניינות שלי: אנשים יפים ואנשים מצחיקים. השכלתי בפרופיל נמוך מאוד: 3 פעמים כתה ה', וכמובן שבגלל זה ההוא' התרגש והתגרש. רוצה מבני 34 ומעלה, רק חכמים, מבוססים ובעלי מכונית בלבד."

היא עצמה בת 34 ואם לשתי בנות. ואולי זה מסביר הכל.

קטטה מונית

הנה, הגיע הרגע לו ציפיתי. ריח קרב עולה בנחירי ואני רואה כבר בעיני רוחי את מריטת השערות ואת נעיצת הציפורניים ההדדית שתיערך בזירה זו לחדוות כולנו.

לפני כחודש פירסמתי במדור זה את מיכתבה של (5/93) תחת הכותרת „גבר שהוא גם חיה" ואפילו זיכיתי אותו בפרס השבוע. אם לא למדתם את אותו מיכתב בעל־פה, כפי שעשו ודאי עשרות הגברים שנענו לו, הנה קטעים ממנו שיזכירו לכם במה המדובר:

„אני בחורה בת 22, גבוהה, חזקה ופראית. מחפשת את הגבר שידע להכניע אותי, להשקיט אותי ולספק אותי. מתעבת יפי־נפש, אינטלקטואלים, גברים־פסיכולוגים ומתקני־עולם. רוצה גבר שמרגיש שהוא גם חיה ולא מכונה מקולקלת וחורקת. לגבר כזה אני מבטיחה בת־זוג חתיכה נאמנה וקשוחה."

הענקתי ל(5/93) את פרס השבוע לא מתוך הזדהות עם תוכן המיכתב אלא מתוך רצון לעודד מיכתבים בלתי שיגרתיים ויוצאי־דופן. אתם לא מפנקים אותי בהרבה כאלה. אבל המיכתב הזה עורר את זעמה של נילי אפשטיין מירושלים, שהכריזה מילחמה עלי ועל (5/93).

„לדעתי פירסום מיכתבה של (5/93) הוא מופעה מיסודו," מעירה לי נילי אפשטיין הזאת. „תוכן המיכתב היה למטה מכל ביקורת. הוא היה וולגארי ובהמי ואין לי מילים איך להגדיר את אישיותה המעוותת של הכותבת. לא לי לשפוט את מניעיה ואת טמטה הנחות והעלוב, אך עצם פירסומם של פרטים מעין אלו, המצטיינים כולם בשלילת תכונות חיוביות הוא עלבון צורב לכל מערכת יחסים נורמאליים בין המינים ועומד בניגוד גמור לאותה מגמה אשר מדורך העמיד לעצמו — כך אני מקווה — בעת שהעמדת אותו לרשות ציבור הקוראים.

„איכות החיים ויחסי האנוש בינינו לבין הזולת נמצאת בשפל המדרגה. על־ידי פירסום מיכתבים מעין אלו, אולי שלא מדעת, אתם מעודדים ציבור מסויים של קוראים, מבין חלשי האופי שביניהם, לראות בתכונות בהמיות אלו נורמות שאין להתבייש בהן ושאולי אפילו ראויות לחיקוי. הצברים „החמודים", השחצנים והמחוספסים שלנו זקוקים למאמץ רב כדי להגיע לאותו „סיגנון" שאתם משום מה משמשים לו שופר.

„על־ידי פירסום המיכתב עשיתם שירות דוב לציבור הקוראים וחבל. מיכתב זה היה ראוי להוקעה ולא לפרס."

עד כאן נאום נילי אפשטיין. אני מקווה ש(5/93) תרים את הכפפה שנזרקה לעברה ושיהיה לה האומץ להגן על נפשה. אם גם לכם יש במקרה איזו עמדה לכאן או לכאן, לא איכפת לי להפוך את העניין לקטטה המונית. הזירה לרשותכם. העיקר שיהיה שמח.

הנקמה המתוקה

אופנת הפאנק מתמהמהת, משום מה, להגיע לארץ, ואני מתחילה לחשוש שהיא תפסח עלינו. עד כמה שאני מכירה את התנהגותו של הישראלי המצוי אצל רופאי השיניים, אני לא רואה אותו מתחבב במיוחד לנעוץ סכות־ביטחון בתנוכי האוזניים ובלחיין. נכון שזה עלול להכאיב מעט בהתחלה, אבל מה זה כבר כאב לעומת הייופי?

אם יש מישהו שדווקא מתעקש לייבא את אופנת הפאנק לארץ, הנה היא מודגמת על גופו של דויד ואניום, איש לחקת הארורים הבריטית. מלבד סיכות־הביטחון

הנעוצות בפנים, חיוני לענוב גם שרשרות ברזל מסביב לצווארי. השיער הקצר צבוע בכחול, סגול או כתום ואיפור העיניים מוארך עד לאוזניים. לעומת זאת לא הייתי ממליצה להתעקש על צלב־הקרס הקטן התקוע בדש. ועכשיו נחיה ונראה אם המין החזק הוא באמת כל־כך חזק כדי לאמץ את האופנה, שאני אישית בטוחה שמי שהמציאה אותה היתה איזו פמיניסטית שונאת־גברים. איזו נקמה מתוקה.

מיכתב פרס

לא לחפרנים!

איך אני יכולה לא להעניק ל(4/97) את פרס השבוע אחרי שהיא פותחת את מיכתבה אלי בהצהרה: „קודם כל אני לא זקוקה לפרס המוצע, תעניקי לי פרס יותר טוב, אם פשוט תפרסמי את מכתבי לא מתחת לכותרת מיכתב פרס."

היא מכירה אותי, הקטנה הזאת, וידעה כנראה שלא אוכל לעמוד בפני הפיתוי להיות רעה ולהעניק דווקא לה את הפרס. שיהיה לה לבריאות.

„אז ככה, שלום לך גבר. בטח מעוניין לדעת מי אני?

„נערונת צעירה, מתוקה ויפת, שאוהבת שלווה, שקט ואת החיים היפים. מחפשת אותך, המיליונר, או בעל האמצעים. תעשה לי טובה ואל תהיה מרושש כי אני שונאת את אלה שמחשבים כמה להוציא פחות על ערב של בילוי. ותרי למענך ויתרתי כבר על הפרס.

„קר לי עכשיו. ואם גם לך קר, די שתבריק לי מיברק דרך ציפי ואני. הופ! לצידך. אתה רואה שבסך הכל אני דואגת גם לך. מצידי אתה יכול להיות רווק, אלמן ואפילו... גרוש."

ולקסנתיפה הזאת עוד היתה החוצפה לכתוב לי בסוף המיכתב „תודה על הפרס."

אוקיי, תקבלי אותו. אבל לשם הביטחון, שלחי לי עוד פעם את כתובתך, בכתב ברור.

* * *

מיכתב פרס מזכה את שולחו בשי חינם — חבילת מוצרי יופי של חברת הדס בשווי של 200 ל"י. הפרסים נשלחים לזוכים בדואר.

נמר של עיר

גוש־אמונים כ„אמנות־מושגית" ✶ „מנהיגם הגדול של היהודים הקטנים" בתיאטרון הלאומי ✶ „ליל הלשונות הארוכות" אצל שר־החינוך זבולון המר

אמנות

התנחלויות־פלסטיק

שעה שהבולטים והנמכרים בין אמני ישראל עסוקים בפיאור וברימום עבודו־תיהם בבורסת האמנות הישראלית, נעשה לפני חודשיים ימים ניסיון חסר־תקדים של המחשת „אמנות־מושגית", בעלת השׂ־לכות פוליטיות־חברתיות מובהקות.

צעירי קיבוץ עין־שמר וחניכי המוסד־החינוכי של הקיבוץ־הארצי „מבואות עי־רון" הקימו שתי התנחלויות־פלסטיק, ש־אחת מהן נהרסה במתכוון על־ידי מקימיה,

מתנחל בקדום
התיישבות הפגנתית רעשנית

ושוקמה מחדש. התנחלויות־דמה אלה נו־עדו לחקות את פועלו ומשמעותו האמי־תית של גוש־אמונים.

התנחלויות־הפלסטיק הללו כללו אלמנ־טים תיאטרליים בולטים, כרזות תעמולה רעשניות, שילוט ומיבני־ארעי. עשייה ראוותנית־במתכוון זו נועדה להחדיר לתו־דעת הציבור הנע בדרכים, שהוזמן למ־קום, את הזהות הרבה הקיימת בין אנשי גוש־אמונים לבין המושג „התיישבות־הפ־גנתית־רעשנית" לעומת התיישבות של ממש שצעירי הקיבוץ והמוסד החינוכי מגשימים מאז רגע היוולדם, והוריהם מג־שימים מזה חיי דור.

באשגר שפירסמו מארגני האירוע, נכתב בין השאר שיש בכוונתם „**ליטול חלק כל־שהו במאבק נגד השתלטותו הרוחנית של גוש־אמונים על דעת הציבור, על דעת הנוער ועל האווירה בארץ**" ולטענת המ־ארגנים „**ניתן מול האוטוסטרדות וכבישי הארץ להצית מחדש את הוויכוח המהותי איתם** (גוש־אמונים)...".

את הוויכוח המהותי עם גוש־אמונים לא הצליחו „התנחלויות־הפלסטיק" לעורר אך לעומת זאת הם השיגו, מבלי שהת־כוונו לכך, את אחד המרכיבים הבסיסיים של „אמנות־מושגית" שבניגוד להם, אמ־נים ישראליים כה רבים נוטים בשנים האחרונות לתרגמם מניסיונות וממגמות אמנותיות חוץ־לארציות, וזאת כשהם נטו־לים כל שיור של יכולת בעלת התמודדות אמנותית עם המציאות התרבותית הית־ראלית.

תיאטרון

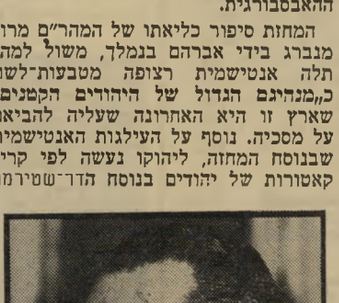
דתיאטרון לאומני

בראיון שהעניק ח"כ משה שמיר מייד עם היבחרו לכנסת (ידיעות אחרונות 3.6.77) הוא הטיח במישטר־הישן סידרת האשמות, שבהן הדגיש את מגמת „הפרו־ניל הנמוך של **תודעה יהודית**" שהעניק מישטר זה. לשיפור המצב התודעתי־יהודי הציע משה שמיר „**על־מנת שיחול שינוי במצב, צריך, קודם־כל יותר אידישקייט, יהדות... זקיפת־קומה יהודית, אי־עבודה בשבת, שמירת כשרות, יהדות שיש בה להט...**"

בשבוע שעבר הקרינה המחלקה לענ־יני־דת בטלוויזיה מחזה שהוא התגלמות המחשבה וערכי התיאטרון הלאומני מ־ייסודו של משה שמיר, תיאטרון העומד להתבייית בעתיד על חורבות התרבות ה־ישראלית.

המחזה בן־חורין בכלא והעוסק במהר"ם מרוטנברג, מתאר את סיפור כליאתו של המהר"ם במצודת וסרבורג בגרמניה בפקו־דת הקיסר רודולף ה־1, מייסד השושלת ההאבסבורגית.

המחזת סיפור כליאתו של המהר"ם מרו־מבורג בידי אברהם בנמלך, משול למה־תלה אנטישמית רצופה מטבעות־לשון כ„**מנהיגם הגדול של היהודים הקטנים**" שארץ זו היא האחרונה שעליה להביאם על מסכיה. נוסף על העילגות האנטישמית שבנוסח המחזה, ליהוקו נעשה לפי קרי־קאטורות של יהודים בנוסח הדר־שטיירמר

משה שמיר
יותר אידישקייט...

הנאצי, כאשר ישראל בקר המגלם את דמות המרה"ם זוכה באיפור אנטישמי מח־ריד המכפיל את גבנון אפו, שעה שלשון דיבורו היא עיברית עילגת ונחותה עד כדי כך, שלעיתים נדמה כי המדובר ב־נפיחות הבוקעות מתוך הפה ביומרה להי־שמע כלשון הנביאים.

בניסיון להציג את דמותו של הקיסר רודולף, המגולמת בידי מישה אשרוב, נעשה ניסיון ליצור מכנה־משותף של דמות־אב צוררת ליהודים, החל מהמן הרשע דרך בוגדן חמלניצקי, אדולף היט־לר וכלה באחרון האנטישמים. אלא ש־תחת דמות „צורר" יצאה קריקאטורה ה־מזכירה את סגנו המטורף של היטלר, רודולף הס, שהמילים העיבריות הבוקעות מחלל גרונו מאבדות את דרכן בפיו ונפ־לטות כהברות קטועות.

לקראת סוף התת־דראמה האווילית הזו מבשר הקריין כי דמותו של המהר"ם היא „**אות ומופת למנהיג יהודי ותקיף שנותן נפשו על מיזבח העם היהודי**". ודומה שרק מחמת מעט הדייקנות ההיסטורית הקיימת בתת־דראמה זו, נמנע מחברה מלגייס את גיבורו לאצ"ל ולהופכו הרוג־מלכות מן המניין.

על־כל־פנים המחישה דראמה עלובה, בזויה, שדופה, ריקנית ובלתי־ערכית זו לפני הציבור את פרצופה של התרבות המלאכותית, העומדת להיכפות על העם הזה הר־כגיגית בהשראת האווירה התר־בותית החדשה.

תולעי תרבות

המתיישרים בע"מ

העסקנות הסיפרותית בארץ מעודה לא הגיעה להישגים של ממש. הישגה הבולט משך 29 שנות המדינה היה עצם לכתה בתלמי השילטון שהותוו לבני העסקונה, תוך הושטת יד קבצנית לאחנן דמי־השתיקה התרבותי שהפריש לה השילטון.

המהפך הפוליטי העמיד את אבירי ה־עסקונה הספרותית, החוסה בצל מסיכת „אגודת־הסופרים", כקבצנים בלא אדונים המחפשים פורקן לרפלכס־המותנה שלהם.

כעבור 100 ימים של איתותים בלתי־חדלים מצד אגודת־הסופרים לעבר קבר־ניטי השילטון־החדש, נולדה פגישה בין שר־החינוך זבולון המר ואיש גוש־אמו־נים דני ורמוס המשמש כיועצו לענייני־תרבות, לבין נציגות סופרי ישראל.

תחת מישלחת מתוגברת של הבולטים בין סופרי ישראל, שבכוחם להציג את פער העמדות התרבותי בינם לבין השר, הגיעה לפגישה מישלחת העסקונה הספרו־תית ובה בנימין יצחק מיכלי (מאזניים) ישראל כהן (הפועל הצעיר), שלום קריימר (רגע של עברית), אשר רייך (הלוחם) ומזכיר האגודה מרדכי אות־יקר. הסופר היחידי ששימש בוועד אגודת־הסופרים, יצחק אורפז (מות ליסנדה) פרש קודם לאותה פגישה קנוסית בטיעון של „**סיבות אישיות**".

היעדרם של סופרים בפגישה עם שר־החינוך, לא מנע מעסקני הסיפרות להו־כיח את כושר הסתגלותם והתיישרותם האידיאולוגית לערכי המישטר החדש, תוך שהם מציגים בקיאות רבה באווירה התר־בותית החדשה, כפי שהונחתה על־ידי חברי־הכנסת גאולה כהן ומשה שמיר.

העסקנים, כך מסתבר מהביולטין־לעי־תונות, „**מתחו ביקורת על המלוויזיה הישׂ־ראלית, שאינה מעלה די יצירות של מחב־רים יהודים ויצירות השייכות למורשת העם והמדינה** (דוגמת בן־חורין בכלא)...." בחפיפה לטיעון זה, מסתבר שהעסקנים „**השמיעו טענות נגד בחירת היצירות ה־ספרותיות הנלמדות בתוכנית־הלימודים...**" ולדיבריהם „**לא מלמדים די יצירות יהו־דיות ומלעיטים את התלמידים בכלאדות סקוטיות בשפע...**"

נוסף על הצעות השיפור והייעול של מערכת־החינוך, התגבדו עסקני הסיפרות והציעו את עזרתם הפעילה ביותר „**בהת־וויית הקווים הכלליים של תוכניות הלי־מודים כמיקצועות הסיפרות, הלשון העיב־רית והתורה שבעל־פה**".

מצער שבפגישה קיקיונית זו שבה ונש־נתה התמונה המעציבה של זרזירי־תרבות המקננים במוסדות אגודת־הסופרים כשהם מרהיבים ומתיימרים ונוהגים כסופרים, מתוך האשלייה־העצמית שריח אגודת־ה־סופרים הופך את המסתופפים בצילה ל־סופרים.

בפגישה זו של עסקונה סיפרותית עם שר־החינוך בלטו בהיעדרם סופרים של

יצחק אורפז
פרישה מסיבות אישיות

אמת כמו עמוס עוז, א.ב. יהושע, פינחס שדה, אהרון אפלפלד — ומשוררים מ־רמתם של יונתן רטוש, יהודה עמיחי, נתן זך, דליה רביקוביץ, מאיר ויזלטיר ועוד רבים. הישגה האחד והיחיד של פגישה זו, שכונתה בפי כמה סופרים „**ליל הלשונות הארוכות**", היה ההוכחה שאת ציבור הסופרים שנועדו להיות „**המתנדבים בעם**" החליפו „**המתיישרים בעם**".

לועזית

קאלווינו

בשנים האחרונות דרך בשמי הסיפרות העולמית כוכבו של הסופר האיטלקי אי־טאלו קאלווינו, שסיפרו הטירה שבה מצ־טלבים גורלות **ראה אור באחרונה ב־אנגליה** *.

קאלווינו, שסיפוריו מושפעים מהמחקר המדעי של המאה־העשרים, הקוסמולוגיה, הביולוגיה ונוסחות הפיסיקה המודרנית — חותר למיסגרות סיפוריות של מצבים מיטאפיסיים שהם בבחינת סיפורות מדע־בידיוני במהופך.

בהטירה שבה מצטלבים גורלות מכליא קאלווינו טיפוס של סיפור נוסח אלף לילה ולילה עם סיפורי קאנטרברי לג'פרי צ'י־סר, ובמיבנה ספרותי חיצוני המתחזה כ־סיפור־אגדה תמים למראה הוא ממזג את האולטרה־מודרני עם סיגנון ימי־הביניים. בסיפור עצמו נפגשים כמה צליינים נוצ־ריים שתעו ביערות והתכנסו בטירה נטו־שה, שבה הם מתעתדים לספר איש לרעהו את סיפור תלאותיהם. בניגוד למצופה מס־תבר שהצליינים לוקים באילמות. אלא שתאוות־הסיפור גוברת על לשונם, והם מחליטים להיעזר בשפת־סימנים על־פי

* The Castle of Crossed Destines, 129 pp. Secker & Warburg (London).

איטאלו קאלווינו
אליגוריה

סימוני־קלפים, ולספר את סיפוריהם. כל אחד מהצליינים בוחר את קלפיו, בעוד המספר מפרש את סיפוריהם.

הסיפורים עצמם מצייגים את המיתוסים הגדולים של התרבות: אדיפוס; פרסיפל; פאוסט; המלט וכו', עד שבהדרגה מסתבר כי בדומה ליצירותיו הקודמות של קאל־וויגו מהווה גם הטירה שבה מצטלבים גורלות אליגוריה על האנושות ותרבותה.

בחלק השני של הספר, תחת הכותרת הפונדק מפתח קאלווינו מיון כימעט אנ־ציקלופדי של תולדות־האנושות, שבמה־לכו מרואיין מיכלול נושאים מתוך כלל התרבות המערבית. אחד מראיונות אלה עומד לראות אור בנוסח עיברי בחוברת הבאה של ירחון־הסיפרות פרוזה.

שירה

בעלת הארמון

רחל איתן — בעבר הרחוק סופרת ישראלית (ברקיע החמישי) ובהווה סופרת אמריקאית הכותבת בעיברית (שידה ושר־דות) והמחפשת בעקשנות הכרה בינלאו־מית* — העניקה ראיון רב־בנאליזמים פמיניסטיים, אמריקניזמים ושאר איזמים לעיתונאית יהודית אוריין בן־הרצל.

תוך דילוגי־קרב סיפורותיים הציגה רחל איתן מארג מילולי של חלומה הסיפרותי בנושאים כמו „היפוד הנקבי וזכרי בכתי־בה... תריע מיצוות... שמעתי דיעות ש־אירופה גופסת... אני מרגיש רק כבלי שמעביר את הניסיון...“ תוך שאינה נמ־נעת מלהציג לפני הקוראים את הקביעה: „אני חתיכה? טוב, אז קודם־כל יש לי הרבה ריגשי־נחיתות, מוצדקים או לא מוצדקים. אבל זה חלק מהמכניזם של אדם שעוסק באמנות.“

וכמו על־מנת לתרגם אותם „ריגשי־נחיתות“ מוצדקים או לא שלה, קבעה רחל איתן: „הייתי בירושלים, ופיתאום ראיתי שאני רוצה להיות עיר בירושלים, לשבת על ראש ההר ולהפתכל על ירושלים“ ובדומה לבעלת הרמון אמריקאית, שנת־קנאה בבעלת הארמון הירושלמית, תוך היעזרות באותו „חלק מהמכאניזם של אדם שעוסק באמנות“ כטענתה ותוך שהיא ממירה אבן בעץ, הפקיעה איתן את אחד מדימוייה השיריים הנהדרים ביותר של המשוררת לאה גולדברג בשירה „בהרי ירושלים“, שם כתבה:

אני מוטלת כאבן כי הרכסים הללו,
בתוך קוץ וררבר,
מול הדרך הנושלה העירה.
תבוא רוח המברכת על הכל
ללטף צמרות אורן
ואבנים אילמות.

רחל איתן
שמעתי שאירופה גוססת

* שעה שמרבית הסופרים הישראליים מתורגמים לאנגלית על בסיס מיסחרי־מו“לי מובהק, השקיעה רחל איתן באחרו־נה סכום־עתק במימון תירגום לאנגלית של סיפרה „שידה ושידות“.

המועצה לתרבות ולאמנות ביזבזה רבבות של לירות במיפעל הוצאה־לאור של נאומי החשוב בין סופרי־החצר במישטר הישן שהלך לעולמו לפני שנים*...

מישפט הגלות

מישפט הגלות במקום פתיחה

אחרי שזכה הסופר ש“י עגנון בפרס נובל הוא הגיע לסיבוב־הופעות בארצות־הברית. בתקופת שהותו של עגנון בניו־יורק נתבקש אחד הבולטים שבין המשוררים הישראליים, ששהה גם הוא באותה עת בארצות־הברית, ללוות את עגנון ולהראות לו את ניו־יורק.

בעוד השניים פוסעים להם בשדרה החמישית, והמשו־רר מראה לחתן פרס־הנובל את שכיות החמדה שמסביב, הבחין המשורר בעגנון שאינו משים לבו למתרחש סביבו, ושפתיו ממלמלות חרש „זה יעלה להם מיליוני לירות... זה יעלה להם מיליוני לירות...“ כאשר לא עלה בכוח המשורר לעצור בעד פרץ סקרנותו, פנה לעגנון, ושאל אותו: „מה יעלה להם מיליון לירות?“

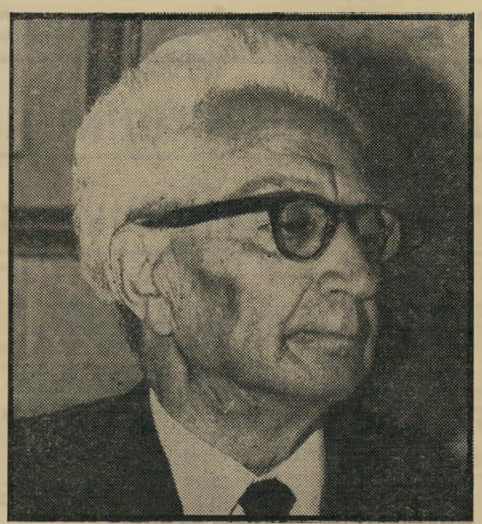
„זכייתי כ׳פרס נובל׳!“ השיב עגנון בוודאות.

המשורר, שלא היה בקיא בחשבונותיו של עגנון, ביקשו לפרט, וכעבור שניות ספורות אמר עגנון: „הם יצטרכו עכשיו להוציא לאור שוב את כתבי הזז, להעלות מחדש ב„בימה“ את מחזהו „בקץ הימים“, להעניק לו את „פרס ישראל“ ולקרוא על־שמו אחר מותו את אחד מרחובות ירושלים.“ המשורר, שלא היה בקיא במערכת יחסיהם של שני הסופרים הירושלמיים, היה המום למדי.

צחוק הגורל היה העובדה ש“י עגנון, שהיה נוץ־קונפורמיסט, הגיע וזכה ברס שלו נכסף כל סופר עלי־אדמות ואילו חיים הזז, שבמשך מרבית שנות יצירתו שיעבד את אותיותיו למימסד יצירתו, מלבד כמה סיפורים אודות המפכה הרוסית לא הותיר אותו רבים בסיפרות העיברית. אלא שבואתו של ש“י עגנון כמו התממשה עד תום. המימסד פיצה את חיים הזז על הענקת פרס נובל לעגנון והוציא לאור את כתביו, התיאטרון הלאומי הציג את מחזהו, הופרסו לו פרסים, ואחרי מותו נקרא אחד מעורקי־התחבורה העיקריים של ירושלים על־שמו.

באחרונה ראו אור נאומיו שניישו משך שנות־המדינה, ופורסמו כמאמרים בבמות שונות. שם אחד אינו מוזכר ביותר מ־100 נאומים, שמרביתם עוסקים בתרבות ובסיפרות הישראלית. והשם הוא: ש“י עגנון. מלבד היעדר שמו של עגנון, בולטת במאמריו של חיים הזז הנימה השמרנית המאובנת כלפי הסיפרות הישראלית החדשה, והתעלמותו מהצרכים התרבותיים של צרכני התרבות הישראלית. שמרנותו התרבותית עולה בקנה

* „מישפט הגאולה“, מאת חיים הזז, הוצאת „עם עובד“ בעידוד האגודה לעידוד הוצאת כיתבי חיים הזז, בעריכת אביבה הזז, 437 עמודים.

חיים הזז
היעלה להם מיליונים!

אחד עם תמיכתו הנלהבת וחסרת־המעצורים בתנועה למען ארץ־ישראל השלמה והמיליטאריזם שבשהקפותיו, כפי שאלה באים לידי ביטוי בקובץ נאומיו, שהוצא לאור במימון ניכר של המועצה לתרבות ולאמנות.

אוונגארד של הגאולה

חיים הזז כפר באפשרות של אוונגארד סיפרותי בלשון העיברית. הוא מצא מאפיינים של ניוון, ועל־כן קבע: „מכאן ההליכה מן הרומן אל האנטי־רומן ומן הגיבור אל האנטי־גיבור. אנחנו פה בארץ לא כל־כך מקבלים את הדבר הזה. בשבילנו יצירה היא אקט של מלחמה, אקט של ניצחון על ניהרו־יובהו...“ ועל מצוקתו של האדם המודרני הוא אמר: „...הוא פורק עול, עול מדינה ועם, עול חברה ועל אזרח, עול דברים המסורים ללב, ערכים, ממכויות, לרכות עול חירות. קרעי רגשות וקרעי־קרעים של תחושות אפלות משתלטות עליו ומש־תעבדות בו. כולו מתבלע הוא בתוהו־זבוה של המין, בסטיכיה של פאריזם. ראיה לכך מן המציאות. מן הספרות ומן האמנות.“

הזז אינו מסתפק בכך, וממשיך לפרט ולתאר מעמדת השקפותיו ה„חיוביות“ והקונסטרוקטיביות אותו הניוון: „ביוצא בזה בעולם־הרוח. בפילוסופיה המודרנית, פסי־מיות, פחד ויאוש. בשירה, רוח של בדידות, תיפלות, תעתועי־עוועים וסיוטים, ורפיון־רוח עד לחמלה. באמ־נות, בציור ובפיסול, סכניקה מצויינת ואדישות לאדם. לא בה בשר ודם, אלא אדם בלא דמות, לא צומח וחי כנתינתם מן המבע, אלא בעיות ציור בעלמא, מעשי ידי אדם משונים. דפורמציות של צורות, של גופי־עולם, שכרים וקרעים כלאחר פוגרום. בייחוד עליב הוא הפרט. כודד, שומם ומטושטש הוא שטף בין המוני הכרך, בלא קרקע תחת רגליו, בלא אינטימיות של הווי מסביבו, בלא ערכי־מוסר מקובלים קבועים בידו, ללא אהבה שכבר נתחלף לו בין אהבה לבלומס של עריות, ללא הכרה פנימית לאומית...“

הוא אינו מסתיר כלל את דעתו על ניסיונות אוונגאר־דיים שנעשו בסיפרות העיברית, וכאנדריי זדאנוב הרוסי הוא משלח בניסיונות האלה את אשפת־חיציו: „גלים־גלים של אבק־סופרים, אנדרלמוסיה של פולמוסין, של להג, של קנתרנות ומדנים, של השתפכות־שוא וכביית אנשים יהודים מלומדה, קינים, הגה והי, שגורים ולעו־סים בפי נמרשות, חרזנות ומליצה נכוכה, לא בה תוך ועיקר, לא קול וצליל־מבע מוזייפת...“

הקורא, המסתקרן נוכח דמות האוונגארד של הסיפרות העיברית נוסח הזז, מגלה את נוסחת־הקסמים הסיפרותית המודרנית שלו, שהיא: „אנו מתי מעט. אוונגארד של הגאולה...“ והוא ממשדי וקובע מסמרות בכותל־המזרח הסיפרותי שהעניק לעצמו: „שלוש פעמים ביום קורא באנתולוגיה סיפרותית מצויינת שהיא נקראת ׳סידור׳, וקורא תהילים בכל עת... במקום שנשתמרה הסיפרות העיברית נתקיים העם היהודי, במקום שבטלה הסיפרות העיברית בטל העם מן העולם... מציאותנו רומן שיש בה גיבור, שיש בה עלילה, דמות ואופי...“ וכדי להגביר היכרותנו עם אותה המציאות המאחדת בקירבה גיבור, עלילה ואופי, הוא מפרט: „את ארץ־ישראל בנתה האינ־טלינציה היהודית ׳אינטליגנציה׳ מונה מיוחד במינו הוא ואין לו משמע בשום אומה ולשון אלא בעם הרוסי לשעבר בלבד...“ ואם להתעלם מן ההגדרה „בעם הרוסי לשעבר“, הוא מנציח אותה ה׳אינטליגנציה׳ בנוסח נוסף, השאול הפעם מן התרבות האנגלית: „בני העליה השניה, האמלטים אלו של העיירה היהודית, שבאו ויסדו את דגניה היו אנשי־רוח...“

את הרומן העיברי הגדול בכל הזמנים מכנה הזז

„רומן אינטימי שבין הקדוש־ברוך־הוא לבין עם ישראל..." כאשר אלה שאינם הולכים בתלם תינוי האהבים המינואתאיסטי הזה הם בבחינת: „...בעל־כורחו הוא נימוק בבדידותו, פורש לכל מיני הונאה עצמית, לכל מיני פיקציות, אבסורדים, ואינדיווידואליזם אגואיסטי צר, לציניות, לשיכרות, לאורגיות, למעשי־הבלה ופשע..."

שניאור קורץ לי בפחזות

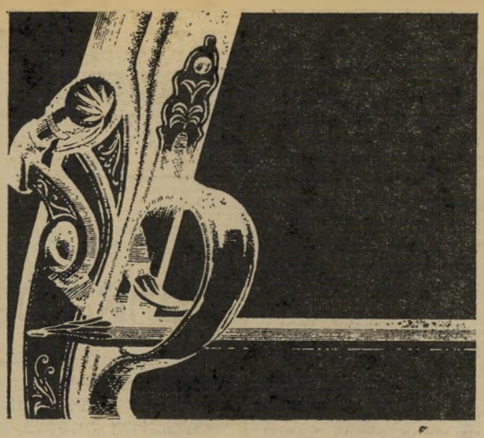
דעתו של חיים הזז על חיים הזז מעולה שבמעולות, והוא מעריך את מיכלול יצירותיו במילות הפיאור והרימום הבאות: „הסיפרות אומנות מסוכנת היא. כלי־זין ביד גיבור. אין ספר אחד דומה לחברו. שחרי אין סיפורי המהפיכה, כהרי סיפורי התימנים", ואין סיפורי התימנים דומים ל'קץ הימים', ולא בחרי 'קץ הימים' כ'אופק נמוי', ולא הרי 'אופק נמוי' כהרי 'בקולר אחד'. אולם צר אחד יש שוה בכולם: קידוש השם..."

ועל־מנת שהקורא יהא מודע להליכתו של הזז במרכז טרקלין הסופרים והסיפרות העיברי בגן־העדן, הוא אינו חוסך שיבחי עצמו מעצמו, וכותב: „דומה עלי כל סופרי הדור שעבר: ביאליק, משרניחובסקי, שניאור, שזפיתי לעמוד במחיצתם, ושמא מנדלי ווהאי ברנר וברדיצ'בסקי — עומדים מפיטים אחרי ומסיחים בי: מנדלי — פניו מצודדות, מצחו מלא קמטים של כופר ראש ואצבעו על נב חומטו; ביאליק — משקפיו על מצחו ופניו שוחקות, מלאות קמטים של חיפה ורצון; ושניאור קורץ לי בפחזות בעיניו, מעשה קונדס..."

כאשר מגיע חיים הזז למעמדות ומקומות שהצניעות יאה בהם, אין כוחו עומד לו, ואז הוא פולט אימרות כמו זו שפלט לעבר דויד בן־גוריון: „אני מודה לך על הכבוד שחלקת לי ומנית אותי עם חכמי ישראל..." וכאשר בן־גוריון ממנה את חיים הזז „עם חכמי ישראל" הרי זה מינוי ששכרו בצידו, ובמאמרו „בבוקר צח" ובעוד כמה מאמרים שמקדיש הזז למיטיבו, הוא נחלץ לגנתו של זה מפני השפטים של אנשי־הרוח והמצפון, שלא עמד להם כוחם להבליג בימי „פרשת לבון" והטיחו בבן־גוריון בליסטראות של מילים.

כמו בקשר של קושרים, מוצא לו חיים הזז סופר צעיר להתלות בו, והוא ניתלה בו במילים המסגירות את אי־יכולתו להתמודד עם החומרים הסיפרותיים של

* מרבית יצירותיו של הזז הן נסיון יציקה של הווי התימנים בארץ־ישראל, לתוך פורמציות סיפרותיות מיזרח־אירופיות, על־פי הסיפרות הרוסית.

המאה ה־20: „ולא דיברו אלא כקוראים טובים, בלא עקמומיות ובלי נפתולי־שווא והתחכמות של בוקי־סרוקי, ועם דכר זה אני מחזיק טובה להם. ואין צורך לומר שתודתי נתונה למשה שמיר, שהוא סופר ולוחם ואינו חושש ממשמשת בעלי־חיצים ולא מקדושת צדיקים על חשבון העם היהודי והדורות..." ואנחנו לא ידענו תגלית זו של הזז.

בורותו בתרבות העולם בולטת למדי והזז, הוא בעל קביעות כמו „מניח אני לפרויד ולברגסון שאינם בכלל סיפרות יפה וכן לגיזים שאינו מענייני וגם משום שאיני מכירו די הצורך..." אחרים, שגם אותם אין הזז מכיר „די הצורך", הוא בא ותוקף בקצה ציפורן עטו הפגומה: „האמנות הסוריאליסטית, או סיפרות האבסורד, זו אמנות של תעתועים פתולוגיים, של עיקומים זואולוגיים, עיוותי כיעור מתועב, מגושם ביותר..."

שינאתו ואטימותו של חיים הזז למצוקת האדם המודרני, היא שהגיעה לידי תעתועים פאתולוגיים ועיקומים זואולוגיים, עד להכרזת מילחמת־חורמה בחייו בכל סופר שאינו חותם על יצירתו בשם המפורש: חיים הזז.

דיוקנו של סופר כפאשיסט מזדקן

שעה שנדמו פגזי מילחמת ששת־הימים יצא חיים הזז ממיקלטו, ניער כנפוי כמו היה עוף־חול מיתולוגי, והצהיר: „צבא ההגנה לישראל החזיר לעמו את עירו, את העיר ירושלים, אורו של עולם, את בית־לחם וחברון שכל־כך לנו הם כשם שספר רות וספר תהילים הם שלנו..." וכמו היה דוברו של שר־ההיסטוריה, המשיך הזז: „לא כבשנו את הר־הלבנון שכה קרוב הוא אלינו וכה חמדו אותו בעל שיר־השירים ומשוררי ספר־תהילים!" ניצחון צבאי זה, שהושג בלא יצירותיו של הזז, הביא אותו להמשיך ולומר: „אולי עכשיו, כבימים האחרונים של העולם העתיק, אנו מזומנים להציל את אירופה משקיעה..."

ועל־מנת „להציל את אירופה משקיעה" טורח הזז ומתכנן את גירוש ערביי ארץ־ישראל, ואומר: „ארץ־ישראל השלימה לא זה יתרונה שהיא מרובה, אלא זה יתרונה ששלמה היא. ולא משום שאין פתרונות אחרים, אלא משום שכל הפתרונות בטלים בפניה ויתירים הם. ארץ־ישראל השלימה סיוג למלחמה, ואנו יושבים בה לבטח מה שלא ישבנו כל ימינו בארץ־ישראל קטועה. יש ששאלת יהודה ואפרים, אוכלוסים רבים שיבקשו ויצטרכו ליפנות מתוכן לארצות־ערב השכנות..." וכאן בא הזז ומבדיל בין גלות של יהודים לגלות של ערבים: „אין זו גלות כגלות היהודים בין הגויים, לא שיעבוד מלכויות ולא סכנת התבוללות — לבין אחיהם הם באים..." וכמו מביא ונותן בטיעונו זה הצדקה להגליית יהודי ישראל לארצות־הברית שכן „לא שיעבוד מלכויות ולא סכנת התבוללות — לבין אחיהם הם באים..."

כאפיפיור מחצרו ניווט חיים הזז, בשנים שאחרי מילחמת ששת־הימים, את עסקני אגודת הסופרים בשמו של השילטון שהיטיב עימו ופיארו מעם, ומנע במילחמת־חורמה אישית את הצטרפותם של הסופרים הערביים לאגודת־הסופרים — תוך שהוא נושא דיברי זעם שהגזענות לא נשמטה מהם, ונימנה עם נושאי־הדגל העיקריים של ארץ־ישראל השלמה ומשליט את אימתה, מלקט כיבודים כמו דוב הרודה בדבש, וסוכר כל מגמה של חדשנות תוך שהוא מביא למציאות את האימרה: אין זקן הסופרים החכם בסופרים.

קובץ מלליו של הזז, המופיע תחת הכותרת מישפט הגאולה, אין בו מישפט וגם לא גאולה, והוא „מישפט הגולה" התרבותית שהזז, והאדונים שהוא שימש לפניהם, ניסו לכפות על תרבות בעלת חיות עצמאית משלה שתקיא בבוא היום את כל הכזב מטעם. שחיים הזז היה נער־השליחויות התרבותי שלו. תרבות שתיחלץ עצמה מהפישיזמים והערכים הגזעניים שהזז שימש להם תורן.

במשך

מתח־הגילים המבוגר של סופרי ארץ־ישראל השלמה ✷

ארתור מילר על שילטון ואופוזיציה ✷ הקשר המישפחתי בין אבא קובנר למאיר וילנר ✷ הסיפרות העברית לפני פיצוץ מלון המלך דויד

בימים אלה חוגגת „התנועה למען ארץ־ישראל השלמה" עשור לקיומה, ומתוך פירסום נתונים בעיתונות מסתבר שתנועה זו הקיפה גלריה של אנשי סיפרות רבים. ביניהם: **נתן אלתרמן, אהרון אמיר, משה שמיר, אורי צבי גרינברג, ש"י עגנון, חיים הזז** (ראה: מדור מרכזי) **אהרון מגד, יצחק שלוין, חיים גורי, שמעון בלס, ישראל אלדד.** כינוסי־המייסדים של תנועה זו, נערכו בבית הסופר על־שם **שאול טשרניחובסקי.** המאפיין הבולט בין סופרי ארץ־ישראל השלמה הוא היותם בני הגילים 50 עד 80. מאפיין נוסף: היעדרם הבולט של הסופרים בני „דור־המדינה" שמתחת לגיל 50 ● בראיון שהעניק הסופר המחזאי האמריקאי ממוצא יהודי, **ארתור מילר,** גולל מחבר מראה מעל לגשר את דעתו על מקומו של האמן בחברה: „מטיבעו, ואולי בתוקף תפקידו, האמן שייך לאופוזיציה. כוח־השילטון הוא האיום שבמחלות האנושות, השילטון מעוות את הכל, גם את המחזיקים בו, והאמן הוא השוטה התמים היוצא לתקן סידרי־עולם ולגונן על האמת מפני השילטון" ● בגלריה גלית בירושלים עורמדת להיפתח תערוכה ובה מיבחר עבודות חדשות של האמן **יאיר גרבוז.** בערב הפתיחה (10.11.77) יקרין האמן את הסרט האחים מאסטרו ● בראיון שנערך הם מנהיג מק"י לשעבר, **שמואל מיקונים,** הוא חשף את אחד הסודות הכמוסים ביותר של הסיפרות העיברית. הוא סוד קירבתם המישפחתי של ח"כ **מאיר וילנר** ומשורר **אבא קובנר.** מסתבר שהשניים הם אחים ● באסיפה הכללית האחרונה של „אגודת שוחרי התיאטרון העירוני של חיפה" נכחו 43 איש בלבד — והם נתבקשו לבחור ב־46 נציגים שמהם ייבחרו חברי ההנהלה ● משורר צעיר הציע סיסמה ברוח־התקופה ל„אגודת־הסופרים" „משירה — ישחרר רק המוות" ● בהוצאת עכשיו עומד לראות אור ספר שירים של המשורר הצעיר **עודד פדר,** שפירסם כמה משיריו בפרוזה ובעכשיו ● התיאטרון העירוני בבאר־שבע עומד להעלות הפעונה את מחזהו של **פראנק דרקינד** האביב מתעורר בתרגומו של **יהודה עמיחי.** אגב, עמיחי יצא בשבוע שעבר לסיור בן חמישה שבועות בארצות־הברית, בהזמנת המו"ל האמריקאי שפירסם את שיריו בתרגומו ובתרגום המשורר הברטי **טד יוז** תחת הכותרת אמן. המהדורה הראשונה של הספר אזלה תוך שלושה שבועות מיום הופעתה, אחרי שזכתה בשיבחי מפי הביקורת האמריקאית ● הגלריות דבורה שוקן וגורדון עומדות לערוך מכירה פומבית רב־היקף של עבודות מאוספיהן בבית ציוני אמריקה ● העיתונאי **אהרון כבר** הביא תמונת־מצב אותנטית של הסיפרות העיברית, בה כתב בין השאר: „הסיפרות העיברית החדשה תתחלק מעתה לשתי תקופות: לפני פיצוץ מלון המלך־דויד, ואחרי פיצוץ מלון המלך־דויד..." פנינה נוספת של בכר: „סיפרות האוונגארד לא שמעה על המהפך סיפרות האוונגארד לא שמעה על שום דבר, מפני שהיא שומעת רק את עצמה ורק על עצמה. הבעייה המרכזית שלה היתה ועודנה לאן הולכים ביום שישי אחרי־הצהריים, ומדוע הגראפומן הזה קיבל מילגה..." ● המלבה"ד (המביא לבית־הדפוס) של ספריית־הפועלים, **חיים פלג,** לא הקפיד די־הצורך שעה שהביא את הרומן הקוסינלי החתך לבית־הדפוס, ואיפשר בכך יצירת שינוי גיאוגרפי בתיאור הכניסה לירושלים, פרי עטה של **שרון שפירא,** שהסיטה את סמל „פלמ"ח־הראל" מגשר הקסטל עד לכניסה לבירת ישראל, כדי מרחק 10 קילומטרים. פרסי־יצירה מטעם ראש־הממשלה **מנחם בגין** הוענקו בשבוע שעבר למשוררת **דליה רביקוביץ,** לסופר **בנימין תמוז,** לסופר **יהושע קנז, לשימעון בלס** ולמשורר **מאיר ויזלטיר.** בין שופטי הפרס היו המשורר **אריה סיוון** והעיתונאי **שלום קריימר.**

אבא קובנר מאיר וילנר
סוד כמוס

נתן אלתרמן
„א"ר"

מאת דן תומר

במדינה

(המשך מעמוד 44)

בבחירות הקודמות הצביע ניסים חדד למען יצחק ולקר לראשות העיר. שכן הלה הבטיח „דירה תמורת דירה". אחרי בחירתו לא עמד בהבטחתו, ובני מישפחת חדד עדיין יושבים במעברה האחרונה של ישראל.

אין במקום שירותי סעד, אין מירפאה של קופת־חולים ואין טיפת־חלב. אין גם עובדים סוציאליים. מישרד הקליטה משמט מטיפול בתושבים, בטענה שאינם עוד בבחינת עולים חדשים, אלא תושבים ותיקים. ואילו את הצעות העיריה דוחים בעיקר צעירי המקום.

ובינתיים? „בינתיים שהילדים שלי יגדלו כאן, במעברה," פוסק ניסים ביטון. „כאן הם יגדלו כמו גאנגסטרים, וכשיהיו גדולים ינקמו את הנקמה שלנו."

דרכי חיים

שכרו של צילום

שוטר אסר וקנס אזרחים ב־500 לירות על שצילמו קטע ברחוב אלנבי בתל־אביב

ניידת של מישטרת מחוז תל־אביב עשתה בבוקר השבת האחרונה את דרכה בסיור שיגרתי ברחוב אלנבי בתל־אביב. לשני השוטרים שישבו בניידת לא היתה מלאכה מרובה. הרחובות בשעה זו של שבת עדיין כמעט ריקים מאדם.

כשהגיעה הניידת לכיכר המושבות, ליד רחוב לבונטין, הבחינו לפתע השוטרים בדבר־מה שגרם להם לעצור את הניידת בחריקת־בלמים צורמת, ולחזור בנסיעה מהירה לאחור, למקום האירוע.

על המדרכה ניצבו שישה אנשים: גבר אחד בגיל־העמידה וחמישה צעירים. היו אלה אברהם הררי (45), מנהל בית־הספר לצילום ומישחק מדיום בתל־אביב, עם חמישה מתלמידיו. השישה יצאו לרחובות העיר במיסגרת קורס שבו הם לומדים, כדי לצלם קטעים עבור סרט שמכינים תלמידי בית־הספר.

התלמידים צחקו. השוטרים זינקו מן הרכב. „אסור לצלם!" צעק רס"ר אסנדריני (מיספרו האישי 20578), והורה ל־הררי להפסיק מייד לצלם. כשנשאל מדוע, השיב השוטר שזהי עבירה חמורה על החוק. כשתמה מנהל הקורס איזה חוק בדיוק אוסר עליו לצלם ברחוב אלנבי קיטעי סרט תמימים, אמר לו השוטר שכדי לקבל אישור לצלם יש לתאם זאת תיאום עם המישטרה. התלמידים ומורם פרצו בצחוק רם. המצלמה־מסרטה שבה השתמשו היתה מסוג סופר־8, מאותן מצלמות שכל חובב מצטייד בהן ושכמעט כל תייר נושא על כתפו.

השוטר הקשוח לא נכנע. „אי ידיעת החוק איננה פוטרת מביצועו," אמר בארשת חשיבות, ושלף את תיק הדו"חות. לא הועילו ההסברים וניסיונות השיכנוע. הוא רשם דו"ח — מוזר כשלעצמו. הררי קיבל דו"ח על כך שהניח על המידרכה דבר העלול להפריע להולכי־הרגל ברחוב, בטענה שיש בכך משום הפרת הסדר הציבורי. העובדה שהיתה זו שעת בוקר מוקדמת של שבת ומיספר העוברים־והשבים היה זעום, לא שינתה כלל.

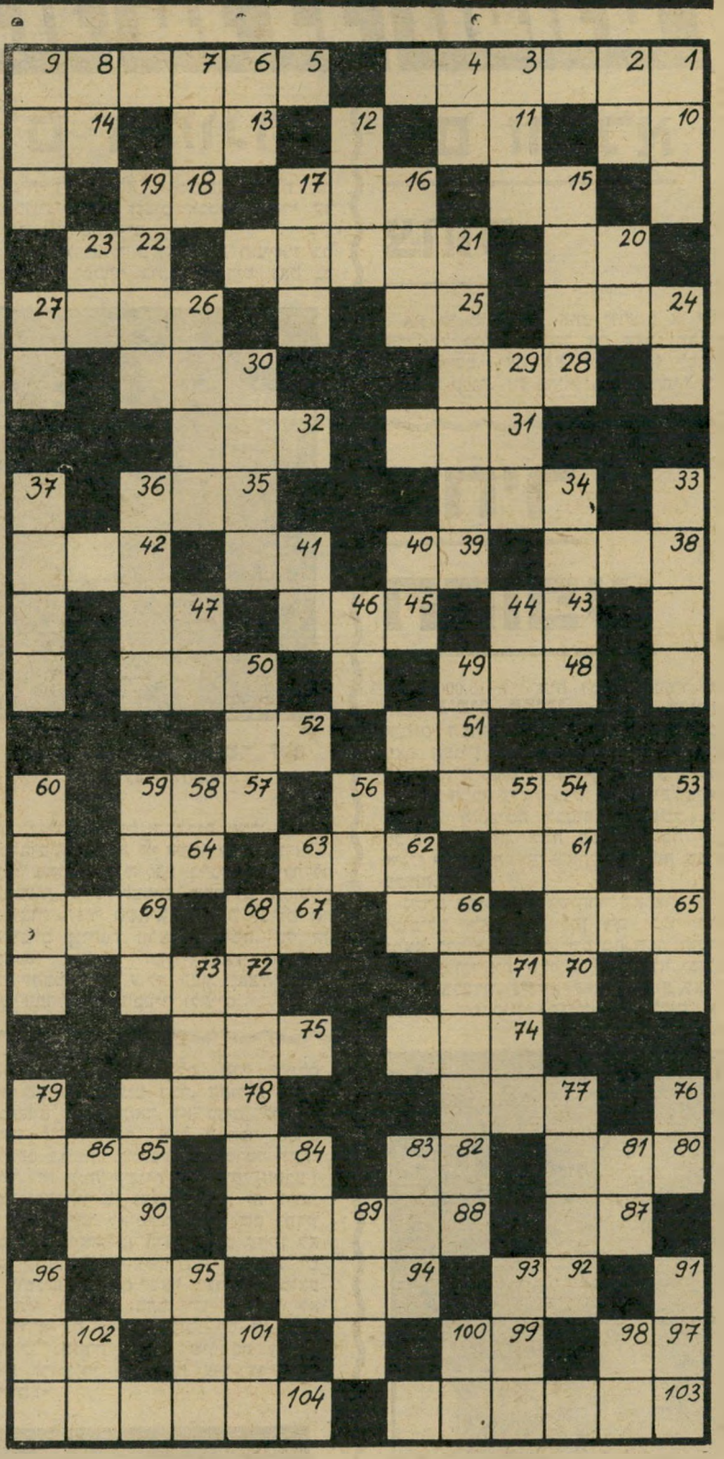
אין חוק. בינתיים החלו נאספים עוברי אורח מעטים, כעשרה במיספר. השוטר התרתח. הוא האשים את הררי בגרימת התקהלות שלא לצורך, והטיל עליו קנס של 500 לירות או התייצבות בבית מישפט תמורתן. אחד מתלמידיו של הררי, צילם את התקרית המוזרה, והחבורה עורמדת להציגה בפני השופט, כאשר תובא לדין.

כששאל אחד התלמידים את נהג הניידת, בצחוק: „על מה כל המהומה?" צעק הרס"ר על נהגו: „גש ועצור אותו!" לאחר־מכן פקד על החבורה להסתלק.

אברהם הררי הנסער פנה אל פרקליטו, לברר אם אכן קיים חוק האוסר על אזרח לצאת לרחובה של עיר ולצלם בו כאוות נפשו, והסתבר לו שאין כל חוק כזה.

„לא הערנו איש משנתו. היינו רק שישה איש. לא הפרענו לתנועה. זה אפילו לא היה ליד בית־כנסת, כך שגם לא פגענו במוסר הדתי. בסך־הכל, תרגיל קטן ופשוט של הסרטה ובימוי. האם על כך עלינו להיקנס ב־500 לירות?" שואלים המורה ותלמידיו.

תשבץ העולם הזה 2097

מאוזן:

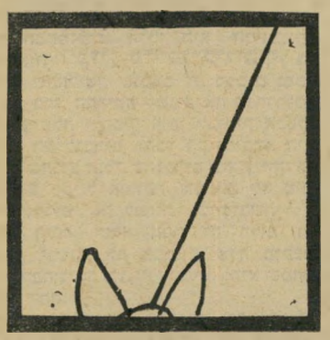
1. חבילות; 5. משמש לתצוגות אמנותיות; 10. אביון; 11. מילת־שלילה; 13. מחצית מישחק־ילדים פופולארי; 14. תואר־כבוד אנגלי; 15. תנועת־מים בים; 16. איצטבה; 18. אחורי הגוף; 20. כלי־קיבול; 21. מורה; 22. עליך לרשת!; 24. כינויי; 25. קידומת הולנדית; 26. יתיר; 28. חלק בראש; 30. חג נוצרי; 31. מנורת־כיס; 32. עליכם לקוות!; 34. מתמצא; 35. רוכב; 38. סיום; 39. שקט!; 41. קפל בבגד; 42. גמול; 43. מונח בתורת החשמל; 54. משמעות; 47. מילת־ברירה; 48. מישכן הבקר; 50. למרות; 51. סוף בלי התחלה; 52. כעס גדול; 54. פסיעה; 57. אשתו של תמן; 61. מספיק!; 62. עצם; 64. כמו 15 מאוזן; 65. בואו הלום!; 66. ממדר; 67. עליך לנסוע!; 69. צוותא; 70. קישוט שעיר לפנים; 72. ישים; 74. אריה; 75. חומר־נפץ מרסק (ר"ת); 77. סוג של כוכבים; 78. זמן קצר ביותר; 80. אחי יעקוב; 82. קריאת־יגון; 84. גוף; 85. עוף הניזון מדגים; 87. אליל כנעני; 88. סטודנט; 90. מילת־תחינה; 92. פרי־בטן; 92. פרחנוי; 95. מלכסיקון הכלבים; 97. כמות גדולה; 99. בגד־שרד; 101. בירה אירופית; 102. כלי־קיבול; 103. המעי הגס; 104. מידת מישקל.

מאונך:

1. בהשאלה: עקשן גדול; 2. גבבה; 3. אולם; 4. נהר באפריקה; 6. קריאת־צער; 7. צמד; 8. סוס בלי ראש; 9. בושם מיקראי; 12. מדריך ראשי (ר"ת); 15. חבל בארץ; 16. מדריך נוער (ר"ת); 17. פומית; 19. אינו חולה; 20. תרופה; 21. חזיה, „וסט"; 23. מופע, באנגלית; 24. מיניסטר; 26. נעול; 27. חיוני בקפיצה לגובה; 29. תיסוס; 30. חירות; 33. גוג ו...; 34. נהיר; 36. כפוף; 37. שבוי; 40. אסקופה; 41. מתגורר; 44. ילדים קטנים; 46. במקום ההוא; 47. מידת שטח; 49. תמימות; 50. מיהר; 53. שלא בכוונה; 54. ציפור־שיר קטנה; 55. ענן; 56. אם הפנינה; 58. רמת־גן (ר"ת); 59. רץ; 60. יחידה בחידון; 62. שביב; 63. מושת על כל אזרח; 66. דיברי אמת; 68. כפר־אמנים בארץ; 71. מחוז; 73. ממישפחת החתולים; 76. עליך לגעת!; 77. מארבעה המינים; 79. בתוכך; 81. חזר; 83. קריאה טלפונית; 84. מיתר; 86. בשבילי; 89. מאכל נוזלי; 91. עיר גדולה; 93. בהרת־קיץ; 95. סיפק הגנה; 96. צדע; 98. תבואה; 100. אמונה; 101. קריאה; 102. דוגרן.

הפעל את דימיונך ונסה למצוא לציור שלמטה כותרת מתאימה, אשר תסביר מה אתה רואה בו. חצעות לכותרות יש לשלוח לפי הכתובת: „קשקשת", ת. ד. 136, תל־אביב. בין הזוכים יוגרלו פרסים: שתי מנות בשווי —.50 ל"י (חמישים לירות) כל אחת, באחד מסניפי רשת המיצרימית רימיני בתל־אביב.

קשקשת 2097

קשקשת 2095

● ידין: ארוכה הדרך לחרות. **שאול יהישלום,** רח' אורלנסקי 7, פתח־תיקווה

● חוט מחפש מחט בתולה.

● קשקשת. **שמעיה שרון,** רח' הגיבור האלמוני 10, תל־אביב

● עשן של אוהבים. **דפנה תורן,** רח' אהוד 3, חיפה

● פלצור של קאובוי מתלמד. **אברהם טל,** עין־כרמל

● דרכה של ד"ש לממשלה. **אלי שריד,** ת.ד. 11449, תל־אביב

PIZZERIA RIMINI

מסעדות איטלקיות

תל־אביב, כיכר אתרים טל. 288800
תל־אביב, כיכר מלכי ישראל 4, טל. 263987
תל־אביב, רח' אבן־גבירול 24, טל. 266177
תל־אביב, דיזנגוף 93 טל. 221681
חיפה, רבי הנביאים 20, טל. 640201
חיפה, דרך רופין טל. 252654
ירושלים, רח' יפו 43 כשר
ירושלים, המלך ג'ורג' 15 כשר
רמלה, רח' הרצל 102
אילת, מרכז התיירות
חדש!!!
בן־יהודה 262
פינת דיזנגוף
טל. 459070

PIZZERIA RIMINI 1977 המוצר הנבחר

רחל מרחלת על כל השולם

מרצדס במקום תמונה

יש כאלה שפשוט מתמזל מזלם בחיים. אחת המתמזלות הללו היא הדוגמנית־בוטיקאית **ז'קלין פלדמן־פילוסוף**, ה־בחורה שהחליטה שנמאס לה מנשים ומכל הקשור בהן, החליטה לשנות את הגרדרובה בבוטיק שלה ולהפוך אותו לבוטיק אכסק־לוסיבי רק לגברים, והכל רק מייבוא. היא טוענת שהגיע הזמן שהגברים בארץ יתחילו להתלבש סטייל אירופה. אם הם לא מת־נהגים אירופי, אז לפחות שיתלבשו.

וכך היפה, שלא חסר לה כלום גם מקודם, יושבת לה בבוטיק שלה מוקפת חוזרים־בתשובה בענייני לבוש, והיא שמחה לייעץ להם.

וכל־כך מתרגשת מהעניין שפשוט לא מוצאת לעצמה זמן לשלוח את התמונה הנוכחית לאהובה־לשעבר **גינטר זקס**, המולטי־מיליונר הגרמני שלמי שלא יודע, היה פעם גם בעלה של **בריז'יט באדרו**, והוא גם איל־מכוניות.

האיש, שכנראה ניכווה קשות באהבתו לגברת פלדמן־פילוסוף, לא ביקש הרבה, הוא רק ביקש את התמונה. ובתמורה הוא הבטיח לה מכונית מרצדס חדישה, על כל אביזריה. אז אני שואלת אתכם, מי היה מוזלל במכונית שכזאת. אם לא אחת שכבר יש לה הכל?

אבל בינינו, יש לצפות שעכשיו, אחרי המיסוי החדש, הבחורה תלמד להבין שלקנות היום מרצדס בארץ זה כמעט כמו לקנות דירה, לא תתמהמה ותשלח את התמונה בדואר רישום אכספרס. הרי על רכוש לא מוותרים.

מי יודע, אולי בקרוב היא תתייאש גם מהגברים ותפתח בוטיק לילדים, ואם גם

ז'קלין פילוסוף וגינטר זקס
לא קשה להבטיח

הם יעלו לה על העצבים אולי תעבור לכלבים וכן הלאה. אי אפשר לדעת. מרצדס, מכל מקום, לא הולכת ברגל. החזיקו לה אצבעות, ויש לצפות שבקרוב תסתובב בחוצות העיר כשהיא מוציאה לכולם את העיניים ונהגת מרצדס חדשה. כל זה, בתנאי שהבחור יזכור ויעמוד בהבטחה. כי להבטיח לא עולה כסף, ואצל גברים, יש הבדל בין להבטיח ולקיים.

אני לא דון־ז'ואן

כך מעיד על עצמו הדון־ז'ואן בה"א הידיעה **שמעון אדר**, אחיה של **עליזה אדר**, שכידוע — לדבריו — היה מעורב בסיפורי־אהבה להוטים עם **שירלי וינ־טרס** ו**אורסולה אנדרס**. הוא טוען שזה אומנם היה נחמד, אבל למה נשפלים אליו? וכדי להוכיח לכולם שאכן אין הוא סתם כזה, הקליט בימים אלה תקליט בשם הזה. ומי כתב את המילים אם לא **איין גילדהיירט**, שגם הוא נחשב דון־ז'ואן לא קטן? בכל אופן, אדר הנ"ל, המארס מזה זמן רב, עדיין מתלבט בעניין חברתו הירושלמית **תמי**.

תמי, שהיא בחורה טובה מבית טוב ובת עשרים־ואחת, מארסת כבר שנתיים ריש־מית לשמעון, ומסרבת בכל תוקף להתייחס לרכילות אשר סביבו. היא אומנם יודעת שאכן היו דברים מעולם, אבל לעולם שלה הם לא משנים דבר. ההורים שלה, שנמצאים במצב מאד לא נעים, לוחצים בכיוון של רצינות, אבל הפרפר מסרב להיתפס ברשת, ומטיבעו של פרפר להת־פרפר. אז למה לשנות את חוקי הטבע?

מה שהבחור כן מוכן לעשות זה לקחת את תמי איתו לאיטליה, יחיו שם יחדיו וכשיחזרו נראה. בן ה־25 פשוט עדיין לא מוכן לוותר על החופש. מה רע לו? יש לו רומנים אדירים שאף ישראלי ממוצע לא היה מתבייש בהם, יש לו קול לא רע והוא גם שר לפעמים, יש לו כסף, ויש לו נחמדה נאמנה שיושבת ומחכה בבית ירושלמי טוב. מה עוד צריך ה־בנאדם?

שלי וינטרס ושמעון אדר
היו דברים מעולם

שם זה לא צחוק

אין לי מושג אם אתם יודעים או לא, אבל כל כוכב שמכבד את עצמו מחליף לעצמו שם, ואם לא לגמרי אז לפחות משפצו קלות. זה בדיוק מה שקרה לשחק־קנית החדשה, שסניה כבר די מוכרים מעל המסך, **רונית חיון** היפה. אחרי שהופיעה במיבצע יונתן ובאסקימו לימון, החליטה רונית שהיא תקדיש את חייה לקולנוע הישראלי. ואם כך, אז רצוי לשפץ את השם. במקום רונית קראה לעצמה **רונה**, מה שמזכיר לי את השדכנית **הנה** ששמה בישראל בעצם **אילנה**, או את הזמרת **נחמה הנדל** שהחליפה את שמה ל**הנה**.

לא משנה, העיקר שבת ה־18 עשתה את הצעד הנועז ונהנית מהעניין. ובכן

רונית חיון
הקולנוע זה החיים

רונה זו, שכרגע אינה מופיעה בשום סרט, החליטה שלהיות רחוקה מהקולנוע זה בשבילה כמו להיות רחוקה מהחיים. משום כך עשתה עוד צעד נועז, והתחילה עובדת בישראפילם. כך היא מרגישה שהיא ב־עניינים כל הזמן, ואין דבר בתחום הסרטים שלא ידוע לה. ביניהיים מסתובבת רונה עם הפירסומאי **בני קרן**, לבילויים שכולם סובבים סביב הקולנוע. מה שבטוח.

מחיר החופש

סך 15.000 ל"י היה דמי שיחרורו של הזמר **ניסים סרוסי** — מחיר החופש. אומנם המחיר זעום לכל הדיעות, אבל עצם העניין הוא הקובע. סרוסי התגרש בימים אלה מאשתו **אתי**, שכידוע עשתה לו קצת הרבה צרות, כולל צו עיכוב יציאה מהארץ, והסכימה לבסוף להתפשר על סכום אפסי זה. למה סכום כל־כך קטן אינני יודעת, העיקר שאתי ידעה מה שהיא עשתה.

ניסים החופשי והמשוחרר מאושר, עליז וטוב־לב, לא חיכה זמן רב וכבר הוא נמצא בדרכו פאריסה, שם מחכה לו היפת־פיה הבלונדינית שלו **מוניק** שלא יכולה לחיות בלעדיו. ניסים, שיחזור שוב לארץ במארס, להתכונן לחגיגות 30 השנה ל־מדינה, הצהיר שאם לא ישבצו אותו במופעים, אין יותר צ'אנס שיראו אותו אי־פעם בארץ. אבל אין צורך לדאגה. אנחנו עוד נראה אותו, כי בלעדיו הרי אי־אפשר יהיה לחגוג את חגיגות 30 השנים למדינת ישראל.

אתי וניסים סרוסי
יציאה בזול

רומן על הגובה

נסו לתאר לעצמכם: איך נראים מאוהבים שהם גם שחקני כדורסל? ובכן, שניהם מסתובבים אי־שם במרומים ומסתכלים על כל השאר כמו על גמדים מגומדים. ואם ראשם עוד מלא ברומנטיקה, אז הם פשוט לא מעוניינים באנשים הקטנים שסביבם. כך בדיוק מרגישים ומתנהגים **סטיב שקטר**, שחקן־הרכש של הפועל רמת־גן, וחב־רתו הצמודה מזה שלושה חודשים **רחל ורסנו**, שחקנית הכדורסל של מכבי תל־אביב.

השניים נראים כשהם מסתובבים יחד צמוד־צמוד, ואין מישחק או אימון שאחד משניהם לא יבוא לבקר בו את האחר. שני הגדולים הללו משחקים את האהבה עד הסוף, ואשריהם וטוב להם. מה יהיה סופו שלה סיפור עדיין לא ברור לאיש, אולי גם לא להם, אבל אין ספק שבינתיים הם על הגובה.

חוג נוער של"י

גוש דן

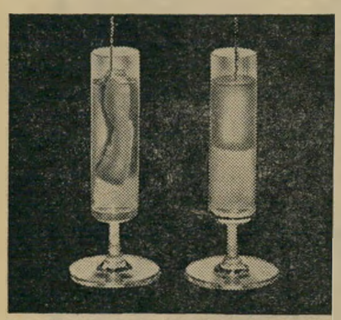
מתכנס כל יום ראשון בשעה 18.00
בסניף של"י ברח' בוגרשוב 60 ת"א,
טלפון 280807.

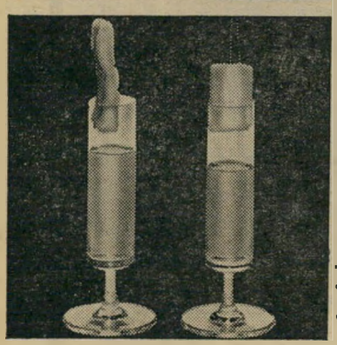
מול גל שטיפת המוח הלאומנית־דתית
תוכלו לפגוש צעירים כמוכם
פתוחים, הומניים שוחרי שלום ושוויון.

שלי

---

o.b. הטמפון בעל כושר הספיגה הטוב בעולם

לטמפון או־בֶּה, העשוי צמר גפן כבוש, כושר ספיגה ענק שאין לאף טמפון אחר.
לעומת טמפונים אחרים המתארכים עם הספיגה, טמפון o.b. מתרחב עם הספיגה. לכן, ככל שהוא סופג יותר כן הוא אוטם טוב יותר את פתח הנרתיק ומונע כל תזוזה או דליפה. טבלי טמפון o.b. וטמפון אחר בשתי כוסות מים נפרדות ותווכחי בכושר הספיגה המצויין של o.b.

טמפון o.b., הנוח והבטוח ביותר בעולם, נותן לך הרגשה משוחררת וחופשית 365 ימים בשנה. תוכלי ללבוש מכנסונים קצרים והדוקים, חצאית מיני או ביקיני. תוכלי לרקוד, לטייל, לטבול באמבט ולרחוץ בים בבטחון מלא.

להשיג ב־3 גדלים:
נורמל: למרבית הנשים
אקסטרה: לנשים עם דימום רב
והחידוש העולמי האחרון!
טמפוני מיני לנערות, לבתולות ולנשים עם דימום מועט.

חדש! אריזה חסכונית של 40 טמפונים + שי — ארנקון פלסטי לנשיאת 3 טמפונים בארנק.

o.b. או־בֶּה
המיני טמפון שיש לו גם מיני

מרכז ללמודי נהיגה
(נכנס סוגי הרכב)
בהנהלת אמנון
בית כלל-רח' דוויאנוב 5, ת-א
טל: 03-295261

יתרונות המרכז ללימודי נהיגה

- שיטת לימוד חדשה ובלעדית לנו
  הוכיחה עצמה בחסכון ניכר במספר שעורי הנהיגה והצלחת התלמידים במבחן הראשון
- קורס מעשי בנהיגה מונעת (ללא תשלום נוסף)
- מכון תאוריה משוכלל
- מכוני נהיגה מוקדמים

דפוס נוה שאנן

עבר לרחוב

יסוד המעלה 15

ממשיך לשרת את לקוחותיו לפי מיטב המסורת והידע בעבודות דפוס
הזמנות לשמחות * פנקסי חשבונות לפי התקן החדש * עבודות משרדיות

שירות מיוחד לבתי דפוס

מורלה
הטפטים המעוצבים ביצירת אומנות

רובקס
המתנה השימושית ביותר

רובקס
המתנה היפה ביותר

גיטרות * אקורדיונים
כלי־נשיפה * אורגנים
מיתרים * תופים
השאלה ♦ מכירה ♦
תיקונים

גינזבורג מוסיקה

אלנבי 48 (ליד רח' גאולה) ת"א,
טל: 03-57773
נוסד ב־1940

רובקס
המתנה שבאופנה

נביעות

מרכז צלילה
כפר נופש
נביעות דואר אילת טל: 6191, 059-3667

NEVIOT
DIVING CENTER
HOLIDAY VILLAGE
NEVIOT EILAT POST PHONE: 059-3667, 6191

החגיגה בנביעות נמשכת

נופש, קורסי צלילה, ספארי צלילה, שייט, סיורי מדבר — במחיר הישן.
קורסים לצלילה — עדיין 950 ל"י + מ.ע.מ.
ספארי מצולות — עדיין 2250 ל"י + מ.ע.מ.

פרטים והזמנות במשרדנו בת"א רח' בן־יהודה 103, כניסה א' בשעות 13.00—9.00. טלפון 03-243811
או באמצעות פניה בכתב למרכז צלילה נביעות, דואר אילת, טלפון: 059-3667.
מספר המקומות מוגבל

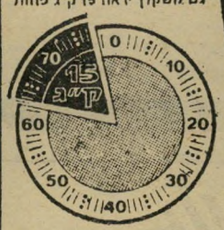
נביעות קיץ כל השנה

הרזיה אינה כבר בעיה

בשיטת הרזיה אישית המשלבת תרגילי-גוף, עיסוי ודיאטה את מורידה יותר משקל בפחות מאמץ ומוסיפה בריאות, חן ובטחון עצמי

תוך 60 יום
גם משקלך יראה 15 ק"ג פחות

הנחות לחיילות ולסטודנטיות

פיתוח חזה ועיצובו בשיטה טבעית

מכון הבריאות
בן-יהודה 73 • ת"א • טל: 238063
שעות הרשמה: 10.00 • 18.00

רובקס
המתנה שבהישג ידך

קבלת מודעות לכל העיתונים במחירי המערכת

פירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל-אביב
(פינת אנטוקולסקי)
טלפון 227117. 227118
חניה חופשית

טיפול נכון בשיער
כיצד?

התשובה
במדריך לשמוש וכון
בתכשירי "וולה"

להשיג חינם בתמרוקיות, בבתי מרקחת
או ט"י הזמנה בת"ד 1365 ירושלים

WELLA

רונית מקובר - מלכת החן 1977

כמה פעמים
נסית להפטר מהם -
ולא הצלחת??

אנחנו נחסל את הז'וקים!

נסי פעם אחת את הדרך המודרנית והבטוחה
להשמדת הז'וקים
לאחר חיטוי שלנו (שעורך כ-½ שעה) את מקבלת תעודת אחריות לשנה. לא יהיו יותר ז'וקים בביתך!
ר"ג, מדיעין 18, טל. 790114-5-6 ● אילת: טל. 059-3012
מיתר משרד הבריאות: 21. רשי עסק 481/75.

איתן עמיחי הדברת מזיקים

רחל מרחלת על כל העולם

דרבי של חתונות

השימחה הגדולה של כל חובבי הספורט הישראלי תתרחש ב־27 בחודש זה, בעת שייערך הדרבי הגדול בכדורסל בין קבוצות מכבי והפועל תל־אביב. עד כמה שאני מבינה בספורט ויודעת את ההבדל בין פאול וריבאונד, אז יש כאלה שהשנה אינם מוכנים להמר על ניצחון מכבי. בשבילם יש לי חדשות: מכבי מוכרחה לנצח. כי אם לא, היא תקלקל את השימחה

מוטי ארזאסטי וכלתו
הסגר מגמתי —

של שניים מכוכבים, שמייד אחרי הדרבי ירוצו אל החופה.

השם הראשון שעולה במוחכם הוא, כמובן, זה של **מיקי ברקוביץ'**. סוף־סוף הוא כבר כמה חודשים בסטאטוס של חתן. אבל מי שדווקא יקדים אותו יהיה חברו לקבוצה, **מוטי ארזאסטי**, ש־24 שעות אחרי הדרבי יישא לאשה את בחירת־ליבו, **נורית**.

השניים הכירו זה את זה במכון וינגייט והם מסתובבים יחד כבר שנתיים. חתונתם תיערך בחיפה, אולי מפני שאם היתה נערכת בתל־אביב היו כל האוהדים רצים ישר מהדרבי אליה.

אבל מיקי ברקוביץ' יקבל גם הוא את שלו. כפי שכבר בישרתי לכם, הוא חזר לחיק ידידתו הניצחית, **שלי סובול** וחתונתם, שכבר התבטלה פעם, תיערך ב־29 בחודש זה.

להבדיל מתוכניתם הקודמת, שלפיה עמדה החתונה להיערך באולם גדול עם הרבה מוזמנים, מתכוונים הפעם מיקי ושלי להיכנס להיכנס בטכס צנוע בבית־כנסת. בשביל מה להיכנס להוצאות מיותרות, אחרי שאלה כבר הוצאו פעם?

מי שמודאג ביותר משתי החתונות, ובצדק, הוא כמובן מאמן מכבי, **רוף קליין**. קשה לדרוש מכדורסלנים שיתנו את כל הלב שלהם במישחק לפני שהם עומדים לתת אותו לכלותיהם. קליין כבר הודיע לשני החתנים שהוא מכניס אותם להסגר שלושה ימים לפני המישחק. אומנם, כל אחד מהם מכיר את כלתו כבר כמה שנים, אבל מה שבטוח — בטוח.

שלי סובול ומיקי ברקוביץ
— לפני המישחק

הגורה של לביא

מי שמסתובב בחוגים הנכונים ודאי מכיר אותו: חתיך, בעל עיניים כחולות

משה שגיא
אהבה בפוטנציה

משגעות, וחיוך מאוזן לאוזן למי שזוכה בו. זהו **מיישל'ה שגיא**, בן 25, קיבוצניק לשעבר, צנחן, גיבור־מילחמה שגם הספיק כבר להיות פצוע.

מי שעוד לא מכיר אותו יכול לראותו יושב בפינתי מדי יום, או פשוט ללכת למועדון, או לתל־אביב הקטנה. הבחור, שעסק בפירסום עד שנמאס לו העניין, עשה הסבה מיקצועית והפך מעין עוזרו האישי של **רפי שאולי**. עד שהוא כנראה נוכח שמשם לא תצמח לו הישועה, ועשה תפנית חדה — בחזרה לפירסום.

אבל הפעם לא לבד. הבחור כנראה היה זקוק לתיגבורת, ומצא את זו בדמותה של **אילנה לביא** היפה. אבל נראה ש־אילנה, שהיא בתו של מנכ"ל מישרד הביטחון לשעבר **ישעיהו לביא**, משמשת קצת יותר מאשר עוזרתו של מוישל'ה בענייני פירסום בלבד.

השנים נראים מסתובבים יחדיו, על תקן של מאוהבים בפוטנציה. מה יהיה הסוף של הסיפור אני עוד לא יודעת, אבל יש לצפות. שהרי כבר ידוע כי אין הרבה רווקים מבוקשים כמוהו שמסתובבים חופשי, ואם כבר נופלת העין על אחד פנוי, הציד אחריו נכנס להילוך גבוה. לכן, החזיקו נא אצבעות לאילנה.

בחזרה לחיק האקס

להיות חולה זה דבר מאד לא נעים. ובחוץ־לארץ, כשנמצאים לבד, זה נעים הרבה הרבה פחות. אבל צרה־צרורה שכזאת נפלה על בת־הנעורים שלנו לשעבר, **שרונה מארש**.

אחרי גירושיה הטריים (השניים במספר) נסעה שרונה להוריה שבגרמניה, ושם הובלה לבית־החולים אחרי סיבוך די רציני, עברה סידרה של ניתוחים ואחרי שלושה שבועות שוחררה לביתה.

אבל הדבר היפה שאני רוצה לספר לכם על **השחורה** קשור דווקא באקס החדש שלה **שימעון זוין**. האיש, שישב בארץ עם לב שבור, שמע כי שרונה שוכבת במצב קשה למדי בבית־חולים בגרמניה, והוא לא שאל שאלות. קם עוד באותו היום, עלה על מטוס ומצא עצמו ליד מיטתה, אפילו מבלי לדעת אם היא תסכים לראותו או לאו.

אבל אלוהים עזור, ולבחורה היה כל־כך רע עד ששמחתה לא ידעה גבולות. כך ישב שימעון שלושה ימים תמימים ליד שרונה, אוהב מרגיע ומעודד, ואת כל חג

שרונה מארש
טיפול בקצב הטילון

הסוכות בילו השניים בנעימים. שרונה כנראה הבינה סוף־סוף מה הפסידה כשוויתרה עליו, הסכימה לחזור הביתה.

שימעון חזר ארצה. שרונה שוחררה מבית־החולים, ומייד התייצבה בווילה שלו בכפר־שמריהו כשהיא מוקפת מתנות ושפע של תשומת־לב. וכך קרה שבני־הזוג שניפרדו, חזרו לחיות יחד. אומנם בינתיים בלי חופה וקידושין, אבל לפחות חצי העבודה נעשתה ואיחוד הלבבות קנה את

בעייה של מציאת השחקנית שתגלם את דמותה של **אנט פלאטו**. פעם הבטיח סמי את התפקיד ל**איריס דוידסקו**. אז הוא הבטיח. זה לא מפריע לו לטעון שהוא עדיין מחפש את השחקנית הראוייה, וזה קשה — מפני שלא כל אחת יכולה להידמות לאשתו.

מצדי אתם יכולים לתייק את הסיפור בתיק העבה המכיל את כל ההבטחות והתוכניות היפות, שעליהן הכריז פלאטו ברעש גדול, ושעד כה לא התגשמה אף אחת מהן.

מה שאפשר להגיד לזכותו הוא, שלמרות שהוא עדיין במעמד של עולה חדש, כבר למד את השיטה הישראלית: להבטיח לא עולה כסף, אבל פירסומת אפשר להוציא מזה בזול.

פלאטו מבטיח שוב

אם הממשלה תחליט יום אחד לבחור גם שר־בידור, היא לא תצטרך להתלבט הרבה את מי למנות לתפקיד. יש כבר אחד שמינה את עצמו — מיודענו ח"כ **סמי־שמואל פלאטו־שרון**. ואני לא מתכוונת למה שהוא עושה בכנסת, או למודעות ה„אני מאשים" שהוא מפרסם בעיתונות בנוסח אמיל זולא.

מאז בחירתו מייצג סמי את הכנסת כמעט בכל אירוע בידורי הנערך בארץ. הוא לא מסתפק בכך שהוא נהנה מהמופעים ומוחא בהם כף בהתלהבות, אלא טורח גם לברך כל בדרן באופן אישי וכמובן, להצטלם בחברתו — מה שמבטיח לו מייד שתמונתו תתפרסם בעיתונים.

ואם הוא עשה זאת עם כל הבדרנים המקומיים והזרים שהופיעו בחודשים האחרונים בארץ, אין פלא שהדבר חזר על עצמו גם בהופעת הכוכורה של **אנרי־קו מאסיאס** שעימו הוא לא צריך לדבר תחת השפעת היפנוזה.

ומי שחשד בפלאטו שהוא עושה כל זאת בשביל פירסומת, טעה את טעות חייו. הוא פשוט מחפש כל הזמן אחר האיש המתאים לגלם את דמותו בסרט שהוא

או **אדוארד ג'י רובינסון** היה מתאים לתפקיד. אבל מסתבר שאלה כבר מתו. בהיעדרם מוכן סמי להסתפק אפילו באנריקו מאסיאס. נכון שלא יהיה צורך לשיר הרבה בסרט, אבל לעומת זאת שולט אנריקו בצרפתית, מה שעושה אותו מועמד טיבעי לגילום דמותו של פלטו.

ובכן, אם פלאטו לא ערך עד כה מסיבה, הרי זה רק בגלל המצב הכלכלי. שכן, כך מסרו לי אנשיו, העסק נחתם ונגמר סופית. מאסיאס יהיה האיש שישחק את פלאטו בסרט שיופק. נשארה רק ה־

נישואי בנו של מפקד מישטרת מחוז ת"א כינסו יחד את כל זוללי הפושעים בארץ

חגיגה במישטרה

האבא ניצב משה טיומקין, מפקד מישטרת מחוז תל אביב, עם בת זקוניו רוויטל בת החמש, הדומה דמיון מפתיע לאביה. טיומקין לבש חליפה בצבע בד', שאותה קנה ימים אחדים לפני החתונה בחנות אופנה תל־אביבית ידועה. הבת רוויטל לבשה אוברול אופנתי מג'ינס לבן וגגבה ביופיה את ההצגה אפילו מהכלה.

הזוג המאושר סרן אילן טיומקין, קצין בשיריון וכלתו הטרייה ענת, שהיא סטודנטית באוניברסיטה. רון וענת לא הכירו את מרבית האורחים בחתונתם, שבאו לכבד בנוכחותם את מפקד המחוז.

המזהה תת־ניצב מיכאל קפלן ראש המחלקה לזיהוי פלילי בא כמו יתר הקצינים לבוש בבגדים אזרחיים לחתונה. למטה מימין: ניצב משנה רחמים קונפורט מפקד מרחב יפו אוכל טשולנט בחברתו של תת־ניצב בנימין ברלאי, סגנו של מפקד מחוז תל־אביב ניצב משה טיומקין, שזיהתן את בנו־בכורו.

המבקר שמואל איתן, אחיו של אלוף רפאל („רפול") איתן, מפקד צה"ל, בחתונת בן־אחיו. הוא הגיע לחתונה ישירות מישיבת הממשלה, שבה השתתף.

א יזו נקלע, כמעט, איש העולם ה־תחתון ביום השני בשבוע שעבר לגן האורנים שבגני התערוכה בתל־אביב, היה לבטח מתבלבל משפע הקצינים שנמצאו במקום. שכן, כל מי שהוא משהו במטה מישטרת ישראל בכלל ובמטה מחוז תל־אביב בפרט, כיבד בהופעתו את טכס נישואי אילן טיומקין, בנו־בכורו של ניצב משה טיומקין מפקד מחוז תל־אביב של מישטרת ישראל, עם חברתו ענת, סטודנ־טית באוניברסיטת תל־אביב.

ניצב טיומקין כסוף־השיער עמד נרגש בפתח אולם החגורף של גן האורנים, לברוש חליפת בז' לבנה שרכש ימים אחדים קודם־לכן בבית־אופנה ידוע ברחוב דיזנ־גוף. לצידו עמדה אשתו הגאה ויקי, מורה במיקצועה, לבושה חליפת קטיפה שחורה אופנתית. הנהרים הגאים החזיקו בידיהם את רוויטל בת החמש, בת־הזוקונים היפה־פייה של מפקד המחוז, הדומה דימיון מפתיע לאביה ואילו הבן האמצעי, רון, הנמכים בימים אלה קורס קצינים בשיריון, רץ עם מתנות, מיברקים ושיקים לחדר מייוחד, שם אחסנו.

סוללת שוטרים כיוונה את התנועה ל־אולם החתונות. בפתח גני התערוכה עמדה, עם פנס בידה, שוטרת חיננית בשם נירה, שהתגייסה למשטרה יומיים קודם־לכן ו־היתה עדיין נרגשת מהתפקיד שהוטל

אין הטעם

רב־פקד שבתאי לוי, קצין התחבורה של מישטרת מחוז תל־אביב, התגלה כאנין טעם, עבר משולחן לשולחן, בדק את המאכלים, לבסוף בחר לו מבחר סלטים ובשרים, התעסק באוכל שעה ארוכה כשהוא מקפיד לאכול לאט ובעדינות. על הטשולענט החם שהוגש לאורחים פסח רב־פקד לוי.

מכוניות לבנות בעלות מיספרים אזרחיים ניראו בשטח. היו אלה מכוניותיהם של קציני המשטרה הבכירים שנכחו במקום. נוסף לקצונה הבכירה של המישטרה נכחו גם עשירי העיר, כמו המיליונרים אריה פילץ ומרדכי מאייר. בין טשולענט לקמ־פארי אפשר היה לפגוש במפכ"ליה הקודמים של המישטרה, יוסף נחמיאס ופינחס קופל, שבאו בחברת נשותיהם. המפכ"ל הנוכחי, רב־ניצב חיים תבורי, בא בחליפה אזרחית אפורה מלוה באשתו הג'ינג'ית יעל. גם מפקד המחוז הקודם, דויד עופר, בא לברך את החתן־כלה בחברת אשתו חוה, שצווארה נתמך בתחבושת עבה.

מזכירתו הפרטית של ניצב טיומקין, מפקחת מרים בהט, היתה אחת הנשים היפות בחתונה. מרים, שהיתה גם מזכירתו של עופר, היתה לברושה בחליפת מכנסיים שחורה ובחולצה לבנה.

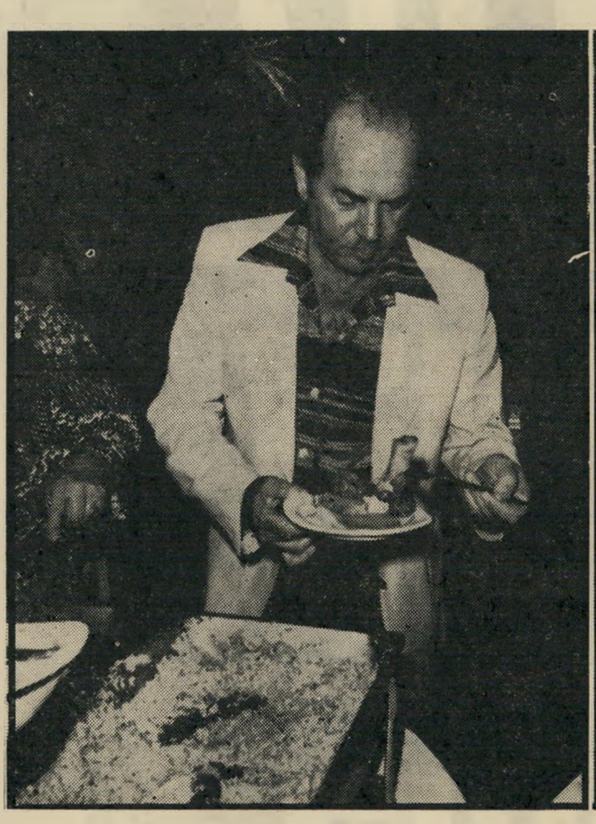
רב־פקד אברהם חמו, מפקד מחלק הנוער במחוז תל־אביב ומאמן נבחרת ישראל ב־כדורסל לשעבר, בא לחתונה בחברת אשתו הנאה, שהפצירה בו ללכת הביתה ולשחרר את הבייבי סיטר. אך חמו, שהנהנה מהס־גישה החברתית, התעכב. את שופטי המחוז ייצג השופט יפה־התואר חיים שפירא, שלא מש מצד אשתו במשך כל הערב.

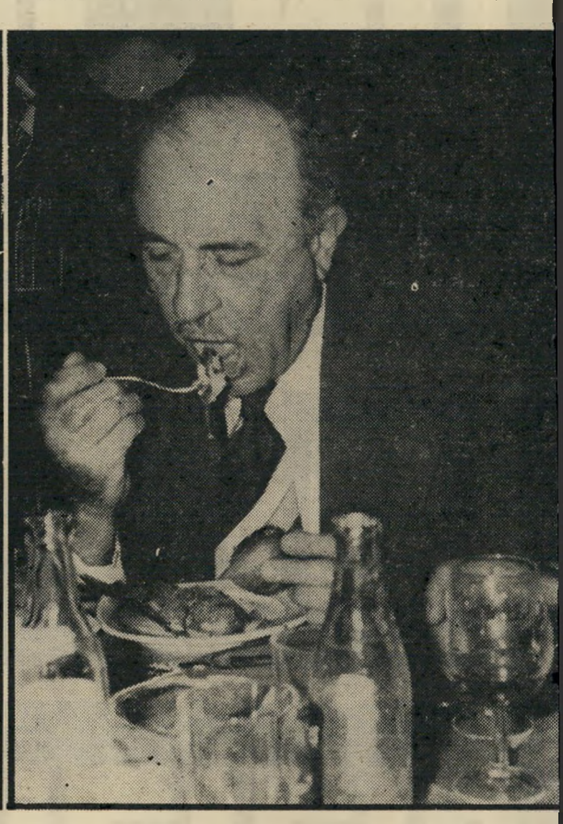
מפקד המחוז הדרומי, ניצב אריה איבצן, שוחח בעניין עם בנימין זיגל, שניראה בחברתו של הפירסומאי אליעזר זילברבין. השניים שקעו בשיחה ארוכה, שהופרעה על־ידי בואו של שר־הביטחון עזר וייצמן.

הדרומי

מפקד המחוז הדרומי של המישטרה, ניצב אריה איבצן, חיפש במשך החתונה את אש־תו, מצא אותה לבסוף ליד אחד השולחנות.

הדובר

ניצב משנה שמואל צחי דובר מישטרת ישראל יורד במלוא המרץ על רבע עוף.

הקודם

רב־ניצב בדימוס פינחס קופל, מי שהיה מפכ"לה הקודם של המישטרה. למטה רב־פקד יוסף וסרמן איש ענף התנועה אוכל סלט מיונז.

המפכ"ל

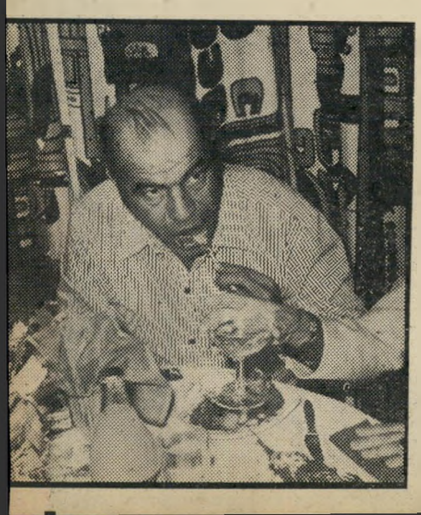
רב־ניצב חיים תבורי הגיע למסיבת החתו־נה בחברת אשתו הג'ינג'ית יעל. מיד ניגש לשולחן והחל לאכול. כשראה את הצלם מכוון אליו את מצלמתו אמר: „אם אתה מצלם אותי אוכל, סימן שאתה **מהעולם הזה**." את עיקר זמנם העבירו האורחים בחתונת בנו של משה טיומקין באכילת המטעמים שהונחו בשפע על השולחנות **בגן אורנים**.

צ'ייד הלוויתנים

ניצב־מישנה בנימין זיגל, ראש המחלקה הכלכלית במטה האר־צי של המישטרה, לבוש בחולצת־משי אופנתית ומעיל עליון לבן. הוכיח כי מחוץ לשעות העבודה הוא ג'נטלמן מושלם, נשק לגברות בסיגנון בגינוסטי מובהק. רעיתו של סגן ראש עיריית תל־אביב דוד שיפמן (בצילום למטה).

צילם: שלמה פתר

מייד עם כניסתו של וייצמן התנפלו עליו הצלמים, והבזקי המצלמות סינוורו אותו. הוא סינוור והלך בכיוון הלא־נכון, בעוד רעייתו ראומה ניצבת בכניסה. וייצמן בי־קש מהצלמים: „תפסיקו לסנוור אותי, אני לא רואה לאן אני הולך!"

שר־הפנים יוסף בורג, האחראי על ה־מישטרה, שהוזמן אף הוא, לא הגיע. כמהו גם שר־המישטרה לשעבר שלמה הילל. לעומת זאת הוכיחו התייצבות חובה שלו־שה ראשי הערים של גוש דן, שלמה („צ'יצ") להט, ראש עיריית תל־אביב קובה קריזמן, ראש עיריית גיבעתיים, ד"ר ישראל פלד, ראש עיריית רמת־גן.

אחרי שהשוטרים בירכו את הזוג וסעדו את ליבם במטעמים שהונחו בשפע על השולחנות, הם התפזרו לבתיהם. שוטרי התנועה כיוונו את המכוניות ומנעו פקקים מהכוסים שלהם.

ואם היה צריך לשפוט על פי חגיגה זו, נראה היה בעליל כי המדיניות הכלכלית החדשה של הממשלה לא השפיעה, בשלב זה, על המישטרה.

העתיר: 12.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.) מספר 2097 כ"ח חשון תשל"ח, 9.11.77 שנה 42

העולם הזה

תפקיד חדש לשוטרי חיפה:

לגרור את הקניונים השיכורים הביתה

